

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 135⁶ Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 25 marca 1934

Rok 29

Poznań, 24 marca.

O zdrowie moralne duszy zbiorowej

Powtarzamy stale, że za największe zło w działaniu obozu nam przeciwnego uważamy wpływ jego ujemny na ustrój psychiczno - moralny społeczeństwa. Błędy polityczne, choćby najcięższe, łatwiej naprawić, niż jakiegokolwiek podważanie podstaw moralnych zbiorowości społecznej, niż wypaczanie charakterów.

Mamy szacunek dla najbardziej zacięgłego przeciwnika politycznego, jeżeli on przeciwnikiem naszym jest z przekonania, z czystych, bezinteresownych, ideowych pobudek. Natomiast z odrazą odnosimy się do tych, których postępowania motorem jest karierowiczostwo, chęć zysku materialnego za wszelką cenę moralną, kosztem ideałów, zasad, wręcz godności obywatelskiej, lub którzy wypaczają dusze innych, niwecząc ich wartości, niszcząc ich hart i odporność, jednając je sobie korzyściami materialnymi, perspektywą posad, stanowisk.

Takie metody działania wytwarzają przytem atmosferę nieufności, podejrzliwości, zawiści wszystkich, atmosferą tą objętych, wobec wszystkich, zerkania jednego „zpodoba” na drugiego, bania się szczerości, myślenia tak, mówienia inaczej, a robienia jeszcze inaczej.

Nie potrzeba tłumaczyć, o ile metody wspomniane i rodząca się z nich atmosfera są niebezpieczniejsze, groźniejsze jeszcze dla duszy młodej, niż dla starszej: ustrój, który niejedno już przeżył, niejednego „doświadczył”, wytrzyma niejedno, niejedno po nim „spłynię” zewnątrznie, nie tykając głębszych, wrażliwszych strun duszy; natura młoda, świeża, nieprzywykła do wyrafinowania, — skoro w nią sączyć zaczęnie, kropla po kropli, fałsz życiowy, wchłania go w siebie, przepaja się nim i zatrzuwa beznadziejnie.

Prawda to bolesna. Trzeba z niej sobie zdawać sprawę w całej pełni, jeżeli się chce wpływowi zła wielkiego przeciwstawić skutecznie silną zapórę. Bo choroby duchowe bywają bardziej jeszcze zaraźliwe od cielesnych.

Musi o tem pamiętać cały obóz narodowy, musi pamiętać przede wszystkim młode pokolenie narodowe, by zdrowia swego psychiczno - moralnego bronić od naleciałości rozkładowych. Drogi myśli i czynu każdego człowieka, a tem bardziej młodego, winny być proste i mocne, szczerze i zdecydowane. Jeżeli jaka, to młoda dusza musi gardzić robieniem z życia wiecznej dyplomacji i upatrywaniem szczytu rozumu życiowego w uprawianiu fałszywej gry. Typ obłudnika z zakłamanem obliczem, który, łaszcząc się, zbliża się tu czy tam do żywiołów narodowych, by je zarazić swoją „moralnością”, swoją umysłowością, musi być odrzucony stanowczo, by wpływ jego udaremniiony był bezwzględnie.

Nie mętłami, labiryntowemi ścieżkami kroczy polska myśl narodowa, lecz widnym, jasnym, prostym i twardym gościńcem.

Masoni w parlamencie francuskim

Rewelacje „Echo de Paris“ o potężnych wpływach masonerii we francuskich izbach popleckiej i senackiej — Imienny wykaz masonów

Paryż. (PAT.) „Echo de Paris“ twierdzi, że w izbie deputowanych i w senacie istnieje kilka ugrupowań parlamentarzystów, należących do masonerii. Oprócz dwóch grup, których celem jest zapewnienie ciągłości i koordynacji polityki masonskiej, istnieją w izbie deputowanych jeszcze dwa zespoły masonskie: wolnej myśli, której przewodniczącym jest dep. Nicolle i wychowania narodowego oraz akcji świeckiej, której przewodniczy dep. Ducos. Senat posiada poza tem grupę masonską akcji i opinii świeckiej.

Dziennik cytuje następnie listę deputowanych i senatorów, należących do wolnomularstwa, na której znajdu-

je się szereg znanych nazwisk m. in. Blum, Berenger, Dalimier, Bonnaure i inni.

Lista ta doprowadzona jest narazie tylko do litery d włącznie i obejmuje około 50 nazwisk.

Seans medjumistyczny z przeszkodami

Rzym. (Tel. wł.) Niezwykły wypadek wydarzył się wczoraj w północnych Włoszech.

W pewnej wsi odbywał się seans medjumistyczny, urządony przez dwóch wędrownych magików. W czasie tego seansu nagle zawałała się pod 150 obecnymi na sali widzami podłoga i wszyscy runęli do głębokiej piwnicy.

33 osoby uległy mniej lub więcej ciężkiemu poranieniu. Jeden z niefor-

tunnych magików zbiegł, a drugiego aresztowała policja.

Nowy celownik

London. (Tel. wł.) Według „Daily Telegraph“ marynarka angielska przeprowadziła ostatnio próby z nowym mechanicznym celownikiem dla armat przeciwlotniczych, który zarazem liczy strzały.

Próby te wykazały, że celność w strzelaniu wzrosła z 3 na 15 procent.

Żydowscy awanturnicy

Warszawa. (Tel. wł.) Na wczoraj wieczorem został zapowiedziany koncert w Filharmonji muzyki Niemca arcyżyka Backhaus. wybitnego hitlerowca.

Popołudniu w prasie żydowskiej zjawily się odezwy nawołujące Żydów do bojkotu tego koncertu. Ukazały się też grupy Żydów, które zalepiały afisze skośnymi naklejkami z napisem: „Bojkotować koncert. Backhaus to znany hitlerowiec”. Policja aresztowała 8 osób, m. in. dr. Zamenhofs. (w)

Upadek „Vossische Zeitung“

Berlin. (Tel. wł.) Z dniem 31 marca przestaje wychodzić najstarszy dziennik berliński „Vossische Zeitung“ od 20 lat własnością firmy Ullsteina.

Pismo to przed przewrotem hitlerowskim było głównym organem codziennym masonerii niemieckiej i miało czytelników przeważnie w sferach liberalnego mieszczaństwa oraz niemieckich Żydów. Chlubilo się swym wysokim poziomem informacyjnym.

„Vossische Zeitung“ założona została w roku 1704, wychodziła więc 230 lat. Firma Ullsteina, której inne wydawnictwa — przede wszystkim „Berliner Morgenpost“ i „Berliner Illustr. Ztg.“ — idą zresztą dobrze, nie chciała pokrywać dalszych deficytów „Voss. Ztg.“

Oświadczenie Litwy

Ryga. (PAT.) Z Kowna donoszą: Litewska agencja telegraficzna podając w swoim biuletynie oświadczenie min. Becka zaopatrzyła je następującym oficjalnym komentarzem:

„Zaden rząd litewski nie uważał istniejących stosunków z Polską za normalne. Przeciwnie każdy uparcie walczył o przywrócenie praw litewskich. Litwini zawsze gotowi są do przywrócenia normalnych stosunków z Polską na warunkach ogólnie wiadomych.“

Likwidacja GPU.

Moskwa. (PAT.) W związku z wiadomościami o utworzeniu komisariatu ludowego spraw wewnętrznych w moskiewskich kołach politycznych wymieniane są trzy kandydatury na stanowisko komisarza tego resortu: obecny zastępca szefa kolegium G P U. — Jagoda, obecny prokurator naczelny Z. S. R. R. — Akułow i b. komisarz inspekcji robotniczo-włociańskiej — Rudzutak, który podobno ma mieć największą szansę.

Ujęcie niebezpiecznych bandytów

Warszawa. (Tel. wł.) Od dłuższego czasu grasował na terenie kolei podmiejskich bandyta, który dokonał licznych rabunków. Policja była przekonana, że jest to niejaki Wiśniewski, ostatni z tej paczki, która dokonała napadu na kasę warszawskiej stacji towarowej.

Podczas ostatniego napadu Wiśniewski jak zawsze wyskoczył z pociągu i wówczas się ranił. Policja zaczęła obserwacje w tym kierunku i natrafiła w prywatnej lecznicy przy ul. Zielnej 35 na kurującego się bandytę. Okazało się, że jest to nie Wi-

śniewski, lecz Alfred Ciszewski, inny wybitny złodziej kolejowy, którego aresztowano.

Na podstawie poszlak, pochodzących od kochanki, prawdopodobnie dzięki nagrodzie w wysokości 1.000 zł dla tego, który wskaże miejsce pobytu Wiśniewskiego, (o którego ujęciu donosiliśmy już pokrótce) policja wkroczyła do mieszkania Stanisławy Zawsowskiej przy ul. Zamienieckiej, gdzie znaleziono Wiśniewskiego. Był on ze wszystkich stron otoczony przez policjantów z rewolwerami gotowymi do strzału. Nie stawiał oporu i poddał się.

Aresztowanie Żyda — przemytnika

Katowice. (Tel. wł.) Wczoraj na komorze celnej w Bytomiu, przy odprawie pociągu Berlin—Bukareszt urzędnicy zauważyli zachowującego się podejrzanie osobnika. Po bliższej obserwacji i rewizji okazało się, że ów osobnik posiadał 1178 sztuk brylantów różnej wielkości, ogólnej wartości kilkaset tysięcy złotych. Ukrył je on pod ubraniem a częściowo nawet pod podeszwą w trzewiku.

Jak się okazało jest to Żyd Schulden-Gewoelb z Antwerpii. Przy przesłuchaniu tłumaczył się, że nie miał zamiaru przewieźć klejnoty do Polski, lecz do Czechosłowacji. Oświadczenie to jednak mija się z prawdą, gdyż bilet aresztowanego wykupiony był do Polski.

Gewoelba odstawiono pod eskortą do Król. Huty. Brylanty obłożono aresztem.

W kostjumie kąpielowym wśród wiecznych śniegów

Zurych. (PAT.) Student politechniki zuryskiej Hans Wolfers, pochodzący z Surabaja (Jawa) wybrał się na szczyt Guldenstoeck jedynie w kostjumie kąpielowym. Zaskoczony przez burzę śnieżną poniósł śmierć.

Dwaj Polacy, bawiący w schronisku u stóp szczytu, Józef Wadas i

Edward Janczewski zorganizowali pierwszy wyprawę ratunkową, którą po całonocnych poszukiwaniach, utrudnionych przez burzę śnieżną i niebezpieczny teren znalazła na drugi dzień zwłoki Wolfersa, zasypane śniegiem w pobliżu szczytu Guldenstoeck.

Gwałtowny wybuch w stanie Teksas

Nowy Jork. (Tel. wł.) W Rosita w stanie Teksas wskutek wybuchu zginęło 10 osób, a 12 odniosło ciężkie obrażenia.

Wybuch nastąpił w szybie kopalni na głębokości 130 m. z taką siłą, iż w całej okolicy Rosity odczuto gwałtowny wstrząs. Ludność w przestraszu

wybiegła na ulice i pola, sądząc, że to jest trzęsienie ziemi. Panikę jednak wkrótce opanowano, gdy przekonano się o istocie wypadku.

Zakłady w Rosita są największą w Stanach Zjednoczonych przetwórną węgla kopalnianego.

Francuska odpowiedź Anglii

Opublikowanie noty min. Barthou wyjaśniającej stanowisko Francji w sprawie niemieckich zbrojeń, oraz powszechnego bezpieczeństwa

Paryż (Tel. wł.) Opublikowano tu a równocześnie w Londynie i w Waszyngtonie treść francuskiej odpowiedzi na angielskie memorandum z d. 29 stycznia. Pokrywa się ona całkowicie z podawanymi przez nas informacjami jak również z doniesieniami prasy francuskiej. Najważniejszy ustęp brzmi następująco:

„Francja czyni wszelkie możliwe zastrzeżenia co do żądań niemieckich podniesienia liczebności niemieckiej armii regularnej do wysokości 300 tys. ludzi z odpowiednim materiałem wo-

jennym. Zgodzenie się na podobne dozbrojenie równałoby się zaprzeczeniu i zniszczeniu samej zasady rozbrojenia, zawartej w pakcie Ligi Narodów, a będącej podstawą konferencji rozbrojeniowej. Tego rodzaju decyzja w swych skutkach musiałaby również odbić się na dziedzinie zbrojeń morskich.

W ostatniej analizie przychodzi do wniosku, że koniecznym jest powrót do Ligi Narodów, ponieważ jest ona jedyną organizacją, mogącą dać zbiorowe gwarancje pokoju. Z tego względu rząd francuski wyraża zadowolenie, iż W. Brytania uważa powrót Niemiec do Ligi za zasadniczy warunek podpisania konwencji dotyczącej zbrojeń.

Ś. p. inż. Christelbauer

Lwów. (PAT.) Zmarł tu jeden z najbardziej zasłużonych pionierów sportu ś. p. inż. Ludwik Christelbauer.

Przed 30 laty ś. p. Christelbauer razem z Jordanem kładli podwaliny pod wielkie dzieło wychowania i kultury fizycznej na ziemiach polskich. Od roku 1918 bierze udział w organizowaniu prawie wszystkich państwowych związków sportowych, a w dowód położonych zasług dla tych organizacji, otrzymał honorowe członkostwo.

Zawalił się dom

Jerozolima. (PAT.) W Bejrucie (główny port Syrii na m. Śródmieściu — red.) zawalił się w centrum miasta trzypiętrowy dom, grzebiąc pod sobą kilkadziesiąt osób. Opinia publiczna oskarża władze miejskie o świadome niedbalstwo, gdyż dom ten od kilku lat groził zawaleniem a władze municipalne mimo to zezwalały na ustawiczne remonty budynku.

Wstrząsy ziemi

Rzym. (Tel. wł.) W górnych Włoszech zarejestrowano wczoraj dłuższe wstrząsy ziemi, które powtarzały się trzykrotnie i trwały każdorazowo po 10 sekund. Większych szkód jednak dotąd nie stwierdzono.

Wypadek lotniczy w Warszawie

Warszawa. (Tel. wł.) Na lotnisku mokotowskim runął na ziemię samolot wojskowy typu „Potez”.

Pilot, posterunkowy policji Kocik odniósł ciężkie rany. Samolot strzaskany. (w)

Zasądzenie Kasy chorych

Lwów. (Tel. wł.) Tutejszy sąd rozpatrywał sprawę przeciwko Kasie Chorych o odszkodowanie za oślepienie dziewczynki, której tuż po urodzeniu zastrzyknięto zbyt silną dawkę lapisu.

Z żądania przez ojca dziecka odszkodowania w kwocie 100 000 zł, sąd przyznał 50 000, które ma zapłacić lwowski okręgowy związek kas chorych.

Stosunek Francji do Polski

„Należy Polskę traktować ze względami, na które zasługuje dzięki swej sile, stałości i wielkości” — pisze sen. Lemery

Paryż (PAT.) Sen. Lemery ogłasza w „Le Capital” artykuł, poświęcony stosunkom polsko-francuskim.

„Ostatnio zbliżenie polsko-niemieckie — pisze — zaskoczyło opinię francuską. Zadawano sobie pytanie, czy ten gest nie oznacza oziębienia stosunków Francji z jej sprzymierzeńcami na wschodzie i czy Francja może odłączyć liczyć na ich poparcie. Alarmy te są nieuzasadnione.

„W ciągu 10 lat Polska — pisze dalej sen. Lemery — była powściągliwa w stosunku do Francji, gdy potrzebą jej było pieniędzy na odbudowę państwa. Francja, tak szczodra wobec innych, nawet swoich dawnych nieprzyjaciół, ograniczyła się do podpisania ściśle na nią przypadającej części pożyczki międzynarodowej, emitowanej przez Polskę w Stanach Zjedn.

„Delegacja polska w Lidze Nar. zawsze chętnie popierała akcję Francji. Nieporozumienia powstały z faktu, że delegacja Francji w Genewie i ministrowie w Paryżu zbyt często zapominali lub lekceważyli porozumienie się z Polską. Na konferencji rozbrojeniowej była swego czasu mowa o tzw. pla-

nie konstruktywnym, popieranym głównie przez Francję. Polska zażądała wówczas wyjaśnień, dotyczących planu. Francja poinformowała ją na równi z wszystkimi państwami.

„Gdy Niemcy domagali się równości praw, Francja nie zapytała się o zdanie Polski, która jest bezpośrednio zainteresowana w tej sprawie. Deklaracja z 11 grudnia 1932 r. zaskoczyła również Polskę. To samo milczenie zachowano, gdy rozpoczęły się rokowania w sprawie paktu czterech. Pierwotny tekst paktu czterech był niebezpieczny dla Polski, ponieważ mógł być początkiem rewizji traktatów. Jego tekstu nie podano do wiadomości Polski, a ostateczny poznała dopiero wtedy, gdy osiągnięto już porozumienie.

„Dyplomacja francuska — kończy sen. Lemery — w ciągu ostatnich lat nie doceniała Polski w równowadze europejskiej. Uważać ją trzeba za to, czym jest rzeczywistość: za najpotężniejszego z naszych sprzymierzeńców i należy w konsekwencji traktować ze względami, na które zasługuje przez swą siłę, stałość i wielkie nadzieje na przyszłość”

Ferje wielkanocne

Warszawa. (Tel. wł.) Ferje wielkanocne trwają 7 dni, od wielkiej środy począwszy do wtorku poświęconego wiancznie.

Zarządzenie to odnosi się do wszystkich szkół z wyjątkiem akademickich. (w)

Znowu żydzi - komuniści

Przed sądem okręgowym w Siedlcach odbyła się rozprawa przeciwko Żydom-komunistom. Główny oskarżony, Hersz Luboszycki, skazany został na 2 i pół roku więzienia.

Stan pogody w Polsce z dnia 23-go marca o godz. 14:

W godzinach popołudniowych trwała w Polsce pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnym deszczem w Wileńskiem, na Wołyniu i w Małopolsce wschodniej. Temperatura przekroczyła naogół 10 st. i wyhościła o godz. 14: 6 st. w Wilnie i na Helu, 7 w Gdyni, 8 w Zakopanem, 9 w Grodnie i Lidzie, 10 w Łomży i Przemysłu, 11 w Bydgoszczy, 12 w Warszawie, Lwowie, Krakowie i Poznaniu, 13 w Brześciu n/B. i Ostrowie Poznańskim, 14 w Łodzi i Kielcach, 15 w Kaliszu oraz 16 w Zaleszczykach.

Przepowiednia pogody na niedzielę: W ciągu dnia pogodnie i sucho, ciepłej, tylko miejscami zachmurzenia, słabe wiatry południowo-zachodnie.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.26 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawie 5.27 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w lewizach — zł. gotówka 209.05 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł. gotówką 172.34 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 24. 3. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono przy braku materiału — za 5% poz. konwers. 60.—, za 4% premj. dol. 51.50 oraz za 3% poz. bud. 41.50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4 1/2% dol. listy zast. w złocie 35.—%; pozatem poszukiwano 4% listy zastawne konwert. po 40.— oraz 4 1/2% zlotowe listy zast. po 43.— bez oddawców.

Z akcji bankowych ofiarowano Bank Polski po 79.—.

Papiery procentowe

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę
5% państw. poz. konwersyjna 60 P.
4% poz. premj. dolar, serja III 51.50 P.
3% poz. budowlana, serja I 41.50 P.
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 w złocie Pozn. Ziem. Kred. 35 P.

Akcje bankowe

Bank Polski 79.— O.
Tendencja spokojna.

Oszczędności na książeczki wkładkowe imienne i na okaziciela

przyjmują
R.K.O. Miasta Poznania

nr 5 277/4

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 24. 3. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy paritet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 707 g/l. 2. pszenica 742 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

żyto 9/5 tonn par. Poznań	14,75
Zyto 75 tonn par. Poznań	14,70
Zyto 15 tonn par. Poznań	14,65
Owies 15 tonn par. Poznań	12,25
Owies 15 tonn par. Poznań	12,00

Ceny orientacyjne

Zyto	14,50—14,75
Usposobienie spokojne	
Pszenica	17,25—17,50
Usposobienie spokojne	
Jęczmień browarowy	15,25—16,25
Usposobienie spokojne	
Jęczmień 695—705 g/l	14,75—15,25
Jęczmień 75—855 g/l	14,25—14,75
Usposobienie słabe	
Owies nadający się do siewu	11,75—12,25
Usposobienie spokojne	
Owies	11,50—11,75
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia I gat. 0,55% wł. w.	21,00—22,00
Mąka żytnia I gat. 0,65% wł. w.	19,50—20,50
Mąka żytnia II gat. 55—70% wł. w.	16,50—17,55
Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w.	18,00—14,50
Mąka żytnia razowa 0,95% wł. w.	17,00—18,00
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna gat. IA 20% wł. w.	31,75—33,50
Mąka pszenna gat. IB 45% wł. w.	28,75—31,00
Mąka pszenna gat. IC 60% wł. w.	27,25—29,50
Mąka pszenna gat. ID 65% wł. w.	25,75—28,00
Mąka pszenna gat. II 45-65% wł. w.	28,75—26,00
Mąka pszenna gat. III pośl. A 65-70% wł. w.	17,50—18,50
Mąka pszenna gat. III pośl. B ponad 70% wł. w.	14,50—16,50
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie z przemiału standardowego	10,25—11,00
Otręby pszenne z przemiału standardowego	10,75—11,25
Otręby pszenne grube z przemiału standardowego	11,50—12,00
Rzepak zimowy	46,50—47,50
Siemianki	53,00—56,00
Gorczyca	35,00—37,00
Wyka latowe	13,50—14,50
Peluszka	14,50—15,50
Groch polny	17,00—18,00
Groch Viktoria	24,00—29,00
Groch Folgera	20,00—21,00
Lubin niebieski	7,50—8,25
Lubin złoty	9,75—10,75
Seradela	12,00—13,00
Koniczyna czerwona surowa	170,00—200,00
Koniczyna czerwona 95—97% czyst.	210,00—235,00
Koniczyna biała	60,00—90,00
Koniczyna szwedzka	90,00—120,00
Koniczyna żółta odluszczona	90,00—110,00
Koniczyna żółta w łuskach	30,00—35,00
Przelot	90,00—110,00
Inkarnatka	80,00—100,00
Tymoteusz	25,00—30,00
Rajgras angielski	44,00—50,00
Ziemniaki jadalne	3,00—3,50
Platki ziemniaczane	14,00—15,00
Makuch lniany w tafiach	19,25—19,75
Makuch rzepakowy w tafl.	14,50—15,00
Makuch łonecznik. w tafl. 42/43%	14,00—15,00
Śrut Soja	19,50—20,00
Mak niebieski	42,00—43,00
Ogólne usposobienie spokojne	

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1090 tonn, pszenicy 220 tonn, jęczmienia 250 tonn, owsa 320 tonn, maki żytniej 141 tonn maki ozimej 10,7 tonn, otrąb żytnich 125 tonn, otrąb pszenicznych 35 tonn, otrąb jęczmiennych 30 tonn, grochu polnego 10 tonn, grochu Viktoria 20 tonn, seradeli 34 tonn, lubinu niebieskiego 7,5 tonn, rzepiku 4,2 tonn, peluszki 2,3 tonn, koniczyny czerwonej 13 tonn, koniczyny żółtej 5 tonn, nasion 8,6 tonn, ziemniaków sadzonek 137,5 tonn, syropu 5 tonn.

Herbaty „MAHARADZA” i herbaty „ORYGINALNE”
Polski Import Herbaty
Tomasz Zóltowski
Gdańsk, Hopfengasse 74.

Ruszczewski przed sądem

W warszawskim sądzie apelacyjnym rozpoczął się we wtorek proces odwoławczy w sprawie głośnego inżyniera Ruszczewskiego, b. dyrektora Centralnego Biura Budownictwa Poczтового.

Działalność tego niezwykłego człowieka nie ustępuje sensacyjnym powieściom i filmom kryminalnym.

Statut organizacyjny ministerstwa poczt nie obejmował ani biura budowlanego, ani jego kierownika. Ruszczewski rozpoczyna urzędowanie bez formalnej nominacji i bez bliższego określenia tego, co ma robić. Robi więc — wszystko. Przerabia samodzielnie zatwierdzone plany, zmienia warunki konkursów budowlanych, podwyższa ustalone w umowach z dostawcami ceny, udziela tymże dostawcom krociowych zaliczek bez rachunku i zabezpieczenia, słowem — rozrzuca pełnymi garściami państwowe pieniądze, powiększając przez to kilkakrotnie ustalone koszty.

Nie była ta „radosna twórczość” wcale bezinteresowną, ponieważ korzystali z niej przeważnie... wspólnicy Ruszczewskiego. Tak było w Gdyni, gdzie działała jedna grupa wspólników przy budowie gmachu urzędu pocztowego. Tak było też w Warszawie, gdzie Ruszczewski przeprowadził oddanie wielomilijonowej budowy gmachu Centralnego Telegrafu i Telefonu firmie wileńskiej „Budownictwo i Przemysł”, która — jak stwierdziła później Najwyższa Izba Kontroli — miała kapitału zakładowego... 600 złotych. Na czele tej firmy stał inżynier Stanisław Piłsudski, oraz wspólnicy Ruszczewskiego z dostaw wojskowych pp. Tepicyn i Bosiacki.

Poza zarządem budownictwa pocztowego Ruszczewski był także komisarzem ministerstwa poczt i telegrafów dla Wystawy Poznańskiej. Na tem stanowisku wstąpił się wykonaniem filmu p. t.: „Tajemnica skrzynki pocztowej”, kosztem około 300.000 zł, wydanych z budżetu ministerstwa bez wiedzy ministra Miedzińskiego. Film ten stał na takim poziomie artystycznym (a także i moralnym), że odstąpiono go co prędzej za marną sumę agentowi filmowemu niejakiemu Majblumowi.

Koroną fantastycznej wprost działalności Ruszczewskiego w znaczeniu nie tyle kryminalnym, ile sensacyjnym — było zakupowanie przez niego placu, przeznaczonego pod budowę gmachu... Najwyższej Izby Kontroli. Kiedy w r. 1929 Izba miała przystąpić do budowy i uzyskała na ten cel kredyty w budżecie i kiedy urzędnicy tej instytucji zjawili się na wyznaczonym pod budowę miejscu, stwierdzili ze zdumieniem, że plac... zniknął. Okazało się, że to p. Ruszczewski, nikogo o nic nie pytając, wystawił na tym placu dom dla swojego biura. A stało się to w samym centrum Warszawy (!).

Ruszczewski zajmował się także polityką. Był on pierwszym prezesem zarządu t. z. Federacji Pracy, czyli „sanacyjnych” związków robotniczych, przeobrażonych obecnie w Z. Z. Z. (Związek Związków Zawodowych). Ta sprawa wyszła na jaw w procesie, ponieważ Ruszczewski bronił się w ten sposób, że plac, który zakupił dla siebie w Warszawie pod cudzym nazwiskiem, był przeznaczony właśnie dla tej Federacji.

M. K.

STARZY I MŁODZY

zgodnie twierdzą, że do prania bielizny należy jedynie używać doskonałego Mydła Jeleń Schicht. Od dziesiątków lat mydło to, wyrabiane z najlepszych surowców, cieszy się zasłużonym uznaniem kilku pokoleń gospodyń.

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

... a obecnie takie tanie

Teoria i praktyka gospodarcza

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Berlin, 23 marca.

Zdając sprawę z gospodarczej polityki Niemiec dzisiejszych, należy, ażeby uniknąć błędów, przedewszystkiem określić stosunek teorii do praktyki w hitleryzmie. Staliśmy zawsze na tem stanowisku, że ruch hitlerowski, wynikający ze swoistego światopoglądu, bierze na serio dążenia i zapatrywania, cowiecziej, przywiązany jest do nich z fanatyczną wiarą, na jaką zdobyć się mogą nieczłonkowie zwykłej partii politycznej w dotychczasowym tego słowa znaczeniu, utworzonej często na podstawach aktualnych albo polityczno-rachunkowych, ale ludzie typu religijnych wyznawców.

To też wszędzie tam, gdzie program partyjny był bezsporny i jasno zupełnie określony, nastąpiło już urzeczywistnienie względnie wkroczone na wyraźnie prowadzącą do niego drogę. W sprawach gospodarczych położenie nie jest tak zupełnie jasne. Trzeba bowiem rozróżnić kilka podstawowych zasad, naprawdę bezspornych, a pozatem rozbudowanie ich w szczegółach. To ostatnie nie wszędzie jest jednolite.

Rozmaici autorowie hitlerowscy nie zupełnie zgodnie, a czasem nawet nie dość dokładnie zdają sobie np. sprawę z kierunku, w którym należy rozbudować „państwo stanowe”. Być może, że ogromne skomplikowanie dzisiejszej budowy gospodarczej stanowi pewną naturalną zaporę dla ustalenia planu nowej rozbudowy w szczegółach na dłuższy okres czasu.

Nie należy też przypuszczać, że idea hitlerowska w tym kierunku są rzeczą wyrastającą na dziewiczym gruncie. Uprzotomniając sobie historię doktryn ekonomicznych i ustrojowych, zobaczmy, że n. p. o państwie stanowym pisali już filozofowie starożytni, a że w nowszych czasach specjalną doktrynę o państwie nowoczesnym rozwinął bardzo dzisiaj znany Othmar Spann. Hitleryzm zastał więc pole teorii wcale nieźle uprawione w tym kierunku, nie mówiąc już o tem, że włoski faszyzm wywarł również wpływ, sięgający poza Włochy, przez swoje dążenia i idee.

W tych warunkach zarówno uświadomienie sobie skomplikowania w praktyce dziedziny gospodarczej i jej ogromnej wrażliwości — o czem już pisaliśmy — jak też niedość jasne wypracowanie w szczegółach programu — co zresztą nie byłoby może wogóle rzeczą możliwą — spowodowało, że hitleryzm zastosował w praktycznej polityce zasadę organicznego wyrastania nowej budowy, przystępując z jednej strony do wcielania narazie tylko zasad bezspornych, i to zwłaszcza zasad organizacyjnych, a z drugiej do dokładnego badania i żmudnego wyczuwania rzeczywistości doświadczalnej. Oznacza to, że nie ustępując z zasad, mających charakter dogmatów, owszem, upierając się przy nich, ruch narodowo-socjalistyczny postanowił rozstrzygnąć z ich

punktu widzenia kolejno nasuwające się w praktyce zagadnienia, ażeby w ten sposób dojść do wypracowania coraz bardziej szczegółowego odpowiadającego jego światopoglądowi budowy gospodarczej.

Jest to metoda poszukiwania empirycznego, wymagająca zarówno wielkiej ostrożności jak też zwiastczą i czasu. Niema więc o tem mowy, że pozostawi się wszystko tak jak było, i że ograniczy się tylko do przebudowy organizacyjnej, chociaż już przebudowa organizacyjna więcej wprowadziła zmian i możliwości, niżby się mogło wydawać na pierwszy rzut oka. Takie przypuszczenie nie denialoby dynamicznych pierwiastków, zawartych w owych podstawowych, chociaż prostych hasłach hitleryzmu i ich ciągłego działania. To działanie jest jakby wprowadzony u źródła pierwiastek steru i kierunku, który bez przerwy wpływa na każdy krok i każdą krystalizację narastającej budowy. Jaka ona będzie ostatecznie, tego ci, którzy ten pierwiastek wprowadzili, może sami jeszcze dokładnie nie wiedzą. Wiedzą jednak dokładnie, jaki jest ten pierwiastek i czego w każdej sytuacji będzie wymagał, bo tkwi on w nich samych. Trudno również określić trwanie tego procesu, przypuszczalnie dość długie.

Nie jest więc rzeczą istotną dla oceny stosunków niewątpliwy fakt, że program polityki gospodarczej nie podaje jeszcze dokładnie obrazu, jak będzie wyglądał ustrój gospodarczy państwa hitlerowskiego w przyszłości, podobnie, jak nie przesądza niczego fakt, że n. p. ziarno jabłoni nie odzwierciedla obrazu drzewa, które z niego wyrosnie, chociaż istnieje w nim pierwiastek, który pokieruje jego wzrostem w dokładnie określonym kierunku. A taki pierwiastek hitleryzm niewątpliwie posiada. Moglibyśmy tylko wtedy przypuścić, że polityka gospodarcza hitleryzmu nie wyda żadnych owoców odrębnych, gdybyśmy stanęli na stanowisku, że hitleryzm nie jest eksplozją żywiołową, wywodzącą się z twórczych podkładów duszy narodu niemieckiego, a tylko stanowi sztuczny twór, skonstruowany mechanicznie przez ambitnych polityków. Dzisiaj zdaje się już nikt w ten sposób hitleryzmu nie ocenia.

Metoda empirycznego postępowania, innymi słowy organicznego wzrostu bez przesądzenia ostatecznych wyników z podkreśleniem tylko bardzo energicznym zasad ogólnych o charakterze dogmatycznym jako pierwiastku sterującego, uwydatnia się bardzo dokładnie w polityce personalnej w dziedzinie gospodarczej. Otóż Hitler zgola nie wprowdził na decydujące stanowiska tych członków partji, którzy reprezentowali i reprezentują idee programowe gospodarki hitlerowskiej. Dzieje to się nie tylko dlatego, że nie posiadali oni dostatecznego przygotowania, chociaż i ten moment dużą odegrał rolę. Wogó-

le bowiem — ostatnio podczas ankiety i dyskusji bankowej — stwierdzono kilkakrotnie brak ludzi w gospodarce, wyrosłych na ideologii hitlerowskiej i konieczność ich wychowania.

Hitler nie tylko jednak dlatego pozostawił ster w rękę ludzi, którzy opowiedzieli się za hitleryzmem, ale którzy jednocześnie organicznie wyrosli raczej z galezi gospodarki. Reprezentują oni kapitał doświadczenia i przeczności, dają gwarancje, że, idąc wprawdzie w kierunku hasel i rozkazów partji i przyswajając je sobie, nigdy nie oderwą się od gruntu trzeźwości.

Typowym reprezentantem tej kategorii ludzi jest prezydent Banku Rzeszy z ramienia Hitlera Schacht. Również minister gospodarki Schmitt oraz finansów Schwerin von Krosigk należą do tej kategorii. Obydwaj mają jednak sekretarzy stanu, reprezentujących ściśle hitlerowski sposób myślenia (Reinhardt w ministerstwie finansów, Gottfried Feder w ministerstwie gospodarki). W ten sposób gospodarca myśl hitlerowska wtłoczona została wprawdzie w grunt rzeczywistości i doświadczenia gospodarczego, ale jednocześnie działa w nim, wpływa na niego, hartuje się — i nie słabnie chociażby dlatego, że za nią stoi partja z całą dynamiką swoich dążeń i sam „Führer” jako instancja najwyższa.

W tych warunkach odbywa się niewątpliwie ciekawy proces wewnętrzny, przyczem zdarza się, że pierwiastek hitlerowski silny wywiera nacisk w razie ścierania się poglądów. Interesująca była z tego punktu widzenia polemika, która nie wahano się przeprowadzić nawet z Schachtem z powodu jego mowy o bankowości, wygłoszonej w końcu stycznia w Kilonji. W polityce gospodarczej Niemiec ściera się więc pierwiastek ściśle hitlerowski, pojęty nie tylko jako szczegółowo opracowany program, ile jako światopogląd i sposób myślenia, z pierwiastkiem doświadczenia gospodarczego.

Sam Hitler świadomie utrzymuje ten stan, który z jednej strony sprowadza politykę hitlerowską na twardy grunt rzeczywistości gospodarczej i szkoli ludzi i partję, z drugiej jednak przesysca ten grunt ziarnami i dynamiką hitlerowskiego sposobu myślenia i przenika myśl i politykę gospodarczą tendencjami i dążeniami hitleryzmu. Są one tak silne, że kierownictwo partji nie obawia się przytłumienia ich i zagubienia, a raczej liczy się z przeniknięciem całokształtu gospodarki niemieckiej swojemi zasadami. Wtedy już automatycznie i z coraz większą pewnością i wyrazistością następować ma dalszy rozwój w nowym kierunku.

JERZY DROBNIK.

Skutki wniosku Klubu Narodowego

W ciągu ubiegłej sesji sejmowej komisja konstytucyjna zajęła się, jak wiadomo, zgłoszonym przed rokiem przeszło wnioskiem Klubu Narodowego w sprawie osobistych korzyści posłów i senatorów i opracowała projekt ustawy o niedopuszczalności łączenia niektórych stanowisk i czynności z wykonywaniem mandatu poselskiego lub senatorskiego.

Projekt ten, o wiele zresztą mniej kategoriyczny od wniosku Klubu Narodowego, nie został uchwalony w Sejmie wskutek zamknięcia sesji, inicjatywa jednak posłów narodowych odniosła pewien skutek. Wczoraj bowiem „Gazeta Polska” ogłosiła okólnik prezesa BB. pik. Sławka, w którym przytacza on cały tekst projektu ustawy, poczem pisze:

„Ponieważ projektowana ustawa zwiększa ilość stanowisk, niepotężalnych ze stanowiskiem posła lub senatora, mogłoby się zdarzyć, że któryś z posłów lub senatorów BBWR. zajmowałby stanowisko, kolidujące z przepisami ustawy, która dopiero ma być uchwalona. Wobec tego uważam za konieczne zwrócić uwagę pp. członkom klubu na potrzebę zlikwidowania tych stosunków. My, członkowie Bloku Bezpartyjnego, powinniśmy, uznając słuszność ustawy, niezwłocznie zastosować ją do siebie, zanim jeszcze stanie się ona prawem obowiązującym wszystkich.”

Odezwa zapowiada też, że projekt ustawy będzie definitywnie uchwalony przez izbę ustawodawczą w początkach następnej sesji. Przebiega z niej tendencja zlikwidowania pewnych istniejących widocznie w BB. sytuacji z ustawą niezgodnych, zanim na ten temat odbędzie się dyskusja w Sejmie.

Widowisko pasyjne w Oberammergau — w tym roku

Ostatnie widowiska pasyjne w Oberammergau odbyły się w roku 1930. Ponieważ widowiska te, ściągające tłumy turystów z całego świata, odbywają się co 10 lat, następne przedstawienia odbyć się miały w roku 1930. W roku obecnym przypada trzydziście widowisk pasyjnych w Oberammergau i z tego powodu zdecydowane zostało wznowienie ich w lecie r. b.

Rozbijanie frontu polskiego w Gdańsku

Gdańsk (Tel. wł.) Garstka Polaków gdańskich, grupujących się w t. zw. „Związku Polaków”, powołała do życia organizację p. n. „Polskie Zrzeszenie Pracy”, stanowiącą odpowiednik niemieckiego „Arbeitsfrontu”. Ze strony „Związku Polaków” i w kołach zbliżonych do Generalnego Komisarjatu, — usiłuje się mówić, że jest to „konceptja czysto polska, nie mająca nic wspólnego z Gdańskim Frontem Pracy”. To zapewnianie jest jednak zupełnie pozbawione podstaw. Nowa organizacja powstała właśnie w związku z założeniem „Arbeitsfrontu” i jest do niego zupełnie podobna.

Na czele stanął dr. Moczyński, który sam jak i cała grupa „Związku Polaków”, nazywają się „prorządowcami” i wyznawcami ideologii „sanacyjnej”. Sprawa stosunku „Związku Pola-

ków” do apolitycznej Gminy Polskiej” zawsze będącej z rządem polskim w dobrych stosunkach, grupującej w sobie całe rdzenie polskie społeczeństwo gdańskie, wymaga specjalnej uwagi. Przy „Gminie Polskiej” istnieje dobrze zorganizowane „Zjednoczenie Zawodowe Polskie”, które posiada w Gdańsku swoje prawa i zasobną kasę z rezerwami sięgającymi 120 tys. gld. gd.

W polskich kołach w Gdańsku, sprawą tą zainteresowanych, o powstaniu nowej organizacji mówi się, że jest to próba rozbicia tego, co znojnym wysiłkiem zrobiono w ciągu szeregu lat. Założenie „Polskiego Zrzeszenia Pracy” komplikuje zagadnienie życia organizacyjnego polonji gdańskiej, co będzie musiało się odbić głośniejszym echem w kraju. (p)

NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE VERMOUTH CINZANO

Cinzano zestawia się z najprzedniejszych starych win, a specjalne zioła zdrowotne nadają mu subtelny aromat.

Cinzano od przeszło 100 lat dostarczany jest w jednakowej doskonałej jakości.

Należy zwracać uwagę na nazwę Cinzano Wszędzie do nabycia.

Tg 297

Wiedeń przeciwko „obcym” Żydom

Wiedeń. (Tel. wł.) Jak donoszą pisma, przeprowadza się obecnie w Wiedniu kontrolę wszystkich lekarzy gminnych, m. Wiednia, mającą na celu wyeliminowanie lekarzy-Żydów, którzy w ostatnich 10 latach otrzymali od socjalistycznego zarządu gminy prawo obywatelstwa, a nawet posady w szpitalach gminnych.

Lekarze ci otrzymali zawiadomienie, według którego kończące się niebawem ich umowy służbowe nie zostaną już przedłużone.

Jak podaje statystyka gminy wiedeńskiej, na 140 lekarzy gminnych jest obecnie 28-miu lekarzy katolików, zaś 112 Żydów, z czego 64 przybyło do Wiednia już po rozbięciu monarchji.

Wiedeń. (Tel. wł.) Kierownictwo „Legjonu patriotycznego Żydów austriackich” wystosowało do kanclerza Dollfussa prośbę, aby władze austriackie nie wpuszczały na teren Austrii cudzoziemców, przybywających do Austrii, celem „badania sytuacji Żydów”.

Równocześnie kierownictwo „Legjonu” zaznacza, że austriacy Żydzi-patrjoci są pełni wdzięczności dla kanclerza Dollfussa i wicekanclerza Feya.

Jak widać — bronią się nawet... patryjotyzmem, chociaż niedawno, byli jeszcze najcierwieńszymi z czerwonych.

SŁOŃCE DESZCZ I NASIONA MAUTHNERA dają obfite plony.

Tysiące naszych sprzedawców do Waszej dyspozycji lub zwracacie się do firmy Edmund Mauthner, Kraków, Smolki 11.

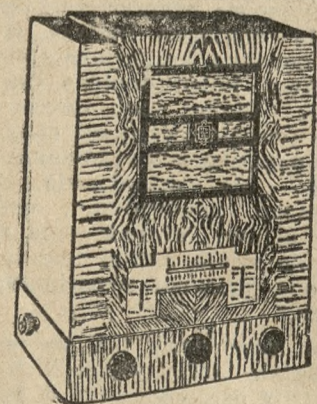
ng 5 787

Ze Stronnictwa Narodowego

Stulecie „Pana Tadeusza”

Ruchliwe i doskonale prowadzone wildeckie koło uczciło stulecie arcydzieła Adama Mickiewicza „Pana Tadeusza” uroczystą akademią. Odbyła się ona w sali p. Bejzerowa. Sala przybrana została zielenią i barwami narodowymi, wśród których widniał portret Adama Mickiewicza. Zagaił akademię p. zes koła, p. Krajewski, podkreślając znaczenie „Pana Tadeusza” i szkicując historyczne tło, na którym powstało arcydzieło polskiej poezji. Następnie mały chłopiec zadeklamował z uczuciem „Inwokację” do „PaPna Tadeu-

sza”, a ubrana po krakowsku dziewczynka — „Gzybobranie”. Referat o wartościach artystycznych „Pana Tadeusza” wygłosił p. red. T. Kaszewski. Zanalizował w nim wątki literackie epopei, nakreślił: stanowisko arcydzieła literatury światowej, jego znaczenie i wpływ w życiu społeczeństwa polskiego pod zaborami, nieprzemijające wartości artystyczne, a w końcu zaznaczył mocno narodowy charakter epokowego dzieła. P. Rydlewska-Szydłowska bardzo pięknie zadeklamowała dwa wyjątki z „P na Tadeusza”, a mianowicie „Poloneza” i „Koncert Wojskiego”. Odśpiewaniem „Hymnu Młodych” zakończono piękna, w poważnym nastroju utrzymaną uroczystość.

REWELACYJNY MODEL 1934!

3 zakresy fal: długie, średnie i krótkie (18—2 000 m). Odbiór ca. 50 stacyj europejskich i zamorskich. Regulacja selektywności, nadzwyczaj czysty odbiór. Wbudowany głośnik elektrodynamiczny Super-Effekt o pięknym tonie, łatwa obsługa.

Nowoczesna skala z wycechowanymi nazwami stacyj. Cena wraz z 4 lampami i wbudowanym głośnikiem elektrodynamicznym

TYLKO ZŁ 350,-

TELEFUNKEN-JUNIOR

jest niedoścignionym ideałem w swojej klasie.

Do nabycia we wszystkich większych sklepach radiowych.

Tg 612

„Lady” Eau de Cologne Chat Noir

Zapach tej doskonałej wody kołońskiej łączy się z naturalnym zapachem ciała, przez co nadaje każdej z pań indywidualny charakter.

Tg 310

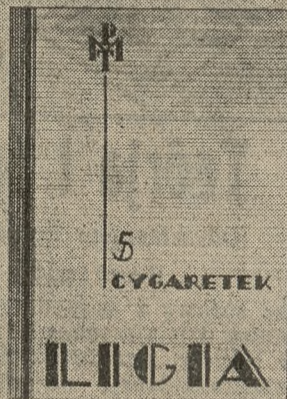
Zebranie w Żabikowie

W sali p. Chmielewskiego odbyło się zebranie wydziału Młodych, któremu przewodniczył p. Klemczak. Po załatwieniu spraw organizacyjnych wysłuchano z wielkim zainteresowaniem bardzo aktualnego referatu p. red. Sołtysiaka. W dyskusji przemawiali m. in. pp. Stręk oraz Klemczak. Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono zebranie o godz. 22.

Koło na Dębcu

W sali p. Figłowej odbyło się zebranie plenarne z wydziałem młodych, które zagaił sekretarz powiatowy p. Grześkowiak. Po skompletowaniu zarządu, nowowybrany prezes radny miejski p. Rausch udzielił głosu p. pos. Witkowskiemu, który w obszernym referacie omówił naszą politykę zewnętrzną. Nad gorąco oklaskiwanym referatem wywiązała się ożywiona dyskusja.

ZNAWCY CYGAR!

SPROBUJcie NOWYCH CYGARETEK „LIGIA”

CENA 5507-124

ng 5162

Cech Blacharzy urządził dla kandydatów do egzaminu czeladniczego i dla młodych czeladników blacharskich praktyczny kurs robót blacharskich w swoim warsztacie szkolnym przy ul. Marsz. Focha. Spieszne zgłoszenia przyjmuje Starszy Cechu p. Stanek, ul. Małe Garbary 7a, oraz kierownik warsztatu p. F. Ober, ul. Wierzbicice 66. dg 1303

Koło jeżyckie

Odbyło się w sali p. Tomikowskiego zebranie plenarne przy współudziale wydziału młodych. Zagaił p. prezes Pawłowski i udzielił głosu p. pos. Witkowskiemu, który miał obszerny referat o najaktualniejszych zagadnieniach. Mówcy wysłuchano z wielkim zainteresowaniem i wynagrodzono burzliwymi oklaskami. Nad referatem wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos pp. Jeske, Szymański, Antkowiak i inni, zgodnie podkreślając przywiązanie do idei narodowej.

PUDER LENTHÉRIC

NADAJE CERZE MŁODOCIANY, ŚWIEŻY NATURALNY WYGLĄD, NIE ZANIECZYSZCZA PORÓW SKÓRY

WODY KWIATOWE O WYKWINTNYCH, SUBTELNYCH ZAPACHACH

POMADKA DO UST LENTHÉRIC

NIE ŚCIERA SIĘ W CIĄGU 24 GODZIN, NIEBYWAŁY SUKCES NA CAŁYM ŚWIECIE

Lenthéric

PARIS GEN. REPR. NA POLSKĘ D/M WŁ. GLAZER WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKA 41.

Tg 291

NA ŚWIĘTA!

Pijmy tylko POLSKIE WINA

H. Makowskiego

z prastarej Kruszwicy!

Wielki Złoty Medal Państwowy!

Pg 3 6-62.91

ZYWIECKA FABRYKA PAPIERU

„SOLALI” S. A.

poleca

wyroby pierwszorzędnej jakości.

Specjalności:

kalka maszynowa Carbon Paper
kalka ołówkowa Indigo Paper,
papier toaletowy — serwetki
papierowe — tacki tekturowe,
papiery woskowane. Tg 27

ZAMIAST TRANU

PRZY WYCZERPANIU OCZOLNEM I POWIEKSZENIU GRUCZOŁÓW STOSOWANY JEST

SMACZNY W UŻYCIU

JECOROL

MAG. A. BUKOWSKIEGO

ng 5 282

Dziecko słabe? Matki rola, dać mu czekoladki

„KOLA”

A. Piasęcki S. A. w Krakowia.

ng 5 569

W kraju i w świecie.

Biesiada

P. pułk. Sławek, przewodniczący B. B., przemawiając 11 b. m. w Krakowie, na obiedzie przyjaciół „Czasu”, w gronie zwolenników grupy zachowawczej obozu rządowego, wypowiedział kilka poglądów, bądź to zajmujących, bądź to nawet bardzo zasługujących na uwagę.

Zaraz na wstępie znalazła się wzmianka o pierwszym zetknięciu się p. Sławka z grupą zachowawczą. Było to we wrześniu 1927 w Dzikowie u hr. Zdzisława Tarnowskiego. Nie istniało jeszcze zgrupowanie B. B., ale zanosilo się na nie, w przeddzień wyborów z marca 1928. P. Sławek mówi o tem tak:

„Tam może poraz pierwszy wymiana myśli na temat ogólnych zagadnień roli i kierunków politycznych w Polsce miała przebieg swobodny i tam może przełamane zostały poraz pierwszy lody, jakie istniały pomiędzy niepodległościową lewicą i demokracją, a tymi, którzy reprezentowali polski obóz zachowawczy, obóz ładu społecznego, obóz konserwatywny.”

Jest to godne pamięci jako rodowód t. zw. czwartej brygady, której częścią zmienioną jest właśnie grupa zachowawcza. Na posiedzeniu Sejmu dnia 13 b. m. nieoceniony mówca B. B. pos. Sanojca poraz tysięczny zastrzegł dla swego obozu wyłączność dążeń do niepodległości, a gdy z ław lewicy rzucano nazwisko ks. Radziwiła, odparł, ku zdumieniu wszystkich i zakłopotaniu wziętego w opiekę przyjaciela politycznego, że przed wojną spotykał się

tkwi, zdawałoby się, taka bezmierna słodycz wyrozumiałości dla innej myśli i cudzego zdania, coż mniemać o tej uderzającej właściwości obozu B. B., że z bezprzykładną zaciętością odsądza on wszystkich poza sobą od wszelkich równych praw myśli, głosu i czynu?

Nie co innego, jak ta właśnie wyłącność, stosowana z żelazną twardością we wszystkich dziedzinach życia, stworzyła w obozie rządzącym stan rzeczy, o którym p. pułk. Sławek mówi z godną uznania otwartością, piętnując zjawisko takich pojęć:

„Ja jestem zwolennikiem, więc proszę o posadę!”

Wszakże to właśnie stało się złem nagminnym. Znieprawia ono i dorosłe i dorastające pokolenie. Obozem politycznym nazywa się rzeszę ludzi w pas zgiętych pokłonem i z wyciągniętą ręką. Stało się to plagą czasu i groźbą rozstroju duchowego. Wykorzenie można chyba tylko wraz z gruntem, na którym wyrosło.

Ale przynajmniej błysk światła jest w takim napiętnowaniu przez przewodniczącego B. B.

Myśl, nie waham się przyznać, piękną i trafną, wyraził p. Sławek, mówiąc, że w mózgu i uczuciach człowieka możnaby rozróżnić jedną znaczną podziałkę dorobku przeszłych pokoleń, drugą nie małą wpływu otoczenia:

Zachowajcie swym włosom

„naturalny blond”

Największą ozdobą włosów jest piękny naturalny kolor blond. Aby go zachować na stałe, należy stosować regularnie specjalny Szampoo Kamilloflor, który zawiera ekstrakt rumianku w silnej koncentracji i dzięki niemu nadaje włosom najpiękniejszy odcień blond.

Nie zawiera pod gwarancją środków chemicznych barwiących ani barwiących. Działa naturalnie przez Kamilloflor.

KAMILLOFLOR

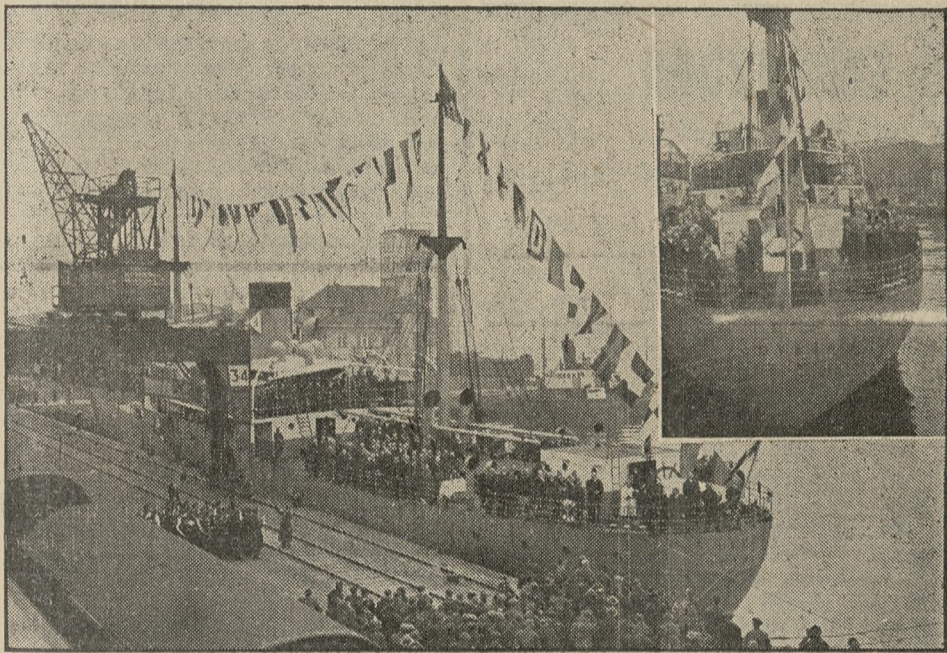
SHAMPOO ELIDA

P. 3 215-62 53

rzadzić narodem, rządzić państwem, w sensie utrzymania poprzez strach posłuchu. Otóż ta droga nie pozostawia jednak miejsca na rozwój twórczych wartości, jakie w sobie posiada naród. I z tego względu trzeba jaknajwięcej miejsca pozostawić właśnie na tę swobodną twórczość bogatej i inteligentnej duszy polskiej.”

Jakżeż daleko tu jesteśmy od tego hasła na codzień, że jedni rządzą, a drudzy mają słuchać, cicho siedzieć, nie sprzeciwiać się. Jakżeż daleko od lekceważenia zbiorowości. Jakżeż daleko od nieuznawania niczego niepra-

wą receptę, rozwiązującą wszystkie niedomagania i sądzą, że z pomocą metod mniej lub więcej rewolucyjnych zdołają zrealizować ów idealny stan rzeczy... Myszka stawać do warsztatu życia przy starszych, jakby terminatorzy tego życia i tej rzeczywistości się uczyć...”

Oto dwa momenty z uroczystego poświęcenia nowego statku w Gdyni p. n. „Lech”.

z nim na tajnych zebraniach t. zw. niepodległościowych w Małopolsce. Gdy zatem p. Sanojca świadectwem braterstwa broni politycznej sięga przed rok 1914, p. Sławek bardziej powołany, nie przypomina sobie ks. Janusza Radziwiła z przed wojny i woli nie mieszać w r. 1914 krakowskiego N. K. N. z pierwszą brygadą, a rodowód czwarto-brygadowy grupy zachowawczej zaczyna dokładnie od Dzikowa w r. 1927. Jedną ze spraw i sprawek ostatniego dwudziestolecia w Polsce znalazła tu ścisłe określenie.

Pragnąc zarazem objaśnić narodziny B. B. i uwydatnić jego spójność, jako zespołu ludzi różnie myślących, przeciwstawia go p. Sławek poprzedniemu podziałowi na stronnictwa i ich znamieniu:

„Chodziło tu zawsze o przekonanie innych ludzi, czy innego człowieka, ażeby on koniecznie myślał tak, jak ja...”

Dozwolone są chyba wątpliwości, czy tryb, przyjęty wcale widocznie w B. B., a mianowicie, aby ten, kto w nim jest, wogóle... nie koniecznie myślał, albo też myślał tak, jak... ktoś inny, jest szczęśliwym rozwiązaniem tego odwiecznego ruchu i ścierania się zdań.

Jeśli zaś w tem odcieciu się od pojęcia stronnictwa i walki stronnictw

„A niewielka ilość podziałek pozostałaby na tę barwę, któraby określała samodzielna, własna, twórczą pracę danego osobnika.”

Jest to prawda i to wielka prawda. Wchodzi ona w głębsze pokłady bytu narodu w jego ciągłości. Sama zaś

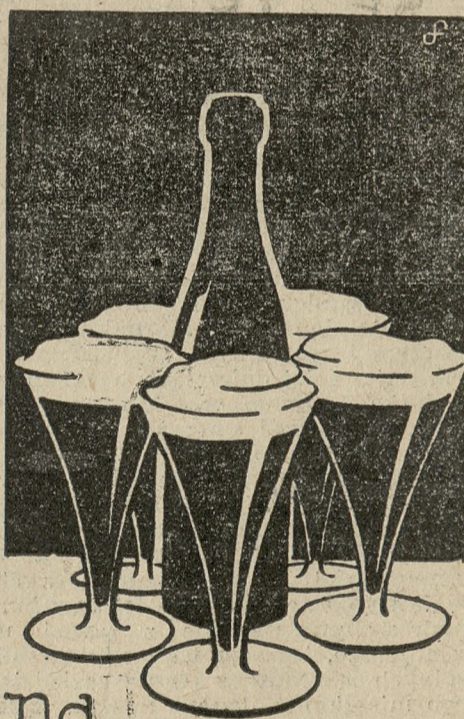
Bóle w żołądku, ściskanie w dołku, obstrukcje, gnicie w kiszkiach, gorycz w ustach, zle trawienie, bóle głowy, obłożony język i bladą cerę łatwo usunąć przez częste stosowanie wody gorzkiej Franciszka Józefa, biorąc wieczorem przed udaniem się na spoczynek pełną szklanekę takowej. Tg 308.

uczy niezbędnej trzeźwości i skromności. Nie można od siebie zaczynać nowej doby i w sobie upatrywać początku i końca doskonałości. Jest, co jest, ale dużo było, dużo będzie. Teraz zaś, obok nas, są i inni. Uznanie dorobku przeszłości i uznanie wpływu otoczenia jest początkiem mądrości.

Z tej podstawowej prawdy wynikają dwie dalsze.

Jedna wskazówka odnosi się do tego właśnie otoczenia współczesnego:

„Łatwo jest, przy pomocy nacisku, przy pomocy aparatu administracyjnego,

na wielkanoc tylko piwo okocimskie

Skład przy ul. Górna Wilda 123

ng 5 779

Tel. 71-09

wowiernego ze stanowiska rządzących. Jakżeż daleko od jedynej wiary w niezawodność siły i przemocy.

Druga zaś wskazówka odnosi się do młodzieży i to bardzo wyraźnie obozu rządowego:

„Jak zwykle ludzie młodzi, widzą oni tylko to, co dotąd zdołali zobaczyć... Wykoncepowali sobie taką czy inną teoryjkę,

Tg 292

Wiadomo, że narybek obozu rządzącego z „Legjonu Młodych” nietylko nie szczędzi właśnie grupie zachowawczej B. B. bardzo cierpkich i obelżywych ocen, ale też napawa ją przeżeniem, zahaczając swemi hasłami społeczno - gospodarczymi o najdalsze skrajności naszej doby, wobec czego p. Sławek powiedział młodemu światoburcom „verba veritatis”.

Naogół biorąc, nie podobna oprzeć się wrażeniom, że po mowie ks. Janusza Radziwiła z przed miesiąca, popkpiwającej z poszanowania prawa, co było zawsze główną siłą popędową przewrotu, tym razem na obiedzie „Czasu” usłyszano w przemówieniu p. pułk. Sławka głos, w którym brzmiały chwilami dźwięki potrosze zachowawcze w dobrem znaczeniu.

Przedewszystkiem było, przynajmniej w tych słowach przy biesiadnym stole, niemało słuszności i prawdy.

Jaka szkoda, że życie nie jest biesiadą.

STANISŁAW STRONSKI.

Z Towarzystwa Polsko - Angielskiego

W poniedziałek, dn. 26 marca r. b. odbędzie się w sali Zakładu Mikrobiologii (Waly Wazów 25) o godz. 20 w pierwszym, a godz. 20,20 w drugim terminie doroczne walne zebranie Towarzystwa Polsko-Angielskiego z następującym porządkiem obrad: zagajenie, wybór przewodniczącego i sekretarza, odczytanie protokołu z poprzedniego walnego zebrania, sprawozdania zarządu: a) sekretarza, b) skarbnika, c) bibliotekarki; sprawozdanie komisji rewizyjnej, uchwalenie absolutorjum, wybory zarządu i komisji rewizyjnej, wolne wnioski i głosy.

Ponadto p. H. Kaczmarski wygłosi krótki odczyt angielski o Zakopanem. Zarząd Towarzystwa prosi o liczny udział członków.

ZDROWE PIĘKNE TANIE
Drzewka i Krzewy

OWOCOWE
PARKOWE
ALEJOWE
IGLANYE
BYLINY
oraz RÓŻE

polecają
SZKOŁKI
majątku

GODZISZ

A. i M. KWAŚNIEWSKICH
poczta SOBOLEW, woj. Lubel.,
telefon 18, P. K. O. 9979 lub
Warszawa, Al. Jerozolimskie 24,
telefon 225-33

Pod zarządem
Stefana Tokarza
Cenniki na sezon
wiosenny na żądanie gratis i franco.
ng 5880

Oblicze duchowe Indyj

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

VII. Szczegóły o Mahatmie Ghandi'm

W poprzednim artykule podaliśmy w ogólnych zarysach biografię i działalność Ghandi'ego. Zaznaczyliśmy, iż nie uznaje on zasadniczo walki z wrogiem, tak jak ją pojmują politycy europejski. Wogóle pojęcie „wroga” u niego nie istnieje: ludzie się tylko nie rozumieją, a przedewszystkiem nie znają samych siebie. Trzeba im to ułatwić. Stąd więc Ghandi nie walczy z Anglią. Stara się tylko uniezależnić swój kraj od jej „niemoralnej” polityki fiskalnej i ekonomicznej, przez którą Indie wogóle biednieją, a nędza wsi hinduskiej staje się zastraszającą.

Ghandi jest zdania, jak wielu innych uczonych i filozofów hinduskich, że każdy naród ma pewną misję dziejową do spełnienia, w zależności od cech jego charakteru. Anglia spełnia wielką misję nawiązywania technicznej i ekonomicznej łączności pomiędzy ludami, przez drogi morskie, handel i język, który dominuje w Azji, Ameryce, Australji i częściowo w Afryce.

Tę rolę Anglii Hindusi uznają całkowicie, ale wierzą też, że przez te kanały, drogi lądowe i morskie przepłyną w świat wiekiście idee Indyj.

Tymczasem zaś Ghandi uczy, jak przez bierny opór i „nie współdziałanie” (non cooperation) z Anglikami trzeba wychowywać społeczeństwo hinduskie, wyrabiać w niem moc charakteru, samozaparcie i dać poznać Anglii wolę Indyj do samostanowienia o sobie.

Ale przejdźmy do szczegółów jego działalności w oświeceniu jego najbliższych uczniów i współpracowników.

Ghandi jest przedewszystkiem człowiekiem głęboko religijnym i niezmiernie wiele od siebie wymagającym. Wstaje bardzo wcześnie, kąpie się, modli, a po skromnym posiłku, oczywiście zawsze wegetariańskim, przystępuje do pracy. W mowie wstrzeźliwy, jeden dzień w tygodniu poświęca nawet całkowicie na milczenie. Posiada on rzadki urok osobisty, a przez przykładne, czyste i ofiarne życie zdobył autorytet, jakiego nie ma nikt inny może nawet w całym świecie, zważywszy choćby na liczbę jego zwolenników w tym olbrzymim 350 milionowym, nie mówiąc, że autorytet ten jest charakteru wybitnie moralnego.

Prawda, że muzulmanie hinduscy nie idą za nim bez zastrzeżeń, prawda, że część gorętszej młodzieży hinduskiej chciałaby bronią europejską, t. j. aktywnie, a nie biernie, wywalczyć niepodległość.

Ale nikt nie zarzuca Ghandi'emu braku dobrej woli, nie kwestjonował patriotyzmu, bezinteresowności, motywów i czystości życia osobistego.

W Indiach doktryny same nie decydowały nigdy, lud zawsze wnikał, kto je głosi i czy sam je realizuje.

Ghandi zaczyna każdy ruch narodowy postem i modłami, że zaś wogóle Hindusi żyją w wieczności i posiadają ukryty kult przodków, wierząc w ich reinkarnację, przeto w ruchu narodowym biorą udział żywi i umarli. Oczywiście, że to ogromnie potęguje wiarę w wynik ostateczny, tembardziej, że Hindusi są niezmiernie też cierpliwi i że kwestja czasu u nich nie odgrywa roli.

Może jest to największy ich atut i najciekawszy szczegół z akcji Ghandi'ego i wogóle z życia duchowego Indyj. Dla nich kwestja 50 czy 100 lat to drobiazg, na który mogą sobie pozwolić, licząc swoją historję na tysiące...

Cierpliwość, ta najwybitniejsza z cech charakteru Hindusa, wypływa z wiary, a raczej z przeświadczenia o nieśmiertelności duszy ludzkiej. Hindus wie, że prędzej czy później zrealizuje swe idee w oparciu o silną wolę, a więc nie śpieszy się nigdy.

Czy europejska gorączka czynu, realizacji, „carpe diem” nie leży w słabym naszym przeświadczeniu nieśmiertelności, pomimo stałego werbalnego uznawania jej?

Cierpliwość Ghandi'ego też nie zna granic. Ghandi rzuca hasło dopiero po wyczerpaniu wszelkich środków perswazji i lojalnego przedstawiania potrzeb. W ten sposób w 1919 roku na kongresie narodowym rzucił słynne hasło „non cooperation” nie współdziałania z rządem. Hasło to miało olbrzymie powodzenie. Rząd angielski zawahał się, poszedł na ustępstwa, ale połowicznie, a Ghandi kompromisów nie uznaje. Zastosowano wtedy inny środek — skazano go na 6 lat więzienia, ale już

po dwóch latach wypuszczono, bo rozpoczęte dzieło jego szło samo, a rozgoryczenie ludu rosło ogromnie.

Ghandi nie uznaje europejskiej politycznej zasady: cel uświęca środki, i błędne kroki Anglików nazywa po imieniu — niemoralnymi.

Ghandi pracuje głównie dla biedoty, dla wsi.

Kto zaś miał możność być w ostatnich czasach w Indiach, ale nie tylko w miastach, lecz i na wsi, ten musi przyznać, że stan wsi jest przerażający.

Utarło się u nas słyszeć o bogactwie Indyj, o przepychu maharadzów. Faktycznie istnieją i tacy, ale ogół, w szczególności w południowych i centralnych Indiach, a więc w lwiej części Indyj — to notoryczna nędza. Miliony nie jedzą do syta: jeden raz dziennie garść ryżu i trochę soli. Chaty z błota i gliny pod strzechą, bez kominów. Dziesiątki milionów cierpi z epidemicznych chorób cholery, dyzenterji i malarij.

Za przymusowe bezrobocie ludu, za zbyt obciążenie podatkowe Ghandi obwinia Anglików. Że zaś za zubożeniem wsi poszło i zubożenie miast, więc Ghandi rozumie, że podnosi on kwestję życia lub śmierci narodu. Nie tyle więc na pierwszym planie stoi obecnie kwestja polityczna, ile raczej ekonomiczna.

Dla podniesienia dobrobytu wsi Ghandi wskrzesił tkactwo domowe (khaar), o czym wspominałem w poprzednim artykule.

Czy w okresie obecnego „maszynizmu” będzie to skuteczne na dłuższą

metę, można wątpić, ale hasło robi swoje, lud wie, że ktoś myśli o nim, troszczy się, i to jest już olbrzymia rzecz ze względów psychologicznych.

Współpracownik Ghandi'ego, J. Nehru, mówi o Ghandi'm, że polega on więcej na intuicji, aniżeli na intelekcie i rozumie spekulatywnym. Podnosi on zasady elementarne, o których świat zapomina. Hindusi, znający żywoty świętych katolickich, których lektura jest bardzo rozpowszechniona, przyrównują Ghandi'ego do Świętego Franciszka z Assyżu. Nawiasem dodam, że zdarzyło mi się rozmawiać z braminem, który na drogę zawsze bierze ze sobą „Naśladowanie Chrystusa” Św. Tomasza z Kempis.

Ghandi nawołuje też do wprowadzenia czynnika etyki do ekonomiki i na tem polega jego uniwersalność.

Zdaniem jego „maszynizm”, a raczej zbyt pędzący w ulepszaniu form życia, zabija samo życie.

Tak jak roślina nie może żyć zbyt często przesadzana i dotykana, tak i naród nie powinien być poruszany zbyt gwałtownie w jego podstawach ekonomicznych. Stąd krytyka różnych eksperymentów europejskich polega najczęściej na zdaniu: za prędko!

Niektórzy z uczniów Ghandi'ego w sposób bardzo ogólny, jednak zadają mu i sobie pytanie: czy nie przecenia on sił narodu? To pytanie nie może być zaspokojone obecnie.

Ciekawy jest ten pojedynek obydwu stron: Hindusi — Anglicy. Musimy podziwiać hart i konsekwencję i jednych i drugich.

Jakikolwiek będzie wynik ostateczny — imię Ghandi'ego pozostanie w historii jako przykład bezgranicznej wiary i oddania się całkowitego dla dobra własnego narodu.

B o m b a y.

W. LOGA.

Z administracji i samorządu

Burmistrz zawodowy i „niezawodowy”

Jedną z doniosłych zmian nowej ustawy samorządowej jest wprowadzenie w miastach niewydziałonych z powiatu burmistrza „niezawodowego”, wybieranego na lat pięć.

Dotychczas we wszystkich miastach b. zaboru pruskiego, nawet najmniejszych, wybierano burmistrza „zawodowego”, tj. burmistrza-urzędnika, na lat 12. Kwalifikacje kandydatów na to stanowisko nie były określone ustawami, ale kontrolowała je władza nadzorcza, powołana do zatwierdzenia wyboru. Rady miejskie w drodze konkursu starały się pozyskać dla miasta człowieka posiadającego z jednej strony znajomość ustaw administracyjnych oraz doświadczenie urzędowe, z drugiej uzdolnienie w kierunku gospodarczym i społecznym. Wybierano zatem najczęściej dojrzałego wiekiem urzędnika komunalnego lub państwowego, częstokroć emeryta, który na stanowisku burmistrza był nie tylko gospodarzem miasta, ale także pierwszym jego urzędnikiem fachowym.

Pełnie inaczej przedstawiała się sprawa w innych b. zaborach, a w szczególności w woj. południowych, gdzie wybierano tylko na lat trzy burmistrza-obywatela, nie z zawodu urzędniczego, lecz z mieszczaństwa lub wolnych zawodów, z reguły zasiedziało go mieszkanca danego miasta. Taki burmistrz był odpowiedzialnym, ale nie fachowym naczelnikiem magistratu i najczęściej wykonywał nadal obok swego urzędu swój dotychczasowy zawód, choć w ograniczonym zakresie.

Nowa ustawa, łącząc oba powyższe systemy, pozwala wprawdzie w zasadzie wybierać także zawodowych burmistrzów, ale uchwała rady miejskiej o powołaniu burmistrza zawodowego musi być zatwierdzona przez władzę nadzorczą. Ani ustawa, ani rozporządzenia wykonawcze nie określają jednak warunków takiego powołania. Tylko pośrednia wskazówka znajduje się w postanowieniu ustawy, że wojewoda może nakazać powołanie burmistrza zawodowego „jeśli wymagać tego będzie rozwój gospodarki miejskiej oraz stan zakładów i przedsiębiorstw miejskich i gospodarka ta wymagać będzie przeto fachowego i ciągłego kierownictwa”.

Wobec tego w naszych miastach zachodnich o rozbudowanej gospodarce miejskiej burmistrz zawodowy zapewne będzie regułą już w miastach nieco większych, np. od 10.000 mieszkańców w górę, w miasteczkach zaś niżej 5.000 mieszkańców będzie przeważnie burmistrz niezawodowy. Warto się zastanowić, co przemawia za

jednym, a co za drugim typem dla miast średnich.

Burmistrz zawodowy daje większe gwarancje administracyjne, ustawa bowiem wymaga od niego nie tylko wyższego wykształcenia ogólnego, (przygotowanie szkolne do szkół wyższych), ale także trzyletniej pracy na samodzielnym stanowisku w służbie komunalnej lub państwowej. Z drugiej strony miasto wiąże się z nim na lat dziesięć, a wybrany może się nieraz okazać nieodpowiednim gospodarzem miasta. Ponieważ zaś pochodzi zвычайnie skądinąd, ryzyko wyboru jest większe. Wreszcie miasto przyjmuje na siebie ciężar emerytury już po 10 latach jego służby.

Burmistrz niezawodowy wybierany jest na lat 5, łatwiej go zatem wymienić na lepszego w razie potrzeby. Jeśli jest znanym mieszkańcem miasta, jest przy wyborze mniejsze ryzyko. Potrzeby miasta zna dobrze, a nie będąc jednostronnie zapatrzony w formalności urzędowe, może mieć więcej przedsiębiorczości i praktyczności. Może też pobierać niższe uposażenie, ponieważ nie musi całego swego czasu poświęcać miastu, wreszcie nie nabywa praw emerytalnych. Z drugiej strony, jeśli nie ma doświadczenia w urzędzie, będzie się gorzej orjentował w ustawach i sprawach biurowych, polegając w tem głównie na swych urzędnikach; nie weźmie też na siebie części pracy biurowej. Wreszcie jako obywatel miasta, z wolnym zawodem, jest zwykle związany interesami i znajomościami miejscowymi, może więc być więcej stronniczy.

Po zważeniu tych wszystkich momentów nasuwa się jako najkorzystniejsze następujące wyjście, które różni się od obu zakorzenionych dzielnicy typów, z których każdy wykazuje znaczne strony ujemne. Mianowicie należałoby wybierać burmistrza zawodowego tylko wyjątkowo, jeśli znajduje się kandydat, dający wszelkie rekompensaty, który jednak nie zechce przyjąć stanowiska tylko na lat pięć. Poza tem zaś zalecałoby się wybierać zawsze tylko na lat pięć burmistrzów niezawodowych, ale takich, którzy poza innymi kwalifikacjami obeznani są także z administracją samorządową i państwową i o ile możności, nie pełnią wolnego zawodu oraz nie są zbyt wiazani stosunkami miejscowymi.

W dzisiejszych czasach znajdzie się zapewne wielu odpowiednich kandydatów, jak urzędników i emerytów, zwłaszcza przedwczesnych, którzy zgodzą się przyjąć to stanowisko choćby na lat pięć, zwłaszcza, że w razie do-

brej gospodarki liczyć będą mogli na wybór ponowny, a nawet później na stanowisko burmistrza zawodowego, gdyż nawet w razie braku przepisanych kwalifikacji władza nadzorcza może ich po takiej próbie zwolnić od nich.

Wyszukanie jednak odpowiedniego kandydata wymaga czasu, a nieraz pertraktacji z nim, szukanie zaś nie będzie należyte, jeśli nie rozpisze się konkursu. Wreszcie przed wyborem trzeba kandydatury należycie rozpatrzyć a zazwyczaj także zasięgnąć dodatkowych informacji. Z tego wynika, że rady miejskie powinny na długo przed wyborem burmistrza, choćby niezawodowego, rozpiścić konkurs i nie przystępować do wyboru, nie rozpatrzywszy należycie jego wyników.

R.

„Biorą się na sposoby...”

Tylko słowami tej popularnej przed laty piosenki operetkowej opatrzyć można wiadomość o prawdziwie operetkowej imprezie, jaką ostatnio inicjowali paryscy masoni i wolnomularze w Clichy. Na murach merostwa wśród innych zawiadomień znalazło się ogłoszenie pod nagłówkiem „Baptêmes civils” (chrzty cywilne), z wyjaśnieniem, że uroczystości te odbywać się będą co drugą niedzielę. Na czem polegają te „chrzty” cywilne? Jeden z urzędników merostwa wyjaśnia, że idzie tu właściwie o zapewnienie dzieciom rodziców, nie należących do Kościoła, opiekunów w rodzaju chrześcijańskich rodziców chrzestnych („parrainage”), którzyby starali się z dziećmi tych „wychować ludzi uczciwych i dobrych obywateli”, słowa zaś „chrzest” użyto jedynie dla lepszego zrozumienia aktu przez publiczność.

Nic ostatecznie ważkiego tej „humanitarnej” akcji nie można by zarzucić, gdyby nie to, że przy tej okazji rodzice i „chrzestni” dziecka muszą podpisać dokument, w którym m. in. zobowiązują się do uwolnienia dzieci z więzów religijnych i wychowania ich w kulis „Rozumu i Prawdy”. Dla dalszej zachęty i zapewne również „na żądanie licznych ojców rodzin” (tak brzmi słowo ogłoszenia anonsującego „chrzty cywilne”) po akcie takiego „chrztu” świeżo upieczonym „matkom chrzestnym” doręcza się wspaniałe bukiety z kwiatów czerwonych (oczywiście!), rozdaje się cukierki i wszystkich gości częstuje winem...

Zbytecznym będzie zastanawiać się, z jakich funduszy odbywa się przyjęcie, skoro na pierwszej takiej uroczystości, zgodnie ze sprawozdaniem informatora „Echo de Paris”, główny jej kierownik oświadczył: „80% rodzin daje chrzcici swe dzieci, aby urządzić sobie ucztę (sic). My przez nasze ceremonje dostarczymy im podobnej okazji”. (KAP)

W obronie Poznania przed zażydzeniem

Fala żydowska, rozlewająca się po ziemiach zachodnich, szczególnie uderza w stolicę Wielkopolski, j. k. tego wodzą powstające banki żydowskie i r. acówki handlowe z „Wolworem” za czele. Stwierdzić należy, że kupiectwo nasze z powodzeniem stawia czoło żydowskiej konkurencji, a stanowczo bije ją pod względem jakości towaru, uczciwej kalkulacji i sumiennej obsługi. Taktyka żydowska, mająca na celu wprowadzenie w błąd kupujących, polega na wyznaczaniu rzekomo niskich cen za drobny, mniej wartościowy towar natomiast przedmioty bardziej użyteczne sprzedaje się często po cenach wygórowanych, wyższych niż w składach chrześcijańskich.

Tym sposobem chyba Żydzi nie zdolają w większej mierze balamucić społeczeństwa tutejszego, które w interesie własnym popierać będzie tylko uczciwego kupca i rzemieślnika polskiego.

Sezon wiosenno-lutowy i okres przedświąteczny nakłada na wszystkich szczególny obowiązek kupowania tylko u swoich, do których wskazują nam drogę godła Zw. Tow. Kupieckich.

Uświadomione obywatelstwo poznańskie nie dopuści do zalewu miasta tandetą żydowską lecz wytrwale stać będzie przy hasle „Swój do swego”, a temsamem solidarnie zadokumentuje, że Poznań, mimo usilnych ataków żydostwa, jest i pozostanie trwałą ostoją polskiego życia gospodarczego.

S. J.

W przededniu sezonu budowlanego W jakim stopniu Poznań przeżywa głód mieszkaniowy

Gdy w poprzednim artykule, zatytułowanym „Mieszkania m. Poznania według wielkości i gęstości zaludnienia” zbadaliśmy ogólny stan stosunków mieszkaniowych w obecnej chwili z ujawnieniem ilości mieszkań oraz ilości ludności, przypadającej na poszczególne wielkości tych mieszkań — tak tutaj znowu postaramy się w dalszym ciągu rozważyć wczorajszych zobrazować nieco dokładniej to zagadnienie od jednej jeszcze strony. A mianowicie w jakim stopniu mieszkania te są przeludnione oraz jak duży jest brak mieszkań w stolicy Wielkopolski. Stopień przeciętnego zaludnienia mieszkań w różnych kategoriach wielkości uzyskujemy z podzielenia ilości ludności, przypadającej na daną grupę mieszkań, przez ilość tych mieszkań. W taki sposób dowiadujemy się o właściwej gęstości ich zaludnienia. Jak już łatwo było można wywnioskować z poprzedniego artykułu, najgorzej przedstawiają się pod tym względem stosunki w mieszkaniach jedno-, dwu- i trzyizbowych. Mieszkania te są bowiem za małe na to, aby mogły wchłaniać taką olbrzymią ilość ludności, jaka w nich się dosłownie gnieździ. Toteż w tych kategoriach wielkości na jedną izbę w mieszkaniu przypada przeciętnie od 2 i pół do 3 osoby. Odrazu należy sobie jednak uświadomić, że przeciętna statystyczna ma to do siebie, iż niweluje zwykle duże rozbieżności długiego szeregu statystycznego, z jakim w tym wypadku mamy do czynienia. W szeregu zaś tym mamy z jednej strony także mieszkania jedno-, dwu i trzyizbowe, które zajęte są tylko przez samotne osoby, ale z drugiej z kolei strony jest w Poznaniu kilkaset takich mieszkań małych, które wykazują nawet od 8—12 osób. Średnia da z tego 3 względnie 4 osoby. To też jeżeli mówimy tutaj o owej średniej ilości osób w mieszkaniu, to te właśnie codopiero wyłuszczone względy trzeba mieć zawsze na uwadze. Wówczas wyda nam się zrozumiałym, dlaczego się mówi o stosunkach fatalnych w danej grupie mieszkań, skoro przeciętna na izbę przekracza 3—4 osoby. Za tą liczbą kryją się przecież owe setki mieszkań, w których na izbę, stanowiącą nierzadko ubikację o 4x4 m wielkości, przypada ponad 8 osób. I im tej prawdziwej nędzy mieszkaniowej jest więcej, tem ta średnia jest wyższa, osiągając 4 i 5 osób na izbę. Dziwić się wtedy tylko

należy, gdzie ci ludzie śpią, jak się umieją pomieścić w takim ludzkim kurniku, skoro w tych mieszkaniach na jedno łóżko przypada już od 2—4 osoby. W takiej zaś ubikacji nie można przecież więcej postawić łóżek, jak dwa.

Z natury więc rzeczy najbardziej anormalne stosunki mają w Poznaniu mieszkania jedno- i dwuizbowe (kuchnia z pokojem). Starczy bowiem zważyć, że normalnie rodzina polska wśród najszerzych warstw ludności które te mieszkania zajmują, składa się z 5 osób, aby już zrozumieć, że te mieszkania nigdy bodaj nie będą miały normalnych warunków, jak długo tylko będą istnieć. Albo też ruch naturalny zmniejszy się u nas tak dalece, iż zapanuje niepodzielnie system dwóch dzieci, co wpłynie również na zmniejszenie się stopnia ich zaludnienia. Narazie jednak nam to nie grozi. Zatem budownictwo winno dostosować się do wzrostu ludności, a zwłaszcza stać w pewnym ścisłym stosunku do ilości zawieranych co roku małżeństw. Dopóki to nie nastąpi, będziemy długo jeszcze cierpieć na głód mieszkaniowy, który katastrofalne rozmiary wykazuje w grupie mieszkań jedno- i dwuizbowych. Jednoizbówki wykazują przeciętnie dla całego Poznania 3,5 osoby, co jednak podlega spornym wahaniom, gdy chodzi o poszczególne dzielnice. Mianowicie najgorsze warunki ma Komandoria (6 osób), za nią podąża Starołęka, Winiały z Naramowicami, Główna i Stare Miasto. Nieco lepsze warunki ujawniają już dwuizbówki, w których przeciętnie na izbę przypadają 2,5 osoby, co jednak jeszcze jest za dużo. Dopiero przełomową granicę mieszkań o normalnych stosunkach stanowią trzyizbówki, które w poważnej części należą do grupy mieszkań od 4—10 izbowych, nieprzeludnionych.

Jeszcze lepiej zilustruje to nam poniższa tabliczka, która zawiera co prawda dane z r. 1921, ale są one dla stosunków w mieszkaniach jedno-, dwu-, trzy- i czteroizbowych niezwykle charakterystyczne, przytem nietylko w tym obrazie nie się nie poprawiło do obecnej chwili, ale raczej stwierdzić można, iż się pogorszyło, co doświadczenie będziemy mogli zbadać dopiero po pełnym ogłoszeniu wyników spisu z roku 1931. Wykazuje nam ona, ile jest wśród mieszkań 1, 2, 3 i 4 izbowych takich, które mają po 1—15 osób:

Mieszkanie jednoizbowe

Il. osób	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ilość m.	1148	1029	726	394	275	146	98	45	19	6	1	2

Mieszkanie dwuizbowe

Il. osób	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13-15
Ilość m.	412	1597	1913	1711	1339	892	643	359	191	73	25	9	4

Mieszkanie trzyizbowe

Il. osób	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13-15
Ilość m.	247	1157	1792	1897	1596	1217	899	439	306	157	76	30	7

Mieszkanie czteroizbowe

Il. osób	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13-15
Ilość m.	101	608	1162	1234	1168	908	594	423	236	132	74	19	14

Zestawienie to zapoznaje nas z poszczególnymi ogniwami wykazu statystycznego. Gdy powyżej operowaliśmy najogólniejszą przeciętną, tak w załączonej tablicy mamy konkretny obraz gęstości zaludnienia mieszkań od 1—4 izbowych. Warto zatem zadać sobie tyle trudu, aby ją odczytać, a stwierdzimy w jakim stopniu mieszkania małe w Poznaniu są przeludnione, a zwłaszcza wiele jest tych jak najbardziej skrajnie przeludnionych — widzimy, że wśród mieszkań 1 izbowych jest 146 takich, z których każde ma po 6 osób, 98 — po 7 osób, 45 — po 8 osób itd. To samo jest w dwu-

izbówkach, gdzie 892 tych mieszkań ma po 6 osób, 643 — po 7 osób, 359 — po 8 osób. W ten sam sposób śledzimy warunki w dalszych grupach.

Seweryn Wrzesiński

Poznań, Al. Marcinkowskiego 3b

Fabryka Papy Dachowej i preparatów do konserwowania dachów papowych. dg 1 805

Uzupełnienie tego obrazu, wydatnie go uplastyczniając, stanowi stosunek ilości mieszkań do ilości prowadzonych gospodarstw domowych. Normalnie każde gospodarstwo domowe powinno ograniczać się do jednego tylko mieszkania i odwrotnie. A tymczasem w Poznaniu jest ponad 5 proc. takich mieszkań jednoizbowych, które zajęte są przez dwa i więcej gospodarstw. Są to rzeczy wprost niepraw-

dopodobne, aby w jednej izdebce gnieździć się mogły przez szereg nawet lat dwie rodziny, co równoznaczne jest z dwoma gospodarstwami kuchennymi. Również ponad 5 procent ogółu mieszkań dwuizbowych zajętych jest przez dwa i więcej gospodarstwa. Natomiast odnośnie do trzechizbówek ten procent dochodzi do 10 proc. Tutaj przynajmniej mają owe rodziny do dyspozycji trzy ubikacje, w których można już jako tako się rozlokować. Na podstawie powyższych liczb przedstawił się nam nieszczęśliwy obraz stosunków mieszkaniowych w Poznaniu z fatalnym ujawnieniem stosunkowo poważnego głodu mieszkaniowego w zakresie mieszkań najmniejszych. Co roku przyrasta w Poznaniu blisko dwa tysiące rodzin, które potrzebują nowych mieszkań. Tymczasem tych mieszkań przybywa zaledwie tysiąc. Do roku więc 1928 obliczono ów brak mieszkań na 8 tysięcy. Ponieważ budownictwo w dalszym ciągu nie podąża za wzrostem ludności, a zwłaszcza za wzrostem małżeństw, wskutek tego nietylko nie wyrównuje się poważnej zaległości, ale nawet nie podąża się za bieżącymi rocznymi potrzebami. Toteż w końcu r. 1931 brak mieszkań doszedł już do 10 tysięcy, a obecnie poważnie przekracza owe 10 tysięcy. Oczywiście wobec zubożenia naszego społeczeństwa, które nie jest zdolne płacić wysokich czynszów za duże mieszkania, głód mieszkań odczuwa się najwięcej w kategorii dwu- i trzyizbówek. Skoro więc będziemy umieli się zdobyć na wybudowanie w ciągu najbliższych lat od 5—8 tysięcy

Na Święta

BARANKI

cukrowe i czekoladowe

JAJKA

czekoladowe od najskromniejszych do ozdobnych, napełnionych czekoladkami.

SWIĘCONKI

z najlepszej czekolady i marcepanu na sztuki i na stolikach,

TORCIKI

pralinowe, orzechowe i ananasowe,

CZEKOLADĘ

w proszku i w bloku do mazurków,

MAZURKI

w pięciu odmianach,

oraz masę migdałową i orzechową — do mazurków i ciast — poleca

E. WEDEL

Pg 3214-62,84

mieszkań dwu- trzy- i czteroizbowych, wówczas będziemy mogli przystąpić powoli do likwidacji obecnego głodu mieszkaniowego, który niewątpliwie posiada ostrą i katastrofalną formę.

Między Polską i Litwą

Ożywienie polityczne w roztrząsaniu stosunków polsko - litewskich trwa w dalszym ciągu i przejawia się w głosach pism litewskich w Kownie.

Prof. Birżyska, przewodniczący Związku Wyzwolenia Wilna, ogłosił w „Musu Vilnius“ uwagi tej treści:

„Już w pierwszej połowie lutego można było spodziewać, że Litwinów wileńskich spotka coś złego. Mianowicie prasa polska w Wilnie zaczęła wypisywać pod adresem Litwinów pogroźki i żądać zastosowania względem nich ostrzejszego kursu. Jeszcze bardziej uderzającym było oświadczenie polskich władz w Wilnie, iż pozwolą one Litwinom publicznie obchodzić święto niepodległości 16 lutego. Kto zna chytrych polityków warszawskich i przykłady tej chytrych w latach 1919, 1920, 1922, 1927 i 1928, ten mógł zrozumieć, że zanoszą się na coś złego. Istotnie, sami Polacy pośpieszyli wkrótce potem z pochwaleniem się przez Radio wileńskie, że aresztowali kilkudziesięciu Litwinów, oświadczając przytem cynicznie, że stało się to z tytułu odwetu za ukaranie przez rząd litewski dwunastu nauczycieli Polaków za tajne nauczanie dzieci.

„W niepodległej Litwie odbyły się liczne zebrania protestacyjne przeciwko posunięciom agentów Warszawy. W Kownie doszło nawet do wybijania szyb w kilku polskich instytucjach. Oczywiście, policja rychło powstrzymała młokosów przed dalszymi wyrykami.

„Nie należy sądzić, że Warszawa istotnie zainteresowała się losem aresztowanych w Litwie Polaków. Czemuż jest dla Warszawy kilkunastu nauczycieli Polaków, siedzących w więzieniu, skoro znosić ona mogła znacznie większe rzeczy, jak oddzielenie się Litwy od Polski, niewyrzekanie się przez Litwę Wilna, litewska reformę rolną, wreszcie projekt litewski otrząśnięcia się z polskich nazwisk. Warszawa chodzi nie o prześladowanie Polaków litewskich, a tylko o okazję oddziaływania na Litwę przy pomocy polityki, czy w inny sposób. Warszawie chodzi o sprokowanie Litwy tak, by pomogła ona Polsce do osiągnięcia celu. W związku z tem Litwini powinni postępować poważnie, bez niemądrych wyryków, które dopomagają jedynie wrogowi. Litwini nie powinni się ograniczać do protestów, lecz rozwijać jeszcze bardziej sieć Związku Wyzw. Wilna, popierać wilnian nietylko narodowo i politycznie, lecz również gospodarczo i t. d. To będzie litewska odpowiedź na prowokację Warszawy.

Są również w pismach kowieńskich dalsze odgłosy działalności radjowej w Polsce, dotyczącej spraw litewskich. Odnosi się to bądź do wiadomości, podawanych przez stację warszawską, bądź do osobnego działu odczytów w języku litewskim ze stacji wileńskiej. Kolejno wspomina o tem „Lietuvos Aidas“:

„Dnia 13 marca Radio warszawskie ogłosiło szereg zmyśleń o rzekomem prześladowaniu Polaków na Litwie. Radio polskie chwaliło się, że aresztowani w Wilnie Litwini zostali już zwolnieni i oskarżało władze litewskie o to, że zwolnili one Polaków tylko od kar pieniężnych, natomiast wszyscy Polacy, wysiedleni do innych miejscowości, nie zostali amnestowani. Ponadto Radio ogłosiło, że

w Litwie dokonano znowu szeregu aresztowań, że propaganda antypolska trwa w dalszym ciągu i wybijanie szyb jest na porządku dziennym. Ciekawą jest rzeczą, w jakim celu Polacy wszystkie te zmyślenia rozsiewają? Czyżby to miała być zachęta do nowych prześladowań Litwinów w Wileńszczyźnie, czy też wysiłki w kierunku usprawiedliwienia dalszego trzymania w więzieniach niezwolnionych Litwinów?

„Dnia 13 marca Radio wileńskie ogłosiło, że Polacy nie chcą się kłócić z Litwinami i że po potwierdzeniu wiadomości o darowaniu kar Polakom na Litwie natychmiast zwolnią aresztowanych w Wilnie Litwinów. Innymi słowy, Polacy raz jeszcze publicznie się przyznali, że aresztowali Litwinów wileńskich całkiem bez winy, a tylko przez zemstę za ukaranie w niepodległej Litwie Polaków, którzy naprawdę zawinili. Radio polskie wyraziło rzekomo szczerą ubolewanie, że jakaś złośliwa ręka dyryguje komendantami powiatów litewskich, skłaniając ich do prześladowania Polaków. Dlaczego jednak Polacy w Warszawie i Wilnie nie zapytują sami siebie, jaka to złośliwa ręka kieruje Polakami w niepodległej Litwie, skłaniając ich do czynienia takich rzeczy, których wprost niepodobna tolerować i nie karać?”

Zarazem doniosło pismo „Vil. Ryt.“ o aresztowaniach i aresztowanych:

„Dnia 12 marca policja dokonała rewizyj w czytelnich T-wa Rytas w Zabornikach, Domaszach, Kupczelach i Pietkuniskach (pow. brasławski). Po rewizjach aresztowano tegoż dnia i odesłano do Brasławia kierowników tych czytelnich: Czerniawskiego, Prankielewicza, Kryvelisową i Żyżmarosównę. Ponadto aresztowano prezesa oddziału T-wa św. Kazimierza w Domaszach Cijunelisa, sekretarza Szuliję i jeszcze jedną osobę, której nazwisko narazie nie jest znane. Przyczyny rewizyj i aresztów są nieznanne. Wbrew informacjom Radja warszawskiego i prasy wileńskiej, w więzieniach pozostają: R. Mackiewicz, A. Cienas, W. Borysiewicz, P. Vajtulonis, W. Mamiński, A. Ulozas, J. Vincianas, J. Gulbinis, F. Garla i A. Bernotas.

Niebrak zatem wskazówek, że jest jakiś żywszy ruch na odcinku polsko-litewskim.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Liczba rybaków na polskim wybrzeżu

Według dokonanych ostatnio obliczeń na całym polskim wybrzeżu na początku r. b. było 5342 osób ludności rybackiej. Ludność ta tworzy 971 rodzin, z nich 682 rodziny mają własne domy.

Ogólna ilość rybaków dorosłych, uprawiających rybołówstwo stałe, wynosi 1.113 osób, — niestale 518 osób. Z tych ostatnich 228 rybaków pracuje w rolnictwie, 89 w handlu i rzemiośle, i 200 przy innych zajęciach.

Cała ludność rybacka zamieszkuje 24 miejscowości, w tem w Jastarni żyje 147 rodzin, na Helu 162, w Kuźnicy 107, w Gdyni 108, w Rewie 94, w Chałupach 47, w Borze 98, w Wielkiej Wsi 70, w Chłapowie 49, w Karwi 53, w Swarzewie 73, w Pucku 48, w Osłaninie 28, w Mechlinkach 29, w Obłuzie 16, w Orłowie 14 i w siedmiu innych miejscowościach poniżej 10 rodzin.

Strzała-Poznań
Instalacje elektryczne, sygnalizacje, rewizje, naprawy.
Żyrandole, lampy, żarówki, dźwigi, silniki, materiały elektr.
dg 5 654

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marzec
25
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Zw. N. M. P., Palmowa
Poniedziałek: Jana pust., Olimpij p.
Kalendarz słowiański
Niedziela: Ludomiry
Poniedziałek: Więcyśta-wa
Słońca: wschód 5.29
zachód 17.55
Długość dnia 12 godz. 26 m.
Księżyc: wschód 11.59
zachód 3.56

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 5 st. C., ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 758 mm., pochmurno, wiatr półn.-wschodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 13 st. C., najniższa plus 3 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj plus 1,00 m.

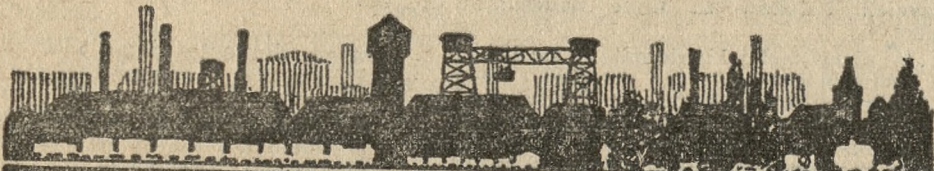

— **Ceny detaliczne**, notowane w mieście Poznaniu w dniu 21 bm.: mleko niezbiernane 1 litr 0,22 zł, jaja 1 szt. 0,07 zł, twaróg 1 kg 0,80 zł, masło solone 1 kg 3,20 zł, masło mleczarskie 1 kg 3,60—3,80 zł.

— **Zaginął Bronisław Erens**, urodzony 28. 12. 1904, z zawodu szofer, zam. w Poznaniu, ul. Sienna 2. Erens udał się na poszukiwanie pracy i więcej nie wrócił. — Zaginiony ubrany był w kurtkę skórzaną, spodnie sportowe, koloru brązowego, szarą sportową czapkę i półbuty sznurowane. Ewnt. informacje o zaginionym kierować pod adresem: Erens Andrzej, Rybaki 15.

— **W ciągu ubiegłej doby** zanotowano na terenie Poznania ogółem 16 kradzieży i włamań. (kl.)

— **Aresztowania**. Za oszukańczą grę w „trzy blaszki” osadzono w areszcie policyjnym Jana Mazurkiewicza z Poznania (ul. Kościelna 36). — Podczas kradzieży ubrania na strychu u p. Bogumily Sierblewskiej (ul. Główna 57) ujęto Mieczysława Przybylskiego (Zagórze 2). — Wydział śledczy w Poznaniu przytrzymał i odstawił do dyspozycji władz sądowych Teofila Elinga, Bronisława Pietrzaka i Władysława Koczorowskiego, bez stałego mie-

— **BARCIN**. (Usiłowane włamanie). W nocy ze środy na czwartek około godz. 1 w nocy usiłowano włamać się do mieszkania drogomistrza p. Klysiewskiego. — Szajka złodziejska, posmarowała szyby ciastem, wybiła je następnie. Syn p. K. zbudził ojca i wraz z nim udał się na poszukiwanie. Złodzieje sploszeni umknęli bez łupu.

— (Ten miał „spust”). Zakład o marne pół litra „czystej” zrobił p. Sz. z Mokrego z 17-letnim Filipakiem, w rezultacie czego Filipiak skusomował aż 34 t. zw. szneki, przyczem wypił 2 i pół litra kawy.

— (Osobiste). Ks. prob. Janiszewski opuścił parafję kierzowską. Parafjanie żegnali zacnego duszpasterza z żalem.

— **GNIEZNO**. (Ubezpieczalnia Społeczna). 25 bm. od godz. 9—20 oraz 26 bm. od godz. 16—20 w lokalach Ubezpieczalni Społecznej odbędą się wybory na lekarza domowego. Miasto Gniezno i gminy przynależne do obw. lekarskiego w Gnieźnie wybierają lekarza domowego z pośród pp. lekarzy: dr. Kruchowskiego, dr. Manowskiego, dr. Szalkowskiego i dr. Taberskiego. Jako specjalista chorób skórnych dr. Radziwiński nie wchodzi w skład lekarzy domowych i ubezpieczeni mogą go konsultować na podstawie przekazów, wydanych w ubezpieczalni. Procedura głosowania jest tego rodzaju, że dany lekarz nie może przekroczyć liczby 1200 pacjentów. Jeżeli tę liczbę wybrany lekarz osiągnął, wówczas głosujący musi sobie poszukać innego. O ile ubezpieczony głosować nie będzie, natenczas ubezpieczalnia może mu przydzielić takiego lekarza, którego będzie chciał. Pamiętać należy też o tem, że w razie zagubienia przekazu do lekarza, lub legitymacji, ubezpieczony mo-

Kłopoty m. Koźmina

Zadłużenie miasta sięga 700 000 zł — P. ppłk. Kasprzak kandydatem na burmistrza

Koźmin, 24 marca. W ub. miesiącu przeniesiono w stan spoczynku burmistrza m. Koźmina p. Zdaniewicza, przyznając mu pewne minimalne zaopatrzenie emerytalne.

W związku z tem wyłonila się w ostatnich dniach pałaca sprawa wyboru nowego burmistrza, sprawa tembardziej przykra, iż gospodarka Koźmina i jego położenie materialne przedstawia się jak dotąd niemal beznadziejnie i wymaga gruntownej naprawy przez zarządzenie daleko idących oszczędności. Ponieważ Koźminowi w myśl ustawy przysługuje wybór burmistrza niezawodowego, przeto rada miejska podczas obrad budżetowych ustaliła wynagrodzenie dla „głowy miasta” sięgające 1800 zł rocznie. Nikła ta suma uzasadniona jest fatalnym stanem finansowym miasta, które nie może płacić nawet odsetek od zaciągniętych pożyczek.

Nie więc dziwnego, że przy ustala-

niu budżetu na rok 1934/35 rada miejska nie mogła przeznaczyć żadnej sumy na prace inwestycyjne i zatrudnienie miejscowych bezrobotnych. Ogólne zadłużenie miasta sięga około 700 tys. złotych. Stąd też obywatelstwo koźmińskie dąży usilnie do jak najdalejszego ograniczenia wydatków miejskich.

Pelnicy agendy burmistrza p. wiceburmistrz Janusz Podlewski w zrozumieniu krytycznego położenia sprawy urząd burmistrza bezinteresownie.

Jak nas informują na stanowisko burmistrza m. Koźmina zgłosił swą kandydaturę dotychczasowy dowódca P. K. U. w Poznaniu p. ppłk. Stanisław Krzyż, liczący 48 lat, rodem z Kamionki Strumilowej, w. lwowskie. P. ppłk. w najbliższym czasie przechodzi na emeryturę. Podobno kandydatura jego znalazła poparcie ze strony starosty pow. krotoszyńskiego p. Kasprzaka.

szkania, jako podejrzanych o dokonanie w dniu 19 bm. kradzieży w mieszkaniu p. Stanisława Kaźmierowskiego przy ul. Półwiejskiej 16-17. Pierwszych dwu aresztowano podczas obiadu, wydzielonego im przez komitet bezpłatnych obiadów w zakładzie św. Józefa, a trzeciego, gdy na terenie „wesolego miasteczka” usiłował sprzedać część skradzionej odzieży. (kl.)

— **Zapalczywy kasjer**. W Poznaniu na ulicy Łaziennej kasjer autobusowy Stefan Szafranski (Łazienna 1a) pobił do utraty przytomności Bronisława Żaka z Poznania (Wały Jana III). Pobitym zaopiekował się jego brat, który go zabrał do domu. (kl.)

— **Usiłowane samobójstwo**. Minionej nocy na ul. Łkowej 7 w Poznaniu usiłował popełnić samobójstwo przez wypicie nieznanego płynu i pastylek, bezrobotny szofer Wojciech Adamski (Rybaki 12). Lekarskie pogotowie ratunkowe przewiozło desperata do szpitala miejskiego. (kl.)

— **W lesie na Debinie** znaleziono pod drzewem zwłoki noworodka płci żeńskiej. Trupa przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej. (kl.)

— **Sensacyjna kradzież modeli rzeźbiarskich**. Na doniesienie rzeźbiarza p. Stanisława Słupczyńskiego z Poznania policja wdrożyła śledztwo w sprawie kradzieży modeli brązowych z jego warsztatów przy ul. Zwierzynieckiej 18-19. Z piwnic skradziono około 300 kilogramów modeli mosiężnych, których wartość według doniesienia p. Słupczyńskiego, dochodzi sumy 20 tys. zł. Zdaje się jednak, że cyfra ta jest mocno przesadzona. (kl.)

— sekr., Procha — skarb. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Mazurkiewicz, Cebulka i M. Czajkowski — członkowie. Maliniewicz i T. Głowicki — zast.

— (Z nowej rady m. Pakości). Wskutek wniesienia protestu przez Obóz Narodowy w Pakości, zeszłoroczne wybory do rady miejskiej unieważniono, ponowne wybory wyznaczone zostały na dzień 18 marca br. Wobec złożenia jednej listy kompromisowej wybory te się nie odbyły. Obóz Chrześc. Narodowy uzyskał 8 mandatów, a „sanacyjny” 4, czyli narodowy będą posiadali w radzie miejskiej w Pakości bezwzględna większość.

— (Zebranie Młodych Narodowców). — W sali sokolniczej odbyło się przy licznych udziałach członków zebranie Młodych Narodowców, zagajone przez dr. Znanięckiego. Zebrani zatwierdzili nowe kierownictwo które przedstawia się następująco pp.: dr. Znanięcki — kier., T. Sypniewski — zast., Łukowski — skarbnik, R. Szafranski — sekr., Banaszkiewicz — członek. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Skrzypczyński, Oczachowski i Kozłowski.

— (Z obrad Tow. Właśc. Nieruchomości). W sali hotelu Basta odbyło się zebranie Tow. Właśc. Nieruchomości, które zagali wiceprezes p. Bućkiewicz. Po sprawozdaniach zarządu i udzieleniu absolutorjum, wybrano nowy zarząd. Na zebraniu omawiano budżet miasta za rok 1934. Niezadowolone wzbudziły nadmierne obciążenia właścicieli domów podatkami i różnymi opłatami. Dyskusja nad tą sprawą przybrała burzliwy obrót i zamieniła się na generalny atak na magistrat i radę miejską. W związku z tą dyskusją postanowiono wysłać do wojewody odpowiednią rezolucję w sprawie nadmiernego obciążenia właścicieli nieruchomości.

— (Z posiedzenia zarządu miejskiego Kom. L. O. P. P.). Na zebraniu miejskiego Komitetu L. O. P. P. powzięto szereg uchwał.

— **JAROCIN**. („Słowianie zachodni na Baltyku”). W niedzielę, 25 marca o godz. 17 w auli gimnazjum doc. U. P. dr. Józef Widajewicz wygłosi w ramach Powst. Wykładów U. P. odczyt p. t.: „Słowianie zachodni na Baltyku”. Wstęp 30 i 15 gr.

— **KOŹMIN**. (Zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej). Pod przewodnictwem p. Józefa Bobrowskiego odbyło się walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej. Po sprawozdaniach i udzieleniu zarządowi absolutorjum wybrano nowe władze, w skład których weszli pp.: Fr. Kaźmierczak — prezes, J. Kobusiński — I wiceprezes i nacelnik, J. Szych — II wiceprezes, J. Baszyński — sekretarz, J. Ambroszkiewicz — zast., W. Wojciechowski — skarbnik, L. Krystek — gosp. Pocz. sztandarowy tworzą pp.: J. Pappelbaum, J. Klemens, E. Lehman i J. Dyndas. W dowód uznania zasług wybrano p. W. Jaworskiego stałym członkiem zarządu. Z okazji przypadającego w bieżącym roku 50-lecia istnienia miejscowej Ochotn. Straży Pożarnej uchwalono urządzić 7 i 8 lipca uroczyste obchód, połączony z zawodami okręgowymi.

— (Z sądu). Miejskowy sąd grodzki skazał za kradzież Miecz. Kaczmarka i Józefa Bugzela z Wyków na 2 tygodnie więzienia. Oskarżony Bugzel odsiedział poza-tem 6 mies. więzienia, które mu dawniej zawieszono. — Władysław Kokot z Krotoszyzna ukarano trzytygodniowym aresztem z zawieszeniem na 2 lata, Piotra Wojtkowiaka z Nowej Wsi trzytygodniowym aresztem z zawieszeniem na 2 lata a Michała Łokietka z Pleszewa kilkakrotnie karano już za kradzież 2-miesięcznym więzieniem. — Małoletniej Czesławie Kantorowicz z Cieszynka za kradzież obrączki i zegarka udzielił sąd nagany.

— **KROTOSZYN**. (Zebranie Okr. Kół Śpiew.). Koła Śpiew. Okr. VIII urządziły swe walne zebranie, na którym wybrano nowe władze. W skład zarządu weszli pp.:

Stróżewski Ignacy — prezes okr., Szczodrowski Julian — zast., Walkowski Cyprjan — dyryg. okr. Heyduk — zast. Wiśniewski — sekretarz Bączkowski — zast., Gózdiewicz — skarbnik, Figaszewski, Trawiński i Mikołajewski — ławnicy.

— **LESZNO**. (Turniej szachowy). W tych dniach zakończony został tegoroczny turniej wewnątrzny leszczyńskiego klubu szachowego „Hetman”. Mistrzem klubowym na rok 1934 został p. Leon Olszewski. Równocześnie z ukończeniem tego turnieju rozpoczął się nowy, który ma wyłonić tegorocznego mistrza wiosennego. Turniej zapowiada się ciekawie gdyż bierze w nim udział liczne grono zwolenników gry szachowej. Rozgrywki odbywają się co piątek w kawiarni „Polonia”.

— **MOGILNO**. (Z rady miejskiej). — Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej wprowadzony został w urząd radny p. Urbanski wiceprezes ogniska Z. M. N. Obecnie w radzie miejskiej jest 2 narodowców, Zebranie uchwalilo kupno samochodu dla Ochotniczej Straży Pożarnej motopompą i nowych węzów na ogólną sumę 10 500 zł.

— (Walne zebranie Ochotn. Straży Pożarnej) W lokalu p. Klessy odbyło się pod przewodnictwem p. Paprotnego walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej. Po sprawozdaniach i udzieleniu zarządowi absolutorjum wybrano nowe władze. Zarząd tworzą pp.: burm. Tyczewski — prezes, Podolski i Wesolowski — członkowie zarządu Szymkowiak Rynalski i Glowacki — komisja rewizyjna Błaszak Kozłowski i Rojewski — poczet sztandarowy.

— (Epidemia duru brzusznego trwa nadal) Jak już donosiliśmy w pow. mogileńskim znacznie rozszerzyła się epidemia duru brzusznego, która trwa nadal. Oddział zakaźnych szpitala powiatowego prawie jest zapełniony.

— **PLESZEW**. (Z Tow. Mł. Przemysłowców). W sali p. Marciniaka odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. F. Madzaka plenarne zebranie Tow. Mł. Przemysłowców. Na zebraniu uchwalono jednogłośnie urządzić 7 kwietnia w sali p. Marciniaka dancing towarzyski, z którego całkowity dochód przeznaczony będzie na budowę domu parafialnego. W tym celu wybrano specjalną komisję w osobach pp. Fr. Pawlaka i Kosmowskiego.

— **SWARZEDZ**. (Wyjazd delegacji miejskiej). Do Warszawy udała się delegacja miasta, która przedstawi odpowiednim władzom sprawę przyłączenia wsi Jasin, Nowa Wieś i Zieleniec do miasta Swarzędza.

— (Kradzież jedwabiu). Ze stojącego na stacji kolejowej Kobylnica pociągu towarowego skradziono trzy walizki drogiego jedwabiu. Energiczne dochodzenia w toku.

— (Zebranie Tow. Powst. i Wojaków). Pod przewodnictwem wiceprezesa p. Nowackiego odbyło się zebranie Tow. Powst. i Wojaków. Po komunikatach zarządu aktualny i bardzo interesujący referat p. tyt. „Sprawa polska w czasie wojny światowej” wygłosił skarbnik p. Plesner.

— (Z posiedzenia rady miejskiej). Pod przewodnictwem p. burm. Stanięskiego odbyło się posiedzenie rady miejskiej, która uchwalila dodatek komunalny od uposażeń w wysokości 3 proc., wyrównanie budżetu na rok 1933-34, rozłożenie na dalsze raty pożyczki krótkoterminowej w Banku Komunalnym i regulamin rewizji kasy.

— (Plenarne zebranie „Sokoła”). Plenarnemu zebraniu „Sokoła” przewodniczył wiceprezes p. Skrzypczak. Referat na temat zbliżającego się zlotu jubileuszowego wygłosił p. Rzakiewicz.

— (Zmiana własności). P. adw. Fitzner nabył od Kasy Komunalnej posesję przy ul. Dworcowej 17.

— (Osobiste). Osiedlił się w naszym mieście przy ul. Rynek 38 lekarz dr. Stefan Skupień.

— **SKALMIERZYCE**, pow. Ostrów. (Walne zebranie chóru kościelnego). W niedzielę, 18 bm. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Tow. Chóru Kościelnego pod wezw. św. Cecylii. Tow. uchwalilo zakupić sztandar, którego poświęcenie odbędzie się 17 czerwca br. W skład zarządu wchodzi pp.: dyr. L. Matczak — prezes, L. Worsztynowicz — wiceprezes, P. Jaźwiec — skarbnik, E. Szymczakówna — sekr., M. Woźniakówna — zast., St. Kurkiewicz — dyrygent, W. Chłosta — biblij. i kontroler, Cz. Kurkiewiczówna — zast. biblij., A. Odwiazka, J. Jaźwiec i J. Lisiaćkówna — radni M. Szymczak i M. Dolaćkówna — kom. rewizyjna.

— **SZAMOTUŁY**. (Budżet miejski). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej uchwalony został budżet administracyjny zwyżajny i nadzwyczajny w ogólnej sumie 306 809,14 zł. Wniosek o udzielenie magistratowi pełnomocnictwa do wykonania przelewu kredytów budżetowych za r. 1934-35 odrzucono głosami radnych Obow. Narodowego.

— (Z życia „Sokoła”). „Sokol” odbył swe zebranie pod przewodnictwem prezesa Sujaka. Interesujący referat o wychowaniu fizycznym wygłosił b. prezes p. Stan. Owsiany. Po rzeczowej dyskusji, przeprowadzonej nad referatem, omawiano zlot jubileuszowy. Zebranie zakończono odśpiewaniem pieśni sokolej.

OPALENICA. (Pożar). W zagrodzie rolnika Szukaly, Opalenica-Odbudowanie wybuchł pożar, którego pastwą padła stodoła, napelniona zbożem. Ogień zlokalizowała miejscowa straż pożarna. — Straty są poważne.

WITKOWO. (Z „Sokoła“). Miejscowe Tow. gimn. „Sokół“, wykazujące szczególnie w ostatnim czasie żywą działalność, odbyło swe miesięczne zebranie, na którym p. Wisiołek wygłosił referat o Sienkiewiczu. Na rzecz wyjeżdżających na zlot „Sokołów“ wyświetlony został polski film „Bezimienni bohaterowie“.

WRZEŚNIA. („Słowianie na Bałtyku“). W niedzielę, 25 bm. o godz. 16.15 w auli gimnazjum prof. U. P. dr. Kazimierz Tymieniecki wygłosił w ramach Powszechnych Wykładów U. P. wykład p. t.: „Słowianie na Bałtyku“. Wstęp 30 i 15 gr.

ŻNIN. (Sędziowie lekkoatletyczni). Przed komisją Poznańskiego Okr. Zw. Lekkoatletycznego dali egzamin na sędziów lekkoatletycznych pp.: Hernet Julian, Terzyk Antoni, Blochowiak Mieczysław, Joachimowski Ksawery, Chyliński Kazimierz i Świtała Józef — wszyscy ze Żnina.

(Z Koła Przyjaciół Harc.). Pod przewodnictwem ks. prob. Kinastowskiego odbyło się zebranie K. P. H. na którym sprawozdanie z walnego zjazdu Oddz. Wielkop. w Poznaniu złożyli pp.: Ratajska, Sombrowska i Smakulski. W wolnych głosach omówiono sprawę 15-lecia harcerek, „Dnia Św. Jerzego“ i „Tygodnia Harcerskiego“.

(„Gwiazda Syberji“). Stow. Mł. Polskiej odegra 25 bm. w sali p. Kausa „Gwiazdę Syberji“.

(Zawody ping-pongowe). 25 bm. w salce parafjalnej rozpoczęła się zawody ping-pongowe o mistrzostwo pałuckiego okręgu S. M. P.

(Napad rabunkowy.) W Popowie Kościelnym trzech opryszków napadło wieczorem na p. Kurka, odbierając mu 200 zł i walizkę z przedmiotami ogólnej wartości 400 zł.

(Dowcipni włamywacze.) Do restauracji p. Pilarskiego w Rogowie zakradli się nocą złodzieje, którzy skradli kilka butelek wódki, zostawiając kartkę z napisem: „Niech żyje Pilarski“.

(Pożar). W Gościeszynie w gospodarstwie p. Łukomskiego wybuchł pożar, pastwą którego padła stodoła oraz część inwentarza martwego.

(Zatarg z magistratem m. Gąsawy). Swego czasu burmistrz m. Gąsawy, chcąc rozszerzyć ul. Leszka Białego, wydał nakaz obywatelom tej ulicy, aby przesuńli płoty swych zabudowań. Mimo sprzeciwu ze strony obywateli, burmistrz przy pomocy najętych ludzi kazał płoty posunąć. Sprawa znalazła się w sądzie, gdzie magistrat przegrał.

(Amator drobiu w potrzasku). Na skutek częstych kradzieży drobiu policja przeprowadziła rewizję u podejrzanego robotnika Fraszczyka w Srebrnej Górze, odnajdując zakopany magazyn mięsa z kur, gęsi i indyków.

POMORZA

STAROGARD. (Z karty żałobnej). U córki swej dr. Kryzanowej w Kocborowie zmarła 15 bm. w podeszłym wieku Józefa Czarnecka z domu Łaszewska, siostra pierwszego wojewody pomorskiego śp. dr. Stefana Łaszewskiego. Śp. Zmarła, wdowa po lekarzu śp. dr. Czarneckim w Gnieźnie, położyła w czasie niewoli pruskiej niemałe zasługi około podtrzymania ducha narodowego. Żaden trud nie był jej za wielki, to też pozostawiła w wszystkich, którzy ją znali, najlepszą pamięć po sobie. Cechowała ją prawość charakteru, skromność i iście chrześcijańska prostota.

ŚWIECIE. (Zerwanie kabla telefonicznego w Wiśle). W tych dniach zauważono przecięcie podziemnego kabla telefonicznego, prowadzącego z Chelma do Świecia. Jak się okazało, robotnik Michał Owsianek z Król. Głogówki, zauważywszy linę drucianą u brzegu, w przypuszczeniu, iż jest ona pozostawiona przez berlińkę, odciął kawał do własnego użytku. Jak widać z powyższego, niema tutaj mowy o akcie sabotażu.

(Z posiedzenia rady miejskiej). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej przyjęto bilans K. K. O. w kwocie złotych 690 318,99; poza tem dokonano wyboru poszczególnych komisji. Ostatnim punktem obrad była sprawa sprostowania rzeczki Struchawy na odcinku obok nowo budującej się szkoły miejskiej. Uchwalono prace te przeprowadzić, przyczem sporo bezrobotnych znajdzie przez jakiś czas prace.

Wybuch granatu

Września, 24 marca.

W dniu 23 b. m. w godzinach popoł. uległ strasznemu wypadkowi 9-letni Edmund Tomczak, zam. przy ul. Król. Jadwigi. Dziecko znalazło na śmietniku zapalnik od granatu, przy którym zaczęło manipulować. Skutki tego były fatalne.

Zapalnik eksplodując rozszarpał dziecku obydwie dłonie, pokaleczył mu twarz i brzuch. Nieprzytomne odwieziono do szpitala powiatowego.

Ciekawe wykopaliska pod Pabjanicami

Groby i palenisko z V-ego wieku przed Chrystusem

Pabjanice, 23 marca.

W tych dniach przy rozbiórce kopców z burakami na polach pod Pabjanicami natrafiono na grubą warstwę kamieni. Powiadomiono o tem władze administracyjne, które zainteresowały się sprawą. Sprowadzono z Muzeum Łódzkiego archeologa, który prowadzi badania naukowe. Przy rozkopywaniu ziemi natrafiono na ciekawe wykopa-

liska, a mianowicie: wykopano miejsce, na którym palono trupów (palenisko) oraz kilka grobów pojedynczych i zbiorowych. Groby te, jak nam objaśniał kierujący pracami, pochodzą z V wieku przed Chrystusem.

Nad wykopaliskami zbierają się tłumy ludzi, którzy słuchają objaśnień naukowych, wygłaszanych przez rzeczoznawców.

Granica płonie

Tczew, 24 marca.

W pobliżu granicy polsko-gdańskiej we wsi Kolniki, wybuchł groźny pożar u jednego z tamt. gospodarzy. Zaalarmowano straż pożarną z pobliskich Wsiótek oraz z Gdańska, ponieważ Kolniki własnej ochotn. straży poż. nie posiadają.

Zanim wezwana pomoc przybyła, pożar przybrał szalone rozmiary, tak że akcja ratunkowa mogła ograniczyć się jedynie do ratowania zagrożonych objęciem pożaru sąsiednich gospodarstw. Pastwą rozszalałych płomieni padły dwie wielkie stodoły wraz z masyznami rolniczymi, stajnie, wozownia

oraz chlewy z żywym i martwym inwentarzem.

Część koni oraz bydła rogatego zdolano uratować. Straty, powstałe wskutek pożaru sięgają ok. 100 tys. guldenów gdańskich. Łuna pożaru widoczna była w promieniu ok. 5 klm. Przyczyny wybuchu pożaru dotąd nie zostało ustalić.

Tegoż dnia we wsi Lubkowy pod Tczewem wskutek wadliwej budowy komina zapaliły się sadze w domu mistrza rzeźniczego p. Jakóba Piechociego. Zanim przybyła na miejsce straż pożarna, dom spłonął doszczętnie. Straty powstałe wskutek pożaru są dość znaczne.

Mordercy przed sądem

Częstochowa, 24 marca.

Na wokandzie tut. sądu okręgowego znalazło się ostatnio oskarżenie przeciwko tczew. mieszkańcom wsi Blesno pow. częstochowski, którzy w wieczór sylwestrowy ub. r. zamordowali Józefa Kufła, mieszkańca tejże wsi. Morderstwa doknali bracia Antoni i Wincenty Pendrasie, oraz Józef Drożdż, podczas zabawy, na której powstała z niewiadomych powodów bójka.

Mordercy zadali Kufłowi szereg ciosów okutymi kijami i żelaznym prętem, kładąc go trupem na miejscu. Jak stwierdzono w czasie dochodzeń, Ku-

flowi rozbito całkowicie głowę.

Po dokonaniu morderstwa zbrodniarze wrócili z największym spokojem do sali balowej i bawili się w dalszym ciągu. Zwłoki zamordowanego znaleźli inni uczestnicy zabawy, którzy niezwłocznie wezwali na miejsce wypadku policję. W wyniku dochodzeń policja aresztowała braci Pendrasiów wraz z Drożdżem.

Sąd skazał Drożdżę i Antoniego Pendrasia na 5 lat więzienia, uwalniając od winy i kary trzeciego oskarżonego. Rozprawa nie ujawniła powodów morderstwa.

Zajścia na cmentarzu w Piotrkowie

Komplikacje z chowaniem zwłok samobójców

Onegdaj o godzinie 17 liczny orszak żałobny odprowadził na cmentarz rzymsko-katolicki zwłoki zmarłego śmiercią samobójczą śp. Henryka Pachniewicza. Zgodnie z przepisami prawa kanonicznego na chowanie zwłok samobójców wydzielona jest pewna część cmentarza, gdzie też wyznaczono miejsce na pochowanie zwłok tragicznie zmarłych Pachniewicza i 36-letniej Marjanny Krawczyk, która w obawie przed eksmisją powiesiła się na strychu.

Jednakże pochowaniu zwłok Pachniewicza na tem miejscu sprzeciwili się uczestnicy pogrzebu i poczeli sami kopać grób w miejscu poświęconem. Wobec tego kierownictwo dozoru cmentarnego zwróciło się do policji o pomoc, gdyż tłum zajął zdecydowane stanowisko i nie chciał ustąpić. Przybyły na cmentarz kierownik komisariatu, p. kom. Frydychowski wraz z kilkoma policjantami położył kres

przykremu zajściu, zwłoki zaś zostały wniesione do kostnicy cmentarnej. Ostateczna decyzja miała zapadć nazajutrz o godzinie 10 rano.

Jak się obecnie dowiadujemy, zwłoki Pachniewicza zostały w dniu wczorajszym pochowane na miejscu, wybranem przez rodzinę, t. j. poświęconem. Natomiast zwłoki Krawczykowej złożono do grobu na wydzielonej dla samobójców części cmentarza, co — oczywiście — nie podobało się znowu uczestnikom tego pogrzebu. Przybyła na miejsce policja do ekscesów nie dopuściła i w celu zapobieżenia wykopaniu zwłok i przeniesienia ich na inne miejsce — nad świeżymi mogiłą wystawiono posterunek policyjny.

Zupełnie niezrozumiale wydaje nam się stanowisko rodzin samobójców, które domagały się złamania istniejących przepisów, ustępliwość zaś dozoru cmentarnego jest conajmniej... dziwną.

Prowokator — specjalista od cygar

Kapłan katolicki — szmuglowane cygara — i urząd straży granicznej

Barcin, 24 marca.

Przed kilku dniami pod nieobecność tut. proboszcza ks. Nowickiego — który bawił tego dnia w Gnieźnie — zjawił się na plebanji jakiś obcy człowiek, który wręczył służącej paczkę dla ks. proboszcza, przesłaną rzekomo przez jakiegoś ks. z Inowrocławia.

Tegoż dnia popołudniu przed powrotem ks. Nowickiego zjawiła się na plebanji lotna brigada celna złożona z 3 urzędników śledczych straży granicznej. Celnicy oświadczyli, iż otrzymali konfidenckalne doniesienie, iż ks. Nowicki posiada u siebie większą ilość szmuglowanych cygar. Gdy wrócił ks. proboszcz i oświadczył, iż doniesienie polegać musi na czyjejś złej woli, urzędnicy odjechali. Wówczas służąca przypomniała sobie o oddanej przed południem paczce.

Ks. Nowicki uderzony dziwnym zbiegiem okoliczności kazał paczkę za-

trzymać służącej u siebie, a następnego dnia rano sprowadziwszy policję i kilku miejscowych obywateli dokonał jej otwarcia.

Ku ogromnemu zdziwieniu obecnych, znaleziono w paczce 14 pudełek po 50 sztuk szmuglowanych cygar zagranicznych, przyczem z każdego pudełka wyjęte było po jednym lub kilka cygar. Ks. Nowicki zażądał od policji spisania protokołu i zawiadomienia władz granicznych w Bydgoszczy. Wszczęte dochodzenia pozwoliły stwierdzić, iż iż osobnik z paczką przybył do Barcina poprzedniego dnia porannym autobusem mi tymże autobusem powrócił do Bydgoszczy.

Napad rabunkowy na gospodarstwo

Mogilno, 24 marca.

We wsi Szydłowo pow. mogileńskiego ośmiu bandytów dokonało napadu rabunkowego na gospodarstwo p. Tyczki. Przed rozpoczęciem rabunku bandyci kilkakrotnie zapukali do okien mieszkanca, by przekonać się, czy domownicy śpią.

Pukanie to słyszał p. Tyczka, który zachowując zimną krew, obserwował przez okno zamiary napastników. Dopiero, gdy rabusie usiłowali włamać się do chlewu, p. Tyczka oddał w ich kierunku kilka strzałów, raniąc dotkliwie trzech z nich, tak, iż padli nieprzytomni na ziemię. Reszta sprawców ulotniła się w kierunku Orchowa.

Ze względu na toczące się śledztwo nie możemy podać nazwisk ranionych bandytów.

Nowy konsul w Gdyni

Gdynia, 23 marca.

Finlandzki konsul honorowy w Gdyni, p. dr. Stanisław Darski otrzymał od Prezydenta Rzeczypospolitej exequatur. Biura konsulatu mieszczą się w gmachu „Żegluga Polskiej“. (p)

Samobójstwo cenionego obywatela

Buk. (Tel. wł.) Dzisiaj o godz. 7.30 rano pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru główny ksiązkowy Kom. Kasy Oszczędności w Buku, p. Franciszek Pluta, liczący lat 50. Denat wybrał się właśnie do pracy i w pewnym momencie udał się do swego pokoju i tam pozbawił się życia.

Samobójstwo ogólnie poważanego i cenionego obywatela, który dał się poznać jako niezmordowany działacz społeczny na terenie licznych tut. organizacji wywołało w mieście wstrząsające wrażenie. Powodów samobójstwa dotąd nie ustalono.

Z podróży „Daru Pomorza“

Gdynia, 23 marca.

Według nadesłanej depeszy radiotelegraficznej w dniu 21 bm. statek szkolny „Dar Pomorza“ znajdował się na równiku w miejscu, w którym przechodzi południk 11 33'. Na statku jest wszystko w porządku. „Dar Pomorza“ płynie obecnie w kierunku Wysp Azorskich. (p)

Elektryfikacja w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 23 marca.

W czwartek w gmachu starostwa bydgoskiego odbyły się t. zw. dochodzenia komisyjne w związku z kwestją udzielenia sejmikowi powiatowemu koncesji na elektryfikację naszego powiatu. Na dochodzenia te zjechało kilku wyższych przedstawicieli urzędu wojewódzkiego z Poznania.

Zasadniczych sprzeciwów co do udzielenia koncesji nie wniesiono. Wysłano tylko pewne zastrzeżenia natury formalnej i gospodarczej. Magistrat m. Bydgoszczy wysunął postulat, aby elektryfikacja powiatu przeprowadzona była przy pomocy prądu z bydgoskiej elektrowni miejskiej.

Po przeprowadzeniu dochodzeń komisyjnych urząd wojewódzki wyda niewątpliwie przychylną opinię i prześle sprawę koncesji na elektryfikację powiatu bydgoskiego do min. przemysłu i handlu, które zadecyduje sprawę ostatecznie. Spodziewać się należy, że w przeciągu najbliższych dwóch miesięcy koncesja na elektryfikację będzie już podpisana.

Śmierć przy kradzieży zboża

Tczew, 24 marca.

Cichą i spokojną zazwyczaj wsią Duży Garck pod Supkowami w pow. tczewskim wstrząsnęła wieść o tragicznej śmierci 18-letniego parobczaka Jana Granna z Garca, który został zastrzelony przez Alfreda Hackera podczas kradzieży zboża ze spichrza.

Krytycznego dnia około godz. 5 rano, tragicznie zmarły Grann wraz z robotnikiem Pawłem Halmannem wybrał się na kradzież zboża do spichrza rolnika Hackera. Podczas kradzieży nadszedł właśc. gospodarstwa Hacker, na widok którego denat z towarzyszem rzucił się do ucieczki.

Halmanna Hacker zdołał przytrzymać, za uciekającym zaś przez c. no spichrza Grannem, oddał strzał, który położył parobka trupem na miejscu.

Na miejsce zabójstwa przybyła z Tczewa komisja sądowno-lekarska z sędzią śledczym dr. Bugajskim na czele.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CO SŁYCHAĆ W ARTYSTYCZNYM POZNANIU

CO USŁYSZYMY NA KONCERCIE MUZYKI RELIGIJNEJ?

Jak już donosiliśmy, Państwowe Konserwatorium Muzyczne urządziło w poniedziałek audycję muzyki religijnej, w której usłyszymy m. in. oratorium lacińskie Carissimiego „Jephta”.

Oratorium lacińskie (sięgające swym początkiem końca XV wieku), to rodzaj religijnego dramatu muzycznego, który dzisiaj rozgrywa się na estradzie, a obchodzi się bez dekoracji, kostiumów i gry mimicznej, a za swoich czasów był wykonywany w kościele przed kazaniem. Aparat muzyczny jest ten sam, (a więc orkiestra, chóry, duety, arje i recitativa). Przeniesienie akcji z miejsca na miejsce i jej związek, przedstawiony jest drogą opowiadania (w formie recitativa), co czyni t. zw. „testo” lub „historicus” a po części chór.

Giacomo Carissimi jest jednym z najwybitniejszych przedstawicieli pięknej włoskiej kantyleny (bel-canto) w pierwszej połowie 17 wieku. W formie oratorium stwarza pewien wzór, który długo uchodził za powszechnie obowiązujący. Takim właśnie wzorem, który już ówczesni teoretycy uważali za najbardziej charakterystyczny, było oratorium „Jephta”.

Osnowa opiera się na znanej historii biblijnej o izraelskim wodzu, który wyrusza w bój, aby obronić ziemię Izraela przed najazdem synów Ammona. Przed walką Jephta uroczystie ślubuje, że w razie pogromu wrogów, złoży Bogu ofiarę z pierwszego człowieka napotkanego w drodze do domu. Tragiczny los zrzucił, że gdy zwycięski wódz powracał, pierwszą osobą, która mu wyszła na spotkanie była jego córka. Historia kończy się dobrowolnym poświęceniem na wygnanie córki Jephtego. Końcowe wypadki nie są w Piśmie św. przedstawione jasno. Bywały też wielokrotnie interpretowane i komentowane. W każdym razie jest pewnym, że córka Jephtego nie ginie, lecz udaje się w góry, aby oplakać swój los.

Powyższy fragment Starego Testamentu, był w 17 i 18 wieku często przedmiotem kompozycji, uważali go bowiem współcześni za apoteozę posłuszeństwa wobec Boga. Komponowali go też m. in. Cesti i Händel.

Muzyka „Jephty”, uderza słuchacza w pierwszym rzędzie plastyką w oddaniu nastrojów sytuacji. Widać to zarówno w bojowym charakterze sceny opisującej wyruszenie na wojnę, jak w radosnej scenie zwycięstwa. Tragiczne spotkanie ojca z córką, jest tak pod względem dramatycznym jak muzycznym kulminacyjnym punktem całości. Przedstawia ona Carissimiego z jego najsilniejszej strony: jako mistrza w oddaniu nastrojów bolesnych w muzycznym odmalowaniu aktu żalu.

Sylwester Szarzyński, którego „Concerto” na sopran, chór żeński, dwoje skrzypiec, wiolonczelę i organy usłyszemy jako drugi punkt programu, tworzył na przełomie XVII i XVIII wieku. Był Benedyktynem, dzieła jego zdradzają pewne wpływy szkoły neapolitańskiej. Miał dużą inwencję, oraz

technikę kompozytorską. Utwór ten nazwał Szarzyński „Concerto” według mody ówczesnej, która określała w ten sposób utwory, często dające popis solistom i wtedy wprowadzające ich w łączność z pewnym większym zespołem. Tak jest i w tym wyadku.

Antoniego Dworzaka „Stabat Mater” powstało w Londynie 1833 r. Jest pisane na solę, chóry i orkiestrę. Solistami są bas, sopran i tenor. Dworzak, którego właściwym terenem była symfonia, występuje tym razem jako kompozytor religijny. Dzieło to spotykane bywa często na programach angielskich.

Z dzieł organowych usłyszymy pierwszą część symfonii d-moll współczesnego kompozytora Aleksandra Guilmanta, który zmarł w r. 1911, oraz warjacje Jana Pieterszona Sweelincka. Jest to kompozytor niderlandzki, pisał na organy i na cembalo, żył na przełomie wieku XVI i XVII, a wykształcił szereg samodzielnych form muzyki organowej.

Cały ten wieczór będzie wykonany własnymi siłami Konserwatorium do orkiestry symfonicznej i chóru. Dyryguje prof. Władysław Raczkowski. Solistami są: M. Badyńska (sopran), W. Chruszczyński (bas), A. Gruszczyński (tenor), J. Jabłoński (alt), R. Kaźmierczak (organy), F. Koska (bas), prof. J. Pawlak (organy), H. Raczkowska (sopran), S. Ślusarek (organy), H. Strońska (sopran), Wejchert (tenor).

Dr. Zygmunt Sitowski.

BĘDIEMY JESZCZE MIELI CYKL PRZEDSTAWIEŃ OPEROWYCH

Pomyślny wynik artystyczny sezonu muzycznego, który niedawno został zamknięty, spowodował magistrat m. Poznania do akcji, umożliwiającej jeszcze jeden cykl przedstawień operowych w sezonie wiosennym. Dzięki udzieleniu na to subwencji, przedstawienia rozpoczną się 1 kwietnia, t. j. w pierwsze święto Wielkiej Nocy.

Zamierzony jest cykl wznowień, które bądź nie znalazły miejsca w pełnym sezonie bądź też były tylko raz na afiszu. W ten sposób mają ukazać się „Mignon”, „Opowieści Hoffmanna”, „Marta”, „Borys Godunow”, wreszcie „Tannhaeuser”. Przygotowana jest też zupełna nowość, mianowicie słynna opera komiczna Donizettego „Don Pasquale”. Dyr. Latoszewski przywiązuje do tego przedstawienia wielką wagę i dał mu popisową w naszych stosunkach obsadę.

Słychać też, że mogłaby być powtórzoną symfonia Beethovena, która zyskała tak wielki sukces na koncercie w Auli Uniwersytetu. Wiadomo, że wszystkie miejsca były wysprzedane — fakt wyjątkowy, przy poprzednich wystawianych IX symfonii sala nigdy nie była kompletnie zapełniona. Można więc wróżyć, że powtórzenie znajdzie również chętnych słuchaczy.

Przypominamy wieczór schubertowski, który odbędzie się dzisiaj w sobotę, o godz. 20-tej w sali św. Marcina. Organizuje go Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne, na programie utwory fortepianowe, pieśni, oraz słynny kwintet fortepianowy, znany pod nazwą „Forellenquintett”.

Najpierw, zamiast koloru, który jest przecież dla malarza jakby przyrodzonym środkiem wypowiedzenia się, znajdujemy same rysunki. Powiedzmy ściślej: rysunek, bo na to wskazuje nie tylko ich format, lecz także technika wykonania. A więc nie rozmach i młodzieńcza fantazja, lecz poprawność, kaligrafia i skrupulatna dokładność. Chwilami wygląda to na robotę retuszerską. Niektóre można by umieścić na wystawie współczesnej fotografii, a wówczas trzeba by dobrze się przypatrzyć, by odróżnić, co rysunek ręczny, a co fotografika. W innych znowu męcząca dokładność i dbanie w szczegółach zupełnie nieciekawych i nieistotnych, np. odkrywaniu pod skórą całej sieci żyłek i ścięgien, delektowanie się ich precyzyjnym odrysowaniem, bądź beczelostwem, czy nierzeczowem stylizowaniem. Przy takiej robocie człowiek o najsilniejszym temperamencie i młodzieńczym zapale powoli musi zatracić świeżość uczucia. W końcu robi się z niego automat, powtarzający schematycznie te same formy i kształty, nudzące i nużące swą monotonią. Wszystko takie dokładnie, poprawne, ze ścisłością „Lei-

ŻYCIE KULTURALNE

MUZYKA

Festival muzyczny w Gdyni. Znany kompozytor, Tadeusz Jarecki rzucił myśl organizowania w Gdyni festivalu muzyki słowiańskiej. Festival taki odbywałby się miał corocznie, w miesiącach lipcu i sierpniu. Byłby on manifestacją słowiańskiej wspólnoty kulturalnej, a jednocześnie dokumentowałby stanowisko Gdyni, jedynego słowiańskiego portu nad Bałtykiem. Myśl rzuconą przez T. Jareckiego podejmuje obecnie p. A. Plutyński, dyrektor „Ładu”, drukując na łamach miesięcznika „Morze” artykuł p. t. „Propaganda przez Gdynię”.

Mozarta „Requiem” w Katowicach. Donoszą nam z Katowic (ad): Konserwatorium Muzyczne ożywia nasz ruch koncertowy szeregiem poważnych imprez. Ostatnio wykonano pod dyrekcją prof. Zbigniewa Dymmeke „Requiem” Mozarta. Programu dopełnił Haendel („Concerto grosso”).

Co śpiewają w La Scali? Najnowszą premierą tego sezonu były „Śpiewacy Norymberscy” Wagnera pod dyrekcją Venezianiego. Następnie będzie wystawiony „Romeo i Julia” Gounoda z Benjaminem Giglim i z Mafaldą Favero, potem premiera „Dybuka” Lodovica, wreszcie wznowienie „Mocy Przenaczenia” pod batutą Santiniego z Ivą Pacetti, Gianną Pederzini, Giglim, Morcellim i Pasero.

OCHRONA ZABYTKÓW

Jak będzie rozkopany Kopiec Krakusa? Z Krakowa donoszą nam (kt): Burzenie dawnych fortyfikacji austriackich, które okalały Kopiec Krakusa, jest na ukończeniu. W dalszym ciągu robót będzie zebrała górna część Kopca, przez pozostałe warstwy będzie przeprowadzony przekop, sięgający aż do spodu. System ten przedstawiono na posiedzeniu komitetu badań Kopca, odbytem temi dniami. Odbyło się ono w Akademii Umiejętności z udziałem licznych uczonych. Z referatów wynika, że Kopiec jest najprawdopodobniej nasympem na jakimś grobie.

TEATR

Nowa farsa polska. Z Warszawy donoszą nam (tw): Teatr Kameralny w Czechochowie, prowadzony przez artystę-malarza Iwonę Galla, wystawił farsę p. Antoniego Czajkowskiego p. t. „Nie tu i nie tam”. P. Czajkowski, wnuk Aleksandra Świętochowskiego, jest debiutantem. Farsa ta, która jest jego pierwszą sztuką, zyskała duży sukces. Grali m. in. pp. Balcerzak, Wielandówna, Benita i Gallowa.

Moissi pogra po włosku. W Medjanie rozpoczął występy ze swoją trupą słynny aktor reinhardtowski, Moissi. Urodził się on w Trjeście i włada językiem włoskim. Zaczął od „Hamleta”, w którym Ofelję gra Wanda Capodaglio.

ci” wykonane. Żadnych ciekawych pomysłów, żadnych błędów czy błędzeń, które nieodstępnie towarzyszą młodości i nadają jej często specyficzny wdzięk. Myślę, że właściwą tej grupy nazwą byłoby nie „Szczep Rogate Serce”, lecz „Szczep cichy i serca pokornego”.

Przy tem pełno t. z. „treści”, a właściwie literaturki. Więc np. na szych kolejowych rozłożył się cały klub samobójców i czeka z rezygnacją na przyjazd pociągu, który ma wszystkich rozjechać na śmierć... Śmierć w postaci bladej trupiej czaszki unoszącej się nad ciemnym borem, sama we własne josiobie pilnuje. by całe towarzystwo nie rozmyśliło się i na czas nie zwało. Tam znowu św. Jan o dziwnie niemilnym i nieuduchowionym typie. W oczach, w których przecież skupia się wyraz, umieszcza młody Szukalszczyk dwa światelka czy lampki elektryczne. Mają one zapewne powiedzieć więcej, niż same oczy proroka. Na innym obrazku, zatytułowanym „Muzyka”, człowiek o wyszukanie brzydkiej twarzy, koślawami rękami gra na harfie... Wygląda to tak jakby autor chciał obrzydzić ludziom muzykę. Napewno mu się to nie uda! Czy nie szkoda na takie banały czasu, a przedewszystkiem talentu? Bo wielu z tych młodych adeptów sztuki zdradza zdolności. Np. u Z. Żechowskiego widać, że „temat” czy „treść” pojęciowa nie odwołuje go od plastyki na bezdroża literaturki. Idzie zawsze o to, aby treść pojęciowa dzieła plastycznego, była wyrażoną środkami plastyki, aby obraz był obrazem, aby rozwiązywał pewne malarskie zagadnienie Żechowskiego. „Miejskie marzenie” jest też najlepszą pracą w całym zespole.

Gościem „Szczepu” jest Fr. Walczowski. Dzięki dodatnim wpływom Stryjeńskiej i Jacka Malczewskiego oddala się on dość wyraźnie od Szu-

RUCH REGIONALISTYCZNY

Zbratanie lwowsko - śląskie dokonało się, jak nam z Katowic donoszą (ad) na wieczorze, urządzonym w Katowicach, na którym obok siebie znalazły się takie specjalności dwóch regionów, jak „Karlik z Kocyndra” czyli prof. Ligoń, oraz Szczepko i Tońko, nieocenione lwowskie batiary z niedzielnej Wesołej Fali nadpełtwańskiego radja. Goście lwowscy mieli świetny wieczór, obok nich zbierali oklaski aktorzy teatru katowickiego i chór „Echa” oraz młode katowiczanki, które wykonały tańce śląskie. Nasz świat literacko-artystyczny stawił się bardzo licznie, „cywile” taksamo.

NAUKA

Bibliofile lwowscy odbyli walne zgromadzenie swego Towarzystwa z odczytem St. Lisowskiego „Kryzys w bibliofilstwie”. **Lwowskie Tow. Filozoficzne** odbyło posiedzenie z odczytem dr. M. Kokoszyńskiej p. t. „Nauka o supozycjach w logice średniowiecznej”.

W NAUKOWYM POZNANIU

We wtorek, dnia 27 bm. o godz. 20⁰⁰ odbędzie się walne zebranie Koła, w Bibliotece Uniwersyteckiej. Na porządku obrad: 1. Protokół z ostatniego walnego zebrania, 2. Sprawozdanie ustępującego zarządu, 3. Wyборы nowego zarządu i komisji rewizyjnej, 4. Wybory członka Rady Związku oraz delegatów na Zjazd Delegatów.

SZKOLNICTWO

Pedagogiczna wartość błędów ucznia. Był czas, że błąd był przewinieniem karnalnym. Uczeń bał się kary i starannie ukrywał błąd, nauczyciel zaś piętnował błędy i stwarzał środki pomocnicze w postaci świadectw, stopni, egzaminów. Tak było w szkole dawnej. Inaczej jest w szkole nowej, opartej na znajomości duszy dziecka. Błąd jest w niej zjawiskiem normalnym. Szkoła chce poznać błędy i szuka środków, by nie dopuścić do ich powstania. Badania eksperymentalne dowiodły, że błąd, raz popełniony, pozostawia ślady w naszym systemie nerwowym, trwa uporczywie i posiada tendencję ponawiania się. Dlatego też pierwszą rzeczą jest zapobiegać błędom, usuwanie bowiem jest sprawą znacznie trudniejszą. Interesujące uwagi na poruszony temat znajdują się w zeszytach 6 „Pracy Szkolnej”. (sn)

W następnym Dziale:

**JAK JEST PO POLSKU DOBRZE,
A JAK ŹLE?**
przez

dr. Edwarda Klicha.

Rogate serce, ale czy rogate?

W Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych wystawił swe prace zespół, tytułujący się „Szczepem Szukalszczyków Rogate Serce”. Czytelnikom wiadomo, że zgrupował się on był swego czasu w Krakowie dookoła rzeźbiarza p. Szukalskiego, urodzonego w Ameryce, który przebywał naprzemian w Polsce i za oceanem, a w swych kampaniach prasowych przenosił na nasz grunt wypróbowane tam od czasów Barnuma metody reklamy, zaprawiając ją pełnymi werwy atakami na zmurzałą, płytka i w ogóle niepotrzebną plastykę polską nowszej daty. O samym mistrzu i założycielu „twórcow” Szukalszczyków przycichło ostatnimi laty. Ale „Szczep” pozostał.

Szczep młodych, Rogate Serce. To będzie — myślimy sobie — coś przekornego, zadzierzystego, zaczepnego, bojowego. Owszem, młodość musi iść do ataku ostro i z krzykiem. Od tego jest młoda. Cóż, kiedy właśnie na tym punkcie czeka nas pierwsze rozczarowanie.

kalszczyków. Widać u niego dość dużą wrażliwość kolorystyczną („Liryka”) i sympatyczny sentyment. W rysunku pokutuje jeszcze często sztuczna i schematyczna stylizacja. Należy mu życzyć, aby gościnnie u „Szczepu” skrócił, a pracę z pamięci zastąpił studowaniem natury. Również dodatnie wrażenie robią — jakkolwiek niektóre mocno zalatują szkołą — akwarelowe ilustracje Boratyńskiego, w tem „Bitwa o Sarnowo” (epizod z powstania Wielkopolskiego), „Śmierć ks. Skorupki” i „Epizod z r. 1920”.

W pierwszej sali rozwiesił kilkanaście prac Lewański z Bydgoszczy — największa nosi tytuł „Artysta” a przedstawia na tle pleneru Fauna, grającego na fletny i trzymającego na ręce dziecko. Inne obrazy mają za temat sceny z życia rybaków. Operuje w nich kolorową, słońcem nasyconą plamą o sylwecie obwiedzionej silnym konturem. Wymienić należy „Kaszubów z węgorzami” i „Rybaków”. Niektóre, zwłaszcza „Ciepła noc”, zstępują poniżej poziomu, jaki obowiązuje wystawy. Po stronie przeciwnej wisi spora ilość płócien Wł. Lama. W pejzażach zauważać można wyraźną tendencję do coraz to silniejszego rozjaśnienia, rozświetlenia kolorytu. Z pośród trzech portretów, na miejscu pierwszym postawiłbym „Portret p. S.”, a to dzięki oryginalnemu i szczęśliwemu zestawieniu dwóch zasadniczych kolorów — głębokiego brązu całej postaci i szarego błękitu w tle. Zestroj tych dwóch tonów, jak również bardzo urozmaicone stopniowanie odcieni stanowi o wartości obrazu.

Augustynowicz wystąpił z dwoma pejzażami architektonicznymi i „Modelką w atelier”, Z. Dziurzyńska-Rosińska z trzema pracami olejnymi, których tematem jest również architektura.

Jan Mroziński.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Niebezpieczna reforma

Na marginesie reorganizacji szkolnictwa rolniczego

„Gazeta Rolnicza” w ubiegłym miesiącu w nr. 7 i 8 zamieściła artykuł dr. St. Szumowskiego p. t. „Reforma czy upadek szkolnictwa rolniczego”. Ze względu na szczególne znaczenie poruszonych w artykule tym zagadnień dla dzielnicy Wielkopolskiej, podajemy w krótkim streszczeniu główne myśli w nim zawarte.

W kraju, w którym wytwórczość rolnicza odgrywa tak dominującą rolę, jakim bezspornie jest Polska, zawodowe kształcenie szerokiej mas kierowników warsztatów rolnych staje się jednym z najważniejszych zadań, od którego zależy rozwój kultury rolniczej, siła gospodarcza kraju, a temsamem byt państwa. Niższe szkolnictwo rolnicze, które w pierwszym rzędzie ma służyć tym celom, nie mogłoby samo sprostać zadaniu. Obliczono, że w Polsce zaledwie 3 proc. samodzielnych gospodarzy ma możliwość przejść przez systematyczne przygotowanie do swego zawodu. (W Wielkopolsce stosunek ten przedstawia się znacznie korzystniej, podnosząc się do 15 proc.). To też obok normalnych szkolnych placówek oświatowych wszędzie prowadzona jest szeroko zakrojona akcja krzewienia oświaty i kultury rolniczej za pomocą rozlicznych metod, bezpośrednio docierających do najszerszych mas praktycznych rolników i młodzieży wiejskiej.

Co do właściwego szkolnictwa rolniczego to od samego początku odrodzonego bytu państwowego zaznaczyło się ono żywym rozwojem. Szkoły zakładane przez rozliczne czynniki i przystosowane do różnych warunków kulturalnych i gospodarczych, różniły się między sobą znacznie pod względem charakteru, ustroju, programów i metod nauczania. Podzielić je można na dwa główne zasadnicze typy: 1. Szkoły z siedzibą na wsi, o kursie 1—2 letnim, z internatem i gospodarstwem rolnym, o przeważającym charakterze praktycznym. 2. Szkoły mieszczące się w małych miastach, w których uczniowie kształcą się teoretycznie w ciągu dwóch po sobie idących pięcioletnich okresów zimowych. Typ pierwszy znalazł ogólne zastosowanie w województwach centralnych i wschodnich; drugi natomiast ustalili się na ziemiach byłego zaboru pruskiego.

Dwuzimowa szkoła rolnicza zawdzięcza szerokie rozpowszechnienie w Wielkopolsce i na sąsiednim Pomorzu swym wartościowym zaletom, i znakomitemu przystosowaniu się do warunków miejscowych. Przedewszystkiem udostępnia ona zawodową oświatę szerokim masom rolniczym nie mogącym oderwać się na dłuższy okres czasu od swego warsztatu pracy. Zagęszczone sieci tego rodzaju placówek oświatowych i dogodnie środki komunikacji dają możliwość korzystania ze szkoły dojeżdżając do niej z domu, w czasie, kiedy gospodarstwo najmniej potrzebuje siły roboczej. Dalszą zaletą szkół zimowych jest ich taniość i łatwość uruchomienia; nie wymagają one bowiem znaczniejszych nakładów, które pochłaniają liczne budowle i inwestycje zakładów naukowych połączonych z internatem i gospodarstwem rolnym; stały personel składa się tylko z dwóch sił nauczycielskich.

Wielkopolska Izba Rolnicza, w której rękę skupia się całe niższe szkolnictwo rolnicze województwa, korzystając częściowo z pozostałego po swej niemieckiej poprzedniczce materiału, zdołała zaraz w pierwszym roku swej działalności uruchomić pięć zimowych szkół rolniczych z 200 uczniami i doszła z czasem do 14 jednostek szkolnych z frekwencją dochodzącą do 1000 uczniów w pomyślnych dla rolnictwa latach. Ujemne strony szkoły zimowej, a mianowicie zbyt jednostronny kierunek teoretyczny, zostały w stopniowym rozwoju skorygowane przez system programowo przeprowadzony pod kierunkiem i kontrolą nauczycieli praktyki uczni w gospodarstwach rodzicielskich.

Ale największą wartość szkół o tym ustroju polega na tem, że działalność ich nie ogranicza się na kształceniu swoich wychowanków, lecz że ogarniają kulturalno-fachowym wpływem całą okolicę. Szkoły zimowe jako

provincialne ekspozytury Izby Rolniczej, spełniają jej zadania kulturalno-rolnicze, a prócz tego personel nauczycielski prowadzi w swoim okręgu wszelkie prace z zakresu akcji oświaty pozaszkolnej. W ten sposób, w stopniowym rozwoju zimowe szkoły rolnicze stały się ośrodkami, koncentrującymi w sobie całokształt działalności, mającej na celu rozwój postępu rolniczego w wyznaczonym sobie okręgu.

Zimowe szkoły rolnicze, zorganizowane na powyższych zasadach, znalazły szerokie zastosowanie we wszystkich krajach Europy zachodniej, w których ogólna, a w szczególności rolnicza kultura osiągnęła najwyższy poziom. W Niemczech, gdzie niższe szkolnictwo prowadzone jest przez izby rolnicze, ten typ szkoły wyparł wszelkie inne rodzaje; podobnie przedstawiają się stosunki w Czechosłowacji, Danii, Szwecji, Szwajcarii i innych krajach o wysokiej kulturze.

Blisko 100-letnie doświadczenie tych krajów oraz w dzielnicach Polski zbliżonych warunkami do nich, kazało oczekiwać, że i u nas rozwój popularnego szkolnictwa rolniczego pójdzie w kierunku rozpowszechnienia ustroju, dającego najpewniejsze gwarancje objęcia oświatą zawodową najszerszych mas drobnych rolników. W istocie ministerstwo rolnictwa zapoczątkowało w 1931 r. reorganizację szkół rolniczych opartą na zasadach i ustroju dwuzimowej szkoły w Wielkopolsce. Niestety w 1932 r. wyłączono kompetencje w zakresie niższego i średniego szkolnictwa rolniczego z ministerstwa rolnictwa i przekazano je ministerstwu wyznań relig. i ośw. publ. Szkolnictwo rolnicze posiada zupełnie inne znacze-

nie i charakter, niż fachowe kształcenie w innych zawodach; nie może ono być traktowane jedynie jako zagadnienie pedagogiczne. Nowoczesna racjonalna szkoła rolnicza, jeśli ma należyście spełniać swe zadanie, nie może być zasklepioną w swych murach uczelnią, lecz winna obejmować swą działalnością i wpływem szeroki krąg praktycznego życia rolniczego. Odłączenie działu szkolnictwa od ogólnego pnia zagadnień kultury rolniczej rozrywa naturalny związek szkoły z innymi czynnikami postępu rolniczego, utrudni i skomplikuje ich wzajemny stosunek, i wreszcie rozprószy intelektualne i materialne siły, które w łącznym działaniu o wiele sprawniej i ekonomiczniej wyzyskane być mogą.

Niebezpieczeństwo to zarysowuje się tem silniej, że ministerstwo w. r. i o. p. w swych pierwszych poczynaniach w zakresie przejętego szkolnictwa rolniczego, ujawnia tendencje nieliczenia się z powyższymi określonymi postulatami. Niewątpliwie ministerstwo ma na celu podniesienie poziomu szkół rolniczych; zdąży jednak do tego celu według ogólnego szablonu, przyjętego dla innych rodzaj szkół zawodowych, nie biorąc pod uwagę, szczególnego charakteru i odrębnych zadań, jakie szkoła rolnicza spełniać winna na szerszym terenie życia praktycznego, z którym inne zawodowe szkoły nie są w tym stopniu związane.

Reforma szkolnictwa rolniczego podjęta przez ministerstwo w. r. i o. p. polega na ujednoliceniu typu niższych szkół rolniczych dla całego państwa w formie „dwuletniej szkoły stopnia niższego z internatem i gospodarstwem rolnym”, oraz „szkół przysposobienia

rolniczego”, różniące się od poprzedniej jedynie krótszym okresem nauki. Szkoły te mają mieć charakter wybitnie praktyczny z minimalnym tylko uzupełnieniem teoretycznym. Chociaż ministerstwo nie neguje roli szkoły, jako czynnika krzewiącego fachową kulturę w swoim okręgu, a nawet podkreśla obowiązki personelu nauczycielskiego w tym zakresie, to jednak dezyderat ten staje się czysto formalnym wobec całkowitego zaabsorbowania czasu nauczyciela zajęciami pedagogicznymi. Doświadczenia dotychczasowe wykazały niezbicie, że szkoła z internatem i gospodarstwem, z siedzibą na wsi i utrudnioną komunikacją, nie może programowo podejmować się i wypełniać normalnie i systematycznie pozaszkolnych prac w zakresie społeczno-rolniczym.

Konsekwencje aktualnej reorganizacji szkolnictwa rolniczego budzić muszą poważne wątpliwości i napawać żywą troską szczególniej dzielnicy wielkopolską. Program ministerstwa nie przewiduje bowiem szkoły zimowej, na jej miejsce zamierzają widocznie wprowadzić szkołę dwuletnią. Nie mówiąc już o olbrzymich inwestycjach, jakich domagać się będą te wielce kosztowne zakłady naukowe, nowy kierunek niweczy dotychczasowy ustrój, który dzięki swym zaletom i dopasowaniu do miejscowych warunków osiągnął tak pomyślne wyniki, wyrażające się nie tylko w najwyższej w państwie frekwencji, ale zwłaszcza w istotnym przenikaniu kulturalnego wpływu szkoły, w szerokim zasięgu swej działalności. Poza tem trudno poddawać się złudzeniu, że zdoła się zapełnić szkoły, wymagające oderwania się od warsztatu pracy na przeciąg dwóch lat i poważnej ofiary finansowej, i to w obecnej nad wyraz ciężkiej sytuacji ekonomicznej. Dość stwierdzić, że jedyna w naszej dzielnicy szkoła tego rodzaju, w Środzic, pomimo popularności i uznania, jakim się cieszy, jest tylko w połowie zapełniona. Nie liczyć się z warunkami, możliwościami ludności jest niepodobiestwem, bo bądź co bądź szkoła jest dla ludności, a nie odwrotnie.

Artykuł kończy się wyrażeniem przekonania, że życie okaże się, jak zwykle, silniejszym od doktryny i zmusi do zawrócenia z drogi, mijającej się z praktycznymi celami. Wielka szkoda jednak będzie zmarnowanych sił i dotychczasowego dorobku, żal straconego czasu i przejściowego choćby zahamowania postępu rolniczego.

Podniesione w artykule wątpliwości i obawy w związku z zamierzoną reformą szkolnictwa rolniczego znalazły również wyraz na konferencji przedstawicieli Wielkopolskiej i Pomorskiej Izby Rolniczych oraz organizacji rolniczych, odbytej w zeszłym miesiącu w Toruniu, a poświęconej zagadnieniu szkolnictwa rolniczego. Uchwały konferencji szły również w kierunku utrzymania dotychczasowego charakteru szkół rolniczych w zachodnich województwach.

Listy do redakcji

„Żydowskie perfumy, kosmetyki i mydła toaletowe”

Piszą nam z kół czytelników:

W „Kurjerze Poznańskim” z dnia 18 b. m. wyczytałem, że firma żydowska stara się zarchizować rynek toaletowy żydowskim. Słuszny, i miejmy nadzieję, że skuteczny, jest apel do kupiectwa poznańskiego, by ono nie pomagało Żydom do umacniania się na ziemiach naszych i do wywożenia pieniędzy zagranicę, bo mamy dosyć i dobrych fabryk wódek poznańskich. W analogicznym położeniu, a może jeszcze gorszym niż przemysł wódczany, znajduje się przemysł rdzennie polski perfumeryjno - kosmetyczny i mydlarski. Fabrykanci i licencjonariusze żydowscy mianowicie: Brusère, Fornarina, Florida, Florange, Gorg Dralle, Szach, Tabański z Warszawy, Bracia Scheerer z Krakowa (licencjonariusze fabryki Chlorodont i fabryki wody kolońskiej „gegenüber”), Siegrid Bochner i Ska z Dziedzic (licencjonariusze fabryki wody kolońskiej 4711 i fabryki mydła lanolinowego z Strzałka) i inni, dzięki nieroztropności lub nieświadomości konsumentów, rozpanoszyli się na rynku polskim tak silnie, że zagrażają bytowi fabryk rdzennie polskich. Dodatkowo stwierdzić należy, że licencjonariusze osiągnęli dla swych wyrobów o 100 proc. wyższą cenę niż fabryki polskie.

Czy nie stać kupiectwo poznańskie i wielkopolskie na to, by być propagatorem patriotyzmu gospodarczego i wykładnikiem hasła samowystarczalności przemysłu rdzennie polskiego?

KRONIKA GOSPODARCZA

Obsługa zadłużenia w rolnictwie wielkopolskiem wynosi 18 milj. złotych rocznie

Jak informują, Wojewódzki Komitet dla Spraw Finansowych Rolnych przeprowadził statystykę zadłużenia rolnictwa wielkopolskiego w lokalnych instytucjach kredytu zorganizowanego w poszczególnych powiatach. Na wielką własność przypada w powiatowych kasach komunalnych z tytułu samego zadłużenia 5,6 milj. zł, w bankach ludowych i spółdzielniach kredytowych przeszło 10 milj. zł na ogólną sumę 59 milj. zł, w czem przypada na małą własność w powiatowych Kom. Kasach Oszczędności 12 milj. zł, w bankach ludowych 28 milj. zł, a z tytułu dopłat do u-

działów i gwarancji 2,5 milj. zł. Statystyka przeprowadzona przed półtora rokiem wykazała zadłużenie rolnictwa w instytucjach poznańskich (wyżej mówiliśmy tylko o instytucjach provincialnych) na ca 150 milj. zł. Przyjmijmy nawet, że 50 milj. zł zadłużenia rolnictwa w instytucjach lokalnych mieści się w powyższych 150 milj. zł i że zadłużenie w instytucjach kredytu zorganizowanego wynosi tylko 12 proc. odsetek wlicznie z kosztami, a wówczas obsługa tego zadłużenia wyrazi się w kwocie 18 milj. zł rocznie. (AZ)

Na rynku walutowym

Trwająca od dwóch dni zniżka dolara, która doprowadziła jego kurs do rekordowo niskiego poziomu, w dniu wczorajszym ustąpiła miejsca lekkiej wyższości. W obecnej sytuacji trudno się zorientować zarówno w tem, jakie były powody tej zniżki, jak i w tem, czy wczorajsze wzmocnienie będzie nosiło trwały charakter. Jedną rzeczą nie ulega wątpliwości, że dolar w ostatnich dniach utracił tendencje, trwającą od szeregu miesięcy — naturalnego zwiększenia. Istotnie, dotychczasowy spadek dolara, zaczynający się od połowy listopada r. ub., następował zawsze wskutek zarządzeń sztucznych, wbrew naturalnej tendencji tej waluty, ku wzrostowi. Ostatnio notowana stabilizacja dolara była również sztuczna, gdyż przed zwykłą był dolar broniony przez ewentualność wznowienia odpływu złota. Zniżka dolara z ostatnich dni świadczy, że istnieją naturalne czynniki w kierunku osłabienia kursu waluty amerykańskiej, jak np. pogłoski o dalszej dewaluacji dolara, nagromadzenie większej ilości dolarów w Europie, przewyższającej obecny popyt itp.

PRZED TARGAMI POZNAŃSKIMI

(t) Niemieckie tekstylja na argach Poznańskich. Porozumienie gospodarze polsko - niemieckie stworzyło możliwość importu z Niemiec niektórych wyrobów tekstylnych, na które Niemcy uzyskały kontyngenty. Wobec tego spodziewany jest udział w Targach Poznańskich niemieckich firm tekstylnych. Byłoby pożądanym, gdyby polskie ośrodki tekstylne: Łódź, Bielsko i Białystok stworzyły na Targach Poznańskich poważną sekcję tekstylną, by wykazać całokształt polskiej produkcji tego działu. Sprawą tą zainteresowały się związki tekstylne reprezentowane w Radzie Interesantów Targów Poznańskich.

PODATKI I OPŁATY

(p) Termin do wniesienia odwołań. W myśl § 134 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym prośba o udzielenie odpisów uchwały komisji szacunkowej, dotyczącej określenia dochodu i podatku, przerywa bieg terminu odwołania aż do dnia doręczenia żądanego odpisu. N. T. A. w wyroku z dn. 20 grudnia 1933 l. rej. 5501/30 wyjaśnił, że nie wlicza się do biegu terminu do wniesienia odwołań dnia, w którym prośbę wniesiono. (k)

Z KRAJU

(k) Bezrobocie w Wielkopolsce i na Pomorzu. Według ostatnio ogłoszonej statystyki, bezrobocie w Wielkopolsce i na Pomorzu wyraża się w następujących cyfrach: ogólna ilość bezrobotnych — 67.392, w tem pracowników umysłowych — 10.743, robotników przemysłowych — 48.386, robotników rolnych — 7.538, służby domowej — 647. (AZ)

(k) Fundusz Pracy przekracza 26 milionów złotych na roboty samorządowe. W programie na rok 1934/35 Fundusz Pracy przeznaczają około 26 milj. zł na roboty, prowadzone przez związki samorządowe przy pomocy finansowej Funduszu Pracy. Do dnia 21 bm. Fundusz Pracy przesłał 212 projektów umów na te roboty na ogólną sumę około 16 milj. zł. Sumą tą objęte są związki samorządowe całego kraju, w szczególności w województwach: śląskim 5.328.650, w pomorskiem 1.614.000, w kieleckim 1.488.000, w poznańskim 1.346.000, w łwowskim 959.000 zł, w warszawskim 942.000, oraz w Komisaryjacie Rządu m. st. Warszawy 854.000. 14 związków samorządowych nadesłało podpisane projekty umów na łączną sumę około 5 i pół miliona złotych.

LISTY Z BYDGOSZCZY

Przedwiośnie nad Brdą

Delegacja składała się z dwu osób. Każda osoba zaś była wyższa odemnie o głowę, miała krzepkie ramiona, ogorzałe oblicze, a w obliczu oczy o dobrem, uczciwym spojrzeniu. Było w tych szarych oczach jeszcze coś, — coś, co tał się w głębiach tak pięknie smętnych jezior i stawów pomorskich. Ten zrenic smętek łagodny i cichy, i głowy szorstko ciosane, a na twardych osadzone karkach, zdradziły mi odrazu miejsce pochodzenia moich gości. — Cóż mogą chcieć odemnie te rosłe pomorskie chłopaki? — Złych zamiarów nie mają, — to wiem. Witając, tak serdecznie uściskali mi dłoń, że omal nie pogruchotali mi palców. A teraz siedzą spokojnie na wskazanych im miejscach i uśmiechają się do mnie pocziwie.

— Czem mogę panom służyć? — zapytuję zaciekawiony.

— Przyszliśmy, aby pana zaprosić do nas — odpowiada wyższy.

Już im chciałem odpowiedzieć, że na zawody lekko-atletyczne nie uczęszczam, boiska sportowe omijam zdaleka, a ciężko-atletów uważam za takie samo nieszczęście, jak ciężkie dowcipy, — już, słowem, chciałem im odmówić, kiedym, nie wierząc własnym uszom, usłyszał:

— Przyszliśmy pana prosić o przybycie na nasz wieczór literacko-artystyczny.

Gdyby Kusociński galopując na zawodach o mistrzostwo wszechświata przerwał po to bieg, by np. spokojnie móc podziwiać zachód słońca, to wówczas, wierząc mi, nie byłbym bardziej zdziwiony, jak w chwili, gdy z ust moich twardych i krzepkich pomorskich delegatów usłyszał słowa o — „literacko-artystycznym wieczorze“.

Rzecz to bowiem powszechnie wiadoma, że tu pod chmurnym niebem polskiej Północy wszystko rozkwita i dojrzewa później. Nieraz już tutaj, ten czy ów warjat najmlodszy, kwiaty poezji i sztuki wybierał się flancować. Zawsze się jednak okazywało, że jeszcze na to nie czas. Gdzieżby można było myśleć o kwiatkach na pomorskich łąkach, kiedy trzeba było przed złym sąsiadem samych łąk bronić...

Choć po prawdzie, od kilku już lat, od niebezpiecznego sąsiada dzieli nas płot twardszy, niż żelazo i betony. Życie na wolnej pomorskiej ziemi zieleni się coraz bujniej. Tylko w gęstej trawie powszednich spraw jakoś kwiatów wciąż dojrzeć nie mogłem...

Aż tu nagle ze strony najmniej spodziewanej takie zaprosiny. Uczniowie Liceum Handlowego urządzają wieczór literacko-artystyczny. Oniemiałem ze zdumienia, a z radości jużem chciał się mym delegatowi rzucić na szyję. Szczęściem, opanowałem się w porę. Kochane chłopaki byliby mi pewnie z wielkiej serdeczności pogruchotaly kości w uścisku.

Uściskałem więc z wielką ostrożnością ich sympatyczne łapy i uroczyste przyrzekłem, że przyjdę.

A tu po niewczasie okazało się, że się może w mojej gotowości nieco popieszyłem. Okazało się, że w oznaczonym

przez delegację terminie, śpiewać będzie w Teatrze Miejskim Ada Sari. A ponadto ogarniać mnie poczęły wątpliwości. Któż bo wiedzieć może, czy ten „wieczór literacki“ nie będzie jeszcze jedną więcej nudną szkolną partaniną artystyczną. Jak się ci handlowcy zabiorą do poezji, to Bóg raczy wiedzieć, co z biedaczki pozostanie...

Przepraszam Was, kochani Wykonawcy „Wieczoru Pomorskiego“, za tak brzydkie mniemanie o waszych wysiłkach i zdolnościach. Ten wasz Wieczór Pomorski pozostanie mi długo w pamięci. Pozostanie jak skromny, a przecież śliczny pęk stokroci odkryty niespodziewanie wśród monotonnej zieleni pomorskich łąk. Aula Liceum Handlowego tchnęła wiosną. Wypełniły ją szczerne zastępy młodzieży. I nastrój panował poważny, a przecież zupełnie pogodny. Nic tu nudnej, urzędowej uroczystości szkolnej. Na twarzy przeznaczonego władcy szkoły — dyr. Wasilewskiego dobry uśmiech włada niepodzielnie. Włada i zaraża drugich. A ci drudzy, to albo młodzież sama, albo jej przyjaciele. A

Z cyklu „Wyczółkowski“

TĘCZA NAD WAWELEM

My wszyscy kochamy się w barwach, Gdy ból się w nas rozjęczy, na niebie szaro czarnem wieszamy tęczę. U stropu naszych dni codziennych, gdzie noce czernią się bezsenne,

wśród tych przyjaciół najważniejsi, to prof. Szykowski i jego żona. W Chelmie się urodziła ta serdeczna para, a taki ma entuzjazm w sobie i zapał, jakiegobyś nie wykrzesał nawet „u Lwowie“.

A zapał tworzy cuda. Więc twarde, sekate pomorskie chłopaki, gdzieś od Świecia czy Chojnic, z przejęciem i ze zrozumieniem recytują wiersze pomorskich poetów. Wyszukał skrzętnie pomorskie talenty prof. Szykowski i opowiada o nich długo, mądrze i barwnie. A Pomorzaki, a przyszli handlowcy, kupcy i hurtownicy, słuchają zainteresowani i skupieni. A potem mocno i czysto śpiewają hymny kaszubskie: „Pieśni Bałtyku“ i „Pieśni Flisaków“...

Więc tak mi się zdaje, że się już i u nas na dobre zaczyna przedwiośnie. A iżbyście mnie nie pomawiali o zbyt optymizm, inne wam jeszcze pokażę stokrotnie, znalezione na pomorskiej łące.

„Przyjechali na święta akademicy i przywieźli z sobą niesłychane zamiary. Chcą z posad ruszyć rodzinne pomorskie regjony. A zabierzcie się już wreszcie do tych waszych regjonów! Przetrażnijcie te zaścianki, podwórka i zakątki! Trzeba tu wiele zapału waszego, waszej młodzieńczej wiary. Bez tego cudownego eliksiru żadne się

Z cyklu „Wyczółkowski“

TĘCZA NAD WAWELEM

ponad zamkami, wieżami, wieżami, co snią się nam od lat tysięcy — codziennie niezmiennie wieszamy tęczę.

MISTRZ W TORUNIU

Określił wszystkie zabytki, jak cyrkiel Kopernika: Kościoły, zamek, ratusz, mury, baszty, wieże — wszystko obejrzał, obliczył, wymierzył, ułożył wraz z duszą na płótnach i słońcem poprętykał.

Natomiast w dziedzińcu ratusza zadumał się głęboko, na cegiel liczydła wylczył lata, lata minione, i w bramy przepastnej ciemni, chłodem cienia zamrożonej, ujrzał śmierć Olbrachta okrutną, ciemnooką.

W kościele Panny Marji, w witraży wysokich zorzach złożył błagalnie kolumny — modlące się ramiona, łukami gotyckich sklepień, ołtarzem i amboną pomodlił się za polskość morza i Pomorza.

KWITNĄCA JABŁOŃ

Pójdziemy z Tobą, Mistrzu, w gąszcz rozkoszny sadu, gdzie każda gałąź kiściami pachnącej bieli trzęsie! Niech kwiecie wonne jabłoni, co z wietrzyka opada, przyprószy nasze głowy białem, wiosnianem szczęściem!

Pójdziemy z Tobą, Mistrzu, w gąszcz farb Twych cudotwórczych, w cień ramion Twych ogromnych i rąk Twych w twórczość bogatych! Tchniesz w dłoń swą artyzm boski, nad nami ją rozkuczysz i spnieysz nam na głowy garść białych, wonnych kwiatów!

Pójdziemy z Tobą, Mistrzu, — apostołe piękna! mrok szarych dni powszednich Ty nam rozkwicisz wiosną, Gdzie stąpisz, gdzie spojrzysz, gdzie dotknie Twoja ręka, sady białe, kwieciste, z pod ziemi nagle wyrosną.

Pójdziemy z Tobą, Mistrzu, w gąszcz rozkoszny sadu, gdzie każda gałąź kiściami pachnącej bieli trzęsie! Niech kwiecie wonne jabłoni, co z wieńcem wietrzyku opada, przyprószy nasze głowy białem wiosnianem szczęściem! Poznań.

LEONARD TURKOWSKI.

przedsięwzięcie nie uda.

Taki np. „Przegląd Bydgoski“, urodzony z pozytywnej inicjatywy zarządu miasta i bardzo pięknie a ważne mogący spełnić zadania z braku młodych, serdecznie oddanych mu sił umiera już biedaczko na uwiad starczy. Trzeba, aby młodzi, wykształceni bydgoszczanie wzięli w swoje ciepłe dłonie ten stworzony przez ich ojców warsztat i aby uczynili zeń kuźnię żywej i twórczej pracy regionalnej. I trzeba, panowie akademicy, aby to się już stało jaknajprędzej, bo inaczej, wyprzedzą was najmłodsi, a nawet najmłodsze.

Już w najbliższym czasie obok wartościowego czasopisma Liceum Handlowego „Gryf“ ukazywać się pocznie czasopismo uczeń Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego: „Dziwiewczeta w mundurkach“. — Zobaczymy, czego to dokażą bydgoskie dziewczęta. Wiemy o nich, że dokonują wiele jako wioślarki i jako gospodynie. W sztukach kulinarnych przeciętna bydgoszczanka wielce jest biegła. W sztukach pięknych jednak niema się czem poszczycić. Przynajmniej niemała jeszcze kilka dni temu. Ale od ostatniej premjery „Dam i Huzarów“ w Teatrze Miejskim, i w tej dziedzinie zaznaczył się niespodziewany zwrot. Młodzieżka, uroczą bydgoszczanka, p. Zosia Nowicka zadebiutowała w roli „Zofiji“ z takim powodzeniem, że od razu zdobyła sobie prawo gry. Wielka to zasługa dyrektora Stomy i jego żony, znanej zaszczytnie artystki dramatycznej, że w swej pracy kulturalnej nie zapominają o odkrywaniu młodych talentów miejscowych.

Jakże wiele na naszych ziemiach zmarniało talentów tylko dlatego, że nikt się nimi nie zajął, nikt nie popieszył z serdeczną a umiejętną pomocą. Zwolna zmienia się nieprzyjazna kwiatom, chłodna atmosfera. Rośnie liczba szczerych entuzjastów sztuki. Im więcej entuzjastów, tem więcej ciepła. Im więcej ciepła, tem więcej kwiatów odnajdywać będziemy nad brzegami chłodnej szmaragdowej Brdy.

MARJAN TURWID.

Żydzki w prasie polskiej

W redakcji „I. K. C.“ zatrudnieni są następujący „rodacy“: poseł Rubel, dr. Kornreich („Tajny Detektyw“), Rapaport, Anisfeld, Kornfeld, dr. Zweig, L. Weiss (Łódź), Fliedebaum („Browiecki“ Paryż), Schellhaus („Lawina“ Rzym), Heller (Berlin), Charap (Ł), Poliakov („Augur“ Londyn) itd. itd.

W redakcjach koncernu łódzkiego „Republiki“, „Expressu Ilustrowanego“ i „Głosu Porannego“ zasiadają następujący „rodacy“: Nuchim Nussbaum („Oltarzewski“), Wolff („Władysław“) Pollack, Josef Szajnberg („Józef Szenberg“), Boruch Rosenfeld („Rawicz“), Sz. Glick, Max Askenazy, Aron Grinfeld, Aron Weiss („Antoni Waiss“), Izaak („Ignacy“) Pfeffermann,

Najplekniejsze przyzwyczajenie ludzi kulturalnych — to czytanie dobrych czasopism, które pełne są nowych wiadomości, myśli, idei: wiążą nas one z wielkim światem i z jego czelowymi ludźmi. Te pisma czynią nas Europejczykami. Czytajcie więc „Ilustrację Polską“ w interesie własnej kultury!

Listy do Aliny

Jak to ongiś „Dziennik Wileński“ uczył gramatyki polskiej

Przeglądając „Dziennik Wileński“ z 1826 r., znajdziemy tam poza szeregiem tak charakterystycznych dla danego okresu powieści sentymentalnych, tłumaczonych z obcych języków, poezji i rozmaitości, ciekawe „listy do Aliny“, w których bezimienny autor uczy pleć piękną gramatyki polskiej. Listy te, których jest 4, przeplatane są często poezją, aby „mogła przynieść z nauką zabawę“.

W pierwszym liście podkreśla autor wielkie korzyści, płynące z nauki gramatyki języka ojczystego i wyraża przekonanie, że „nadobna Alina nie zechce powierzchnowej tylko nabyć znajomości tego języka“, ale „moc jego i wdzięki zechce zjednoczyć w nowych swego rozumu i uczuć tworach“.

Rozważywszy samogłoski, ich połączenia i zgłoski złożone, zamyka list zwrotem do Aliny:

„Ty — nie powinno obrażać Aliny, Bo szczerze zawsze tak nazywa cnotę, Ty — nazywamy najdroższą istotą I dla przyjaźni to imię jedynę. Można więc bez uchybienia Tak zwać przedmiot uwielbienia.“

Drugi list zaczyna się zwrotem poetycznym do Aliny, która „świeża, jak

ranek“ ma zająć się teraz częściami mowy i rodzajami. Ciekawe jest tutaj zwłaszcza podkreślenie wyrazów szczęścia, nieba i kochania, jako przykładów na rodzaj nijaki.

„Zawsze bieda z uczonymi. Mędrak siedząc w gabinecie Między książkami zmułnemi. Nie zna, co szczęście na świecie. Życie mu schodzi w szperaniu. Ciagle w głowie jakaś burza. Niebo się jemu zachmurza, A nic nie wie o kochaniu.“

to też:

„Gdyby on piękną Alinę Widział przez jedną godzinę, Poznałby, że jej szczęście chodzi wraz z miłością, Ze uroczę spojrzenie Twoją jest własnością.“

List kończy się podziałem rzeczowników na zmysłowe i umysłowe, przykładem jako przykład, rzeczowników umysłowych autor podaje przymioty swej „ulubionej Aliny“, a więc jej dobroć, słodycz, przyjemność, piękność, litość, tklliwość itp.

Rozróżnieniem liczby pojedynczej i mnogiej zaczyna się list trzeci. Dla lepszego zrozumienia tych liczb pisze autor:

„Panna, któraby myślała, Jak dobrą żoną być miała, Dłużnik rzetelny w oddaniu,

Trzpiot niekłamliwy w wyznaniu, Dworak w duszy bogobojny I żyjący podług cnoty, Chciwiec dla ubogich chojny: Są pojedyncze istoty.“

Teraz następuje przykład liczby mnogiej:

„Panny, co tracą wiek młody, Nie dla zatrudnień domowych, Lecz dla marzeń romansowych, Dla tańców, balów i mody Zawistni i podstępni, Można nie zawsze przystępni, Gardzący klasą ubogą, Ci składają liczbę mnoga.“

Na przykładzie przypadkowania Aliny kończy się ten list:

„Alina jedna mnie zajmuje. Wzrok Aliny czarującej, Rozkosz i smutek sprawuje, Alinie czułością tchnącej, Każdy serce ofiaruje. Alinę obrałem drogą, I do niej wzdycham jedynie. O Alino! nie bądź sroga, Bo szczęście moje w Alinie.“

Autor, nie wiedząc czemu, opuścił przypadek 6-y. Może nie chciał powtarzać, że z nadobną Aliną godziny cudnie mu płyną.

Ostatni list, poruszając sprawę podziału rzeczowników na żywotne i nieżywotne, omawia obszernie przypadkowanie, przyczem zostawia czytelnikowi swobodę w zakończeniu drugie-

go przypadku liczby pojedynczej (a lub u) rzeczowników męskich nieosobowych. Autor czując, że wobec najrozmaitszych wyjątków luba Alina może się zrazić do nauki gramatyki polskiej pociesza ją:

„Powierzę ci myśl szczęśliwą, Bylebyś ją przyjął chętnie, Rozkaż, a zawszebyś miała Ze mnie gramatykę żywą.“

Mało mu tego jeszcze, bo pisze:

„Ile razy w jakiej dobie, Zajmiesz się polskim językiem, By się nie trudzić słownikiem, Ja wtenczas będę przy Tobie. Co, w jakim względzie, który wyraz znaczy, Jakże są jego odmiany, Zdawniały lub używany Twój Ci przyjaciel chętnie wytłumaczy.“

I znów przykłady odmiany dwóch wyrazów wdzięki i powabu „w co — jak pisze autor — uroda Twoja jest tak bogatą“. Przykłady te kończą naukę gramatyki polskiej, bo w przekonaniu autora nadobna Alina zajmie się teraz innymi przedmiotami, zostawiając tylko wspomnienia po sobie:

„W moich tylko marzeniach, W żądach, myślach, zatrudnieniach, Moja uczenniczka skromna, Zawsze przytomna.“

Czy dużo się mogła nauczyć tej gramatyki polskiej nadobna Alina — ośądźcie sami, kochani Czytelnicy.

Książki, których oczekuje czytelnik

Gdyby na tem miejscu ogłoszono ankietę, zapytującą czytelników, czy wydawane obecnie książki naprawdę im się podobają, — większość odpowiedzi byłaby z całą pewnością negatywna. Ankieta tycząca przede wszystkim autorów polskich, więc i tych premjowanych, nagradzanych. Mimo przecież orzeczeń sądów literackich, stosunek czytelnika dzisiejszego do książki powieściowej jest zupełnie inny, niż dawniej, — jest chłodny, obojętny. I dzisiaj istnieje głód książki, istnieje ów rodzaj czytelników, który „polyka” powieści i jest utrapieniem kierowników wypożyczalni i bibliotek, ale zainteresowanie tych kół kieruje się przede wszystkim ku autorom zagranicznym, w stosunku do polskich panuje chłodny sceptycyzm.

Bardzo znamienne światło na tę sprawę rzuca list, który niedawno otrzymałem od jednej z czytelniczek tych moich tygodniowych feljetonów. List napisany jest trzeźwo i z dużą kulturą, autorka jego jednak niema nic wspólnego z samą twórczością artystyczną, zastrzega się przeciwko takim podejrzeniom, chce być uważana za przedstawicielkę konsumentów. Mówiąc o współczesnej literaturze polskiej, wskazuje na Choromańskiego. Jest to niewątpliwie talent — stwierdza — a jednak nie odpowiada on w całej pełni czytelnikowi. Wyczuwa się w jego utworach jakąś sprzeczność, niedociągnięcia i afektację w kompozycji i stylu.

Tak jest u wielu pisarzy. Niesprawiedliwością byłoby twierdzenie, że nie posiadamy dziś talentów, że literatura nasza pozbawiona została dopływu nowych sił. Tak nie jest. Przeciwnie, w młodym pokoleniu literackim coraz to dostrzega się nową, silną osobowość pisarską, która się jak najlepiej zapowiada. Cóż, kiedy narazie na tych zapowiedziach się kończy. W ogłaszanych utworach stale i nieodmiennie pojawiają się te same braki, podobne niedociągnięcia.

Z doświadczenia redakcyjnego mam również niekorzystne spostrzeżenia, podobnie jak czytelnik z lektury wydań książkowych. Weźmy n. p. dział nowelistyki. Dobrych nowel dziś się prawie u nas nie spotyka. Można to tłumaczyć brakiem zapotrzebowania na rynku, ale przecież pisarz powinien umieć narzucać również i formę swoich utworów czytelnikowi. Gdy się pragnie otrzymać nowelę dla pisma, oscyluje się pomiędzy dwoma możliwościami: albo dostaje się utwór przeciętny, banalny, wzorowany na amerykańskich „magazynowych” nowelach, albo utwór jakościowo lepszy, ale tak przerysowany w formie, tyłoma naszpikowany ekstrawagancjami, że trudno nazwać go wartościowym.

Jest to objaw typowy dla dzisiejszych stosunków literackich, że gdy się wyłoni jakaś nowa, silniejsza indywidualność pisarska, natychmiast, przed opanowaniem rzemiosła, przed ugruntowaniem własnych poglądów literackich — za pierwszy swój obowiązek uważa dokonywanie najbardziej oryginalnych eksperymentów stylistycznych. Jest to poprostu licytowanie się w oryginalności, ale, niestety, tej oryginalności zewnętrznej,

małowartościowej i ryzykownej. Wyraża się ona przede wszystkim w stylu.

Nieraz analizując jakiś utwór od strony fabuły, dochodzi się do wniosku, że cała treść waga jego strona jest niezwykle uboga i anemiczna. Gdyby tego skąpego materiału autor nie nadsztukował łamańcami stylu i trikami kompozycji — utwór sprawiałby wrażenie nędznej ramoty. A tak, to rozpoznanie staje się trudniejsze, ten i ów będzie upatrywał w utworze arcydzieło. Zdaje mi się, że ta właśnie dążność do maskowania ubożyzny treściowej, nie

W NOTATNIKU

Jeszcze Hasenclever

„Pan z towarzystwa” nie powinien się być pojawić w teatrze w Poznaniu. Dyrektor teatru powinien go być przegonić razem z protektorką jego p. Goldberg-Krzywicką. Samo nazwisko tłumaczki wystarczy, by ostrzec każdego. Krzykliwa i rozjadawiona na sposób rodowicie żydowski propagatorka wszelkiego świństwa i bluźnierstwa, z lubością wzięła się do Hasenclevera. Bo Hasenclever — to „rodak”, to żyd”, to kompan w podgryzaniu zniechędzonej etyki chrześcijańskiej. Ale ponieważ wśród różnych snohów poznańskich tuła się, wsugerowane przez pasyżów literackich przekonanie, jakoby H. był „wielkim pisarzem niemieckim”, dlatego przyjrzymy się mu. Owóż H. jest najpospolitszym żydem. Jest autorem bluźnierczej komedii p. tyt. „Ehen werden im Himmel geschlossen”, wygwizdanej nawet w Berlinie za czasów przedhitlerowskich. Prolog i epilog tej sztuki dzieją się w niebie, w buduarze Marji Magdaleny. Sztuka zaczyna się od tego, że Marja Magdalena kupuje sobie od niebieskiego jubilera, nową, brylantową aureolę i targuje się z nim o cenę jak przekupka (zresztą przez telefon). Po tem przychodzi do niej, na herbatkę Pan Bóg, wracający z partii golfa, w towarzystwie św. Piotra. Prowadzą rozmowy bardzo pikantne, Pan Bóg robi nawet aluzję co do miłości Magdaleny do Chrystusa! Słowem, szczyt bluźnierstwa i lajdackiej bezczelności, na jaką tylko żyd, gangrenizujący aryjczyków zdobyć się potrafi.

Jest, czy go nie ma?

Jest taki kierownik programowy — „że tak powiem” — w Radjo poznańskim, który powiada, że jest. Musimy wierzyć. Liczne osoby coppersa zalały się wobec nas, że p. kierownika programowego — „że tak powiem” — nigdy właściwie zaistniać nie można, ponieważ ma bardzo dużo zajęć pozaradajowych, czyli że rzadko kiedy jest. Musimy wierzyć. Wiec jest, czy go nie ma?

Coppersa urządził kilka libacyjnych konferencji, albo jak kto woli — konferencyjnych libacy — dla literatów, dziennikarzy i sportowców, na których występował szeroko jakby sam dyrektor, dowodząc, że jest. Ale na tych oświadczeniach odświętnych skończyło się. Przepszram, któregoś dnia osobiście wystąpił w dialogu radowym na temat „Kultury” w Wielkopolsce wczoraj, dziś i jutro”. Lecz zapomniał widocznie, że nawet w dialogu

radjowym trzeba mieć głos jako tako radjofoniczny, trzeba mieć dykcję jako tako poprawną, i trzeba mieć jako tako coś do powiedzenia. Samo „że tak powiem” — choćby i sto razy powtórzono, braku treści nie wypełni, nawet przy poparciu doktoratu radjowego.

Tak więc wszystko wskazuje, że go nie ma, i radjoci biją na alarm, że „program mówiony stacji poznańskiej jest okropny w swem beznadziejnym ubóstwie myśli przewodniej.”

A przecież stacja poznańska jest od blisko pół roku autonomiczną w pewnym zakresie filją Radja Polskiego, podobnie jak wszystkie inne stacje regionalne. O ileż wyżej jednak stoja Wilno, Lwów i Katowice. Nawet porównać nie można. Tak, tylko cała rzecz w tem, że tamte stacje mają widocznie odpowiednich na to stanowisko kierowników programowych.

Monopol teatralny w Warszawie.

W Warszawie mówi się obecnie o połączeniu w sezonie przyszłym teatrów miejskich z teatrami Polskim i Małym. Na czele nowego przedsiębiorstwa teatralnego, któreby posiadało monopol teatralny w stolicy, prowadzący pięć teatrów, ma stanąć sekretarz P. Akad. Lit. p. Kaden-Bandrowski. Teatry byłyby prowadzone przez „sanacyjne” Tow. Krzewienia Kultury Teatralnej. Nie jest też wykluczone, że Towarzystwo to przejmie również i Operę.

„Wyobraźnia” p. Goldberg - Krzywickiej
W ostatnim zeszycie „Myśli Narodowej” czytamy:

Kapłanka „życia świadomego”, p. Irena Krzywicka wstrząsa nerwami paniątek, czytających „Wiadomości Literackie”, takim obrazkiem:

„Dostojni obywatele trzymaliby najchętniej dziewczynę na łańcuchu w ciemnej norze, wchodzili do niej chyłkiem i wychodząc po kwadransie, z leżką rozzerwienia tulliby do łona niewinne główki swoich „dziatek, które kiedyś wyrosną na podobne im potwory.”

Jakże bujna wyobraźnia rozporządza „świadomości” p. Krzywickiej! Na łańcuch... w ciemnej norze... chyłkiem. Po kwadransie obywatel wychodzi z leżką (to bagatela), ale nańdo tuli już do łona dziecko. Niewinne dziecko, z którego wkrótce będzie potwór. Wstrząsająca jest ta karjera dziecka, urodzonego w ciągu kwadransa.

Zart na stronę. Chodzi o to, że łatwiej — okazuje się — o „życie świadome”, niż o świadome pisanie.

Można go poznać także po dużych kieliszkowatych kwiatach z brzegami szerokimi. Silnymi pokryta kolecami torba z nasieniem pęka na cztery łupki, w których obfitość ziarna nieco mniejszego od ziarn sonecznika.

Dzieciom wydaje się, że te ziarenka to dar dla nich, więc je wylupują i jedzą.

Żadna z roślin jadowitych nie staje się zwłaszcza wśród dzieci tak często powodem zatrucia jak bielun. Dopiero w latach ostatnich liczba nieszczęśliwych wypadków zmniejszyła się, ponieważ przed jadowitością ostrzegają nauczyciele. Jad rośliny może spowodować śmierć dziecka, jeżeli większą ilość ziarenek spożyto.

Bielun (Datura stramonium), nazywany także dziedzierzawą, po wsiach pinderyndą, jest zielem o liściach wielkich pierzasto-wrębnych, wydaje z siebie, tak z liści jak i z kwiatów woń wstrętną, której nie można się pozbyć tak łatwo, jeżeli kwiat zerwaliśmy dłonią.

Zdarza się, gdzie poraz pierwszy się zjawił, że biorąc go za kwiat ogrodowy, wykopują z korzeniami i przesadzają do ogrodu!

Zresztą rośnie gęsto i bujnie w innym zielsku.

Stąpając bosą nogą po jego koleczastym owocku, można się ckałeczyc.

Bielun jest kwiatem nocnym zapyłanym przez ćmy.

Jad bielunia podnieca erotycznie, oszalałami, i w końcu wywołuje wmioty.

Stwierdzono, że bielun był używany przez czarownice, i znachorki podejrzewane o praktyki djabelskie. Po jego użyciu odbywały się u czarownic orgie zatrutych bielunem. Jad je oszalałami, podniecał, wytwarzał stan

wizji i halucynacje, znany z opisów i protokółów sądowych. Przyznawały się, biorąc halucynacje i widziadła za rzeczywistość, że jechały na miotłach na lysą górę, przyznawały się do orgji, które się tam działy, do amorów z kochankami djabelskimi a nawet z samym księciem piekieł. W tych „orgjach” na lysej górze z biesiami czarownic znajdowały szczególne upodobanie. Znany był przykład pewnej czarownicy w Hiszpanji, która, biorąc widziadła sennie za jawę, przyznała się do stosunku z księciem piekieł i z radosnym krzykiem histerycznym szła na stos. Wspomina o niej Przybyszewski, mający pewną predylekcję do wiary w demonizm.

Tak w wiekach średnich odgrywało wielką rolę ziele dziedzierzawy dziś jeszcze należą do nieznanych jako źródło dziwnych i silnych halucynacji. Podobną rolę co bielun odgrywa mak, z którego ziarenek niedojrzałych wyrabia się opium, wprawiający palący opium może w stan podobny.

Bielun należy do bardzo podejrzanego rodzaju roślin. Ma w swej koligacji jadowity pokrzyk (Atropa belladonna). Atropos znaczy po grecku nieublagany, gdyż nieublaganie śmierć przynosi. Pokrzyk już wstrętną wonią i widokiem ostrzega przed swoją jadowitością. Liście, kwiaty i jagody czarne są jadowite. Kwiaty mają kolor zielonawo-brunatny. Jego jagody są wielkie błyszczące złożone. Tylko kosi i drozdy zjadają je bezkarnie i rozsiwiają nasiona. Sok ziela ma tę właściwość, że kropelka wsączona w oko rozszerza źrenice i nadaje oku blask fascynujący. Używają go artyści i tancerki, także damy na balach, aby mieć wygląd fascynujący. Do grona jadowitego bielunia i pokrzyku zaliczamy też rosnącą na rumowiskach

zawsze, ale bardzo często — jest przyczyną eksperymentów stylistycznych w naszej beletryście.

Dwa bowiem można podać tego zjawiska powody. Pierwszy to orgja ha-seł, programów i prądów, jakie przewalily się w ostatnim piętnastoleciu nad polskim terenem literackim. Wszystkie szły z zagranicy, kolportowane zawzięcie przez komiwojażerów literackich, wszystkie miały stempel międzynarodowości i renomę najnowszych recept estetycznych. Więc je skwapliwie, jak zawsze u nas, przyjmowano, zapominając, że w dziedzinie twórczości rozstrzyga zawsze tylko praca i talent — forma zaś będzie wypadkową tamtych dwóch elementów. Programy szybko mijaly, ale każdy z nich zostawił jakiś swój przesąd. Życie literackie w Polsce przedstawia się dziś trochę niby składnica starych rupieci. O nieporozumieniu w takich warunkach nietrudno.

Ale najważniejszą przyczyną omawianego zjawiska jest brak ściśle określonej treści. Zważmy w jak ubogim obrębie tematyki obraca się dzisiejsza twórczość literacka w Polsce. Po staremu różne „duszne” przeżycia z mocną przymieszką erotyzmu. Skąd taka skąpość tematów? Rzecz bardzo prosta. Szereg najważniejszych pojęć jest zaledwie w stadium krystalizacji — a pisarz niema ochoty wybijać dla nich dróg. Po co, czy to wygodnie? Weźmy takie sprawy, jak patriotyzm, jeden z podstawowych wątków tematycznych dawnej literatury. Dziś pisarz stroni od tego tematu, jak od ognia. Temat jest w nielase u ludzi „oświeconych”. POCO się tedy narażać, poczekajmy aż pogląd na te sprawy się ustali.

W jeszcze większej nielase są zagadnienia religijne. Któż śmiałyby poruszać takie tematy, które są właściwe dla dewotek. Ale dla pisarza Albo zagadnienia wsi polskiej, temat wielkiego przemysłu, sprawa różnic politycznych w społeczeństwach i t. p.

Tych wszystkich spraw niema dziś w książkach, bo niema ustalonych o nich poglądów u samych pisarzy. Skłonni są oni raczej ograniczyć się do wąskiej kuli tematów, ubogą treść sztukować rozmaitemi wstawkami i naddatkami stylistycznymi — aniżeli dokonać roboty, która czeka pracowitego, twardego i odważnego pióra. A raczej piór — bo roboty jest huk. Cały ten natrętny balast ekwilibrystyki literackiej, który tak razi dziś czytelnika, odpadnie, jak niepotrzebny lachman, z chwilą, kiedy pisarz pozbędzie się przesądów i obejmie swymi zainteresowaniami najbardziej podstawowe, najgłębsze sprawy ludzkiego życia, które dotychczas omija. Kiedy je rozstrzygnie w sobie. Powstanie wówczas prosta, dojrzała proza, na którą polski czytelnik czeka.

JÓZEF KISIELEWSKI.

Z naszej przyrody

Flirt słońca nie zbudził kwiatów ze snu zimowego — Zimowy wygląd pól i lasów — Feljton o ziołach jadowitych — Bielun i jego stosunek do świata czarownic — Jak się objawia zatrucie bielunem? — Jadowitość jagód pokrzyku i kory — Jagody szkarłatne słodkogoru i lulek czarny — Psianka — Ziola-trucicielki skoligacone z naszymi ziemniakami i pomidorami.

Mimo flirtów i uśmiechów słońca marnego kwiaty pozostają nieczulemi i wygląd tak pól jak i lasów jest prawie zimowy.

Może być, że ta martwość to zapowiedź, iż wrócą jeszcze chłody.

Przekonamy się może wkrótce, że to obawy płonne...

Feljton dzisiejszy poświęcony tej florce, z którą w interesie własnym powinniśmy się zapoznać, t. j. kwiatom trującym.

Należy do nich w pierwszym rzędzie bielun, par excellence ziele trujące, ziele — czarownic z wieków średnich, pochodzące z Indji. Bielun to także częściowo ziele lecznicze, ale nie takie jak rumianek lub kwiecie lipowe, które mamy w apteczkach domowych.

Bielun należy do najjadowniejszych, rośnie w okolicach Poznania w znacznej ilości. Mamy go pod płotami ogrodów na podwórzach, pod ścianami stodoły, niema go tam, gdzie jest ziemia uprawna. Rośnie na nieużytkach. Na gruntach uprawnych wycięga go łatwo z korzeniem plugi i brony i już w rowach, gdzie koszą, bielun zdarza się rzadko.

Poznać go bardzo łatwo choćby po dużych koleczastych jak kasztany workach, pozostających długo zielonymi.

i w ogrodach psiankę kwitnącą białą, mającą czarne trujące jagody. Natomiast słodkogór Solanum dulcamare (słodko-gorzki) ma jagody szkarłatne, kwiaty fioletowe, podobne do kwiatu ziemniaków. Spokrewniony ze słodkogorzem, psianką, pokrzykiem jest również jadowity szaleń (lulek), Hyoscyamus niger, co znaczy lulek czarny. Jest to chwast na rumowiskach pospolity o odstręcającej woni, kwiaty ma brudno-fioletowe. Tworzą one kwiatostany podobne do kwiatu miodunki, są atoli nieco większe. Torebki z nasionkami przykryte są wieczkiem, które później opada.

Wszystkie te ziola noszą nazwę psiankowych (solanacea).

Któżby pomyślał, że do tego rodzaju trucieliek należą nasze poczciwe ziemniaki i uchodzące za łakocie pomidory!

O tych jadowitych ziołach można wszakże powiedzieć — coś dodatniego. Dają one leki w pewnych chorobach. Nieznane tylko mroczne mieszkają w nich siły!

Tak na przykład liście bielunia zawierają saletrę i atropinę, dobrze wysuszone używa się jak tytoń do palenia przy duszycy (astmie), a z nasion przygotowują nalewkę na spirytusie do wcierania przy reumatyzmie. Z szalenia (lulka) robią aptekarze leki przeciwkurczowe używane zewnętrznie w maściach. Używają ich także przy operacjach przed zachloroformowaniem. Preparat z pokrzyku (atropiny) łagodzi bóle newralgji, sprawia ulgę w kaszlu i w konwulsjach.

Oczywiście leczenie temi jadowitymi ziołami trzeba pozostawić lekarzom.

Erel.

Ćwierć wieku twórczej pracy

W tych dniach minęło dwadzieścia pięć lat od chwili, kiedy jeden z najwybitniejszych ekonomistów polskich, prof. dr. Edward Taylor, rozpoczął swoją pracę naukową. Większą część tego okresu spędził uczony na ziemi poznańskiej, jako profesor ekonomiki naszej wszechnicy. Większa też część prac powstała w Poznaniu, w mieście, które szczególnie umiłował.

Dzielnica nasza może być z tego dumna. Dzieła prof. Taylora nabrały bowiem nie tylko rozgłosu wszechpolskiego, lecz znane są także daleko zagranicą. Jest to ekonomista z krwi i kości, którego nie ślepy los pchnął w ramiona nauk społeczno-gospodarczych, lecz zdecydowana wola od lat najmłodszych. Płynęła ona z przeświadczenia, że najlepszą służbą dla przyszłości narodu będzie poświęcenie życia dla pogłębienia wiedzy o podstawach bytu, dla rozszerzenia poglądów na gospodarstwo społeczne.

Lecz właśnie dlatego, że motywem zasadniczym poświęcenia się ekonomice była służba narodowi, trzeba było lwią część swej pracy ofiarować zagadnieniom praktycznym, poświęcić przemawianiu do rozsądku społeczeństwa. Kiedy się przegląda całokształt twórczości prof. Taylora, widać w jego dziełach owo rozdwojenie wewnętrzne uczonego, którego z jednej strony pociąga ścisła teoria, dająca mu rozkosz poznania czystej wiedzy, którym zaś z drugiej strony kieruje pragnienie bezpośredniego i natychmiastowego słuźenia radą społeczeństwu. Stąd w pracach tych obok ściśle teoretycznych koncepcji przewija się niezliczona ilość najbliższych bieżącemu położeniu gospodarczemu Polski wskazówek znajdującego życia wytrawnego ekonomisty.

Po uzyskaniu doktoratu na Uniwersytecie Jagiellońskim w roku 1909 poświęca się prof. Taylor początkowo praktycznej pracy na terenie spółdzielczości, której istocie i pojęciu poświęca dwie poważne książki. Potem przychodzi habilitacja w Paryżu i praca profesorska na Uniwersytecie Poznańskim. Prof. Taylor kładzie niespożyte zasługi przy organizowaniu studium ekonomiczno-politycznego naszej wszechnicy, ujmując jednocześnie swoje poglądy pedagogiczne w kilku rozprawkach. Pozostałe jego prace dzielą się między pouczanie najszerzych warstw społeczeństwa o wskazaniach i zagadnieniach gospodarczych chwili (prace ze skarbości, rozprawy o inflacji), a ścisłą teorię ekonomiki, która zawdzięcza mu pogłębienie metodologii i oryginalne nawiązanie podstaw współczesnych teorii.

Trudno jest nakreślić sylwetkę naukową człowieka, znajdującego się jeszcze w pełnym rozwoju swych pojęć i poglądów. Podkreślając silnie potrzebę prowadzenia sumiennych i głębokich studiów teoretycznych, prof. Taylor nie zasklepił się w abstrakcji, nie reprezentuje typu naukowca, oderwanego od żywo pulsującego życia, nie jest doktrynerem. Docenia on w pełni znaczenie i działanie praw ekonomicznych i dlatego często przestrzegał przed zbyt daleko idącą ingerencją państwa w swobodny tok życia gospodarczego. Głębokie ujęcie zasadniczych podstaw, na jakich opiera się gospodarstwo społeczne i wykrywanie związków przyczynowych różnych procesów ekonomicznych umożliwia prof. Taylorowi nadanie swoim pracom naukowym piętna gruntownej wiedzy teoretycznej przy rów-

noczesnym trafem i na zjawiska bieżące wrażliwym odczuciu rzeczywistości.

To poczucie rzeczywistości, choć trudnym stylem wypowiedziane, trafia przecież do przekonania ogółu i stąd popularność zapatrywał prof. Taylor wśród najszerzych warstw społeczeństwa.

Zasługi prof. Taylora w wychowaniu rzesz młodych ekonomistów są nieocenione. Surowy pedagog i trudny egzaminator cieszy się przecież mimo tego a może właśnie dlatego dużą popularnością i miłością młodzieży. Jest on bowiem nie tylko surowy dla niej, lecz

także dla siebie, nie znając innych motorów swojej działalności ponad czyste sumienie, szczere serce i wielki rozum. Najbliżsi jego uczniowie składali mu w tych dniach z głębi serca płynące życzenia długich jeszcze lat tak owocnej pracy. Do życzeń tych dołączają się wszyscy, którzy zdają sobie sprawę z wagi należytego oświećlenia zagadnień gospodarczych. Profesor Taylor rozpoczyna drugi okres swojej naukowej i obywatelskiej działalności w pełni sił i zapału. Oby okres ten przyniósł nowe zdobycze polskiej nauce i spopularyzował w silniejszym jeszcze stopniu jego poglądy gospodarcze wśród najszerzych warstw społeczeństwa.

Dr. A. SKOWRONSKI.

Z Katolickiego Tow. Ochrony Kobiet

Walne zebranie Kat. Tow. Ochrony Kobiet połączone ze skromnym śniadaniem ku uczczeniu 10-letniej pracy w towarzystwie p. starościny Klosowej.

W ubiegły wtorek na sali Księgarni św. Wojciecha odbywało swe walne zebranie Katolickie Towarzystwo Ochrony Kobiet (Opieki Dworcowej). Zebranie zainicjowała przewodnicząca Towarzystwa p. starościna Klosowa, witając delegata J. Em. ks. Kardynała, ks. kanonika Jęska, patrona Towarzystwa oraz licznie zebranych gości i członków. Na przewodniczącą zebrania poproszono p. dyr. Górnicką, a na sekretarkę, p. F. Śmieszewską.

Sprawozdanie z rocznej pracy Towarzystwa przedłożyła sekretarka zarządu p. J. Pniewska. Sprawozdanie to dało pogląd na cichą, a ofiarną i owocną pracę na ważnym odcinku życia. Towarzystwo daje opiekę i pomoc samotnej, nie mającej oparcia kobiecie, ratując ją nieraz od ostatecznego, dyktowanego przez rozpacz kroku. Suche liczby niepełny tylko pogląd dają na doniosłość tej ważnej pracy. W roku sprawozdawczym nocowało w lokalu Misji Dworcowej w Poznaniu 897 osób przez tyleż nocy. Do miejscowego schroniska odprowadzono 381 osób, wskazano adresy 244, odprowadzono do miejsca pracy 321, udzielono różnych informacji przeszło 7 tys. osób. Udzielono pomocy przy wykupieniu biletów kolejowych 133 osobom, oraz różnej pomocy przy podjęciu podróży 2433 osobom, udzielono pomocy na dworcu 1021 osobom chorym, niewidomym, dzieciom itd. Wezwano policję w 21 wypadkach zaczepiania młodych dziewcząt przez podejranych osobników. Prócz tego delegatki Misji udzieliły pomocy przy masowych przejazdach emigrantów do Belgii, Niemiec i Francji.

W Schronisku Towarzystwa nocowało 1227 osób przez 8289 nocy; w tem bezpłatnych noclegów 2637, w polowie ceny — 123. Bezpłatnych racyj żywnościowych wydano 1057, dostarczono posad 585 osobom.

Pięknymi wynikami poza centralą poznańską poszczycić się mogą filje w Ostrowie, Lesznie, Zbąszyniu i Bydgoszczy.

Sprawozdanie ze stanu kasy przedstawiła skarbniczka Towarzystwa, p. E. Ziółkowska. Mimo trudności finansowych i braku stałych subwencji, udało się zarządowi zamknąć rok sprawozdawczy bez deficytu. Za pomoc materialną składa zarząd serdeczne podziękowanie J. Em. ks. Kardynałowi Prymasowi, p. staroście krajowemu Begalemu, Księgarni św. Wojciecha, dyr. Baranowskiemu, Bankowi m. Poznania, Bankowi Cukrownictwa, Magistratowi m. Poznania i wszystkim innym ofiarodawcom.

Imieniem Komisji rewizyjnej ks. dyr. Wołkowski zgłosił wniosek o udziele-

nie zarządowi absolutorium, podkreślając oszczędną i zapobiegliwą gospodarkę funduszami Towarzystwa. Wniosek przyjęto przez akklamację.

Następnie p. Zofja Sicińska, dyr. Katolickiego Związku Polek wygłosiła referat na bardzo aktualny temat: „Kryzys a kobieta“.

W wyborach do zarządu postanowiono jednogłośnie utrzymać skład jego dotychczasowy. Zgotowano serdeczną owację przewodniczącej, p. starościny Klosowej i wiceprzewodniczącej p. Henryce Woźnickiej, które dziesięcioletnią nieprzerwaną pracą w zarządzie Towarzystwa przyczyniły się w wielkiej mierze do rozwoju pożytecznej placówki.

W wolnych głosach przemawiali: p. decernent Motyliński, który, podkreślając z uznaniem pracę Towarzystwa, obiecał ze strony Magistratu wydatną pomoc, oraz p. radna Smoczyńska, której podziękowano za starania przy uzyskaniu pewnej subwencji z budżetu Magistratu.

Zarząd Towarzystwa, z radością stwierdzając, że zebranie odbyło się przy przepelnionej sali, wyraził podziękowanie „Kurjerowi Poznańskiemu“, który zainteresował się pracą Towarzystwa i zwrócił na nią uwagę społeczeństwa. Oby zainteresowanie tym ważnym odcinkiem pracy społecznej nie osłabło. Bo, jak czytamy w drukowanym sprawozdaniu zarządu Towarzystwa: „Z roku na rok Towarzystwo w coraz to trudniejszych warunkach. Filje nasze walczą ostatekami sił, a Centrala nasza niestety materialnie wspierać nie może tych placówek, gdyż sama odczuwa ogromny brak funduszy. Czyż więc mamy zaniedbać tej pracy charytatywnej? — czy biedne dziewczęta wychodzące z domu za chlebem nie mają być otoczone opieką i ochroną przed złem, które w mrokach nędzy i głodu czyha na nie? Nie! — Społeczeństwo winno zrozumieć konieczność naszej pracy i w poczuciu obowiązku wspierać Towarzystwo nasze, aby wspólnymi siłami dążyć do uzdrowienia jednostek, a Bóg pobłogosławi pracę tej“.

Z statystyki przestępstw przeciw moralności

Eugenistów i socjologów wszystkich krajów pasjonuje kwestja moralności, której poziom po wielkiej wojnie miał się niezwykle obniżyć. Zestawienia liczbowe nie potwierdzają tej hipotezy, na ugruntowanie której wpłynęło w dużym stopniu ujawnianie przestępstw tej

kategorji i drobiazgowo ich opisywanie w prasie codziennej.

Według statystyki urzędowej za ostatnie osiem lat, liczba przestępstw przeciw moralności w Polsce z 10.281 zmniejszyła się o 1.3 proc., wynosi bowiem 10.142. Biorąc zwłaszcza pod uwagę, że ludność Polski w tymże czasie wzrosła o 17 proc., można dojść do wniosku, że poziom, o którym wyżej mowa, nie tylko się u nas nie obniża, ale raczej wyraźnie się podnosi. Statystyka oparta jest na prawomocnych wyrokach sądowych, jeżeli więc uwzględnimy i ten fakt, że część tych przestępstw została niewykryta, nie wpłynie to w niczem na zmianę poglądu, ponieważ czynnik ten działał i poprzednio.

Z ogólnej ilości 10.142 przestępstw tego rodzaju na woj. centralne przypada 45.0 proc. (przy ludności wynoszącej 41.9 proc. zaludnienia całego kraju), na wschodnie — 10.2 proc. (17.4 proc.), na zachodnie — 23.5 proc. (26.6 proc.). Wzdzimy zatem, że w woj. centralnych i zachodnich, które liczą stosunkowo więcej ludności miejskiej, przestępstw tych jest więcej, niżby to wypadło ze stosunków ludnościowych.

Przeoglądając podział przestępstw na kategorie, stwierdzamy, że ilość wypadków handlu żywym towarem wzrosła o 24.1 proc. (z 29 do 36), przyczem handel ten koncentruje się prawie wyłącznie w woj. centralnych (26 wypadków na 36); ilość przestępstw z dziedziny stręczenia do nierządu nie uległa prawie zmianie, wynosząc mniej więcej 386—395 głównie w miastach.

Ilość przestępstw na tle seksualnym wzrosła o 97.9 proc. (z 625 do 1.237), przyczem 58.9 proc. ogólnej ich ilości przypada na województwa centralne, 8.2 proc. na wschodnie, 10.1 proc. na województwa zachodnie i 22.8 proc. na południowe. Pierwsze miejsce zatem zajmują województwa centralne. Inne przestępstwa na tle moralności zmniejszyły się liczbowo (z 6.392 na 5.624), a więc o 12.0 proc., przyczem na województwa centralne przypada ich 38.7 proc., na wschodnie 6.0 proc., na zachodnie 34.0 proc. i na południowe — 21.3 proc.

Ilość wykrytych wypadków spędzenia płodu wzrosła o 22.8 proc. (z 1.089 na 1.337), przyczem na województwa centralne przypada 37.8 proc. ogólnej ich ilości, na wschodnie — 14.0 proc. na zachodnie — 15.4 proc. i na południowe — 32.8 proc., które w stosunku do ludności zajmują pierwsze miejsce. Liczba wypadków porzucenia i podrzucenia dziecka wzrosła o 6.1 proc. (z 1.664 na 1.766), przyczem na województwa centralne przypada 59.2 proc. ogólnej ich ilości, na wschodnie 22.4 proc., na zachodnie 6.7 proc. i na południowe 11.7 proc. Jest to prawie typowe przestępstwo na terenie wielkich miast, to też województwa centralne, na których terytorjum znajdują się największe miasta (Warszawa i Łódź), zajmują pierwsze miejsce. Na wsi przestępstwa te są stosunkowo nieliczne.

Poważnie wzrosła ilość wypadków bigamji, gdyż o 86.8 proc. (z 76 na 142), przyczem na województwa centralne przypada 56.3 proc. ich ogólnej ilości, na wschodnie 9.9 proc., na zachodnie również 9.9 proc. i na południowe 23.9 proc. I tutaj województwa centralne z największąj stopniowo ludnością miejską zajmują pierwsze miejsce.

Tak się przedstawia sprawa przestępstw przeciw moralności u nas. Zauważyć należy, że jakkolwiek są one przeważnie właściwością miast, to jednak, ze względu na szybszy wzrost ludności miejskiej w Polsce niż wiejskiej, należy dojść do wniosku, że przekonanie o obniżaniu się poziomu moralności u nas jest nieuzasadnione.

Z. K.

Z Stronnictwa Narodowego

KOŁO ŁAZARZ

Zebranie plenarne z referatem p. posła Witkowskiego na temat polityki wewnętrznej i zewnętrznej odbędzie się w środę, dnia 28 b. m. o godz. 20 w sali zebrania Kasyno Obywatelskie, przy ul. Marsz. Focha 81.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

KOŁO WINIARY

Zebranie plenarne z aktualnym referatem odbędzie się w środę, dnia 28 b. m. o godz. 19,30 w sali zebrania „Sokolnia“, przy ul. Obornickiej.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

Sensacyjne zmiany na rynku wytwórczym w Łodzi

Polski surowiec len — rozpoczyna zwycięską walkę z bawełną — Żydzi bronią bawełny

Łódź, 23 marca.

Tak się to jakoś dziwnie plecie na tym Bożym świecie, że to, co jednemu radość, innemu smutek niesie. Dawne to przysłowie ciśnie się nieodparcie na myśl, gdy zwrócimy uwagę na doniosły wypadek, który zaszedł ostatnio w dziedzinie naszego przemysłu włókienniczego. Mamy zaś na myśli głośną już dziś sprawę zakupienia przez łódzką firmę włókienniczą Scheibler i Grohman zakładów lnianych „Krosno” w miasteczku tej samej nazwy w Małopolsce środkowej.

Zakłady te były budowane przed kilkunastu laty. Urządzono je wedle nakazów najnowszej techniki. Lieżą one 4000 krosien. Nie udało się ich jednak puścić w ruch, gdyż założycielom zbrakło kapitałów, wpadli w dług i w rezultacie zakłady dostały się w ręce uprzywilejowanego wierzyciela tj. Banku Gospodarstwa Krajowego. Ten — po dłuższych pertraktacjach — odsprzedał je obecnie wymienionej wyżej firmie łódzkiej. Wspólnikami jej są zresztą także i firmy warszawskie Keilin i Reichenbach.

Dlaczego przywiązujemy do tego wypadku tak wielkie znaczenie?

Ażeby odpowiedzieć na to pytanie należy przedewszystkiem odkryć kulisy całej sprawy, to wszystko co tę transakcję do pewnego stopnia poprzedziło.

Już przed kilkoma laty udało się Tow. Lnianemu w Wilnie przekonać min. spraw wojskowych, że len krajowy może być znacznie lepszym surowcem na koszule i bluzy wojskowe aniżeli bawełna. Ze pozostał surowiec ten jest tańszy a pieniądź nań wydany pozostanie w kraju. Dzięki Bogu, oficerowie, którym przedłożono tę sprawę, zainteresowali się nią żywo a potem zaczęli na próbę zamawiać rozmaite dla wojska potrzebne wyroby włókiennicze z lnu polskiego. Gdy obliczenia okazały się dla skarbu korzystne a jakoś wyrobów istotnie dobra, postanowiono zgodzić się na planową akcję. Zaczęto zamawiać coraz większe partje towarów dla wojska.

Gdy jednak spostrzegli to przemysłowcy łódzcy z branży bawełnianej, rozpoczęli gwałtowny krzyk w prasie sobie oddanej i za pośrednictwem memorandum do rządu, dowodząc, że fabryki wyrobów bawełnianych w Łodzi będą musiały wobec tej sytuacji zredukować liczbę zatrudnionych robotników co wpłynie ujemnie na stan zatrudniania, tak, jakgdyby fabryki przerabiające len nie zatrudniały w związku ze wzmóżonym ruchem większej liczby robotników. Poza to zaczęli robić gwałty, że wyroby z lnu są trwalsze więc spadnie zapotrzebowanie, podczas gdy wyroby z bawełny, jako gorsze, dają rękojmię, że fabryki będą miały częstsze zatrudnienie!

Wśród przemysłowców łódzkich zapanował na tem tle duży rozdźwięk. Starannie zresztą ukrywany. Fabrykanci przerabiający jako surowiec bawełnę, agitowali a przemysłowcy przygotowani do przetwarzania lnu jako surowca, cieszyli się po cichu, starali się o zamówienia, ale, głośno nie wypo-

wiadali.

I oto pękła bomba! Największe zakłady na łódzkim bruku kupują „Krosno”. Oficjalnie stają po stronie też reprezentowanych przez min. spr. wojsk. Zapowiadają gotowość produkcji. Zdobywają sobie na początek zamówienia rządowe na kwotę prawie półtora miliona złotych.

Nawiasem dodać warto, że zakłady Scheiblera i Grohmana postanowiły uruchomić przedalnie już w ciągu maja. Wydajność zakładów będzie doprowadzona do maksymalnych rozmiarów i wyniesie 50.000 kg przędzy miesięcznie, czyli 600.000 rocznie!...

Produkowana w „Krosnie” przędza przewożona będzie do Łodzi i tu przerabiana w zakładach Scheiblera i Grohmana. Dzięki temu nastąpi uruchomienie od 200 do 300 krosien w nieczynnej obecnie tkalni lnianej Zjednoczonych Zakładów Scheiblera i Grohmana — wyrabiany będzie drelch na mundury, i bielizna żołnierska oraz dla celów prywatnych grube ręczniki i ścierki, a z czasem cały szereg lepszych towarów, potrzebnych na rynku.

Revolucja powyższa wyjdzie na dobre przedewszystkiem dla włościanina polskiego jako producenta surowca tj. lnu.

„Kurjer Warszawski” określa tę sytuację w sposób lapidarny następująco:

„Produkcja bawełniana daje wprowadzić utrzymanie paru tysiącom robotników oraz zysk pewnej liczbie krajowych przedsiębiorców i pośredników, ale odprowadza za surowce bardzo znaczne sumy zagranicę, podczas gdy przerzucenie się na produkcję lnianą daje lepszy i tańszy towar oraz ratuje dziesiątki tysięcy drobnych kresowych gospodarstw, umożliwiając im produkcję surowca”.

Znany publicysta narodowy inż. Zygmunt Raczkowski wielki entuzjasta lnu dowodził całkiem niedawno w „Myśli Narodowej”, że przy wyrobie tkanin z bawełny na sumę np. 10 milionów złotych znajduje zatrudnienie około 1000 robotników licho płatnych, podczas gdy przy takim samym wytworzeniu tkanin z lnu znajdzie zatrudnienie około 50.000 gospodarstw chłopskich, które produkując polski surowiec na małych nawet poletkach wyciągną rocznie po 200 złotych na czysto. A 200 zł dla chłopca w dzisiejszej nędzy to już ołbrzymia pomoc!

Połączywszy więc argumenty „Kurjera Warszawskiego” i „Myśli Narodowej” będziemy mieli pełny obraz błogosławionych następstw jakie przerzucenie się na len jako surowiec przyniesie krajowi. Pewnie, że przy tej zmianie odpadnie duża część pośredników handlujących bawełną — Żydów! — że straty poniosą fabryki nastawione na produkcję bawełnianą, gdyż będą musiały wprowadzić u siebie innego niż dotąd typu urządzenia fabryczne — ale, będą to straty chwilowe.

Za to chłop nasz zyska nowe źródło zarobku!

ŻYCIE HARCERSKIE

Po zjeździe Oddziału Włkp. Związku Harcerskiego

Tegoroczny zjazd walny Oddziału Włkp. Z. H. P. rozpoczął się mszą św. w suli gimnazjum im. Paderewskiego. Zjazdowi przewodniczył — po raz piąty z rzędu — dh. prof. Maresz. Po przemówieniach przedstawicieli władz, urzędów i organizacji, przewodniczący ustępującego zarządu B. Chrzanowski wygłosił dłuższy referat o Żółkiewskim.

Następnie wyloniła się dyskusja nad wnioskiem, który proponował niepowołanie na czas zjazdu komisji starszo-harcerskiej. Wniosek ten jednak, po przemówieniu dha Grzymałowskiego i naczelnika Gł. Kwatery Olbromskiego, wycofał dh. Czarniecki w imieniu wnioskodawców. Dalej wpłynęły dwa nagłe wnioski dha Grzymałowskiego w sprawie projektowanego upaństwowienia Z. H. P. Wniosek ten większość „sanacyjna” odrzuciła, twierdząc najwinnie, że harcerstwu utrata niezależności organizacyjnej nie grozi.

Obrazy popołudniowe w komisjach cechowała taka sama apatia, jak i przedpołudniowa. Dyskusji prawe na żadnej komisji nie było, a gdzie była to b. jałowa. Z powodu szybkiego wyczerpania porządku obrad na komisjach, drugie zebranie plenarne rozpoczęło się dość wcześnie. Po przeczytaniu wniosków komisji głównej w sprawie praktyk religijnych na obozach

wakacyjnych, w sprawie opodatkowania K. P. H. i drużyn na cele mającego powstać „Domu Harcerza”, oraz po udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowych ośmiu członków zarządu. Zgłoszono trzy listy: narodowa, „sanacyjna” i trzecią maskowaną, obliczoną na rozbiście głosów narodowych. W wyniku głosowania wybrani zostali: (podajemy kolejno wg. otrzymanej ilości głosów) prof. Gosienicka, dr. Kowalski, plk. Chilewski, radca Zalewski, dr. Runge, dr. Sperczyński, dr. Eustachiewicz, dhna Gidyminowa.

Tyle ogólne sprawozdanie. A teraz jeszcze parę wniosków dla nas. Ciekawą jest naprzykład rzeczka, dlaczego niedopuszczono do dyskusji nad sprawozdaniem zarządu, któremu udzielono absolutorjum bez jakiegokolwiek dyskusji. — Zjazd był przez „sanatorów” starannie przygotowany — masa mianowanych „swoich” inżynierów, usilne starania o opanowanie kół przyjaciół harcerzy i t. p. Przypuszczaliśmy przeto, że zjazd odbędzie się spokojnie, i co do tego nie pomylili się, bośmy na zjazd nie poszli po to, by uprawiać do niczego nie prowadzącą opozycję. Brakowało nam zresztą zaledwie 30—50 głosów, byśmy uzyskali większość w zarządzie.

Ch. Z.

Historji ku pamięci

Podajemy poniżej dwa wnioski druha Grzymałowskiego, odrzucone przez większość „sanacyjną” na ostatnim zjeździe.

I. Zjazd walny Oddziału Włkp. Z. H. P. w głębokiej trosce o zachowanie dotychczasowego dorobku ideologii harcerskiej zwraca się z apelem do naczelnictwa, aby zgodnie z uchwałą ostatniego zjazdu walnego opracowało projekt zmian statutowych w myśl zachowania kompletnej niezależności organizacyjnej Związku.

II. Zjazd walny Oddziału Włkp. poleca zarządowi oddziału wnieść na zjazd walny Z. H. P. interpelację w sprawie rzekomych zmian statutowych Z. H. P., niepokrywających się z upoważnieniami danymi przez zjazd walny Radzie Naczelnej.

Drużyny kolarsko-motorowe w harcerstwie

Inspektorat wyszkolenia w głównej kwaterze harcerzy przystąpił do organizowania drużyn kolarsko-motorowych. W tym celu powołano samodzielny referat kolarsko-motorowy.

Dla rozszerzenia tej akcji powołani zostaną na terenie wszystkich chorągwi harcerskich referenci kolarsko-motorowi, którzy zajmą się organizowaniem zastępów i drużyn kolarskich na swych terenach. Trzy zastępy, liczące co najmniej po 7 ludzi, tworzyć będą samodzielną drużynę.

Zorganizowane w ten sposób drużyny kolarsko-motorowe będą miały na celu propagandę sportu kolarskiego wśród młodzieży harcerskiej. Ruch kolarski obok zaprawy fizycznej umożliwi harcerzom poznanie ojczystego kraju, oraz stanowić będzie jedno z głównych ogniw harcerskiej służby łączności.

Program prac w roku bieżącym przewiduje m. in. zorganizowanie sztafety kolarskiej w dniu 3 maja z adresem dla Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, zorganizowanie zagranicznej wycieczki kolarskiej, oraz obozu wyszkoleniowego.

Harcerski Dworek Cisowy

Na południowym stoku Pienin, koło Czorsztyna wznoszą się słoneczne wille Harcerskiej Szkoły Internatu — Cisowego Dworku Drużyny Olgi Małkowskiej. Jest to szkoła powszechna koedukacyjna, prowadzona metodami harcerskimi, uwzględniającymi sporty, wycieczki, wyrabianie samodzielności i zaprawianie dzieci do życia społecznego. Oplata całkowita miesięczna wynosi zł 150, prospekty wysyła Cisowy Dworek, poczta Czorsztyn.

Harcerze prowadzą przysposobienia rolne na Huculszczyźnie

Inspektorat Obozów Harcerzy na Huculszczyźnie przystąpił do zorganizowania na Huculszczyźnie konkursu rolnego, działu warzywnictwa i sadownictwa. Konkurs zostanie zakończony na jesieni wystawą. Harcerze sądzą, że w ten sposób uda się podnieść stan warzywnictwa, którego uprawą huculi prawie wcale nie zajmują się.

Zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej

Minister spraw wojskowych ogłosił zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej w wojsku i marynarce wojennej na następujących warunkach: W charakterze ochotników mogą być przyjmowani mężczyźni urodzeni w latach 1914, 1915 i 1916. Termin wnoszenia podań do P. K. U. upływa z dn. 1 maja r. b. Kandydaci na ochotników, którzy po dn. 1 maja ukończą średnie zakłady naukowe i uzyskają warunki do skróconej czynnej służby wojskowej (świadectwo dojrzałości lub równorzędne) mogą wnieść podanie o przyjęcie na ochotnika najpóźniej do dn. 1 lipca r. b. Jest to ostateczny termin przyjmowania podań ochotników z cenzusem. Ochotnicy mają prawo wyboru rodzaju broni lub marynarki wojennej na następujących warunkach:

A. Posiadający prawo do skróconej czynnej służby wojskowej (art. 51 Ustawy o pow. obow. wojsk. Dz. U. R. P. nr. 60/33 poz. 455) mogą być przyjmowani do piechoty, do kawalerji (przedewszystkiem uczniowie i absolwenci szkół agrotechnicznych, umiejący obchodzić się z końmi). Do artylerji (tylko z maturą gimnazjum matemat. przyrodniczego); do lotnictwa w charakterze personelu latającego (przedewszystkiem absolwenci szkół pilotów - aeroklubów), w charakterze zaś personelu technicznego — tylko absolwenci średnich szkół technicznych z wydziałem mechanicznym - lotniczym, jak również studenci politechnik z wydziałów: mechanicznego (zwłaszcza sekcja lotnicza), elektrotechnicznego, mierniczego i chemicznego; do saperów — tylko maturzyści (absolwenci gimnazjów matem. przyrodniczych i szkół technicznych) z wyjątkiem szkół agrotechnicznych, jak szkoły leśne, rolnicze, ogrodnicze i szkół włókienniczych), jak również studenci politechniki z wydziałów: inżynierji lądowej, inżynierji wodnej, elektrotechnicznego i mechanicznego; do łączności tylko studenci wydziału elektrycznego (sekcja prądów słabych z politechniki warszawskiej i lwowskiej), poza tem studenci innych politechnik z tego wydziału, absolwenci szkół technicznych, następnie kandydaci posiadający świadectwa ukończenia kursów radjotechnicznych i telegraficznych, zatwierdzonych przez Min. W. R. i O. P., dalej posiadający świadectwa radjotelegrafistów (radjooperatorów) I lub II klasy, wydane przez Min. Poczty i Telegrafów, radjoamatorów - krótkofalowców, należący do Polskiego Związku Krótkofalowców, a posiadający świadectwa o złożeniu egzaminu radjoamatora przy państwowych kursach radjotechnicznych, wrzście absolwenci (maturzyści) gimnazjów matem.

przyrodniczych. Nie mogą być przyjmowani do łączności absolwenci szkół agrotechnicznych (szkół leśne, rolnicze, ogrodnicze), jak również absolwenci szkół włókienniczych. Absolwenci wydziałów mechanicznego i elektrycznego Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi mogą zgłaszać się jako ochotnicy do saperów i łączności.

B. Ochotnicy, którzy nie posiadają warunków do skróconej czynnej służby wojskowej (bez cenzusu) muszą posiadać wykształcenie ukończonych co najmniej 4 oddziałów szkoły powszechnej i mogą być przyjmowani: do piechoty, piechoty Korpusu Ochrony Pogranicza, kawalerji, kawalerji Korpusu Ochrony Pogranicza, artylerji, lotnictwa - piloci (absolwenci P. W. lot., kursów szybowcowych, cywilnych szkół pilotów) następnie absolwenci szkół zawodowych rzemieślniczych, przemysłowych i dokształcających z wydziałami: lotniczym, sam. odowym, elektrotechnicznym i wogóle grup. metalowców, wrzście inni posiadający wykształcenie co najmniej 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej lub równorzędnej, saperów, Korpusu Ochrony Pogranicza, łączności, broni pancernej, żandarmerji i marynarki wojennej, (warunkowo — zależnie od zapotrzebowania i wyników badania w kadry Floty lub Floty Rzecznej). Przegląd wojskowo-lekarski ochotników przez komisję poborową odbędzie się w terminie głównego poboru rocznika 1913.

Dzwonek

Dzwonek, jeden, krótki... i chwila przerwy. Potem znów kilka ostrych dźwięków. Za drzwiami proszący. Dużo ich i często przychodzą. Jedni mówią gwałtownie, drudzy prosząco. Jedni proszą ogólnikowo o wsparcie, drudzy wymieniają: chleb, pieniądze... Chleb trzeba dać. Przykazanie wszak wyraźnie mówi: głodnych nakarmić. Pieniądze jednak niewiadomo na co zostaną użyte? Może rzeczywiście na kupno chleba, ale może i na alkohol i tytoń.

Jest jednak na to rada. Istnieją bony jałmużnicze, za które może ubogi otrzymać i żywność i nocleg w przytułku. Bon jałmużniczy to taki pieniądź co na alkohol lub tytoń zużyty być nie może.

Bloczek z bonami celem wreczania ich ubogim nabyć można w P. O. „Caritas” przy Podgórnej 10a. w Wydziałach Parafjalnych i w agenturach.

Z Tow. Ziemiaków Włkp.

Prasa codzienna nie umieściła żadnego sprawozdania z walnego zebrania Towarzystwa naszego. Trudno natomiast w szczupłych ramach „Działu Ziemiaków” dać wyczerpujący całokształt przebiegu licznego i jak uczestniczki twierdzą udanego zebrania. Sprawozdanie zarządu, opracowane przez p. Finkową, sekcji pedagogicznej, wygłoszone przez p. Grudzielską, jak i sprawozdanie sekcji organizacyjnej nie wywołały żywszej dyskusji, lecz wysłuchano ich z widocznym zainteresowaniem. Sekcja zagraniczna, świeżo stworzona przez p. Żółtowską z Czacza, jest wielkim i dużo obiecującym dorobkiem. udział w niej bardzo wskazany i przez inicjatorkę pożądanym. — Doskonały referat wygłosiła p. Joanna Kurnatowska na temat „Cel i zadanie Ziemiaków”. P. pułk. Szaniacka udzieliła nam nader cennych wiadomości z rady naczelnej Ziemiaków w Warszawie, mówiła zwłaszcza o kongresach międzynarodowych i o pracy w Kołach Włościanek, względnie Kołach Gospodyń Wiejskich.

Po południu obrady szły może w zbyt przyspieszonym tempie, ale były niemniej wartościowe. Wysłuchano sprawozdania kasowego, sprawozdania Związku Kółek Włościanek p. ordynatowej Niegolewskiej, sprawozdania Młodych Ziemiaków, odczytanego przez p. Halszkę Szoldrską oraz żywotnego i jak zawsze zajmującego sprawozdania sekcji ekonomicznej p. pułk. Szaniackiej. P. pułk. dr. Kucharski wygłosił referat o racjonalnym odżywianiu. Przy wyborach wybrano ponownie p. Kazimierę Mlicką, p. Celinę Chłapowską i ks. Teresę Czartoryską, a jako nowa siła weszła do zarządu p. Joanna Kurnatowska z Sobialkowa. Uchwalono poza to trzy rezolucje odnośnie do pracy w sekcjach: pedagogicznej, organizacyjnej i ekonomicznej.

W środę, 23 marca b. r. mówić będzie w Radjo o godz. 14,10 przedstawicielka Młodych Ziemiaków p. Alicja Gościmska.

Jubileusz „Dzwonka Trzeciego Zakonu”.

„Dzwonek Trzeciego Zakonu” jest najstarszym w Polsce czasopiśmie ilustrowanym miesięcznym, poświęconem idei wielkiego Biedaczyny z Asyżu, św. Franciszka, jego III Zakonowi oraz sprawom misji franciszkańskich. Czasopismo to, zostało założone w r. 1885 przez znanych w Polsce czasu niewoli kaznodziejów i działaczy społecznych zakonu OO. Bernardynów, mianowicie przez ś. p. O. Norberta Goliczowskiego, ś. p. O. Piusa Mianowskiego i przez żyjącego jeszcze misjonarza i dziejopisarza O. J. Czesława Bogdalskiego. „Dzwonek” był przez półwiecze i jest dotąd pewnym drogowskazem dla wielkiej, bo przeszło dwakroć stuletniej rzeszy tercjarzy polskich. Adres Redakcji: OO. Bernardyni, Lwów. Prenumerata 2 zł 40 gr rocznie, 20 gr pojedynczy numer. (KAP)

Piękno Poznania

W cyklu naszym podajemy dzisiaj fragment hali reprezentacyjnej od strony ul. Bukowskiej w oświetleniu nocnym.

Potwór z San Damiano

Zabobny naród — Pojawienie się wampira — Przygoda w sadzie — Oblawa

Pomiędzy zatoką Taranto i morzem tyreńskim zamieszkuje zabobny naród. Stuletnie legendy przechodzą z ust do ust: szeptem opowiadają sobie ludzie o straszliwych krwiożerczych potworach — i żaden mężczyzna, kobieta lub dziecko w Kalabrii nie odważy się nocną porą podejść blisko ku górcom. Raz na sto lat potwór taki budzi się i idzie w świat, syjąc się krwią ludzką, by następnie, zaspokoiwszy swą żądzę, zapaść znów w głąsy górskiej na lat sto. Przed siedmiu dziesiątkami lat wampir pojawił się był po raz ostatni.

Wioska San Damiano jest spokojnym siólem, to też tamtejsi „carabinieri” pędzą beztrudne życie i „służbowo” mają mało do czynienia. O San Damiano w gazetach nigdy nie bywało wzmianki, — aż nagle zdarzyło się coś, co w całym świecie wywołało niebywałą sensację: Na kilka dni przed Bożem Narodzeniem właścianie znaleźli w bliskim sąsiedztwie wsi — trupa kobiety. Okazało się, że była to najpiękniejsza dziewczyna sióła, Laura Cezarini. Jedyna rana, jaka widniała na zwłokach, znajdowała się na karku. Zdawało by się, że jakieś dzikie zwierzę zagryzło denatkę na śmierć. Wszczęto natychmiast dochodzenia, które jednak pozostawały bez wyniku, gdy wtem nowa straszna wieść zaalarmowała mieszkańców: zaginęła bez śladu hrabianka Maria Ruzzi, córka właściciela majątku, położonego w niedalekim sąsiedztwie. Hrabianka Maria, wyszedłszy na wieczorną przechadzkę, nie powróciła więcej do domu. Po upływie

doby, znalezione jej martwe ciało leżące w przydrożnych zaroślach; zamordowaną została w tych samych okolicznościach, jak Laura Cezarini.

Zabójstwa te wywołały wśród miejscowych włóścian nieopisaną panikę. Nikt już nie wątpił, że straszliwy wampir przebudził się znów ze snu i pożałował swych ofiar. Zakotłowało się w całej okolicy; postawiono na nogi żandarmerję i rozesłano najlepszych detektywów, celem wytopienia zbrodniarza; bito w dzwony i modlono się w kościołach błagając o ratunek i odwrócenie strasznego nieszczęścia. Na wszystkich drogach roztawiono strażę i zostosowano wszelkie możliwe środki bezpieczeństwa. Pomimo to jednak zdarzyły się trzy dalsze morderstwa, których ofiarami padli: ośmioletni chłopiec, szesnastoletnia dziewczyna i pewna młoda męzatką, zaś w przeddzień wigilii Bożego Narodzenia jeden z „carabinieri” natknął się w lesie pod miejscowością Tarnaglia na zwłoki szóstej ofiary nieuchwytnego zbrodniarza, młodej studentki jednego z włoskich uniwersytetów, przybyłej w tamte strony dla przeprowadzenia studjów archeologicznych. — Okres świąteczny przeszedł spokojnie, lecz wkrótce potem zrobiono nowe odkrycia: znaleziono martwe kury, gęsi, kaczki i psy, z przegrzyzionym karkiem. Wobec tych faktów, legenda o wampirze zdawała się przybierać całkiem realne kształty i nic już nie mogło wzruszyć wiary zabobnej ludności w istnienie straszliwego potwora, mordującego ludzi i zwierzęta.

W wzrastającym napięciu mijały dni, gdy pewnego poranka, młoda dziewczynka, z niemowliem na ręku, w rozdartym na strzępy ubranku, krwią ociekając, wpadła zadyszana do posterunku policji. Opowiedziała ona, że gdy znajdowała się w sadzie owocowym rodziców, oddalonym o paręset metrów od wsi, napadnięta została przez jakąś ohydą postać usiłującą ukąsić ją w kark. Silna dziewczyna potrafiła się jednak wyrwać napastnikowi, ugodziwszy go przytem trzymanemi w ręku nożycami ogrodowemi w szyję, poczem rzuciła się do ucieczki.

Zarządzona natychmiast oblawa, uwieńczona została pomyślnym skutkiem: wampir został ujęty. I co się okazało? W rezultacie wielotygodniowych dochodzeń ustalono, że niesamowitym zbrodniarzem jest były profesor uniwersytetu amerykańskiego w Kansas John Bartman, który jeszcze przed wojną światową przybył był do Italji w celu dokonywania studjów archeologicznych w zatoce Palermo. Przebywając w okolicach San Damiano, slyszal on opowieści o wampirze z Taranto, które go do tego stopnia zainteresowały, że postanowił na temat ten napisać powieść. W toku tej pracy literackiej, umysł profesora poczał się zamraczać, przyczem wzrastało w nim przeświadczenie, że duch wampira obrał sobie siedzibę w jego powłoce, nakazując mu popełniać morderstwa. Nieszczęsnego manjaka internowano w zakładzie dla obłąkanych w Neapolu, skąd w listopadzie roku ubiegłego udało mu się zbiec. — Wkrótce potem obłąkaniac znalazł się w San Damiano, dokonując tam swych masowych morderstw.

Kr.

Co można znaleźć w dziennikach amerykańskich

Znakomity satyryk amerykański, wydawca „American Mercury”, H. L. Menken, ogłasza raz po raz w tygodniku swoim co najciekawsze i najbardziej charakterystyczne wycinki z prasy codziennej. Wycinki te dowodzą, jak mało sobie cenią wydawcy przypuszczalną rozsądek czytelników, którym podają „strawę duchową” w stylu i tonie Barnuma.

Czytamy w „Indianapolis Star”: „Jedną z miłych właściwości prezydenta są jego wspaniałe, proste nogi. Najbliższe nawet skrzywienie nie szpeci jego odnóży, ani grube kolana, ani plątfus, ani żyłaki. Budową prezydent przypomina młode drzewo i jak ono jest smukły i piękny. Nogi prezydenta prezentują się najpiękniej w ulubionym przezeń czarnym kolorze”.

Normalny czytelnik europejski zapyta się siebie: „Czyżby prezydent U. S. A. nie mył sobie nóg? Czy też nosi czarne kamizaszki? A może też jest on metyselem i ma w sobie przymieszkę krwi murzyńskiej? A jeśli ani jedno, ani drugie, to może cały ten passus jest reklamą jakiejś fabryki cbiwia?”

W „The New Daily Herald” wychodzącym w Cincinnati czytamy:

„Obowiązkiem każdego dobrego obywatela jest wpaianie młodzieży czwartego przykazania: „Czcij ojca twego i matkę swoją”. Czy istnieje lepsza okazja wypełnienia tego przykazania niż nabycie i używanie któregoś z pięknych przedmiotów, zapewniających wystawę naszych sklepów i cieszących swym widokiem oczy ojcowskie?... Do umożliwienia młodzieży wypełnienia jej obowiązków względem rodziców przyczynia się w dużym stopniu miejscowy związek fabrykantów krawatów, którego wyroby zapewniają wystawę sklepów z konfekcją”.

Oto przykład reklamy w stylu amerykańskim.

Natomiast w „Ohio - News” podnieca się fantazję i ciekawość czytelników „sensacyjną” wiadomością tego typu: „Zona multimiljardera, Johna D. Rockefellera, ofiarowała 7000 dolarów jako nagrodę za najlepszy projekt bufetu ulicznego na kółkach do sprzedaży gorących parówek”. Innych zmartwień ta pani nie ma. I czytelnicy „Ohio - News” również. M.

Dziwaczne zwyczaje najwyższej arystokracji angielskiej

Nie ma drugiego kraju na świecie, w którymby dawne tradycje tak skrupulatnie były przestrzegane i cenione, jak Anglja. Wieki minęły, a tradycje, nieraz dziwackie, się ostały. Tak np. księciu Balmoral przysługuje prawo jawienia się przed obliczem króla... w koszuli nocnej. Prawo to przed kilkoma miesiącami zostało niejako świeżo odkryte, i to przy okazji dość oryginalnej. Obecny książę Balmoral, liczący lat 37, ożenił się niedawno temu z panną, pochodzenia nie-szlacheckiego. Chciał on żonę swoją zaprezentować u dworu, lecz daną mu dyskretnie do zrozumienia, że królowa sobie tego nie życzy. Książę, markotny z powodu tej odmowy, poczał wertować starą kronikę rodzinną, gdzie znalazł bardzo oryginalny zapisek. Król angielski Karol II ipewnej nocy zbłądził podczas łowów w lesie, wkręście zauważył król mały domek, do którego okna zastukał. Był to dom leśniczego Balmorala. Leśniczy w nocnej koszuli wybiegł z domu, by królowi wskazać drogę. Za tę przysługę król nadał mu godność lorda i prawo, mocą którego tak on jak i potomkowie jego jawić się mogli przed królem w koszuli nocnej. Książę Balmoral odkrycie swoje zakomunikował marszałkowi dworu królewskiego i zapowiedział w najbliższym

czasie swoją wizytę w koszuli. Skutek był ten, że małżonka jego zaprezentowana została na dworze.

Z innych rodzin angielskich lordowie Kingsdale posiadają przywilej rozmawiania z królem z nakrytą głową. Lord Montague zaś ma dostęp do dworu i do króla w każdej chwili bez uprzedniego zamejdowania. Dość humoystyczne wrażenie robi przywilej rodziny lorda Walsingham, która ma prawo otrzymywać odłożone ubrania króla i nosić je. Od wieków jawi się tedy szef rodziny lordów Walsingham w królewskim pałacu Buckingham w dzień noworoczny i żąda wprawdzie nie odłożonych ubrań jego królewskiej mości, lecz w każdym razie chusteczki do nosa z garderoby króla, by w ten sposób symbolicznie kozrstać z swego prawa. Po otrzymaniu chusteczki lord Walsingham składa zwykle 300 funtów na cele dobroczynne.

Niektóre z rodów angielskich mają także specjalne obowiązki wobec króla. Tak np. lord Murray zobowiązany jest co miesiąc odstawić do piwnic królewskich kosz owocowy i sądek starego wina. Jest to pozostałość warunku, pod jakim król Jakób IV wyniósł ród ten do godności lordowskiej. Lord Athol winien co roku posłać królowi białą różę i każdej z dam dworu po cztery fiołki. Jest to czynsz dzierżawny za jego majątek. Lord Clark zobligowany jest utrzymywać na zamku swym trębacza, który sygnalizuje zbliżanie się do zamku członka rodziny królewskiej. Lord Hotham posyła każdego roku rodzinie królewskiej olbrzymią babę, zaś lord Derby dwa sokoly. W i P

Koszula dawniej i dzisiaj

Trudno sobie wyobrazić, że dawniej koszule nosili tylko ludzie bardzo bogaci. Wieki przeminęły, zanim koszula stała się przedmiotem użytku powszechnego. Już mummy egipskie nosiły ubrania, przypominające koszule. W VI wieku po Chrystusie rzadko spotykało się koszule. Jedną z francuskich księżniczek, pragnąc złożyć kościołowi jakąś ceną ofiarę, składa kilka swoich koszul. Dopiero w XIII stuleciu używanie koszuli zaczyna się naprawdę rozpowszechniać. Matka króla francuskiego, Karola VII, dostaje do wyprawy aż... 3 koszule. Pierwsze koszule były naogół proste i niczem niezobudzone. Dopiero Anna Austrjacka, żona Ludwika XIII, wprowadziła wycięcie koło szyi. Za Ludwika XIV wprowadzono modę ozdobnych koszul, które pochodziły z Holandji. Kobiety w epoce rococo miały już bardzo duży wybór koszul. Spotyka się portrety kobiet z tego okresu w koszulach z rękawami. Rewolucja 1789 r. zniósła nie tylko monarchję i przywileje pewnych stanów, ale skasowała także i koszule. Stroje klasycznej starożytności wróciły w całej pełni. Było to szaleństwo mody, której hołdowano latem i zimą. Dopiero Napoleon przywrócił porządek. By podnieść przemysł kraju i dać pracę, cesarz otoczył się zbytkiem i wymagał tego samego od swojego otoczenia. Cesarzowa Józefina wydała w ciągu 6 lat około miliona franków na swoją bieliznę. Niektóre damy dworu cesarzowej Eugenji nosiły koszule z samych koronek. Po upadku drugiego cesarstwa, na krótko co-prawda, powróciła prostota i skromność w obyczajach.

Wymówka

— W biurze zameldował się pan jako chory, a tutaj gra pan w bilard?
— Mój okulista zalecił mi przegładanie się zieleni. (Le Rire).

Na ekranie kina „Metropolis” ukazał się niezwykle ciekawy film współczesno - obyczajowy p. t. „Shanbiona” z uroczą Heleną Twelvetrees w roli tytułowej.

Scena z dziedzińca szkoły japońskiej. W Japonji we wszystkich szkołach uprawia się obowiązkową naukę szermierki.

Japonia kojarzy małżeństwa

Rząd japoński postanowił ostatnio założyć szereg wyższych szkół dla przyszłych naręczonych, celem dokształcenia młodych dziewcząt, jako gospodyń. Na kursach tych, które były zorganizowane w każdym większym mieście, młode Japonki uczyły się sztuki racjonalnego prowadzenia gospodarstwa, pielęgnowania niemowląt, oraz obowiązków żony i matki w duchu japońskiej tradycji. Właściwym celem tych kursów było ograniczenie w pewnej mierze coraz bardziej rozpowszechniającego się u Japońek skłonności do europejskiego luksusu i amerykańskiego snobizmu. Na kursy te uczęszczało 6 tysięcy dziewcząt w wieku od 16 do 20 lat, które po ukończeniu otrzymały państwowe zaświadczenia.

Państwo dba również o dalszy los tych dziewcząt. W ostatnich miesiącach tysiące niezonałych urzędników japońskich osiedliło się w nowym pod protektoratem japońskim pozostającym kraju Mandżurji. Młodzi ci ludzie tęsknią za ogniskiem domowym, odpowiadającym zwyczajom i obyczajom ich kraju. Rząd japoński wezwał zatem dziewczęta, które ukończyły szkoły „narzędziowe” i chcą wstąpić w związki małżeńskie z Japończykami, przebywającymi w Mandżurji, do zgłoszenia się do odpowiednich władz. Z nielicznymi wyjątkami zgłosiły się prawie wszystkie „dyplomowane narzeczone”. Tak samo kilka tysięcy Japończyków, wysłanych do Mandżurji, zgodziło się na poślubienie dziewcząt, które ukończyły praktyczne kursy. Wybór nastąpił za pomocą wspólnej wymiany fotografii i zaślubiny 6 tys. par są już faktem prawie dokonany.

W najbliższych dniach liczne okręty, przybrane barwnym kwieciami, przepłyną morze japońskie i przywiozą na stały ląd młode dziewczęta, spragnione węzłów małżeńskich. Nastąpi wówczas w Charbinie największa na świecie uroczystość zaślubin 6 tysięcy młodych par **S. F.**

Zmartwychwstanie radości

Słusznie zauważają myśliciele współczesni, że dziś coraz bardziej zanika uśmiech radości. Pewnie, że rosnąca fala nędzy, bezrobocia, niepewność jutra są głównym powodem, że czysta radość ginie jakby bezpowrotnie. Pewnie, że takie smutne warunki życia, jakie zmuszeni są znosić mieszkańcy byłego Wesołego Miasteczka, zabijają nawet możliwość radości. Ale czyż właśnie tym których wszechwładny kryzys pozostawił wśród znanych, nieraz wcale dobrych warunków życiowych, nie powinno chodzić o to, by wykręcić w morzu smutku bodaj iskierkę radości? I kiedy zbliża się radosne święto życia, święto Zmartwychwstania, przyczynmy się też do zmartwychwstania radości na Smutnym Miasteczku. Pozn. Okręg „Caritas” (Podgórną 10 a P. K. O. 213 005) urządzi dla najuboższych Smutnego Miasteczka święconkę. Niechaj więc każdy jak może przyczyni się przez złożenie ofiary do zwiększenia radości z tradycyjnych darów wielkanocnych.

„Stratosfera“

W ubiegłą sobotę i niedzielę, urządziła popularna „Stratosfera” dwa wloty, wkraczając tamsam w nowy etap swego rozwoju. Objaw to niezwykle miły i pocieszający, jeśli zważymy, że wszelkie tego rodzaju zespoły i kluby artystyczne rozlatują się zwykle, nie doczekawszy się nawet rocznicy swego istnienia. „Stratosfera” przeszła szczęśliwie przez punkt kryzysowy i wkroczyła w drugi rok swej wesołej

Scena wielkiego sensacyjnego filmu „Zgubny czar” wyświetlanego obecnie w kinie „Apollo”. W filmie tym główną rolę kreuje słynna Miriam Hopkins. Akcja oparta na głośnej powieści Williama Faulknera p. t. Sanktuarjum.

egzystencji. Sympatyczny ten zespół po rocznej działalności zreorganizował się, odświeżył i nabrał nowych sił, by od razu rozpocząć nowy okres z rozmachem, hucznie i wesoło. Jeśli „Stratosfera” będzie sprawę programów nadal traktować tak skrupulatnie i z takim pietyzmem, to może się spodziewać — może nawet niedługo — pięknych rezultatów, czego jej zresztą życzymy. Program sobotniego i niedzielno-wzlotu był pierwszorzędną a przede wszystkim wesołą.

A więc Hernes... był Hernesem, tym z najlepszych czasów. Solidnie przygotowane a niezawodne „kawaly” jego „wychodziły”, dowcip gonil za dowcipem a publiczność je łapała i bawiła się. Pomagał mu niezawodny Miklaszewski, literacki filar „Stratosfery”. Kapitalna była jego „Świnia”, której opisać się nie da — trzeba ją słyszeć! Poza tym świetnie opracowany „tygodnik Foka”, udźwiękowiony przez Budzińskiego, wywołał prawdziwe salwy śmiechu. Piosenka jego p. t. „Ja sobie nie mogę przypomnieć” z muzyką Dziegielewskiego była wykonana efektownie.

Miłą niespodzianką sprawił Szuman. Bardzo dobrą okazała się jego satyra p. t. „Narzeczeni dawniej — a dziś” i „Pudel i foksterjerka”.

Część muzyczna była — jak zwykle — bogata i ogromnie urozmaicona a przytem na wysokim poziomie. Wystąpiła więc p. Krecziowa z pięknym tangiem prof. Kamińskiego. Trudno powiedzieć, co było lepsze: wykonanie czy sam utwór. Publiczność przyjęła jedno i drugie burzą oklasków i... bisowaniem. P. Różycka śpiewała z Sokolem duet z „Boksera i Bab” prof. Kamińskiego, historia się powtórzyła i z jednego duetu zrobiły się... trzy. Sokół śpiewał potem bostona Splewińskiego „To właśnie ty” i na bis „Trudno kochać” Budzińskiego. Wystąpił gościnnie dobrze u nas znany Kreglewski i zagwizdał z prawdziwą maestrią dwa utwory, zbierając żywe oklaski.

Splewiński grał na skrzypcach „Mazurka” Wieniawskiego i „Szkic wschodni” Dziegielewskiego. Każdy jego występ spotyka się z szczerem uznaniem publiczności i... bisami.

Zadebutowali z powodzeniem Piechoci z kapitalną parodią „Trudno kochać” ze słowami Miklaszewskiego, oraz Jabłoński, baryton, z pieśniami Moniuszki.

Na deser podano nowy bigos nr. 6 na 2 fortepiany w układzie i wykonaniu kompozytorów „Stratosfery” Budzińskiego i Dziegielewskiego, jak zwykle entuzjastycznie oklaskiwany, ale naprzóżno, bo tym razem bisów nie było.

Całość wieczoru wywarła na uczestnikach jaknajlepsze wrażenie. Zadowolone i roześmiane twarze świadczyły o tem, że na „Stratosferach” można się dobrze i wesoło zabawić. A dowodem tego, że w oba dni, mimo niedzielnej niepogody, była sala pełna.

Dorocznym zwyczajem wybiera się w Paryżu t. zw. „królową piękności”, którą następnie angażuje zwykle jeden z teatryków rewjowych. Powyższe zdjęcie przedstawia fragment rewji z udziałem tegorocznej „królowej”.

Z najnowszej mody paryskiej: Beżowy kostjum wiosenny. Rękawki, kieszenie i sukienka po bokach powyżej fałd — przybrane w rurki uszyte z materiału.

Moda

Przychodzi do nas rok rocznie z kraju beztroski i humoru, gdzie ponad sprawami życia i utrzymania góruje wdzięk i powab jego mieszkańców.

Jak słusznie wyraził się jeden z pisarzy XIX wieku: „Ten potwór przywędrował do nas z Francji, Paryż jest jego świątynią, bogiem jego frywolność, kaprys głównym kapłanem, a Francuzi prawowitymi jego wyznawcami, inne narody to tylko małoduszni nawrócenicy i bezmyślni naśladowcy”.

Jak długo istnieje świat, tak długo istnieje moda. Krótko można określić to słowo, jako pewną formę stworzoną przez fantazję, a naśladowaną przez ogół. Niezależnie od tego, moda oznacza zwycięstwo ekscentryczności, jest ona bronią, którą można łatwo walczyć z niższymi warstwami społeczeństwa; wreszcie jest to czasem niezawodny środek, aby nadać zewnętrznej wartości osobie, nie posiadającej wartości wewnętrznej.

Traktując jednak modę zupełnie bezstronnie znajdujemy w niej podobnie jak w sztuce wielką siłę estetyczną, kształtującą się w ciągu wieków. I oto moda staje się jak sztuka wyrazem nastrojów pokojowych, bądź rewolucyjnych, odpowiednio do wieku cechuje ją swoboda, bądź godność i powaga. Obyczaje wraz z modą są wyrazem smaku estetycznego danej epoki. Zalotność kocha modę i tem jest dla duszy, co poezja i sztuka. Na widok eleganckiej modnie ubranej sylwetki od-

czuwa się to samo wrażenie, jak po przeczytaniu utworu wielbiącego nieśmiertelną piękność.

A moda idzie ciągle naprzód, zawsze bez celu i bez czasu, szuka wiecznie nowych rytmów i prądów, nigdy głucha, nigdy ślepa, a zawsze stosująca się do coraz to nowszych i bardziej postępowych myśli i dążeń obecnego stulecia.

Wiadomo, że ideał piękna ulega ciągle zmianie, każdy wiek ma inne wymagania i dlatego inaczej piękność sobie wyobraża, moda jest tą ramą, w której piękność wydaje się wykończoną i całością sama w sobie, jedno bez drugiego nie istnieje, gdyż jedno mieści się w drugim, tworząc pełną harmonję.

Treny wysmuklały sylwetkę, dlatego też przy ich wprowadzeniu krój sukien edznaczał się prostotą, brakiem fałd i załamań, nagle nastąpiła radykalna zmiana, figura została przecięta, weszły w modę turnjury, fałdy, falbanki. Dla kobiet zbyt otyłych wprowadzono gorset, po sukniach zbyt długich przyszyły znow bardzo krótkie. Moda jest bronią kobiety, ale czasem bywa jej niebezpiecznym, kobiety niezgrabne wzdychają raczej do mody długiej, niż krótkiej.

Obecna moda ma tę zaletę, że umiała się dostosować do warunków powojennych, przy nadzwyczajnych ekscentrycznych pomysłach zniża się jednocześnie do prostoty, nie interesuje się specjalnie postacią zewnętrzną, wgląda również w elegancję części ubrania dyskretniejszych. Kobieta obecna, to już nie lalka ubrana w falbanki rusze i turnjury, opięta gorsetem i nosząca całe masy niepotrzebnej bielizny. Pęd do wygody i swobody ruchów wytworzył zupełnie inny odrębny typ kobiety pracującej. Smukła sylwetka i higieniczny ubiór to krzyk mody naszego stulecia.

Ale ubiór nie jest jeszcze zupełnie wykończonym prawdziwej elegancji. Wysłownie ruchy oraz dobrze wypielęgnowane ciało są jej dopełnieniem. Twarz jest tym głównym punktem, na którym zatrzymuje się oko osoby patrzącej, po ogarnięciu całości, twarzy zatem należy poświęcić sporo czasu, aby utrzymać ją w wieku młodszym, niż na to wskazuje metryka. Dbanie o swój wygląd to już nie tylko kokieterja, ale przymus; kto chce walczyć w życiu i nie być zwyciężonym, powinien o tem pamiętać. Starość estetyczna jest naprawdę równie piękna jak młodość, tylko trzeba się umieć zestarzeć, aby nie odstraszać ludzi swoją zaniedbaną pomarszczoną twarzą i brakiem gustu w ubraniu. Moda jest nie tylko dla osób młodych, do niej stosować się powinni wszyscy bez względu na wiek „estetyka w każdej dziedzinie” musi być hasłem obecnego nerwowego i zarazem wartko płynącego życia.

Mg. I. KUNTZÓWNA.

Gabinet kosmetyczny Mgr.- chemji Kuntzówny

Poznań, plac Wolności 9 m. 13.

Całokształt pielęgnacji i poprawy urody. Najprzedniejsze kosmetyki. Farbowanie włosów

nr 5 950

Z najnowszej mody paryskiej. Oryginalna sukienka z cienkiej wełny w paski granatowe i białe. Rękawki górą lekko bufiaste, zaboty zakończone górą guzikami szklanymi. Granatowy pasek skórzany z kłami metalowa.

Ze świata słowiańskiego

Z powodu polskiego wydania Gundulića „Osmana“

„W mowie illyryjskich, bośniackich, dalmackich Słowian, w pieśniach tego ludu usłyszy podróżny rymy Jana Gundulića — te rymy o nas pieją, a my o nich mało — albo prawie nic nie wiemy.“

Pisał słowa powyższe poeta i publicysta Michał Budzyński w r. 1846. w paryskim piśmie „Trzeci Maj“. — Czy od tego czasu wiele się zmieniło? Mieliśmy wymówkę: Gundulić jest dla ogółu niedostępny — brak bowiem nam o nim wiadomości.

Od chwili ukazania się IV tomu „Biblioteki Jugosłowiańskiej“ tłumaczenie się takie stało się niemożliwym. Mamy w nim nie tylko doskonały przekład — Czesława Jastrzębiec - Kozłowski — najlepszego dzieła dubrownickiego poety z XVII w., oprómienniejącego Polskę całą pełnią chwały i przez tę Polskę, zwycięską wobec Turków, budzącego w Słowiańszczyźnie wiarę w odrodzenie.

Poza Osmanem, poematem historycznym o wojnie chocimskiej, mamy w tym tomie ciekawą pracę prof. Milana Resetara, oświetlającą wyczerpująco twórczość jugosłowiańskiego piewcy króla Władysława IV, mamy ostatecznie bardzo ciekawą rzecz o „Rękopisach i przekładach „Osmana“ w Polsce“ Wacława Parkotta. Historia tych „rękopisów i przekładów“ stanowi równocześnie ważny przyczynek do historii myśli słowiańskiej w Polsce XIX wieku. — Czytelnik, interesujący się tym tematem, znajdzie tam w związku z „Osmanem“ cały szereg nazwisk, zapisanych najlepiej w dziejach sławistyki polskiej, które znane być powinny kulturowemu naszemu ogółowi: książd Michał Bobrowski, uczony sławista wileński z czasów mickiewiczowskich, księcia Aleksandra Sapiehy, autora „Podróży po krajach słowiańskich, odbywanych w latach 1802—1803“, podjętej z polecenia Tow. Przyjaciół Nauk w Warszawie, Andrzeja F. Kucharzkiego, wysłanego przez uniwersytet warszawski w pięcioletnią podróż celem poznania całokształtu kultury Słowian, Michała Budzyńskiego i Karola Brzozowskiego, którego Mickiewicz zachęcał do dokonania przekładu

„Osmana“, faktycznie dokonanego, lecz spalonego z okazji jakiegoś pożaru. — Piotra Dubrowskiego, redaktora „Jutrzenki“, Bronisława Grabowskiego, którego przekłady cytuje Chmielowski w „Obrazie literatury powszechnej“, i inne.

Stojąc na stanowisku, że każdy Polak, pragnący myśli narodową rozwijać na silnym gruncie kultury narodowej, znać winien to, co najlepszego w tej dziedzinie mają narody nam najbliższe, krwią i duchem, bo wywodzące się z jednej słowiańskiej rodziny, — musimy wyrazić szczerą wdzięczność redaktorowi „Biblioteki jugosłowiańskiej“ za umożliwienie nam poznania najcenniejszych dzieł literatury jugosłowiańskiej. Redaktorem tym jest prof. Juljusz Benesic, spełniający od kilku lat ważną misję attaché kulturalnego przy poselstwie jugosłowiańskim w Warszawie. Jest on sam poeta, znanym w Jugosławji nie tylko z tomików poezji własnych, lecz i pięknych przekładów z naszego Parnasu poetyckiego. Jest przede wszystkim — entuzjastą Polski, i to od ławy szkolnej. Zbliżenie kulturalne polsko - jugosłowiańskie stanowi bodaj cel jego życia. Za jego miłość ku nam oby go spotkała taka radość, że pierwszy nakład „Osmana“ zostanie wyczerpany w najbliższej przyszłości.

W końcu dodajemy, że poprzedzające dzieło dubrownickiego „króla poetów“ tomy „Biblioteki jugosłowiańskiej“ zawierają: Iwana Mažuranića „Smierć Smil - Agi Cengića“, najpopularniejszy bodaj utwór jugosłowiański. Iwana Cankara „Nowele“, Petara II Petrovića Njegosa „Górski wieniec“. Dalsze tomy „biblioteki“ zawierać będą przygotowane już do druku: Borisa Stankovića „Nieczysta krew“, Andrija Cubranić „Cygankę“ i Gundulića „Dubrawkę“, Stevana Sremca „Pop Cyryl i pop Spirydjon“ oraz autora granego ostatnio w Poznaniu dramatu „Pani ze słonecznikiem“, Iva Vojnovića (dubrownickiego Wyspiańskiego) „Stare grzechy“. W przygotowaniu są: „Historja Jugosławji“ prof. F. Sisića, tomy nowel jugosłowiańskich, antologia jugosłowiańskiej poezji ludowej i artystycznej.

Święto pieśni słowiańskiej w Lublanie

Z okazji złotego jubileuszu Stow. śpiewaków „Slavec“ w Lublanie odbędą się w dniach 19 — 21 maja rb. w pięknej stolicy słoweńskiej pod protektoratem króla Aleksandra jugosłowiańskiego święto pieśni, na które zaproszone zostały również drużyny śpiewacze z Polski, Czechosłowacji i Bułgarii.

Pracę swą Tow. „Slavec“ rozpoczęło w czasach, gdy Jugosławja, a szczególnie Słowenci i Chorwaci, toczyła zaciętą walkę z Austriakami i Węgrami o swą kulturę i narodowość. Przez pieśń towarzystwo budziło narodowe duchy, podobnie, jak nasze organizacje śpiewacze. Przyczyniło się ono również wiele do utworzenia związku słowiańskich tow. śpiewackich.

Do polskich organizacji śpiewaczych „Slavec“ zwrócił się w osobnej polskiej odezwie, prosząc o współudział w jego święcie 50-lecia. Cieszylibyśmy się bardzo, gdyby udział śpiewaków polskich, po przezwyciężeniu trudności paszportowych i finansowych, w lublańskim święcie pieśni słowiańskiej mógł być jak najliczniejszy.

Adres Slavec'a brzmi: Pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani, Jugoslawia.

Z WYDAWNICTW

Przegład Polsko - Jugosłowiański. Rok I. Nr. 1. Ruchliwe Tow. polsko - jugosłowiańskie w Poznaniu wydało nr. 1. swego miesięcznego organu, który zawiera: Nasz cel — program. Fragment listu ministra nadzwyczajnego i posła pełnomocnego Król. Jugosławji. Setna rocznica nowego państwa serbskiego. Jugosłowiańskie stroje ludowe. Wino dubrownickie (wiersz). Kilka szczegółów o Jugosławji. Wielkie święto na cześć bratniej Jugosławji w Poznaniu. Jugosławja jako kraj turystyczny. Kronika. Komunikaty. Redaktor: Antoni Chocieszynski.

Numer 2. tegoż wydawnictwa zawiera: „W obronie naszej sprawy“, artykuł o krakowskich konferencjach na temat „włoskiej Dalmacji“; Handel kompensacyjny z Jugosławją (Dr. J. Kulikowski); Vojvodina (Wł. Gl.); Ante Dukić, sylweta poety i dwie jego poezje. „Słub“ i „Chram“ w tłum. Stan. Bąkowskiego; List z Jugosławji (prezesa gen. Serdy Teodorskiego); Wiadomości jugosłowiańskie z lutego; obfita kronika i komunikaty.

ŻYCIE SOKOLE

Dzień oświatowy Sokolic wielkopolskich

Staraniem dzielnicowego wydziału sokolic odbył się w niedzielę w salach Domu Amarantowego w Poznaniu „dzień oświaty“ w połączeniu z akademią ku czci ś. p. Heleny Paderewskiej. W zjeździe uczestniczyło blisko 100 druchen z wszystkich okręgów Dzielnic Wielkopolskiej oraz dchna Dubowska z Bielska jako gość z Dzielnic Krakowskiej, oraz kilka zaproszonych pań miejscowych. Przewodnictwo Związku reprezentowała dchna wiceprezesa Zychlińska a przewodnictwo Dzielnic Wielkopolskiej dh. prezes Wolski z licznymi członkami oraz prezesi Okręgów Leszczyńskiego i Rogozińskiego, dhowie Kotlarski i Englert.

Program zjazdu rozpoczęto, jak zwykle, mszą św. odprawioną przez naczelnego kapelana dzielnicy ks. prał. Prądzyńskiego, który od ołtarza wygłosił do zgromadzonych druchen podniosłe i serdeczne przemówienie.

O godz. 11 nastąpiło zagajenie przez wiceprzewodniczącą dzielnicę wydziału dchnę Łyczkowską, poczem wiceprez. Związku dh. Zychlińska zwróciła się w serdecznych słowach do druchen, a dh. prezes Wolski powitał zjazd w imieniu przewodnictwa dzielnic.

Po tych przemówieniach wstępnych, wygłosił ks. rad. Binek piękną prelekcję o czynach i zasługach ś. p. Heleny Paderewskiej. Prelekcji wysłuchano w skupieniu, jako wyraz czci głębokiej dla pamięci Zmarłej. Pozostały czas przedpołudniowy wypełniły dwa referaty: dh. prezesa Wolskiego o ideowych podstawach i znaczeniu tegorocznego zlotu jubileuszowego oraz dh. red. Powidzkiego o wielkiej doniosłości dla Polski uprawy porozumienia słowiańskiego, tak pod wzglę-

dem kulturalnym jak i politycznym oraz o zadaniach, jakie w tym względzie ma do spełnienia sokolstwo.

Do przerwy obiadowej wygłosił dh. prof. dr. Piasecki wykład o charakterze i granicach sportu kobiecego. W znakomitych, barwnych i treściwych wywodach przedstawił pojęcie sportu i pseudosportu, sportu widowiskowego i wychowawczego, sportu rozrywkowego, użytkowego i zdrowotnego oraz błęd. jakim sport podlegał od najdawniejszych czasów. Następnie wskazywał na zupełnie różną strukturę organizmu męskiego i kobiecego tak pod względem fizycznym jak i psychicznym, podkreślał, że i charakter sportu kobiecego różny powinien być od męskiego. Dobrym probierzem sprawności jest Państwowa Odznaka sportowa (P. O. S.), która nas specjalnie jeszcze interesować winna dlatego, że inicjatywa do jej ustanowienia wyszła z Poznania. Hucznie oklaskami podziękowano prelegentowi za nadzwyczaj ciekawą jego wywodę. Następnie mówił jeszcze red. Fikus o bowiązkach kobiety wobec narodu, a p. Felicja Gozimirską wygłosiła bardzo miłą, serdecznym ciepłem polskiem owianą pogadankę z zakresu estetyki wnętrza.

Niejaką dekoracją zewnętrzną „dnia oświaty“ był bardzo udatny popis gimnastyczny zastępu druchen poznańskich, które pod kierownictwem dchny naczelniczki dzielnic Kasprzakówny wykonały ćwiczenia wolne, przeznaczony na przyszłoroczny zlot wszechsłowiański w Warszawie. Wreszcie wspomnieć też należy z pełnym uznaniem o nieustrudzonych druchach z komisji aprowizacyjnej, które przeprowadziły na miejscu całodienne wyżywienie uczestniczek kursu — obficie, smacznie i tanio.

Rada Okręgu Średzkiego

Zjazd rady odbył się w Środzie w obecności 21 delegatów z wszystkich 11 gniazd, oraz przy komplecie członków zarządu okręgowego. Przewodnictwo Dzielnic reprezentował dh. Roskosh, a dzielnic. wydz. sokolic dchna Dobroczyńska. Obradom przewodniczył prezes okr. dh. Czarzyński.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu przedłożyli sprawozdania z całorocznej pracy zarządu i ogólnego stanu okręgu dhowie: prezes, sekretarz, skarbnik i naczelnik. Ze sprawozdań tych wynika, że okręg liczy 39 dchen, 337 dhów, 2 ml. żeńska, 55 młodzi. męska, w tem ćwiczących druchen 35, a druhow 137. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono pokwitowania skarbnikowi i całemu zarządowi. Budżet

na rok 1934 przyjęto w wysokości 300 zł.

Nawiązując do sprawozdania wygłosił delegat dzielnic dłuższe przemówienie, w którym zwrócił szczególną uwagę na zlot jubileuszowy, poczem przedstawił całokształt obowiązków sokolic, wezwał wszystkich uczestników do ofiarnej pracy dla narodu, państwa i szczytnych ideałów sokolic.

Z wborów uzupełniających weszli do zarządu dhowie: I wiceprezes Dydymski Roman, III wiceprezes — Czerniejewski; ławnicy: Rydlewski Antoni, Stengert Ksawery i Bartłomiejczak. Skład komisji rewizyjnej i sądu honorowego pozostał ten sam. Zatwierdzono również wybór okr. grona technicznego.

Lustracja techniczna w Okręgu Kępińskim

Na tę lustrację przybyli do Kępna dhowie naczelnicy względnie zastępcy z 13 gniazd i druchny z 2 gniazd. O godz. 9 rozpoczęły się ćwiczenia druchen w hali gimnastycznej przy powszechnej szkole i druchów w sali gimnastycznej, należącej do miejscowego gimnazjum.

Ruch sokolic w Okręgu Kępińskim jest słabo rozwinięty i koncentruje się głównie w gnieździe Kępno żeńskie; poza tem nieco żywotności okazują d-chny w Rychtalu. Lustrację sokolic przeprowadziła z ramienia naczelnictwa zastępczyni dzielnicowej naczelniczki, d-chna Frackowiakówna, która stwierdziła, że praca jest dość dobrze prowadzona. Lekcja gimnastyczna kierowała dobrze d-chna Lesińska Marja z Kępna. Mniej szczęśliwie wypadła lekcja dla młodzieży żeńskiej pod kierownictwem jednej z druchen w Rychtalu. Pokaz ćwiczeń złotych przez oddział młodzieży żeńskiej przedstawiał się dostatecznie dobrze. Również ćwiczenia dzielnicowe druchny opanowały nienagannie. Nauka ćwiczeń związkowych jest już dziś zaawansowana, sprawia jednak pewne trudności z powodu niedostatecznego opisu.

U druchów po zdaniu raportu naczelnikowi dzielnic, przez nac. okr. dh. Tomczaka, przerobiono całkowicie tok lekcji. Orientacja ogólna była niezła, brak jednak jeszcze dostatecznej wprawy i polotu kombinacyjnego. Ćwiczenia dzielnicowe poszły trochę w zapomnienie, co jest zresztą zupełnie wytłumaczone, gdyż do okręgu należą prawie wyłącznie gniazda wiejskie. Najwięcej czasu poświęcono ćwiczeniom związkowym, których wy-

uczenie ze względu na dość trudny układ i długość, wymagają wprawy, zmysłu orientacyjnego i pamięci. Jednakże wytrwałość i uwaga druhow pozwoliły na całkowite przerobienie i ogólne opanowanie. Wynik lustracji nac. dzielnic dh. inż. Suligowskiego był zadowalający. Należałoby tylko jeszcze nieusprawiedliwione i nieobecne 5 gniazd pouczyć o ich obowiązkach.

Po ćwiczeniach odbyło się wspólne zebranie druhow i druchen, na którym dh. naczelnik dzielnic omówił wynik i cel lustracji, a następnie zwrócił uwagę na konieczność prowadzenia systematycznego i racjonalnego wykonania po naszych gniazdach ściśle według przepisowego toku lekcyjnego i podał obszerne wskazówki, w jaki sposób wykorzystać zimowe miesiące. Dużo czasu poświęcono sprawom, dotyczącym zlotów i konieczności obełbania ich przez jak najliczniejsze, dobrze przygotowane zespoły. Akta i protokołarz naczelnictwa okręgu znajdują się w wzorowym porządku.

Korzystając ze sposobności oglądali lustratorzy budujące się boisko sokole blisko miasta na prawie 5-morgowym terenie, zakupionym przed kilku tygodniami przez gniazdo Kępno. Podnieść wypada, że dwudziestu kilku druhow pracuje tam codzień bezinteresownie i bardzo ofiarnie. Jest to w Kępnie pierwsze prywatne boisko, którym się zresztą bardzo interesuje całe miejscowe społeczeństwo. Miejmy nadzieję, że ten nowy dorobek gniazda przyczyni się do rozwoju sokolego życia wśród młodzieży kępińskiej. K. S.

LEGITYMACJE ZŁOTOWE

Legitymacja złotowa będzie kosztowała 1,50 zł. Płacą wszyscy uczestnicy starsi, i młodzież. Legitymacja złotowa upoważnia:

1. Do bezpłatnej masowej kwatery w dniach od 29 czerwca do 1 lipca 1934 r.
2. Do tańszego korzystania z kwater w hotelach jak Bazar, Britania, Monopol, Royal, Polonia — wedle cen podanych w rozesłanym kwestjonariuszu.
3. Do korzystania ze zniżek w Teatrze Wielkim, Teatrze Polskim, Teatrze Nowym, Ogrodzie Zoologicznym, Palmiarni, w kinach Apollo, Metropolis, Słońce. Ze zniżki w tramwajach za opłatą 15 gr. tudzież z tańszego wyżywienia w restauracjach, w których będzie umieszczona wywieszka „Przystań Sokola“.

KTO
POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY
ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM
POLSKIMI

Mówiąc szczerze między nami.
Z past najlepszą jest „CHLORAMI”

CHLORAMI

BIJAŁA PASTA DO ZĘBÓW
HENRYK ŻAK POZNAŃ

P 3 660-Z 17,93

Pierwszy niebotyk w Pradze

Bogata w architekturę średniowieczną stolica czeska otrzymała pierwszy swój niebotyk. Gmach ten jest dziełem dwóch młodych architektów i składa się z 16 pięt, z czego 4 stanowią sutereny, a 12 wznosi się nad powierzchnią ziemi. Dom nie posiada żadnego dziedzińca, okna nie otwierają się wcale. Zaopatrywanie gmachu w świeże powietrze dokonuje się za-

pomocą centralnego ogrzewania. Zainstalowane w suterenach urządzenia filtracyjne wchłaniają z zewnątrz powietrze świeże, zaopatrują je w odpowiednią domieszkę wilgoci i doprowadzają je stosownie do pory roku albo ochłodzone albo ogrzane do poszczególnych pokoi, i to w ten sposób, że w każdej ubikacji powietrze odnowione zostaje sześć razy na dobę.

Niebotyk, którego wnętrze jest już na wykończeniu, służyć będzie do pomieszczenia praskiego powszechnego zakładu emerytalnego.

Humor

Kryzys

— Gdyby nie mój piesek, umarłbym dawno z głodu.
— Tak?
— Sprzedałem go już pięć razy, a na jutro zawsze wracał do domu.
(Le Rire)

MAGGIego
przyprawa
polepsza
zupy, sosy, jarzyny,
sałaty.

jest znakomita

SPORT

Lekka atletyka

Pierwszy bieg na przelaj w konkurencji drużynowej urządziła „Warta” w niedzielę o godz. 12. Start i meta na boisku „Warty”. Zgłoszenia do sekretariatu klubu, Al. Marcinkowskiego 26. (kom)

Pięściarstwo

Na mistrzostwa Europy oraz mecz Polska i Węgry drużyna polska wyjeżdża pod kierownictwem prezesa PZB p. Baranowskiego. Jako sekundant udaje się p. Majchrzycki, który równocześnie będzie walczycy.

Spotkanie Polska i Niemcy, wyznaczone na 29 kwietnia w Poznaniu prawdopodobnie prowadzić będzie Węgier, Varago, jako trzeci, neutralny sędzia. Zaproponował go przynajmniej PZB.

Zakończone mistrzostwa Austrii dały tytuły następującym zawodnikom (od muszej do ciężkiej): Schlaenger, Ilchmann, Jaro, Tomasek, Weilhamer, Führer, Weichhart i Martinek. (PAT)

Tytuły mistrzów Czechosłowacji zdobyli następujący zawodnicy (od muszej do ciężkiej): Kutina, Fouque, Prochazka, Adamec, Hrdlicka, Soukuć, Nejtek i Vavrin. (PAT)

Zawody towarzyskie HCP odbędą się dziś o godz. 20 w hali własnej z udziałem pięściarzy „Warty” i „Sokoła”. (kom)

Piłka nożna

Rozgrywki klasy A Pozn. OZPN przewidują na niedzielę następujące spotkania: w Poznaniu o godz. 11 na boisku „HCP” walczyć gospodarze ze „Spartą” i o tej samej porze w Lesznie zmierzy się miejscowa „Polonia” z rezerwami „Warty”. W Ostrowie o godz. 15 gra „OKS” z leszczyńskim „Sokołem”, a równocześnie w Kościanie walczy „Unja” z poznańską „Legją”.

Turniej o mistrzostwo prawego brzegu „Warty” urządziła K. S. „Cybina”. W tym roku w turnieju bierze udział 8 drużyn: „Pogoń”, „Admira”, „Cybina”, „Skra”, „Polonia” Główna, „Legja” i „HCP” B oraz „San”. Rozgrywki rozpoczną się w niedzielę i odbędą się na stadionie śródeckim. O godz. 11 w niedzielę gra „San” i „Polonia” Główna a po południu o godz. 15 „Admira” i „Cybina”. (kom)

„KPW” i „Poznań” spotykają się w niedzielę o godz. 15 na boisku „KPW” w Dębcu, przyczem oba zespoły występują w pełnych składach. (kom)

„Warta” ligowa. W sobotę drużyna H-

gowa wyjeżdża do Warszawy, gdzie spotka się z „Polonią” w niedzielę. (kom)

„Victoria” — Berlin będzie gościć u „Zielonych” w święta Wielkanocne i rozegra dwa mecze o godz. 16. „Warta” korzysta z wszelkich wolnych terminów i organizuje mecze z b. poważnymi przeciwnikami, aby w ten sposób należycie przygotować się do przyszłych walk ligowych o mistrzostwo. (kom)

Zużyte lampy radiowe zniekształcają odbiór. Już jedna nowa lampa PHILIPS „MINIWATT” daje wyraźną poprawę audycji.

Tg 242

RADJO

Poniedziałek, dnia 26 marca 1934 r.
Poznań (346 m) 13.00 płyty; 14.02 giełda; 15.40 kronika harcerska; 17.50 skrzynka poczt. techniczna; 22.45 płyty.

Najtańsze kupisz Radioaparaty, Aparaty fotograf., Gramofony, i sprzęty

EMKA

Wrocławska 30, tel. 36-83

Do 1. 4. 1934
Lania sorzedat

ng 5 776/7

Warszawa (1415 m) 7.00 audycja poranna; 12.05 muzyka popularna z płyt; 15.55 muzyka salonowa; 16.40 lekcja francuskiego (kurs elementarny); 16.55 recital śpiewaczy Wandy Kędziorówny; 17.15 koncert kameralny ze Lwowa; w programie sonata skrzypcowa Brahmsa i drobne utwory na skrzypce i fortepian; 17.50 skrzynka pocztowa rolnicza; 18.00 „Palestyna w dobie obecnej” — wygl. p. Leon Lewite; 18.20 Strawiński: „Piórniany ptak” aud. z płyt z objaśnieniami; 19.25 odczyt aktualny; 19.40 wiadomości sportowe; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 „Myśli wybrane”; 20.02 koncert ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego z udziałem Romana Wragi; 21.00 „Wynalazki przedhistoryczne” — wygl. inż. Eugenjusz Porębski; 21.15 koncert muzyki włoskiej w wyk. orkiestry symf. P. R. pod dyr. C. Nordio; 22.45 muzyka salonowa z płyt.

TRIORON

najtańsze lampy radiowe na świecie

Tg 244

Najszczelniejszy dach z czystej blachy cynkowej

Wyjaśnienia — Oferty

„BLACHA CYNKOWA”

Ska z o. p. KATOWICE, Marjańska 11

ng 864-71 28

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen: 20.05 „Donna Diana”, opera Reznicka (tr. z Opery Państwowej); Wiedeń: 20.05 koncert symf.; Praga: 21.00 „Święte wzgórze”, operetka Viplera (akt II); Strassburg: 21.30 koncert symf.

Kino Oświatowe T. C. L.
ul. Marsz. Focha 4 — wyświetla wysoko umoralniający religijny dramat

Głos sumienia
Motto: „Każdy dźwiga swój krzyż”.
Nadprogram oświatowy.
Ceny od 15 do 50 gr. dk 1339
Początek o godz. 4 ej. 6-ej i 8-ej. W dni świąteczne o godz. 2-ej, 4-ej, 6-ej i 8-ej

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:
Dnia 23 bm. zgłoszono: Jadwiga Kupsova, z domu Bartnicka, 38 l. Stanisław Soltysiak, robotnik, 73 l. Konstancja Kurcowa, z domu Zawadzka, 60 l. Lutosław Bocian, 9 dni. Stanisław Miesowicz, sędzia sądu okręgowego, 58 l. Weronika Jankowska, z domu Michorówna, 72 l. Marjan Majewski, handlowiec, 21 l. Antonina Przybyłowa, z domu Srocanka, 42 l. Konrad Matuszewski, robotnik, 36 l. Weronika Paschke, z domu Schenk, 68 l. Marja Woźniakowa, z domu Piasecka, wdowa, 72 l. Andrzej Piecuch, górnik, 53 l. Henryka Janina Kujawianka, 1 r. 6 mies.

Gotować z zadowoleniem

będzie Pani **Wagrowieckie** 3-minutowe **płatki owsiane** wymienione w smaku, nadzwyczajnie pożywne i lekkostrawne.

Codziennie spożywajcie **Wagrowieckie „szybkogotujące się” płatki owsiane.**

ng 3 718-12.97

Z pełnym zaufaniem

kupują wszyscy materiały damskie na kostjumy, płaszcze i suknie — materiały męskie na ubrania i płaszcze — gotowe płaszcze damskie, kurtki futrzane i lisy — modne artykuły dziane, — bieliznę damską, męską, dziecięcą i pościelową, — pończochy, skarpetki i rękawiczki, — dywany oraz materiały na obicie mebli i t. p. w firmie

DOM HANDLOWY F. WOŹNIAK
Poznań, Kramarska 16 (ul. Rynkowa)

W firmie tej nikt nie przepłaci, a wśród ogromnego wyboru każdy dobierze stosowny dla siebie towar. Do tego przyczyni się ugrzecznością, dobrze wyszkolony personel oraz obszerne, wygodne lokale firmy. A zatem wszyscy do WOŹNIAKA!!
W niedzielę palmową magazyny firmy otwarte od godz. 13tej do 18-tej. ng 5825

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— L. M. Przedsiębiorstwo Pańskie jest zakładem przemysłowym, nie rzemieślniczym; żądanie Starostwa nie jest uzasadnione. (K)

— K. S. Oborniki. Z zaliczki można potrącić powstałe wskutek niedotrzymania

OVOMALTYNE

wzmocnia organizm i nerwy

OVOMALTYNE

ng 5517

umowy straty, lub też można zatrzymać całą zaliczkę, jeżeli takie uprawnienie wynika z umowy. (K)

— Nr. 100 J. N. B. Owszem, można zrobić. Musiałby Pan wytoczyć dłużnikowi skargę sądową, gdyby dobrowolnie nie przystał na udzielenie Panu żadanego zabezpieczenia. (K)

— Przedwojenny. Zaległości możnaby częściowo wyskarżyć, o ile nie uległy przedawnieniu; natomiast jest wątpliwe, czy możnaby je wyegzekwować w obecnych warunkach. (K)

— R. J. Owszem, ma Pan prawo do obydwóch długów. (K)

Gabinet Kosmetyczny „Madeleine”
Sprzedaż kosmetyków D-wej M. Poznańskiej
Franc. Ratajczaka 29, telef. 54-37
zg 5 942

Sobota i niedziela w IKS-ie Elektorowicza

Dziś w sobotę wiecz. o godz. 9-tej i w niedzielę, o godz. 5-tej po poł. (podwieczorek) ostatnie dwa występy Elektorowicza w „IKS-ie”. Na dzisiejszym wieczorku i jutrzejszym podwieczorku wystąpi Elektorowicz z zupełnie nowym programem. Z powodu niebywałego powodzenia prosimy o wcześniejsze rezerwowanie stolików przy Kasie „Kawiarni Artystów pod Kaktusem” Plac Wolności 14a tel. 15-36.

W niedzielę o godz. 9-tej wiecz. „Prom” w „IKS-ie”.

Nowa Liryka Rosyjska po rosyjsku i po polsku recytują: Z. Sowińska, W. J. Kałuściński, E. Morski, J. Ulatowski.
zg 59

Czytajcie i prenumerujcie tygodnik

„Wielka Polska”
organ młodych narodowców

Prenumerata miesięczna 35 gr, kwartalna 1 zł, roczna 3 zł 60 gr.
Cena numeru — 10 groszy.
Konto P. K. O. — 205.471

Do nabycia we wszystkich kioskach i księgarniach.
zg 5 751

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na ubogich m. Poznania: A. Pietrzykowski z okazji otwarcia magazynu wytwórni bielizny damskiej w Poznaniu (ul. 27 Grudnia 15) 25 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 60 zł.

Na ochronkę dzieci bezdomnych rodziców na Komandorji: Irena Gmurowska, 100 zł. — Członkowie rodziny Z. 8 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 144 złotych.

Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: Irena Gmurowska 100 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 199.25 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Mydło Bebe Hofmana-idealne dla dzieci i dorosłych

W piątek, dnia 23 marca r. b., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, mój drogi mąż, a nasz ukochany syn, brat, zięć, szwagier i wujek ś. p.

Stefan Wtorkowski

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 26 b. m., o godz. 4 po poł. z kostnicy Wojskowej przy Wałach Jana III. na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna za duszę ś. p. drogiego Zmarłego odbędzie się nazajutrz we wtorek w kościele św. Marcina o godz. 8 o czym donosi

Puszczykowo, Poznań, Kostrzyn, Bydgoszcz.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

w ciężkim smutku pogrążona
żona z rodziną.

zg 5952

ś. p.

Marja hrabianka Bnińska

Dziecko Marji

zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., dnia 23 marca 1934 r. w Samostrzelu, w 83 roku życia.

Eksportacja zwłok do kościoła parafialnego w Sadkach, pogrzeb i złożenie zwłok do grobów rodzinnych odbędzie się we wtorek, dnia 27 marca 1934 r., o godz. 10 rano, o czym Krewnym i Znajomym donoszą

dg 1340

imieniem w smutku pogrążonej rodziny
z prośbą o modlitwę za duszę Zmarłej

Samostrzel, dnia 24. 3. 1934.

Konstantynostwo Bnińscy

Pojazdy w dniu pogrzebu oczekiwać będą na stacji w Samostrzelu we wtorek, 27 b. m., o godz. 9-tej rano.

Dnia 23 marca 1934, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, kochany ojciec i teść, ś. p.

Stanisław Miesowicz

emer. sędzia Sądu Okręg., kap. rez. wojsk polsk.

przeżywszy lat 59. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 25. bm., o godz. 15 z kaplicy cmentarnej parafji Matki Boskiej Bolesnej w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

zg 5949

Spóźnionel

Dnia 16. 3. zasnęła w Bogu, moja najdroższa córka, nasza ukochana siostra, szwagierka i cioteczka, ś. p.

Janina Płazalska

Pogrzeb odbył się 19. 3. 34 w Mirze, pow. Stojpc. W nieutulonym smutku
rodzina.

zg 5957

Puszczykowo, Poznań, Słobótka, Mir.

W piątek, 23 marca 1934 r. o godz. 7,45 rano, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, ś. p.

Konstancja Kurc

z domu Zawadzka

przeżywszy lat 60.

W żalu pogrążony
mąż.

zg 5955

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 26. bm. o godz. 5 po poł. z kostnicy cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej.

Dnia 23 bm. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza najtroskliwsza ukochana matka i babka, w 65 roku życia, ś. p.

z Thielów

Zofja Jakubiakowa

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 26 b. m. o godzinie 16.00 z domu żałoby Grobla 17.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i wnuki.

zg 5947

Poznań, Krotoszyn, Hamburg, Lens (Francja).

Dnia 23 marca 1934 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa matka i teściowa, ś. p.

z Merdzińskich

Józefa Kaczmarkowa

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 26 marca o godz. 9-tej przed poł. z domu żałoby, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi

Szkaradowo, Woszczkowo, Poznań i Chicago.

zg 5954

Przewielebnemu Duchowieństwu w szczególności Ks. proboszczowi Wośce, Lokatorom, wszystkim Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za dowody współczucia, udział w pogrzebie i licznie złożone wieniec oraz kwiaty przy trumnie naszej najdroższej matce, siostrze i babci, ś. p.

Bronisławy Człapczyńskiej

składamy na tej drodze serdeczne staropolskie

Bóg zapłać!

Dzieci.

Poznań, dnia 24. III. 1934 r.

zg 5948

Przewielebnemu Duchowieństwu jak Ks. profesorowi Drygasowi, Ks. proboszczowi Raczkowskiemu oraz panu komendantowi Mikołajczakowi, Powstańcom, Chórowi, który wykonał pienia nad grobem Zmarłego i wszystkim uczestnikom, którzy wzięli udział w pogrzebie męża mego, składa najszczerze

Bóg zapłać!

zg 5953

Leokadja Lehnertowa z dziećmi.

Dnia 23 marca 1934 r. o godz. 6 wiecz., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i dobra matka, teściowa, babcia, ciotka i kuzynka, s. p.

**z Woźniaków
Anna Wojciechowska**

w 80 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek dnia 26. bm. o godz. 6 po poł. z kostnicy cmentarza parafii jeżyckiej przy ul. Dąbrowskiego. Msza św. nazajutrz w kościele Serca Jezusowego w Jeżycach o godz. 7-mej.

W ciężkim smutku pogrążona
zg 5963 **rodzina.**
Poznań, ul. Bukowska 31.

Przewielebnemu Duchowieństwu, P. T. Organizacjom, wszystkim Krewnym i Znajomym za okazane nam liczne i tak serdeczne dowody współczucia oraz oddanie ostatniej przysługi naszej ukochanej matce, s. p.

Klementynie Chruszczyńskiej
składamy wyrazy głębokiej
wdzięczności

Strapione
dzieci.
zg 5964

NIEMA URODY NI ZDROWIA
bez dobrych zębów Karlewicz, dentysta, Podgórna 4.
Pr 2 516-41 96

Towarzystwo Przemysłowców pod wezw. św. Florjana Poznań-Jeżyce podaje do wiadomości, że za spokój dusz poległych i zmarłych członków Towarzystwa naszego odprawi się w niedzielę, dnia 25. b. m. o godz. 8.30

msza św.
w kościele parafjalnym w Jeżycach.
O liczny udział członków pod sztandarem uprasza
zg 5965 **Zarząd.**

Magazyn Futer
Hurt. Najnowsze modele. Ceny bezkonkurencyjne. Detal.
Z. Goździejewicz
Pocztowa 26, I. ptr. zg 5897
Pracowniaksumianejszcierska u.

Jeszcze tylko 7 dni do Świąt!..

aby zaopatrzyć się w elegancką i starannie wykończoną odzież wiosenną, jak

UBRANIE lub PŁASZCZ WIOSENNY

dostępne dla każdej kieszeni, bo jak dotąd, tak i w tym roku okazało się raz jeszcze, że jesteśmy **JEDNAK NAJTAŃSI!**

Eleganckie płaszcze gabardynowe, najnowsze fasony już od zł 22,—
Ubrania męskie, najmodniejsze desenie, kamgarnowe już od zł 18,—
Ubranka i mundurki szkolne oraz płaszczyki chopięce najtaniej. — Olbrymie ilości różnego rodzaju spodni, długich, golfów i bryczesów stale na składzie już od zł 2,40

W niedzielę Palmową magazyn otwarty od godziny 1-6.

Tanie Źródło
Edward Michaelis

Poznań, ul. Wrocławska 22 przy pl. Śto-Krzyskim. Tel. 22-14, 16-54

Wiatrówki i kamizelki sportowe płócienne, skórzane, zamszowe już od 9,—zł

Sliczne spodnie w deseni najtaniej!

W sobotę, dnia 24 marca br. o godz. 17 nastąpi
Otwarcie Sniadalni i Kawiarni
pod firmą „KRYZYSOWA”
przy ul. 27 Grudnia 6. Tel. 58-84
Szan. Publiczności mam zaszczyt polecić mój lokal i proszę o życzliwe poparcie.
Z poważaniem
J. K. Górny
zg 5961

Niedoścignionej jakości!
BIAŁY METAL ŁOZYSKOWY
znanej naszej marki
„AUTO - PLATINO”
(do samochodów) dostarczamy odwrotnie
Wytwórnia: Fabryka „PRODMETAL”
Bydgoszcz, Śląska 15. ng 5/38

AK MAŁO KOSZTUJE AK DUZO DAJE
Każda gospodarna Pani powinna dbać o wygląd podłogi w swoim mieszkaniu. Lśniącą podłogę świadczy, że Pani domu dba nie tylko o elegancję, ale i o higienę. Zaprawa do podłóg „JASNEJ SŁONCA” farbuje momentalnie białe podłogi na mahoń lub orzech.
300 5 090 112

Materiały dachowe
papę asfaltową „Koriolit” dachówkę asbestowo - cementową „Everitas” dachówki palone i papy dachowe
Piece Szrajbera
Stale przenośne i kuchenne z kafli stalowych
po cenach bardzo przystępnych
ST. KOWALSKI
Materiały Budowlane
Poznań, pl. Wolności 17 tel. 29-76

KOMUNIKAT
Dajemy możliwość szerokim rzeszom do nabycia naszego w całym kraju znanego obuwia
bez gotówki.
Od dnia dzisiejszego przyjmujemy asygnaty Spółdz.
„KREDYT”
Lea
Poznań, ul. 27 Grudnia 3.
Nowość!
Nowość!
Nowości wiosenne w wielkim wyborze.
ng 5 831

Najtaniej samochody używane
licznych pierwszorzędnych fabrykatów z karoserjami wszelkich typów specjalnie starannie przygotowane do sprzedaży w wielkim i wszechstronnym wyborze dostarcza
BRZESKIAUTO
S. A.
Poznań, ul. Dąbrowskiego 29
Tel. 63-23 — 63-65
n 5820

MAGAZYN WYTWORNEJ PANI poleca bardzo korzystnie
Bielizną — Pończochy — Trykotażę — Rękawiczki
Pulowery — Bluzki jedwabne. Ostatnie nowości.
A. PIETRZYKOWSKI, POZNAŃ, ulica 27. Grudnia 15
NOWY MAGAZYN. Pg 3 715-12.120
NOWE CENY.

Poznańska Straż Bezpieczeństwa
Tel. 39-62. Poznań, Wjazdowa 10. Tel. 39-62.
ubezpieczona od kradzieży i odpowiedzialności cywilno-prawnej w największym koncernie asykuracyjnym — zatrudnia li tylko emerytów policyjnych. Przyjmuje strzeżenia fabryk, terenów, składów, domów i t. p. Ostrzega przed osobnikami podszywającymi się pod jej firmę.
Pg 1270

TARG AMERYKAŃSKI
POZNAŃ. Stary Rynek 10
bije cenami wszelką konkurencję — Setki artykułów za bezcen.
Oddział hurtowny I. piętro.
zg 5 956

Z powodu likwidacji filii w Swarzędzu, zaprowadzony i dobrze sprządujący
skład zbożowy
wraz z śpiżniami i wszelkimi ruchomościami od 1-go kwietnia r. b. do odstąpienia. Zgłoszenia do 28 b. m.
ng 5797 **Rolnik, Kostrzyn.**

W połowie kwietnia b. r. otwiera się
WOJEWÓDZKI ZARZĄD LECZNICZY
dla nerwowo wyczerpanych kobiet
w Gościelowie, stacja kolejowa i poczta Rogoźno Wlkp. Przeprowadza się leczenie odwykowe (alkohol, morfina, kokaína itp.) oraz leczenie następowych stanów wyczerpania nerwowego i fizycznego. Najnowsze aparaty i urządzenia lecznictwa fizykalnego: wodolecznictwo, elektrolecznictwo, promieniolecznictwo.
Pg 3650-12.67

Przy chorobach wątroby
Zieleń przemiany materji
Kamieniach żółciowych
stosuje się ziola
„CHOLEKINAZA”
H. NIEMOJEWSKIEGO
Wskazania: Cholekinaza Nr. 1 — przy stolcach normalnych
Cholekinaza Nr. 2 — przy skłonności do obstrakcji
Cholekinaza Nr. 3 — przy uperożywej obstrakcji
Zadać w aptekach i składach aptecznych.
Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Koszykowej 1 na ul. Wiejską 2 (obok Sejmu).
ng 5 289

Wielkie przedsiębiorstwo przemysłowe na Górnym Śląsku **poszukuje sekretarki osobistej.**
Oferty z życiorysem i referencjami należy kierować do PAT Katowice.
ng 5163

Tel. 33-35. Tel. 33-35.
PP. Kupcom Przemysłowcom, Ziemianinom oraz zainteresowanym podaje Zarząd Związku Bankowców przy ul. Podgórznej 8, członków rutynowanych księgowych i bankowców, którzy za minimalną opłatą wykonują odwrotnie wszelkie prace wchodzące w zakres księgowości, jak zestawianie bilansów, zakładanie księgowości każdego systemu, sporządzanie inwentur oraz zaliczają wszelkie prace biurowe, podatkowe itp. Prosimy o łaskawe poparcie i przyjęcie z pomocą bezrobotnym znajdującym się w bardzo krytycznym położeniu. Tel. 33-35. dg 1 322
Za Zarząd Związku Zawodowego Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności R. P. Okręg Poznański
(—) mgr. Jan Jabikowski, prezes. (—) Adam Wize skarbnik.
Zgłoszenia przyjmuje codziennie prezes od godziny 16—18 tej.

FIRMA EDMUND RYCHTER GÓRUJE nietylko NISKĄ CENĄ LEcz JAKOŚCIĄ WYROBÓW.

Kupując w naszych magazynach, odbiorca wydobywa maximum z każdego wydanego złotego, ponieważ nie cena — lecz JAKOŚĆ decyduje. Na sezon wiosenny polecamy:

Palta latowe — Ulstro-raglany — Przepiękne garnitury — Spodnie — Knykry — Bryczesy — Wiatrówki — Prochowce — Płaszczki od kurzu — Kombinezy — Płaszczki gumowe — Kurtki skórzane — Mundurki i ubranka chłopięce — Płaszczki dla chłopców — Garderoba chłopięca tylko od wieku szkolnego, — trzydziści tysięcy — metrów najmodniejszych materiałów w setkach deseni i kolorów do dyspozycji Szan. Kupujących. Nasze oddziały wykonania na miarę stoją u szczytu doskonałości.

ng 1/2

EDMUND RYCHTER 6 — sześciu — pierwszorzędnym krojczym tworzą z dobrego najlepsze. **Poznań**, ul. Fr. Ratajczaka 2 czwarty olbrzymi magazyn
TELEFONY: ulica Wrocławska 15 **Ostrów Wlkp.**
26-07 54-15 ulica Wrocławska 14 Telefon 35 — Telefon 35
54-25 21-71 Wydamy nasze towary także za bony Towarzystwa „KREDYT“.

KTO życzy sobie
sprzedać

swoje produkty

DO SZWECJI

względnie kupić produkty szwedzkie, wien ogłaszać

W największym dzienniku Szwecji
STOCKHOLMS-TIDNINGEN
Stockholms Dagblad

Przeciętny nakład 140.000 egzemplarzy dziennie —

ng 5 946

adr. Stockholm

Adr. teleg. Stoclid

W nowościach wiosennych

w ostatnich kreacjach deseni i kolorów najlepiej zorientują Panią stale kompletowane przez nas olbrzymie zapasy materiałów wełnianych i jedwabi na

• suknie • płaszcze • komplety i t. d.

f.kaźmierski
poznań

Stary Rynek 38/9

Pg 3 573-11,81

Rozmarynowicz
St. Rynek 93.
ROK ZAŁ. 1910.

Pg 3 724-12,109

Mamy zaszczyt zawiadomić naszą Szanowną Klientelę, że w dniu dzisiejszym przenieśliśmy

skład maszyn, biuro nasze i warsztat reparacyjny z Placu Wolności 8 do lokalu frontowego

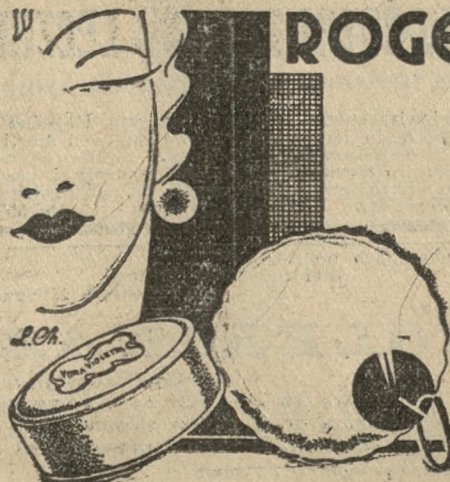
przy ul. św. Marcina 25

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe
BLOCK-BRUN SP. AKC.

J. FRAGET
Założona w 1824 roku
FABRYKA WYROBÓW
SREBRNYCH I PLATEROWANYCH
POZNAŃ
JÓZEF FRAGET
w Warszawie
ODDZIAŁ W POZNAŃIU
Pl. Wolności 11
poleca:
znane z drogocennej sztuki frażetowki i BIEL-NIK dla Domów Prywatnych, Hoteli i Restauracji oraz Przybory Kościelne. Ceny ponownie znacznie obniżone. ng 5819

Poszukuje się młodszego, pilnego
PIWOWARA

Oferty z podaniem wymagań skierować do eksped. Kurjera Poznańskiego pod dg 1333

ROGER & GALLET
PARIS

PRAGNIE PANI ZACHOWAĆ MŁODOŚĆ? PROSZĘ UŻYWAĆ NOWEGO PUDRU **VERA-VIOLETTA** ROGER & GALLET 3 WIELKOŚCI, 3 CENY, ALE GATUNEK TYLKO JEDEN: NAJWYŻSZY

Największy wybór!

Najtaniej kupisz Tapety Linoleum Ceraty Dywaniki i chodniki wszelkiego rodzaju u

Zb. Waligórskiego
Pocztowa 31

Przyjmuje się asygnaty Towarzystwa „Kredyt” dg 1 252-3

TANIO!

tylko dobry towar. Najmodniejsze fasony

Porcelana Szkoło stołowe Kryształ

Sztućce nierdzewne alpacka i platerowane. Menażki do octu, oliwy...

SPRZĘTY KUCHENNE

W. JANASZEK

Poznań, Jezuicka 1 Najstarszy i największy magazyn. ng 5 683-4

PROSEK Z. KOGUTKIEM

(MIGRENO-NEUVOSIN)

USUWA NAJUPORCZYWSZY

BÓL GŁOWY

MIGRENE, NEURALGJE, BÓLE ZĘBÓW,

GRYPE, PRZEZIĘBIENIA, BÓLE ARTRETYCZNE, STAWOWE, KOSTNE i t. p.

PROSZE TE WYRABIAMY I W POSTACI TABLETEK.

ZADAJCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW Z. KOGUTKIEM

ng 4735

Nie wyprzedaj! Nie likwidacja! a jednak ceny bardzo niższe.

NA SWIĘTA polecam:

Nakrycie stołowe
Noże do szynki
Noże kuchenne ze stali zwykłej i nierdzewnej
Nożyki do owoców
Widelczyki do ciast
Maszynki do mięsa
Łyżki i łyżeczki
Menażki stołowe
Wstawki do szklanek

Wybór wielki!

ED. KARGE

Poznań ul. Nowa 7/8
Pg 3 668-12.118

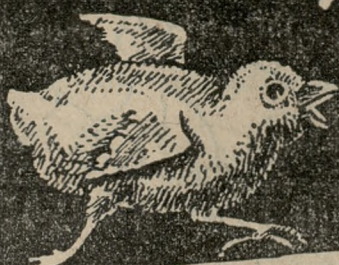
ng 5 767

ŁAMIGŁÓWKA

Przybory
elektrot.
RADJO

CENTRA Baterje anod.
Baterje kiez.
Lampki „Centra-Mikro”
poleca

Kazimierz Matuszak
Gwarna 16

Pończochy — Rękawiczki
Bielizna — Gorsety
Buzki — Apaszki

DLA PANI
Pończochy - Rękawiczki
Bielizna - Gorsety
S. KACZMAREK
27 Grudnia 20

Piękny wybór
nowości wiosennych
w wełnach i jedwabiach
poleca
Z. BYTNEROWICZ
POZNAŃ, ST. RYNEK 52
nar. ul. Wdnej.

Kałamajski

OBUWIE
kupuje się korzystnie w firmie
J. PAŃCZAK
Poznań, św. Marcina 64

Odzież Ochronną
dla każdego zawodu
SKŁAD FABRYCZNY
B. Hildebrandt, PZNAŃ
Stary Rynek 73-74
Tel. 14-71

Z wiosną
kiedy budzi się
przyroda
zaczyna się spacerować. wy-
cieczki a z nimi wiele
nowych i miłych wrażeń.

Każdy je może utrwać apar-
tem fotograficznym z firmy
FOTO-GREGER
(Kazimierz Greger)
OZNAŃ 3, 27 Grudnia 18
Wybór już od zł 20,-

Kto pragnie w radosnym
nastroju spędzić święta —
o kawie i herbatce Milachowskiego
niech już dziś pamięta.
ST. MILACHOWSKI
Specjalny Skład Kawy i Herbaty
Poznań, Ratajezaka 40. tel. 16-04

Forebki damskie, Parasole, Teki,
Walizki kupisz najtaniej, gdyż wyra-
biane są we własnej wytwórni.
PIOTR KURDELSKI,
nwootwarty skład Półwiejska 6,
jedyny chrześcijański przy tej ulicy,
oraz w filii Wielka 10.

Piękna bielizna, rękawiczki,
pończochy, bluzki, swetry
najtaniej
Wiza i Matuszek
Nwa 6.

Jedynie pasta do zębów
Chlorodont
Białe zrowe zęby.
Plac
Kossaka)

Ubrania
Raglany
Własna fabrykacja więc nietylko niskie ceny.
Ed. Grześkowiak
Fabryka Konfekcji męskiej
Poznań
Stary Rynek 23

Wody kolońskie - Perfumy
Pudry — Mydelka
i wszelkie artykuły kosmetyczne
CENTRALNA DROGERJA J. CZEPCZYŃSKI
Poznań,
Stary Rynek 8
Tel.
biurowy
45-45

Firma
M. MACIEJEWSKA
Poznań, ul. Wielka 1 poleca:
Porcelanę, Kryształ,
Majolikę, Fajns
i wyroby
milkowe

Porcelana — szkło,
kryształy — sztucce,
sprzęt kuchenne.
W. JANASZEK
Poznań, ul. Jeznicka 1
ok.
zał.
1896

PIĘKNE jajka
DEKOROWANE
na prezenty
JAJKA
kremowe — anana-
sowe — gryłżowe
— pistacjowe
ślizne figielki
wielkanocne.
Walerja Patek
Al. Marcinkowskiego 6
ODDZIAŁ: ul. 27 Grudnia 3
Specjalność firmy:
JAJKA MARCEPANOWE
z czyste
masy
migdałowej.

Znane z dobroci
szynki i kielbasy wielkanocne
poleca
K. JERZYKIEWICZ
Poznań, ul. św. Marcina 15.

Dla Pana
ostatnie nowości
poleca
Piotr Pluciński,
tary Rynek 37.
(dom Czerwonej Apteki)

KUPON ULGOWY
można wyciąć i nabyć
przy kasie bilet ulgowy
za 50 groszy na I iejsce
KINO DZWIĘKOWE „SFINKS”
27 Grudnia 20
Ważny codziennie
na każdy seans

TOREBKI DAMSKIE
Parasole — Walizy
WIKOR CZYSZ
Szkolna 11

Nowości wiosenne
Konfekcji męskiej i chłopczej
w obryzima wyborze
K. BOGAJEWSKI
MATERIAŁY
DZIAŁ MIARWY
Stary
Rynek
77

Zegarki - Zegary - Obrączki
Brylanty - Złoto - Srebro
W. Mayer
Włoc. L. Nalaskowski
ul. Nowa 11 Poznań Tel. 18-44
Własny warsztat
reparacyjny
rok zał. 1899

OBUWIE
Nowości wiosenne
nadeszły!
F. Kasprzak
Stary Rynek 55

Reklama
„Polrek”

NAGRODY!

Z liter opuszczonych w tek-
ście poszczególnych ogłoszeń
należy ułożyć hasło propa-
gandowe znanej Polskiej Fa-
bryki Oponów (4 wyrazy).
Za trafne rozwiązanie łami-
giółki przyznaje firma
„POLREK” Polska Reklama
Poznań, Pl. Wolności 17, tel.
41-04 nagrody:

Za trafne rozwiązanie powyższej Łamigłówki

SPIS NAGRÓD które przeznaczyły następujące firmy:
„Polrek” Polska Reklama 25 zł got., Z. Bytnerowicz — St. Rynek 52, materiał na porannik.
Wiktor Czysz, Szkolna 11 — 1 torebka damska na sezon letni, „Chlorodont” — 20 wielkich tub
pasty do zębów, W. Janaszek, Jeznicka 1 — 1 kryształowy kielich do wina, K. Jerzykiewicz, św.
Marcin 15 — 2 ft. kielbasy, P. Kurdelski, Półwiejska 6 — 1 laska spacerowa, Kino dźwię-
kowe „Sfinks” 27 Grudnia 20 — 20 biletów bezpłatnych, Likwopin, Fabr. wódek i likierów
— 5 but. koniaku, H. Maciejewska, Wielka 1 — 1 rozpylacz kryształowy, St. Milachowski,
Ratajezaka 40 — 10 paczek herbaty, J. Pańczak, św. Marcina 64 — 1 p. pantofli damskich,
W. Patek, Al. Marcinkowskiego 6 — 1 bomboniera, W. Mayer (L. Nalaskowski) Nowa 11
— bon towarowy 10 zł, Fab. yka Opon „Stomil” Sp. Akc. — 2 opony rowerowe czerwone „Sto-
mil” dla pierwszego cyklisty, wśród przeznaczonych do nagród uczestników, Wiza i Ma-
tuszek, Nowa 6 — 1 apaszka, Redakcja Tygodnika Rozrywek Umysłowych, Ratajezaka 38 —
4 albumy z widok. m. Poznania w artyst. wyk. przez prof. Rudego

NAGRODY!

Odebrać kupon, wypełnić i przesłać w zamkniętej ko-
pierce najpóźniej do dnia 29 marca do „Kurjera”. Na
kopercie wyraźnie adresować: „Kurjer Poznański” Łami-
giółka „Polreku”. Wynik Komisijnego przyznania nagród
ogłoszony będzie w Nr. wielkanocnym Kurjera Poznańskiego

KUPON! (czytelnie)

Rozwiązanie _____

Imię i nazwisko _____

Adres _____

WIOSENNE nowości w jedwabiach i wełnach

na KOSTJUMY — PŁASZCZE i SUKNIE
Piękny wybór w MATERJAŁACH MĘSKICH

Firany — Story — Obrusy — Narzutki — Dywany — Chodniki
poleca zawsze w dużym wyborze, doskonałej jakości i najniższych cenach

Przyjmuje asygnaty „KREDYTU“

Z. Bytnerowicz, Poznań, Stary Rynek 52
narożnik ul. Wodnej.

Pończochy - Rękawiczki
Bielizna - Gorsety
Bluzki - Apaszki - Berety
Modne drobiazgi dla Pań

dg 1306

KAŁAMAJSKI

Nowości wiosenne u

A. Calińskiej

już nadeszły

Specjalny magazyn pończoch, rękawiczek, bielizny i trykotaży dla pań, panów i dzieci.

Poznań, 27 Grudnia 7

telefon 12-81.

dg 1308

Szanownej Publiczności podaję do łaskawej wiadomości, że
w sobotę, dnia 24 marca r. b. otwieram
przy ul. Dominikańskiej 7, róg ul. Żydowskiej

Magazyn Detalicznej Sprzedaży Mebli

Staraniem moim będzie Szanowną Klientelę jak dotąd tak i nadal fachowo rzetelnie obsłużyć. — Równocześnie dziękuję za dotychczasowe zaufanie oraz poparcie mego przedsiębiorstwa.

Warsztaty mebli stylowych
Swarzędz, Dworcowa 15

Z poważaniem
W. NOWACKI
Poznań, Dominikańska 7

dg 1324

OBUWIE

jeżeli wytworne — to tylko z firmy

J. RYBELSKI

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23,
telefon 28-02

dg 1336

ZAKUPY ŚWIĄTECZNE!

Oliwy prowanckie i stołowe, opłatki do mazurków, artykuły kosmetyczne i drogeryjne, mydła, perfumy, wody kolońskie, pudry, kremy

uskutecznia się tradycyjnie najkorzystniej

W CENTRALNEJ DROGERJI

J. CZEPCZYŃSKI

STARY RYNEK 8, tel. 45 45 (zbior.) 33-24, 3315, 32-38, 31-15
Oddział: Drogerja Uniwersum ul. Fr. Ra'ajczaka 38 Tel. 27-49

ng 5782

P. PŁOTKA

Gwarna 10

NAJWIĘKSZY MAGAZYN KAPELUSZY DAMSKICH
POKAZUJE NAJNOWSZE MODELE
POZNAŃ

TELEFON 18-35

dg 1317

108 lat

egzystuje Fabryka Sukna

Karol Jankowski i Syn
Bielsko.

Oddział w Poznaniu, Plac Wolności 17

poleca

nowości wiosenno-letnie
materjały męskie, damskie i wojskowe.

Ceny ściśle fabryczne.

dg 1308

PIEGI

ŻÓŁTE PŁAMY
OPALENIZNE i t.d.

USUWA
POD GWARANCJĄ

AXELA-KREM

STÓIK 2-ri 3,50 zł

MYDŁO „AXELA” 1-ri

J. GADEBUSCH

POZNAŃ, ul. NOWA 7.

ng 5 725 6

ŻĄDAJ!

Bezpłatnej broszury o kamieniach żółciowych
KLIMAX — Gdańsk,
Hundegasse nr. 38. I

Pg 3932-54,199

DZIEŃ MODY WOJENNEJ

CZESŁAW CZABAJSKI

PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN GARDEROBY MĘSKIEJ I CHŁOPIĘCEJ
POZNAN — UL. NOWA nr. 1, narożnik ul. Szkolnej

Polecamy na Wiosnę i Lato:

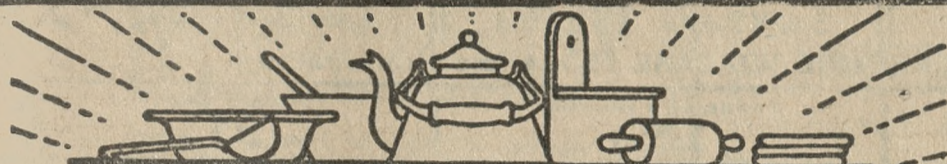
Modne palta na jedwabiu, ulstro-raglany z najwyższych gatunków gabardyn bielskich, pierwszorzędne ubrania męskie, chłopięce oraz paletka i przepisowe mundurki szkolne Spodnie — Wiatrówki, Prochowce impregnowane.

SPECJALNY DZIAŁ MATERJAŁÓW Z METRA CZOŁOWYCH FABRYK BIELSKICH.

dg 1 827

Przyjmujemy również asygnaty Tow. Kredyt.

W niedzielę, dnia 25 marca 1934 magazyn mój otwarty będzie od godz. 13 — 18-tej.

Co ATA wyczyści nabierze wyglądu czystego. — Nikt nie wymyśli środka lepszego!

ATA czyści i szoruje wszystko.

A 166/31 b

W piątek, dnia 30 i w sobotę, dnia 31 marca 1934 r.

biura nasze będą

zamknięte

Bank für Handel und Gewerbe, Poznań
Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu Sp. Akc.
Danziger Privat-Actien-Bank, Filiale Poznań
Gdański Prywatny Bank Akcyjny, Sp. Akc. w Gdańsku,

Tg 314

Oddział w Poznaniu.

MEBLE

pierwszej jakości najkorzystniej w nowym składzie

Spółka Meblowa

Poznań, Stary Rynek 46/7
tylko I piętro.
dg 1046

ing 5 705/6

Narybek

karpia galicyjskiego o wadze — 50 gr szt. — 1200 szt. do oddania

Majętność Wielkie, p. Swadzim — pow. Poznań stacja Kiekrz.
zg 5945

STEMPLE
L. KAPELA
WROCLAWSKA 18

DYWANY

FIRANY • CHODNIKI

MATERIAŁY DEKORACYJNE

W. GROSZKIEWICZ
MAGAZYN • BŁAWATÓW
POZNAŃ • STARY RYNEK 59
Pg 3 345-11.82

Patrz, lalczko! Nawet tak ładną babkę upiekł nam zajacek! Przyjrzyj się. Wszak to jest ciasto, upieczone z proszkiem do pieczenia

Backin Dr. Oetkera,

które nam zawsze tak bardzo smakuje.

DR. A. OETKER

Prosimy zwracać uwagę na „jasną głowę” i zważyć, że tylko oryginalne przetwory Oetkera chlubnie są znane już od kilkudziesięciu lat.

Wystrzegaj się bezwartościowych naśladowstw!

P 3 647-D. O. 1 482

RZECZNIK PATENTOWY

inż. dypl. **Feliks Winnicki**
zg 5916 przeniósł swoją kancelarię na **Aleje Marcinkowskiego 21**

Podróżującego ustosunkowanego

do sprzedaży win mszalnych na województwa pomorskie i poznańskie, poszukuje zaprzyjęzony dostawca win. Zgłoszenia pisemne „Poltek”, Poznań, Pl. Wolności 17 pod „Energiczny”,
ng 5790

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY w POZNANIU

Instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności

Bilans roczny na dzień 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY

STAN BIERNY

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
	zł gr		zł gr
1. Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego	3.841.219,94	1. Kapitały własne:	
2. Waluty zagraniczne	148.371,—	a) zakładowy	2.989.200,—
3. Papiery wartościowe własne:		b) zapasowy	1.505.522,49
a) pożyczki państwowe	2.230.375,55	c) inne rezerwy	1.256.218,84
b) papiery hipoteczne	1.836.615,13	d) fundusz amortyzacyjny	83.433,—
c) akcje	5.200,04		5.834.374,33
4. Banki krajowe	349.381,65	2. Wkłady:	
5. Banki zagraniczne	152.245,87	a) terminowe (w tem komunalne 4.884.979,70)	19.800.493,54
6. Weksle zdyskontowane (w tem komunalne 4.240.935,59)	5.169.520,03	b) à vista	4.546.849,99
7. Weksle protestowane	286.211,90		24.347.343,53
8. Rachunki bieżące (saldo debetowe):		3. Rachunki bieżące (saldo kredytowe) (w tem komunalne 4.203.886,75)	4.376.855,03
a) zabezpieczone (w tem komunalne 527.335,79)	1.981.364,11	4. Zobowiązania inkasowe	297,—
b) niezabezpieczone (w tem komunalne 2.394.950,07)	2.716.506,26	5. Redyskonto weksli	2.264.799,22
	4.697.870,37	6. Banki krajowe	216.915,45
9. Pożyczki terminowe (w tem komunalne 9.104.894,95)	10.822.409,04	7. Banki zagraniczne	670,61
10. Nieruchomości	769.018,89	8. Różne rachunki	394.668,38
11. Różne rachunki	292.621,74	9. Obligacje	7.851.300,—
12. Długoterminowe pożyczki hipoteczne i komunalne	23.105.583,23	10. Wierzyciele działu kredytu długoterminowego	17.396.294,65
13. Długoterminowe pożyczki komunalne obligacyjne	7.851.300,—	11. Zysk za rok 1933	518.114,19
14. Raty od pożyczek hipotecznych	1.242.816,20		
15. Raty od pożyczek obligacyjnych komunalnych	400.871,81		
	63.201.632,39		
16. Udzielone gwarancje	277.032,29		
17. Inkaso	765.641,01		
	64.244.305,69		

Oryginalne części zamienne do samochodów

„Fiat”

wszystkich modeli, oraz wszelkie najnowsze akcesoria dostarczamy z własnych bogato zaopatrzonych magazynów

stałe na warunkach bezkonkurencyjnych Prosimy w własnym interesie żądać ofert

BRZESKIAUTO S. A.
Poznań, Dąbrowskiego 29
Tel. 68-23, 68-65

Najtańsze źródło zakupu wszelkich opon samoch.

ng 5 828

Farby, Lakiery, Pokosty

oraz wszelkie przybory malarskie kupuje się najkorzystniej tylko w firmie

Specjalny Skład Farb i Lakierów **FR. GOGULSKI**
Poznań, ul. Wodna 6.
Tel. 46-93 i 37-93

ZAWSZE UDANE PIECZYWO!

Z listu gospodyni: „Używam stale i wszystkim polecam znakomity proszek do pieczenia „**DAWA**“ Dra **WANDERA**, gdyż między innymi posiada on jeszcze tę wielką zaletę, że nie zostawia w pieczywie żadnego posmaku. **Przy użyciu proszku „DAWA“ miałam zawsze udane pieczywo**“.

Proszek do pieczenia wartości kilku groszy, decyduje o udaniu się pieczywa wartości kilku złotych, chcąc więc zapewnić sobie „Święcone“ zdołne w piękne pieczywo, pamiętajcie przy zakupach świątecznych o proszku „**DAWA**“ Dra **WANDERA**.

Należy zwracać uwagę na znak ochronny i firmę **Dr. WANDER**, który ręczy za jakość.

Pieczywo Tureckie

wyrabiane sposobem oryginalnie tureckim

do nabycia — tylko w piekarni „**Gwarnej**“
Specjalność: Chleb słodowy à la **Pumpelnikel**.

Przestrzegamy przed naśladownictwem.

„**Gwarne**“ tel. 29-93

Piekarnia — Kawiarnia
Gwarna 9 Poznań Gwarna 9
zr. 5959

ZNAK
OCHRONNY

DO ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

Udzielamy

10%

Rabatu!

DYWANY

pluszowe bardzo korzystnie zakupione — sprzedaje **po cenach reklamowych!!**

2,00×1,40 = 53,00 zł || 3,00×2,00 = 136,00 zł || 3,50×2,50 = 167,00 zł

DYWANY RĘCZNIE WIĄZANE 75,— zł metr kwadratowy

Dywaniki przed łóżka
od 1,90 zł

Poduszki z jedwab.
1,90 zł

Trwałe chodniki
od 95 groszy

Chodniki — Materiały mebl. i dekor. — Narzuty — Serwety **WIELKI WYBÓR!**

Największy specjalny
magazyn dywanów
Rok zał. 1896

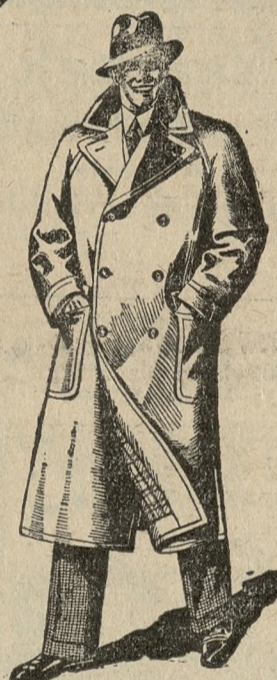

K*KUŻAJ

POZNAŃ
ul. Woźna 12
Tel. 34-58

W wielu wypadkach zdarza się, iż nie zwracamy absolutnie uwagi na zgrubienia skóry nóg lub jej luszczenie się, gwałtowne odparzenie lub nadmierne pocenie się. Zaniedbanie to powoduje bardzo często tworzenie się nagniotków, obrzeków, które są bardzo dokuczliwe. Kąpiel w Soli do Nóg Jana przynosi ulgę obolałym nogom, przywracając im lekkość i sprężystość. Nagniotki zaś tak miękną pod wpływem Soli Jana, iż można je z łatwością usunąć. Sól do Nóg Jana powinna się zatem znajdować w każdym domu.
ng 5773

NA WIELKANOC

przygotowaliśmy w olbrzymim wyborze
Nowości Wiosenne

Płaszczki i palta, garnitury w najmodniejszych deseniach, komplety sportowe, mundurki chłopięce, wszystko w najlepszej jakości.

Dzięki wykonywaniu naszej garderoby we własnej fabryce jesteśmy w możności **utrzymać ceny najniższe** zapewnić staranne wykończenie **sprostac wszelkim życzeniom**

K. Bogajewski

Największa fabryka odzieży męskiej i chłopięcej **Poznań, St. Rynek 77.**
Pg 3 722-12.167 **Przyjmujemy asygnaty Spółki „Kredyt”**
W Palmową niedzielę nasze magazyny otwarte od 1—6.

WINA i wódki świąteczne

tylko z firmy

Nyka & Posłuszny

Specjalny Skład Win istnieje od 1868 r.

Poznań, ulica Wrocławska 33/34

Pg 3 669-12.115 telefon 11-94

Przyjęli dostawcy Win Mszalnych.

We wielkim wyborze i po najniższych cenach polecamy

Dywany Żywieckie

ręcznie wiązane

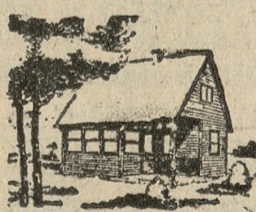
Dywany pluszowe, boucle wełniane, pomosty, dywaniki, chodniki, kilimy, — serwety, narzutki. —

SPECJALNY SKŁAD DYWANÓW

BRACIA GÓRECCY

Poznań, ul. Nowa 2.

Telefon 18-40

Za 5-letnią dzierżawę 3 pokojowego mieszkania w mieście
Taką willę z ogrodem posiadać może każdy

w najpiękniejszym

Osiedlu Podmiejskiem Przezmirów

własność Leona Plucińskiego z Swadzimia

Dogodne warunki spłaty. Często komunikacja. Urocza i zdrowa okolica. Na miejscu 400 morgowy las i plaża nad jeziorem. Szczegóły, plany i kalkulacje bezpłatnie udziela **Biuro Poznań, ul. Gwarna 9, m. 4. Tel. 37-15**

K. PRZYBYŁA — Poznań

Fabryka konserw i wyrobów mięsnych

Skład hurtowy, Św. Marcina 24

telefon nr. 16-87

Na nadchodzące Święta polecam znane ze swej dobroci

Pg 3 722-12.164

szynki wielkanocne — kielbasy świąteczne itd.

Wielki wybór w pierwszorzędnych wyrobach trwałych i świeżych, oraz wszelkich gatunkach mięsa jak: rozbefy, poledwice, kule, cielece itp.

Pozatem polecam jako nowość specjalny dział, który wykonuje majonezy, galaretki, sałatki, pasztety francuskie, galart domowy, oraz dekorowane półmiski. Filije: Św. Marcin 22, Pocztowa 31a, Wielka 22, Przecznicza 2, Podgórna 10, Marsz. Focha 49, Górna Wilda 78.

Przyjmuje zamówienia na wszelkie uroczystości i dostarczam towary w dom.

KAMIENICA

najlepiej położona, dochodowa, centrum, większy obiekt ewtl. w 2 idealnych połowach, sprzedadzą właściciele. Oferty Kurjer Poznański zg 5960.

Towarzystwo handlowe belgijskie, dając możliwość zarobienia 200—300 złotych miesięcznie, poszukuje

agentów

do sprzedaży obligacji. Mr. de Dorcker 42, rue de la Paix Bruxelles, Belgja. zg 5940

Drutownia / Poznań

FABRYKA SIATEK PŁOTÓW i WYROBÓW DRUCIANYCH
SPECJALNOŚĆ: KOMPLETNE OGRÓDZENIA z USTAWIENIEM
POZNAŃ, ul. Św. Marcina 45a
TEL. 2401.

dg 1251

Najtaniej Farby Lakiery

Pokosty, Kreda, Szablony poleca Centr. SKŁAD FARB i LAKIERÓW M. PUPKA

Piekary 1 Tel. 32-05. naprzeciw Drogerji.

dg 1250 Obsługa fachowa.

GDY

słońce przyodziewa przyrodę w szatę wiosenną, to i nam pomyśleć wypada o uzupełnieniu garderoby **modnym ubraniem lub płaszczem wiosennym**, które w największym wyborze, gustownym kroju, ostatnich deseniach i najtaniej znajdziesz w firmie:

W. KONKIEWICZ

bo tam nabyte płaszcze i ubrania zadowolają wszystkich.

Polecamy na sezon wiosenny:

Modne palta na jedwabiu, raglany z najlepszych bielskich gabaryn, wykwinne ubrania męskie, chłopięce i dziecięce, spodnie prochowce i wiatrówki impregnowane oraz materjały z metra na płaszcze i ubrania czołowych fabryk bielskich bardzo tanio.

WYKWINTNY DZIAŁ MIAROWY pod kierownictwem **WYBITNYCH SIŁ FACHOWYCH.**
W niedzielę, dnia 25 b. m. magazyny moje będą otwarte od godziny 13 do 18-ej

W. KONKIEWICZ

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny wykwinnej odzieży męskiej i dla chłopców
POZNAŃ, Stary Rynek 8. Oddział - GNIEZNO Rynek 2.
Przyjmujemy asygnaty „KREDYT“

ng 5811

Ostrzeżenie!

Szanowne Obywatelstwo miasta Poznania ostrzegamy przed **zakupem węgla od ulicznych handlarzy t. zw. „hauzerów“.**

Mamy bowiem niezbitę dowody, że handlarze ci sprzedają przeważnie węgiel małowartościowy, a przede wszystkim oszukują na wadze.

Prosimy zapotrzebowania swoje na węgiel pokrywać tylko w poznańskich składnicach węgla, którzy gwarantują za dobroć węgla i dokładną wagę.

Stowarzyszenie Detalistów Materiałów Opałowych w Poznaniu.

nr 5 934

Wapno, Cement, Gips, Trzcina sufitowa

i inne materiały budowlane ze składu lub loco budowlania najtaniej we firmie

Stefan Pełczyński, Poznań
Dworzec Towarowy, ul. Towarowa. Telef. 76-05 i 76-56.
Pg 2 554-6, 117

Do Święconego PALMO

najlepsza musztarda
H. Jarosz, św. Roch 8, tel. 28-29
Pg 3 721-12, 162

ng 5 527

Potrzebny

fachowiec

do racjonalnej fabrykacji wyrobów betonowych, mogący się wykazać dłuższą praktyką i doświadczeniem. Zgłoszenia szczegółowe do dg 1337

Piotrowickiej Fabryki Maszyn, Sp. Akc. w Piotrowicach Śl.

LICYTACJA ZASTAWU

We wtorek, 27 marca o godz. 11 sprzedawca będzie w magazynach f-y Express, pl. Pr. Drwęskiego na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającym za gotówkę: 8 skrzyń siól, 57 beczek farb i bieli, 16 pustych żelaznych beczek. Pg 3707-12, 121

Brunon Trzeciak

Poznańskie, ul. Wielkie Garbary 34. Telefon 21-26.

zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Woj.

Wydział Powiatowy w Kaliszu zamierza sprzedać

DOM MUROWANY

jednopiętrowy o 32 pokojach w stanie bardzo dobrym, znajdujący się w Opatówku w odległości 10 klm. od m. Kalisza. Osada Opatówek posiada 3200 mieszkańców, przez osadę przechodzi kolej szerokotorowa i kolejka wąskotorowa oraz dwie szosy w kierunkach m. Łodzi, Kalisza i Turku.

Szczegółowych informacji można zasięgnąć w Biurze Wydziału Powiatowego w Kaliszu. dg 1332

61 LICYTACJA buhajów rozplodowych

odbędzie się w **środe, dnia 28 marca 1934 r.** na terenie Targów Poznańskich w Poznaniu.

Otwarcie wystawy o godz. 8-mej, początek licytacji o godzinie 11-tej. Droga licytacji sprzedanych będzie około 40 buhajów z pierwszorzędnym obór zarodowych. — Kata-log otrzymania można w Sekretariacie Towarzystwa lub w dniu licytacji na miejscu. ng 5800

Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców bydła nizinnego czarno-białego
Poznań, ul. Miśkiewicza 33.

OGŁOSZENIE

Z powodu inwentury biura nasze będą dla klientów zamknięte w dniach 3, 4 i 5 kwietnia 1934 r.

Następna

LICYTACJE

rozpoczynamy w **poniedziałek, dnia 16 kwietnia 1934 roku** na sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej nr. 8a. Przedmioty licytować będziemy codziennie od godziny 10 do 14. Licytacja obejmuje:

NEWYKUPIONE ZASTAWY DO NR. 63.370

NEWYKUPIONE PROLONGATY DO NR. 197.087

Prolongaty przyjmować będziemy tylko do czwartku dnia 12 kwietnia 1934 roku. ng 5812/13

LOMBARD MIEJSKI stoł. m. Poznania
ul. Sieroca nar. Nowej.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1. KAMIENICE

Kamienicę
dobrze położoną w Poznaniu lub większym mieście powiatowem kupię przy wpłacie 40-50 000. — Oferty dokładne wprost od właścicieli Kurjer Poznański zdg 37 988

Administracja
domów fachowo i korzystnie załatwia administracja kamienic J. Schmidt, Wierzbicice 11, telefon 73-76. zdg 37 635

Willa
8 pokojowa w Puszczykowie nad Wartą z garażem, wszelki komfort, do sprzedania lub wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 38 012

Posiadłość
w Poznaniu, ul. Polna 31 sprzedam. Informacje na miejscu, mieszkanie 9. Pośrednicy wykluczeni. zdg 37 817

Poszukujemy
kamienicę śródmieście, wpłata 100 000. — wille tylko Łazarz — wpłaty 30 000. Osiecki Pfizner, Grobla 25a. zdg 38 054

Kamienica
III piętrowa w śródmieściu — dzielnica handlowa, bez obduźnienia, do sprzedania. Wiadomość skrzynka pocztowa nr. 51. zdg 38 110

Dom
jednopiętrowy, front wolny — sprzedam. Debiec, Wiśniowa 55a zdg 38 135

Kamienica
czteropiętrowa narożnikowa dwa fronty najlepsze położenie Poznań. dochód ustawowy, cena 90 000 wpłaty 55 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 215

Kamienicę
ogrodem sprzedam. Mosina, Garbárska 7. zdg 38 168

Kamienicę
kupię, dam podmiejską wille i 60 tys. gotówki tylko od właściciela. Oferty z opisem Kurjer Poznański zdg 38 327

Kamieniczka
niewielka dołna, handlowe położenie, pobliżu Starego Rynku Poznania, wolny skład, mieszkanie tanio (30 000 zł) na sprzedaż. dogodna hipoteka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 523/4

Kamienica
centrum, wpłaty 60 000. Błoch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 38 491

Kupię
dom komfortowy, nie wymagający reparacji, w Poznaniu, wprost od właściciela. Agenci wykluczeni. Wpłata około 100 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 353

Wille
dwumieszkańcowa, dziesięciopokojowa przy Operze, wspaniała, ogrodem, wolna podatku sprzedam właścicieli. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 578

Wille
w Solcu 10 pokojowa z ogrodem sprzedam Juska, Woźna 14, mieszkanie 4. zdg 38 581

Kamienice
narożnik, 4-piętrowa, 18 balkonów 85 000. wpłaty 50 000. dochód 12 000. Wille 10-pokojowa, komfortem, ogrodem 37 000 sprzedam. Maciejewski, Zwierzyniecka 3, Telefon 62-66. zdg 38 672

Kamienice
w Gnieźnie, dochód roczny 9 000, sprzedam 75 000. wpłaty 25 000. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 631

2. PIENIĄDZ

Mistrz
piekarski poszukuje wspólnika nie-fachowca kapitałem do założenia piekarni. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 982

Z kilkoma
tysiącami oszczędności przystąpi młoda, energiczna siła biurowa, jako czynna współczka do solidnego przedsiębiorstwa przy pełnym zapewnieniu kapitału. — Zna korespondencję, księgowość, język polski, niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 731

Wspólnika
lub pożyczki 5-10 000 zł poszukuje dobrze prosperujący, prawie bezkonkurencyjny przemysł w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 38 114

Poszukuję
pożyczki 12-15 000 na mleczarnię, na dobre zabezpieczenie i hipotekę, udział w zyskach lub 12%. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 367

200 zł
poszukuje spieszenie inteligentny kawaler, dam zastaw. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 297

Dam
3 pokojowe z wygodami jako procent za wypożyczenie 6-8 tysięcy na rok. Nowy dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 482

25 000,—
hipotekę na kamienicę, śródmieście oddam za 15 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 601

Wspólnika
8 000 do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa przemysłowego przyjmę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 388

5-6 000
wspólnika dobrze prosperującej wytwórni poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 655

6% pożyczkę nar.
1 000 zł sprzedam bardzo korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 676

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane
Drogeria w dobrym punkcie dobrze postawiona korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 315

Samotnym
— chronicznie chorym — stały pobyt tanio. Sanatorium „Salus“ Kraków. ng 5 705

Puszczykowo
na stałe lub sezon, masywnej wille, blisko lasu, dworca 3 pokoje kuchnia pokój dla służącej, łazienka taras i oszklona weranda etc. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 37 885

W Puszczykowie
szukam pokoju z utrzymaniem dla wypożycznika na kwiecień lub dłużej. Cena do Kurjera Poznańskiego zdg 37 977

Puszczykowo
5-6 pokoi z kuchnią lub bez od 1 maja na cały sezon. Tel. 7635. zdg 37 463

4. OSOBISTE

Przepraszam
p. Bolesława Przepiórę za znieważenie go w dniu 19 marca 1934 w kawiarni Eplanada, Edmund Skrzypczak, Górna Wilda 122. zdg 37 949

Grafolog London

wszelchświatowej sławy!
Poznań, Śniadeckich 4, m. 10
Grafolog London zdumiewająco odkrywa wszelkie tajemnice z charakteru pisma, anonimów, fotografii. Wyszczególnia najważniejsze fakty w sprawach: życiowych, majątkowych, rozwodowych oraz o wyniku spraw procesowych. — Określa charakter, zdolności, przeznaczenie. Na życzenie eksperymenty medialne. Zainteresowanym gra Loterii Państwowej wskaże numery szczęścia lub ostrzeże przed stratą. Dyskretne niekrepujące przyjęcia rano od 10-1 i od 3-8 wieczorem. W niedziele i święta od 3-6. zdg 38 479

6. OŻENKI

Dwóch
młodych, przystojnych Ślązaków (kucy-rzemieślnicy) poznają tą drogą powodu braku znajomości panny do lat 26, przystojne, gospodarne, mające zamiłowanie do dobrej fotografii. Łaskawe oferty fotografii, której zwrot recza, do Kurjera Poznańskiego zdg 38 810

Siostry
dwie z mieszkaniem 3 pok. panny poszukują panów inteligentnych z pewnym utrzymaniem w wieku do 55 lat, cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 727

Panna
zgrabna, miła, posagiem, wyprawą, eleganckim umeblowanym mieszkaniem ul. Słowackiego, poznańska urzędniczka państwowego od 29-39. Cel matrymonjalny Zgłoszenia nieanonimowe do Kurjera Poznańskiego zdg 38 423

Szczęście małżeńskie

znaleść można przez wielkie międzynarodowe biuro kojarzenia małżeństw Stabrey, Berlin, Stolpischestr. Informacje bezpłatne odwrotnie. Zapytania w języku niemieckim. zdg 37 055

Bogaty
wybór panów posiada „Zróżdło Szczęścia“ Lwów, Kościuszki 16. Panie do zamążpójścia zgłoszą bezwzględnie swe dane i wymagania bezpłatnie. ng 5743

Wyjdzie
zamaż szatynka, niebędna, najchętniej za urzędniczką dyrektorki kolei, cukrowni wieku od 35 lat. Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 408

Panienska
lat 24, posiada umeblowanie na 3 pokoje, pianino i cośkolwiek gotówki wyjdzie zamaż. Panowie raczą złożyć oferty pod zdg 37 248 do Kurjera Poznańskiego.

Najodpowiedniejsze
partie dla pań panów poleca „Wanda“, Szkoła 6 — 3. zdg 38 634

Kupiec
samodzielny kawaler, lat 33, przystojny szuka znajomości sympatycznej pani z gotówką. Cel matrymonjalny. Szczegółowe oferty możliwe fotografii Kurjer Poznański zdg 37 634

Kawaler
lat 34, urzędnik państwowy, — trzeźwy i bez innych nalogów poszukuje żony. Wyczerpujące oferty z dołączeniem fotografii proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 37 694

Rzemieślnik
lat 28, poszukuje żony. Egzystencja zapewniona, cośkolwiek gotówki pożądane. Zgłoszenia z fotografiami do Kurjera Poznańskiego zdg 38 016

Poślubię

panne, której zaley tylko na mezu. Zdecydowane oferty Kurjer Poznański zdg 37 997

Profesor

wdowiec, 58, emerytura 480 miesięcznie, pozna panna w celu matrymonjalnym z posagiem. Oferty „Informator” Lwów, Kościuszki 16, parter. Znaczek na odpowiesz. ng 5 733

Blondynka

lat 23, wesołego usposobienia, pracująca umysłowo, pozna pana od lat 26-32, zrównoważonego na stanowisku. Oferty poważne, nieanonimowe do Kurjera Poznańskiego zdg 37 167

Kawaler

lat 32, kupiec posiada majątku 22 000 poszukuje inteligentnej panny, posiadającej nieruchomość z interesem. Cel matrymonjalny Oferty z fotografiami i znaczkami na odpowiedz Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno. dg 5800

Poznanianka

przystojna, inteligentna posiadająca 40 000 złotych poszukuje odpowiedniej partii. Panowie o nieposzlakowanej przeszłości, zamouć kulturalni z egzystencja wzgl. nieruchomości od 32-35 lat najchętniej z Poznania racza oferty z fotografiami. Złożyć Kurjer Pozn. zg 38 022

Urzędnik

państw, lat 35, wysoki poślubi pannę przystojną mająca wyprawę. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 035

Apтекаrz

44, właściciel drogerji, 29 oraz 34 lat, ożeni się odpowiedniemi paniami, posiadającymi gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 109

Przystojna

inteligentna panna, lat 26, nie biedna, pozna panna, najchętniej urzędniczka. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 141

Dla

mego kuzyna, rolnika lat 32, inteligentnego o szlachetnym i miłym charakterze, właśc. 250 morgowego wzorowego gospodarstwa bez długu przy mieście powiatowe, szukam żony do lat 30, inteligentnej, dobrze wychowanej, gospodarnej z majątkiem. Oferty z fotografiami do Kurjera Poznańskiego zdg 37 275/6. Dyskreca zapewniona. Pośrednictwo rodziny mile widziane.

Kawaler

lat 29, kupiec, bez majątku, poszukuje żony panny lub wdówki, cokolwiek gotówki lub nieruchomości (skład), najchętniej prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 593

Wdowiec

lat 46, posiadający nieruchomość w Pozn., poszukuje w celu matrymonjalnym starszej panny lub samotnej wdowy, posiadającej realność lub gotówkę. Pannie przystojnej, ładnego usposobienia racza nadać ogłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 38 621

7. SPRZEDAŻE

Dom

3 piętrowy, 3 składy pół minuty od Starego Rynku oprócz tego dom na rozbiórce w podwórzu za gotówkę sprzedam. Poznań, ulica Woźna 12, m. 4, gospodarz. zdg 37 720

Młyn

motorowo-automatyczny, mieście Poznańskim, Przemiał około 140 cetr. Mieszkanie ogród. Sprzedam lub zamienie na kamienie z dopłatą do młyna 20 tys. Cena 65 tys. Wpłaty około 40 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 498

Parcelę budowlaną
na rynku lazarskim zaraz ko rzyźnie sprzedam. Zgłoszenia Stanisław Musiol, Wołszyn (Poznański). zdg 37 820

Jajka drażetkowe
likworowe, karmelowe, pomadkowe, persipanowe, czekoladowe poleca najtaniej. Wytwórnia cukrów drażetek i marmelady, L. Sledziński, Poznań, Wroniecka 17, telefon 12-42. zdg 33 633

Złote

srebro, brylanty kupuje i sprzedaje „Occasion”. Aleje Marcin-kowskiego 23. zdg 35 836

Fajans

szkło po niskich cenach poleca. Naczynia kamienne ogniotrwałe. L. Gajowicki, Nowy Rynek 3, Hurt. Detal, Telefon 54-27. zdg 36 164

Fiat 501

otwarty, bardzo dobry stan. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 812

Fiat 501

okazynie sprzedam. Obejrzedz garaż międzynarodowy, Brama Debińska. zdg 37 050

Od

40 lat istniejący skład obrazów, artykułów piśmiennych, dewocyjnych, połączony warsztatem szkła i szkła w podwórzu starości w kuracyjnym mieście Inowrocławia. zaraz sprzedam. M. Meclowski, Inowrocław, Król. Jadwigi 22, zdg 37 620

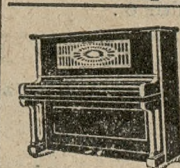
Skrzynki dyktowe

pojedynczo i hurtownie Sniegocki, Ratajczaka 2, II. p. Pg 2 562-8,63

Wielka wysprzedaż antyków
salony, jadalnie, serwantki. Serwis obiadowy Kopenhaga, wiele innych. Wielki wybór obrazów. Flański. Woźna 9. Pg 3343-54,162

Na sezon wiosenny

polecam Crep Mongol, crepę Satin, Marocien w najnowszych deseniach. Andrzejewski, Szkolna 13, dg 1074

Pianina

najlepszej jakości dostarcza wprost z fabryki po cenach niskich największa w Polsce fabryka pianin B. Sommerfeld, filja Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 5 399

Sprzedaje

kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisyowy, Podgórna 2. Pg 3085-10,58

Centrala Mebli

Wielka 26, poleca meble po cenach najniższych. Pg 3341-11,11

Kapelusz damskie Jan Sozański

Duży wybór. — Hortownia, St. Rynek 84, wejście Zamkowa 6. Pg 3340 11,3

Motocykle

angielskie nowe, używane, ceny najniższe powodu likwidacji. Zy-dowska 29. Pg 3 351-12,21

Rury

kanalizacyjne, wodociągowe najtaniej Koska, Dominikańska 5. dg 1302

Pianina Bettinga

najlepsza jakość, ceny najniższe. długoterminowe spłaty. Dostawa wprost z fabryki fortepianów i pianin, Leszno oraz Poznań, Ratajczaka 28. dg 1298

Ariel

motocykle, części zapasowe, wysyła generalni zastępcy Scott Pawłowski, Lwów Akademicka. Pg 3139 72,17

Sprzedaj — Naprawa

wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań, Ratajczaka 2. dg 1039

Motocykle

reparacje, ceny kryzysowe. Używane oraz nowe maszyny tanio. Koszczyński, Dąbrowskiego 4, dawniej „Sarolea”. Pg 3 339-10,113

Maszyny

piszące i liczące, powielacze. Przybory, meble i sprzęt biurowe, naprawy, remonty, przeróbki. Skóra i S-ka. Aleje Marcinowskiego 23. Pg 3 334-10,47

Mosina

przy dworcu Perkwiczówka parcele, sprzeda Urbanowski, Srem, Mickiewicza 49. zdg 37 715

Skład

papierniczo — galanterijny mieszka-niem. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 937

Zlewy

kłozety, umywalki najtaniej Koska, Dominikańska 5. dg 1300

Za

zdyskontowanie weksli bardzo poważnej instytucji na 15—20 tys. dam posadę dobrze płatną lub procent od umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 680

Udziałowca

20—25 tys. zł poszukuje poważne przedsiębiorstwo handlowo-przemysłowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 681

Okucia

budowlane poleca Hurtownia okuć Hurt Polski, ul. Wrocławska 9. ng 5764

Marki

i futy angielskie w zlocie ko rzyźnie na sprzedaż. Oferty Kur-jer Poznański zdg 37 799

Reklamówkę

mała ekonomiczna „Mot”, oraz Motor 6 P S, spaliny. Kłozka, Dąbrowskiego 32. zdg 37 870

Powóz

półkryty Neuss Berlin w najlepszym stanie i wolant sprzedam korzystnie. Müller, Stawna 6. zdg 37 099

Drut kolezasty

nieużywany jak nowy nadszedł. Roman Gruszczyński, Przemysłowa 22. zdg 37 170

Drzewa owocowe

alejowe, ozdobne i róże polecaja Szkółki Drzew Jeske, Jelonek, p. Zlot-niki k/Poznań, tel. 3 Filja i sprzedaż detalna; Poznań, ulica Szaniackiej. Cenniki na żądanie. Pg 3136-9,54

Wanny

piece kąpielowe najtaniej Koska, Dominikańska 5. dg 1301

Domek

3 mieszkaniowy owocowy 2 000 mtr. Poznań, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 972

Materiały

na ubrania, płaszcze i mundury wojskowe zjednoczonych fabryk sukna — Hess-Piesch i Strzygłowski w Bielsku. Sprzedaż detaliczna naszych wyrobów w Poznaniu, 27 Grudnia 16, w firmie „Zjednoczeni”. zdg 37 957,13.

Mundurki — Płaszczyki

poleca Jaworska Nowa 11, I. piętro. zdg 37 981

Pianino

Eckiego sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 37 948

Dwa motocykle

jeden przyczepka, sprzeda, zamieni, dopłaci. Migdał, Solna 16. zdg 37 947

Wózek

dziecięcy sportowy, mało używany. Stroma 2, m. 11 zdg 38 065

Kawiarnię

mniejsza, ruchliwy punkt, dobrze prosperująca, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 066

Alfa, Szkolna 10

narożnik Jaskółczej. zdg 38 470

Bizuterja — Puderniczki

Papieronice — Albumy
Wyroby alabastrowe różne podarki imiennowe. Wielki wybór. — Ceny niskie. zdg 38 471

Sprzedam

kiosk. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 257

Rower

„Wisła” na balonach. Mickiewicza 18 a, m. 7. zdg 38 256

Kiosk

pokojem sprzedam tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 38 088

Dom

składem korzystnie sprzedam 20 000, wpłaty ugodowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 092

Gramofony

płyty, mechanizmy, reparacje. Ceny niższe. F. Balon, Poznań, Woźna 12. Pg 2 560-8,40

Nowożeńcy

umeblują najkorzystniej mieszkanie tylko Fabryka Mebli, Rynek Śródecki, Poznań. zdg 11 219

Z powodu

wyjazdu sprzedam meble. Chelmońskiego 21, Moszczyński. zdg 37 993

Motocykl

B. S. A. 350 m³ w dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 990

Gospodarstwo

120 morg sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 866

Drzewa iglaste

thuje, cyprusy itp. ozdobne krzewy wyprzeda Stanisław Majewicki, Poznań — Nowina (cmentarz jeżycki). zdg 37 638

Nowości wiosenne

walizy Czyst, Szkolna 11. Torebki, parasole. Pg 3631-12,50

Kociol parowy

7 atm, stojący i maszyn parowa 4—6 K. M. korzystnie sprzedam. Aleksy Jasik, Meh. pow. Srem. zdg 37 999

Nagrodzone

kanarki tanio sprzedam. Sienna 6/7, mieszkanie 6. zdg 38 009

Jamniki

długopole, brązowe, 9 tygodniowe, czyste rasowe, 20 zł sztuka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 011

Kompletne

urządzenie do lemoniady i piwa oraz butelki sprzedam tanio. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 017

Zakład

fryzjerski Poznaniu mieszkaniem tanio sprzedam powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 920

Parasole

w najnowszych deseniach bardzo tanio, nowy transport. Grunwald, Gwarna 17. zdg 37 938

Parcela

okazynie w Puszczykowie blisko dworca do sprzedania. Zgłoszenia Grobla 22, telefon 29-45. zdg 38 029

Motocykl

New Imperial nowy sprzedam korzystnie. Gorzyński, Wielka 19 Probiernia. zdg 38 024

Łóżecko

dziecięce z materacem sprzedam. Szkolna 11, m. 17, od 1—3. zdg 38 025

Sprzedam

platformę i szory. Strzelecka 11, m. 25. zdg 38 040

Futra

lisy, kurtki, szalki, nie kupisz nigdzie tak tanio jak w złota niedziele u Dobrowskiego, Marcjana 1. zdg 38 044

Skład

owoców sprzedam korzystnie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 062

Rower

tanio. Ratajczaka 11, 50. zdg 38 056

Zbożowcy

W bogatej okolicy bez konkurencji sprzedam. Spichrze przy dworcu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 052

Maszynę

Singera damska krawiecka tanio sprzedaję. Ostrówek 15, m. 3. zdg 38 211

Drzewo

stolarskie - budowlane ceny konkurencyjne, poleca — Składnica Drzewa, ulica Strzelecka 14 a. Telefon 14-95. zdg 38 123

Instrumenty dęte

Helcon F. 2 Tenory B, 1 Alt E, 2 Klarnety B, 1 Klarnet C, duży beben, para czynieli na sprzedaż. Jasna 5, m. 3. zdg 38 113

Meble kuchenne

najtaniej Łakowa 4 a, stolarnia. zdg 38 128

Samochody

osobowe Minerva, Fiat, Essex, Jewett, ciężarowe Fordy, Chevrolet, International sprzedamy tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 37 916

Maszynę

Singera krawiecka bebenkowa tanio sprzedam. Poplińskich 9, m. 3. zdg 38 205

Świetlana

latarnia reklamowa kompletna tania. Hildebrandt, Stary Rynek 73. zdg 38 191

Kapelusze ostatnie nowości najtaniej
Ceglowski, ulica Pocztowa 5. zdg 38 453

Wielka sprzedaż antyków

Pocztowa 22. zdg 38 216

Antyki

Młyńska 4, stolarnia. zdg 38 217

Parcelę

sprzedam w najlepszej dzielnicy willowej w Poznaniu gdzie wszędzie wyhod. Adres do Kurjera Pozn. zdg 38 219

Zakład

fryzjerski dobrym położeniu tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 152

Ule

warszawskie tanio sprzeda: „Biu-ro Agrarne”. Plac Wolności 9. zdg 38 147

Sprzedam

700 ornej, 200 łak. 1500 lasu lub oddzierżawie 800 morg od zaraz. Maj. Zaborowo, poczta Leszno. zdg 38 375

Okazja

Całkowita wyprzedaż z powodu likwidacji placzyski damskich, meble, ubrania po cenie niewywołanej, konfekcja zimowa za bezcen, Tania Odzież, ul. Wielka 23. dg 1 329

Parcelę

1 000 m² przy Ostroroga, Szkolna 3, m. 17. zdg 38 291

Zaprowadzony skład
towary krótkie, galanterijne, artykuły meskie, garderoba, mieszkanie dobre położenie, powiatowe miasto, z towarem — bez tanio wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 178

Młynek

do farby większy nie używany sprzedam. Śniadeckich 6, m. 7. zdg 38 184

Likwidacja

meble, porcelana, kryształ, bronz kilimy, obrazy tanio. Małeckiego 11, m. 3. zd

Wytwórnice
cukierków — czekolady, Poznaniu, zaprowadzona, kompletnie urządzona, bardzo korzystnie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 352

Kajak
dwuosobowy, nowy okazynie, ul. Długa 10, m. 7. zdg 38 348

Singera
krawiecka tania, Dominikańska nr. 1 — 1. zdg 38 276

Meble najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy krzyżu zdg 38 463

Jadalnie — Sypialnie
kuchnie, szafy, łóżko, stół, krzesła kanapy, leżanki, lustra, biurka najtaniej, Dom Komisyowy, Wroniecka 6/8. zdg 38 462

Na święta jeszcze taniej
Serwis kawowy 6 osób porcelanowy śliczna dekoracja, uszy złoczone tylko 12,95. Serwis stolowy 6 osób porcelanowy 35.— Marian Lesiński, Wroniecka, porcelana, szkło, podarki praktyczne. zdg 38 460

Ubrania, płaszcze, spodnie, kurtki, płaszcze damskie,
materiały z metra najtaniej tylko w firmie W. Janas, Poznań, St. Rynek 42, Wrocławska 20, zdg 38 430

Salonik
mahoniowy, lekki lustrem okazynie, Dominikańska 3. Pg 3670-12.137

Salon Biedermeyera
malonowy, dobrym stanie okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3671-12.138

Salonik
pluszowy, zielony tania Dominikańska 3. Pg 3672-12.139

Gabinet męski
debowy, dobrym stanie 290 złotych, Dominikańska 3. Pg 3673-12.140

Garnitur klubowy
gobelinowy okazynie Dominikańska 3. Pg 3674-12.141

Kasa National
9 kelnerów, niklowana jak nowa okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3675-12.142

Skrzydło orzechowe
krótke, płyta metalowa, dobry ton, wyjątkowo tania Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3 Pg 3676-12.143

Heblarka Herkules
(Dichtenobelmaschine) 60 cm szerokości, dobrze utrzymana okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3678-12.127

Nowoczesny gabinet męski
bardzo tania Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3677-12.144

Maszyna kombinowana
stolarska, dobrym stanie okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3679-12.128

Wille
w Puszczykowie dwoma mieszkaniami czteropokojowymi ogrodem 8 minut od dworca tania sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 38 441

Restauracje
nowoczesna, dobrze prosperująca, dobre położenie sprzedam, cena 4 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 444

Odstąpię
skład towarów krótkich, nadający na każdą branżę, Kraszewskiego 5, „Tani sklep”, zdg 38 570

Oryginalny modlitewnik Taebris
2 1/2 x 3 1/2 mtr., 250 lat stary, bardzo dobrze utrzymany, okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3 710-12.124

Wózek
dziecięcy, Józefa 6, parter, prawo zdg 38 437

Kiosk
śródmieście sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 38 436

Kwiaciarnie
sprzedam z mieszkaniem 1 200.— Oferty Kurjer Poznański zdg 38 433

Restauracja
bardzo dobrze prosperująca, centrum Poznania wraz mieszkaniem z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa jest natychmiast do oddania. Zgłoszenia przyjmują kierownik browaru Haberbusch Schiele, ul. Szamarszewskiego 6/7. zdg 38 430

Skład
blawatów, towarów krótkich urzędniem, mieszkaniem, prowincji, towarem, 4 000 zł sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 376

Dywany perskie
stare, dobrze utrzymane okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3 709-12.123

Serwisy
objaźdowy, kawy, komplety okazynie, Woźna 16, Komis. Pg 3 705-54.290

Samochód
4 osobowy „B. M. W.” limuzyna do generalnego remontu sprzedam. Telefon 11-66 od godz. 2—5. Pg 3 706-54.201

Rower
męski sprzedam. Górna Wilda 82 podwórze, parter. zdg 38 440

Wielkopańska jadalnia gdański styl
2 bufety, kredens, stół 36 osób, zegar stojący, 18 krzesel, obudowanie, praca artystyczna, wyjątkowo piękny pokój, bardzo dobrze utrzymany, tylko dla znawców. Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3 708-12.122

Singer
wpuszczana okazynie Woźna 16, Komis. Pg 3 704-54.199

Kuchnie
używane okazynie, Woźna 16, Komis. Pg 3 702-54.197

Kanapki
restauracyjne okazynie, Woźna 16, Komis. Pg 3 703-54.198

Jadalnie
używane, dobrze utrzymane okazynie, Woźna 16, Komis. Pg 3 701-54.196

Sypialnie
używane, dobrze utrzymane okazynie, Woźna 16, Komis. Pg 3 700-54.195

Kasy
National okazynie, Woźna 16, Komis. Pg 3 699-54.194

Parcele
pod wille, woda, światło, kanalizacja, blisko kościoła lazarskiego, Łukaszczyca 26, m. 7. zdg 38 546

Plac
2 800 m² przy Sienkiewicza, także w 4 działkach sprzedam. Słowackiego 34, l. lewo. zdg 38 515

Urządzenie
składowe, Mylna 10. zdg 38 516

Elektrolux
froterka parkietowa i odkurzacz okazynie, Wilamowski, Wielka nr. 23. zdg 38 603

Jadalnie dębowe solidne bardzo tania!
oddaje Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3693-12.132

Eleganckie gabinety męskie — wyjątkowo tania!
poleca Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3692-12.131

Piękna sypialnia polerowana
orzechowa, kompletna, nowoczesna okazynie, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3694-12.133

Sypialnia dębowa
używana, marmurem, lustrami okazynie, Dominikańska 3. Pg 3695-12.134

Radjoaparatury
trzylampowe, anodowy, kompletny, okazynie, Dominikańska 3. Pg 3696-12.135

Elektroluxy
zwykły — ręczny okazynie Dominikańska 3. Pg 3697-12.136

Wózki
wyprawki, Trabczyńska, Gwarna 11. Przyjmuje asygnaty Kredyt. zdg 38 387

Motocykl
„D. K. W.” mało używany 450 zł i radio, Dąbrowskiego 85, m. 2. zdg 38 386

Zakład fryzjerski
dobrze ułożony, zaprowadzony zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 384

Lokomobile
fabr. Cegielski rok 1910, 10 atm. 8 PS. bez bledu lżejsza sprzedam 1 800 zł, lub zamienię na parow. młockarnię, Ign. Lemiszewski, Miłosław, Rynek. zdg 38 377

Hotel
nowy, jedyny, z sala, 3 składami, koncesja zapewniona, korzystnie do sprzedania lub wydzierżawienia. Wierzbicki, Łabiszyn. zdg 38 379

Skład
skór, przyborów przy Starym Rynku sprzedam powodu choroby. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 412

Maszyna
do krojenia materiałów zapędem, elektrycznym z motorem sprzedam korzystnie, Grzeskowiak, Wrocławska 10. zdg 38 406

Sypialnie
biała tania sprzedam. Patrona Jackowskiego 40, m. 7. zdg 38 404

Planina
sprzedaje najtaniej Długa 16, m. 1. zdg 38 639

Zajaczki i jajka
czekoladowe, napelmiane, ozdobne, drażetkowe, baranki cukrowe, bomboniere, czekoladki i cukierki poleca najtaniej L. Siedziński w składach fabrycznych — Wroniecka 17, Stary Rynek 12, Wielka 15, Stary Rynek 35 (wieszcie z Wiankowej). zdg 38 635

Rower
sportowy, Asnyka 3, m. 9. zdg 38 625

W Hurtowni Porcelany niedziela otwarta
tamże najtaniej i najkorzystniej. zdg 38 668

Sprzedam
lub wydzierżawie domek 2 pokoje i kuchnię, stajnia, ogród przy Poznaniu. Zgłoszenia Za Grobla 2, 6 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 653

Kilim
tania sprzedam. Gasiorowskich 10, m. 10. zdg 38 624

Skład
kolonialny, delikatesów, dobrze prosperujący. Adres Kurjer Poznański zdg 38 632

Album znaczków pocztowych
przedwojennych sprzedam. Wyśląńskiego 16, m. 8. zdg 38 650

Cały Poznań
podziwia piękne tania kapelusze, Piętrzykowska, Wielka 8, Pg 3720-12.151

Pianino
dobre sprzedam. Kraszewskiego 5 — 5. zdg 38 571

Konia
tania sprzedam. Chwaliszewo 13. zdg 38 568

Piec
kapielowy na węgiel tania. Łopiński, Wielkie Garbary 18, wchód Woźna. zdg 38 563

Egzystencjal
Drogeria 25 lat, zaprowadzona, dla choroby gotówka 10 tys. okazynie sprzedam. Znaczek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 561

Ogródek działkowy
na Winiarach tania sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 38 587

Pasieki
10 pni pszczoł sprzedam tania. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 38 586

Instrument niwelacyjny
Reissa korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 38 557

Singera
damską, dobrą tania. Szewska 11, mieszkanie 4. zdg 38 598

Sprzedam
duże lustro i łóżko żelazne dwuosobowe. Kreta 6 — 5. zdg 38 596

Parcele
sprzedam w Debu 1 800 m kw. na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Piaskowa nr. 1, Konieczny. zdg 38 565

Parcele
ulicy Milej, 12 000 m kw. a 7 zł, ulicy Grunwaldzkiej 765 kw. m. a 8 zł. Aleja Wielkopolska 1 000 kw. m. a 9 zł sprzedam. Maciejewski, Zwierzyniecka 8, Telefon 62-66. zdg 38 671

Kiosk
sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 38 540

Skład
rzeźniczy, bezkonkurencyjny, — mieszkaniem — bez. Choiszewskiego 17. zdg 38 537

Parcele
śródmieściu wysoko rentujące korzystnie sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 534

Kwiaty — Palmy
do kościołów i salonów wszelkiej dekoracji poleca Specjalny Skład Kwiatów sztucznych, Waleczak, Wrocławska 28/29, Telefon 55-65. zdg 38 522

8 tanich dni przedświątecznych Szkló stołowe - szlifow. Porcelane - Alpakę Fa C. Ratt
27 Grudnia 4. l. pnr. zdg 38 619

Sprzedam
z powodu wyprzedzenia sypialkę, biurko, leżankę, lampę gazową elektryczną, Dąbrowskiego 24, m. 17. zdg 38 670

Patefon
walizkowy sprzedam pół ceny. — Chociszewskiego 45, m. 13. zdg 38 633

Ford
limuzyna 1930 bardzo dobry stan tania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 38 632

Wózek
dla dziecka, sportowy, tania. — Sienkiewicza 7, m. 10. zdg 38 629

Parcele
w Poznaniu za gotówkę kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 980

Motor
5 K. M. 440 volt, prad stały kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 979

Teren
lub zabudowania fabryczne na peryferiach miasta poszukuję. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 951

Radjo
4 lampkowe na prad zmienny. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 38 084

Detektor
tylko najlepszy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 090

Meble używane
wszelkiego rodzaju kupuję, płaci dobre ceny Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3. Pg 3 326-9.107

Kwity
lombardowe kupuję „Lamus”. Strzelecka 1. Pg 2 559-53.427

Poszukuję
prase do torfu do zapędu lokomobila ewentl. konna. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 992

Mniejszy
zakład fryzjerski z mieszkaniem kupię. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 37 987

Mniejszy skład
kolonialny względnie towarów krótkich - blawatów, możliwie z mieszkaniem kupię. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 37 986

Rury żelazne
1 1/2 calowe pocynkowane kupi A. Jasiak, Mchy, pow. Srem. zdg 38 000

Domek
okolice Poznania kupi samotny emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 008

Mleczarnię
kupię lub wydzierżawie od zaraz. Oferty pisemnie „Par” Poznań pod 54.178. Pg 3 646-54.178

Kupię
okazyjnie 250 mtr.³ nowej blachy cynkowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 028

Kupię
ciężarówkę lub podwozie. Oferty z ceną i rocznik Kurjer Pozn. zdg 38 115

Skład
rzeźniczy z warsztatem i urządzeniem lub bez poszukuję od zaraz w Poznaniu. Oferty z podaniem ceny i czynszu dzierżawy do Kurjera Poznańskiego zdg 38 204

Limuzynę
4 osobowa dobrze utrzymana kupię gotówką. Zgłoszenia telefon 14-47. zdg 38 213

Piec kapielowy
używany, węglowy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 365

Zakupię
większą ilość jaj, cena hurt. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 364

Meble
koszykowe używane kupię. Zgłoszenie Kurjer Poznański zdg 38 269

Motocykl
dobry gotówką kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 38 329

2 opony
715x115 w dobrym stanie kupię. Wciórka, Międzywódcy, ng 5822/3

Sztuciec srebrny
na 18 osób kupię. Cena i waga. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 475

Poszukuję
szlifiarki i ryflarki w dobrym stanie. Gerczyk, Katowice, Miłkowska 19. Tg 315

Perski
dywan duży i mały kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 280

Kupię
używany wózek piekarski dwukolowy lub rowerowy — maszynę do mielienia bułek. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 275

Browning
okazyjnie kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 38 487

Rower
dobry kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 580

Podstaw walcowy
kupię 300x500 podwójny lub pojedynczy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 380

Lombardowe
kwity kupię. Aleje Marcinkowskiego 3 a, m. 9. zdg 38 661

Maszynę
piszącą, dobrym stanie kupię. Fabrykat cene Kurjer Poznański zdg 38 622

Samochód
najchętniej, kabriolet w dobrym stanie okazynie gotówką kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 631

Dom
ewentualnie niewykończony lub gospodarstwo za samochód limuzyna jak nowa i gotówka. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 38 601

12. DO WYNAJĘCIA

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkania, biura, składy w każdej dzielnicy wskaże „Domus”. Plac Wolności 14 a. Informacje bezpłatne. zdg 35 331

Mieszkanie
komfortowe 7 pokojowe w najlepszej okolicy św. Łazarza (Park Wilsona) zaraz lub później bardzo korzystnie wprost od gospodarza do wynajęcia. Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 774

8
pokojowe Łazarz. Bez pośredników. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 34 127

3 pokojowe
łazienka. Gen. Umińskiego 19. stróż, czynsz zgóry. zdg 37 337

Sześciopokojowe
II piętro, blisko parku Wilsona, słoneczne, komfort, centralne ogrzewanie, gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 137

Czteropokojowe
Nad Wierzbakiem 26, Sołacz. zdg 37 958

2 pokoje
kuchnia przy Parku Wilsona, — zgoda gospodarza. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 955

Mieszkanie
4 i 2 pokojowe kuchnia, komfortem nowej willi przy Al. Szczęgowskiej od 1. 5. — Informacje Jasna 1, mieszkanie 3. zdg 37 950

Czteropokojowe
Park Wilsona, przynależności wolne zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 077

5, 3, 2
komf. od maja przy kościele Górczyn, Częstochowska 11. zdg 37 693

4 pokojowe
ładne, słoneczne, łazienka, elektr. balkonem, 2 umeblowane, czynsz 82, odstąpię korzystnie, Różana 4, mieszkanie 6. zdg 37 024

5 pokojowe
II i III piętro, centralne ogrzewanie. Kochanowskiego 4, m. 5. zdg 38 102

Pokój
i kuchnia. Bosa 36, Górczyn. zdg 38 091

2 pokoje
kuchnia do wynajęcia. Teczowa 8, m. 3. zdg 38 170

Dwupokojowe
nowoczesne słoneczne parkiet — czynsz miesięczny. Wilda, Grzeskowiak „Plac Sportowy” 1 (przystanek Cegielskiego). zdg 38 164

5 pokojowe
odnowione Rynek Jeżycki 3 do wynajęcia. Zgłoszenia Mroczkowski, Prusa 1, II pnr. zdg 38 179

Siedmiopokojowe
mieszkanie komfortowe. Działyńskich 3. zdg 38 268

Urzednikowi
3 pokoje kuchnia, centrum 400 zł. zwrot renowacji. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 233

Sześciopokojowe
komfortowe IV. piętro plac Nowowiejski 9, dorozca. zdg 38 227

Sześciopokojowe
wysoki parter, Młyńska 13, słoneczne odremontow. 200 lub pięciopokoj. 150. Zgłoszenia portjer zdg 38 304

Czteropokojowe
słoneczne, łazienka, centrum, zwrot kosztów, do wynajęcia. — Oferty, wymieniające stanowisko. Kurjer Poznański zdg 38 469

Sześciopokojowe
centrum, od gospodarza. Zgłoszenia św. Marcin 13, m. 6. zdg 38 247

Dwupokojowe Trzypokojowe Pięciopokojowe
wskaże BeEmEs, Marcina 74. zdg 38 242

3 pokoje
łazienka, 1 maja wolne, vis à vis stadionu, Dolna Wilda 71, obejrzeć od 10—4 po południu. Zgłoszenia portjer, telefon 38-79. zdg 38 238

Mieszkania
2 dwupokojowe oraz 1 trzypokojowe z łazienką, miesięczny czynsz 65, 75 i 100 zł. Ul. Makowa 7 — Debiec, do wynajęcia. Informacje — stróż Konens. zdg 38 401

10 pokoi
na biura lub mieszkanie, II piętro, przy Rzeczypospolitej, od 1. 4. do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 400

3
pokoje do wynajęcia. Osiedle Warszawskie. Informacje: Mickiewicza 5, m. 5. zdg 38 513

Mieszkanie
dwupokojowe. Łazarz, Lodowa 18. zdg 38 615

3
pokoje komfortowe, słoneczne zaraz. Aleja Hetmańska 11. zdg 38 439

4—5
pokojowe, frontowe, Grunwaldzka 5, stróż. zdg 38 575

Pokój
kuchnia 35, półtora roku zgóry. Gospodarz, Gasiorowskich 9. zdg 38 612

5-pokojowe
frontowe, ul. Grunwaldzka 20 a, stróż. zdg 38 572

5 pokojowe
słoneczne, I piętro, nadające na biura, Kantaki 7, od kwietnia do wynajęcia, wskaże stróż, podwórze. zdg 38 642

4
pokoje z kuchnią wynajmę. Strzelecka 21, m. 7. zdg 38 659

5 i 7
pokoi przy parku Wilsona. Zgłoszenia Matejki 59, m. 12. zdg 38 667

300
wolnych mieszkań, pośredniczy bezpłatnie. Zrzeczenie gospodarzy. Wierzbickiego 27. zdg 38 649

Trzypokojowe
łazienka — słoneczne, okolica ul. Wierzbickiego, poważnym reflektantem wprost od gospodarza. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 646

3 pokoje
komfort do wynajęcia. Jeżyce, dzierżawa 85 miesięcznie IV. piętro. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 556

13. SZUKA MIESZK.

4—5
pokojowego słonecznego mieszkania, pełny komfort, blisko śródmieścia, parter wykluczony, zaraz urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 750

6—8 pokojowego
komfortowe, kaloryfery, okolica opery, tylko parter lub 1 piętro, ewentualnie we willi z ogródkiem poszukuje pewny lokator zaraz lub później. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 36 823 lub telefon 31-69.

Urzednik
poszukuje mieszkania 3—4 pokoi, łazienka Łazarz - Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 948

Wyższy
urzędnik państwowy kawaler, poszukuje mieszkania komfortem 3—4 pokoje. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 126

Urzednik
państwowy poszukuje mieszkania od gospodarza 2—3 pokojowego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 128

Oficer
szuka 2 lub 3 pokoi z kuchnią od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 430

Poszukuję
4—5 pokoi komfortowych centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 222

Poszukuję
się mieszkania 5—9 pokoi, centrum, nie wyżej II piętra wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczani. Oferty z podaniem czynszu do Kurjera Pozn. zdg 37 472

Jednopokojowego
z kuchnią poszukuje od 1. 5. li tylko od gospodarza. Szczegółowe oferty Oredownik dg 1197

Urzednik
bezdzielne małżeństwo poszukuje 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza, ewentualnie zgóry. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 38 067

Trzypokojowe
mieszkanie możliwe stajnia 1 konia. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 954

Poszukuję
3 wziędnie 4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 38 007

Etatowy
urzędnik państwowy poszukuje dwupokojowego z kuchnią. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 013

Mieszkania
dwupokojowe, elektryczne oświetlenie od zaraz lub później poszukuje urzędniczka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 014

Dwupokojowego
mieszkania komfortowego poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 021

Mieszkanie
jednopokojowe wynajmę od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 043

Młode
małżeństwo poszukuje stróżostwa lub próżnego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 058

Poszukuję
dwupokojowego kuchnia od gospodarza, parter, centrum. Rok zgóry. Państwową posada. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 38 104

Kolejarz
dwupokojowego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 097

Pokoju
kuchni za rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 341

Szukam
pokoju próżnego zaplace zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 214

Wachmistrz
zawodowy, bezdzietny, 2 pokoje kuchnia od gospodarza. (Okolica Grolman.) Oferty Kurjer Poznański zdg 38 144

4—5 pokojowe
mieszkanie wprost od gospodarza w okolicy placu Wolności względnie 27-go Grudnia poszukuje. Pośrednicy wykluczani. — Spieszne oferty do Kurjera pod zdg 38 274

Szukam
mieszkania, 4 pokoje, centrum.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 398

Kierownik
2-3 pokoi kuchnia. Oferty Kurjer
Poznański zdg 33 344

Samotny
poszukuje pokoiku próżnego od
gospodarza na mieszkanie. Czynsz
według umowy. Oferty Kurjer
Poznański zdg 37 910/11

2-3
pokoje kuchnia, łazienka, praca z górnym
wzrostem gospodarza, czynsz zapewniony.
Oferty Kurjer Poznański zdg 38 447

2 pokoje
kuchnia, łazienka, praca z górnym
wzrostem gospodarza. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 590

3-4
pokoju mieszkanie słońca
niekierującego, wygodny, naj-
wyższy II. piętro, srodmieście od
gospodarza szuka pan stanowisku
1 maja 1934. Oferty cena
Kurjer Poznański zdg 38 411

3-4 pokojowego
mieszkania, srodmieście, lub za-
mieszkanie 6 pokojowe Działyskich.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 608

Urządnik
2-3 pokojowego od gospodarza.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 604

Poszukuje
2-3 pokojowego mieszkania okolic
Jeżyce, Łazarz, wzrost od
gospodarza od 1. IV. wojskowy
zawodowy, Rodziny 3 osoby.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 663

2-4
pokojowego, bliżej centrum. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 644

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
umebl. balkon, elektr., łazienka,
całkowite utrzymanie lub bez za-
raz. Od 1. 4. ewentl. 2 pokoje. —
Obejrz. od 3-8. Różana 6. m. 8
II. ptr. zdg 36 944

Gabinet
i sypialnie, niekierujące, eleganckie
panu. Aleje Marcinkowskiego
16. m. 17. od 3-5. zdg 37 195

Park
Wilsona wytwornie umeblowane,
niekierujące wygodami, telefon,
łazienka. Wyspiańskiego 12, m. 2
zdg 37 740

Pokój
frontowy, duży dla lepszego pa-
na. Maleckiego 12, m. 19.
zdg 37 286

Pokój
duży, elektryczność, studentom,
solidnemu panu. Skryta 7, parter,
lewo. zdg 37 970

Niekierujący
fortepianem, Wolnica 3 — 9.
zdg 37 961

Śniadeckich
21, mieszkanie 5. zdg 37 952

Niekierujący
frontowy, jedno lub dwie osoby.
Szewska 14, mieszkanie 8. zdg 37 945

Zwierzyniecka
10, mieszkanie 6. zdg 38 063

Pokój
słoneczny, światło elektryczne
wynajme elektrycznej pani. Da-
browskiego 36, m. 9. zdg 38 064

Elegancki
utrzymaniem do wynajęcia. Ra-
tajczaka 11 a, m. 102. zdg 38 068

Pokój
umeblowany, jasny, łazienka, do-
bre utrzymanie. Bukowska 1,
mieszkanie 18. zdg 38 069

Urzędnicze
Dabrowskiego 9 — 5. zdg 38 071

Pokój
panom wynajme. Wielka 17, mie-
szkanie 15. zdg 38 072

Pokoje
Kantaka 2, mieszkanie 5. zdg 38 078

Niekierujący
utrzymaniem, bez. Chwaliszewo
5, mieszkanie 6. zdg 38 079

Elegancki
urzędniczy, utrzymaniem, bez.
Kreta 6, mieszkanie 7. zdg 38 086

Pokój
niekierujący. Dolina 3, mieszka-
nie 2. zdg 38 093

Utrzymaniem
bez. Kochanowskiego 5, mieszka-
nie 1. zdg 38 094

Pokój
wygodami. Wierzbiciele 17 — 9.
zdg 37 902

Most Teatralny
frontowy, słoneczny, spokojnym,
stałym. Dabrowskiego 15, mie-
szkanie 3. zdg 38 076

Klatki
schodowej panom. Focha 47 a,
mieszkanie 1. zdg 38 015

Miły, czysty, cichy
niekierujący, umeblowany po-
kój, ewentualnie dwa przyległe
oddam tanio. Wszelkie wygo-
dy. 10 minut pieszo od placu Wol-
ności i dworca. Wierzbiciele 15. I.
m. 22. dom ogrodowy, prosto od
godz. 3-6. zdg 37 524

Dwuosobowy
frontowy komfortowy. Śniadeckich
16 — 6. zdg 38 031

Balkonem
Czesława 15, mieszkanie 14.
zdg 38 032

Klatki
umeblowany frontowy, elektrycz-
ność panu. Różana 11 — 29.
zdg 38 036

Ladny
dwuosobowy solidnym. Bukow-
ska 17, m. 10. zdg 38 045

Dwuosobowy
słoneczny, elektryczność, widok
Park Wilsona. Focha 38, m. 18.
zdg 38 047

Pokoik
12 zł. Kantaka 5, m. 12
zdg 38 051

Kręta
22 — 6. zdg 38 117

Pokój
ładny, czysty. Śniadeckich 32,
mieszkanie 2. zdg 38 111

Gwarna
10, 6 — 2 panom. zdg 38 101

Ratajczaka
14, m. 25, I. zdg 38 098

Pokój
frontowy od 1. 4. Wielkie Gar-
bary 50, m. 7. zdg 38 129

Centrum
frontowy, umeblowany. Mielżyń-
skiego 22, m. 8. zdg 38 130

Niegolewskich
7 — 1. zdg 38 339

Śródmieście
dwa pokoje umeblowane, kuchnia,
łazienka, korytarzem, elektrycz-
ność od 1. 4. Ozrodowa 5, m. 5.
zdg 38 200

Plac Wolności
17, m. 14, od 1. 4. pokój ewentl.
na biuro. zdg 38 194

Półwiejska
13 — 6, dwuosobowy, duży, sło-
neczny. zdg 38 140

Pani
u samotnej. Wielkie Garbary 1,
m. 12. zdg 38 138

Frontowy
pokój umeblowany. Kopernika
10 a, m. 6. zdg 38 136

Niekierujący
frontowy, słoneczny panów. Pół-
wiejska 8, m. 6. zdg 38 137

Działyskich
2, mieszkanie 2. zdg 38 197

Współlokatorę
inteligentną. Adres Kurjer Po-
znański zdg 38 169

Niekierujący
jedno-dwuosobowy, Grunwaldz-
ka 22 a, piętro. zdg 38 165

Frontowy
Półwiejska 6, mieszkanie 11.
zdg 38 163

Niekierujący
u samotnej pani. Romana Szy-
mańskiego 9, m. 10. zdg 38 162

Jedno-
dwuosobowy. Składowa 1, m. 21.
zdg 38 159

Pokój
panom wynajme. Długa 4, miesz-
kanie 25. zdg 38 155

Dwa
pokoje łączne. Świętokrzyski 3,
mieszkanie 12. zdg 38 157

Frontowy
niekierujący, inteligentnym, ul.
Skarbowska 15 — 7. zdg 38 158

Dwuosobowy
1 kwietnia, frontowy. Ratajcz-
ka 10, m. 5. zdg 38 154

Utrzymaniem
bez. Zygmunta Augusta 2 — 11.
zdg 38 153

Plac Wolności
6, m. 17, słoneczny, czysty, elek-
tryczność, łazienka, z utrzyma-
niem od zaraz lub 1. 4. zdg 38 146

Pokój
dwuosobowy zaraz do wynajęcia.
Aleje Marcinkowskiego 3 a, m. 8.
zdg 38 143

Klatka schodowa
dla inteligentnego. Wroniecka
6/8, m. 12. zdg 38 171

Pokój
fortepianem. Ratajczaka 9 — 10
zdg 38 176

Frontowy
Długa 9, m. 4. zdg 38 296

Pokój
balkonowy niekierujący. Bóźni-
cza 15, m. 6. zdg 38 294

Pokój
Młyńska 12 a, m. 10. zdg 38 272

Dwa
frontowe. Focha 49, m. 9.
zdg 38 271

Małżeństwo
albo 2 panów. Grunwaldzka 33,
mieszkanie 3. zdg 38 267

35
Plac Wolności 13, m. 10.
zdg 38 261

Masztalarska
7, m. 8, frontowy. zdg 38 335

Pokój z kuchnią
umeblowane Kantaka. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 322

Jedno-
dwuosobowy. Kraszewskiego 4,
mieszkanie 9. zdg 38 317

Słowackiego
33, mieszkanie 17, elegancki.
zdg 38 316

Frontowy
niekierujący panu. Pocztowa 11,
mieszkanie 11. zdg 38 314

Ladne
frontowe. Jakubowska 18 — 3.
zdg 38 228

Słoneczny
kaloryfery, elektryczność, oiba-
dami. Wierzbiciele 5, mieszka-
nie 5, popołudniu. zdg 38 223

Wspólny
panienkom panom. Piekary 13b,
mieszkanie 12. zdg 38 300

Garbary
45 — 6, czysty kuchnia, gazowy
zdg 38 299

Panom
oficerom. Matejki 67 — 9, tylko
codziennie. zdg 38 509

Pokoik
osobne wejście małżeństwu. Po-
znańska 27 — 4. zdg 38 511

Czysty
ładny, słoneczny, kulturalnemu
panu. Polna 18, m. 5. zdg 38 512

Dwuosobowy
słoneczny 1. 4. wynajme — i pró-
ny małżeństwu używaniem kuchni
łazienki, od zaraz. Waly Kró-
lewskiej Jadwigi 1, m. 7.
zdg 38 310

2
próżne (umeblowane), kuchnia, ła-
zienka. Pocztowa 21, m. 4.
zdg 38 472

Grunwaldzka
25 — 12, frontowy, jednej - dwom
lub małżeństwu 1 kwietnia.
zdg 38 486

Pokój
utrzymaniem, bez. Poplińskich
8, m. 3. zdg 38 287

Pokój
dla 2 pań. Łąkowa 19, parter,
m. 2. zdg 38 240

Elegancki
frontowy pokój. Waly Jana III
11, m. 5. zdg 38 237

Pokój
Plac Nowomiejski 9, m. 6.
zdg 38 484

Frontowy
wygodnie umeblowany pan —
panu. Podgórna 2 — 5. zdg 38 428

Przy Zamku
noblisy, elektrycznym, niekieru-
jący, słoneczny. Waly Jana III
11 — 4. zdg 38 399

Dwuosobowy
komfortowy, niekierujący, tele-
fon. Piekary 18, m. 5. zdg 38 394

Przyjezdny
niekierujący. Dabrowskiego 25a,
m. 1. zdg 38 521

Pokój
jedno-dwuosobowy, wygodny. —
Dabrowskiego 24 — 11.
zdg 38 520

Słowackiego
34, m. 5. zdg 38 514

Słoneczny
dwuosobowy, naprzeciw kościoła
garnizonowego. Wojciecha 16-7.
zdg 38 665

Elegancki
Cieszkowskiego 8, m. 9.
zdg 38 662

Półwiejska
2 — 6, pianino (dni). zdg 38 651

Kossaka
21 — 3. Park Wilsona, czysty,
sympatyczny, elektryka.
zdg 38 648

Śniadeckich
28 — 8, dwu lub jednoosobowy,
centralne, słoneczny, czysty, te-
lefon. zdg 38 647

Tanio
ładny, niekierujący. Różana 4,
mieszkanie 10. zdg 38 569

Frontowy
duży. Skarbowska 17 — 7. zdg 38 590

Przyjezdny
1.50-2.—. Wrocławska 13 — 11.
zdg 38 600

Kręta
6 — 1, elegancki, wygodami,
utrzymaniem. zdg 38 594

Młyńska
12, parter, lewo, utrzymaniem —
bez. zdg 38 673

Miły
pokój na 2 solidne osoby. Hoff-
mann, Wielkie Garbary 39, II. p.
zdg 38 539

Pokój
Jeżycka 45, m. 9. zdg 38 532

Pokój
utrzymaniem inteligentnemu pa-
nu wynajme. Seweryna Mielżyń-
skiego 8, m. 5. zdg 38 533

Frontowy
słoneczny, elektryczność, urzęd-
nicze. Mickiewicza 3, miesz-
kanie 9. zdg 38 590

Umeblowany
pokój. Maleckiego 33, m. 3.
zdg 38 620

Zupełnie
niekierujący panu. Kantaka 1,
m. 7. zdg 38 618

Słoneczny
niekierujący. Skarbowska 4, m. 15.
zdg 38 630

Krasińskiego 4 miesz.
narożnik Jasna, czysty, słoneczny,
łazienka, elektryczność.
zdg 38 281

Pokój
Matejki 53, m. 11. zdg 38 279

1-2
frontowe, kuchnia. Zupańskiego
nr. 17, m. 6. zdg 38 273

Pokój
przy Zamku. Składowa 1 — 16.
zdg 38 454

2 komfortowe
kuchnia. Mickiewicza 19 — 8
zdg 38 449

Niekierujący
Zielona 3, m. 6. zdg 38 432

Niekierujący
Łąkowa 10, m. 9. zdg 38 431

Pokój
elektrycznością, łazienka ewentl.
utrzymaniem, solidnym. Kocha-
nowskiego 23, m. 3. zdg 38 488

Śniadeckich 30
m. 1, pokój dwu- i jednoosobowy,
czysty, słoneczny. zdg 38 922

Dobrze
umeblowany. Piekary 9 — 2.
zdg 38 579

Frontowy
elektryczność, łazienka tanio. Gro-
bla 29 a, I. lewo. zdg 38 577

Pokój
niekierujący, św. Czesława 16,
mieszkanie 5. zdg 38 576

Jasna 8
m. 2, jedno-dwuosobowy. Wy-
gody. zdg 38 573

Centrum
duży lepszemu panu lub panom.
Szkoła 13, m. 3. zdg 38 385

Przyjezdny
słoneczny, niekierujący, zaraz —
także stałe. Dabrowskiego 23,
mieszkanie 7. zdg 38 410

Dwuosobowy
jednoosobowy. Szamarzewskiego
11 — 6. zdg 38 614

4
pokoje komfortowe blisko Rynku
zamienię na dwa pokoje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 414

2
pokoje, kuchnia (Wierzbiciele)
zamienię na 3-4. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 38 552

16. SZUKA POKOJU

Zupełnie
niekierującego pokoju okolicy
gmachu ZUPU, elektryczność, ła-
zienka od kwietnia. Oferty cena
Kurjer Poznański zdg 37 734

Dwóch
pokoi umeblowanych, telefon po-
żądany, srodmieście dla dwóch
panów. Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 922

Pokoju
umeblowanego, zupełnie niekieru-
jącego, wejście z klatki schodo-
wej poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 082

Elegancki
pokój dla urzędnika poszukiwany
od 1. IV. (rejon Ratajczaka). —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 091

Student
schłodnego do 20 zł. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 38 023

Skromna pani
poszukuje pokoju do ćwiczeń na
skrzypcach, centrum. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 38 037

Oficer
poszukuje pokoju na parterze,
pierwszym, drugim piętrze w
okolicy Grunwaldzkiej. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 38 131

Próżnego
czynsz z góry, nauczycielka. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 312

Małego
pani piecykiem wszelkie małe
używanie kuchni pierwszego. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 38 308

Próżnego
srodmieście poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 450

Solidny płatnik
poszukuje pokoju niekierującego
słonecznego, możliwe telefonem,
słomki nowoczesnym srodmieściu.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 38 435

Pan
szuka pokoiku czystego, umeblo-
wanego posiedzi solidnej rodzi-
ny 29 zł. place punktualnie.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 229

Urządnik państwowy
poszukuje próżnego pokoju. Adres
Kurjer Poznański zdg 38 535

Próżnego
suchego pokoju szuka starszy
student. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 38 405

17. LOKALE

Skład
do wynajęcia. Żydowska 29.
zdg 37 803

Skład
przeległymi ubikacjami od zaraz
wynajme. Zgłoszenia Wrocław-
ska 19, u stróża domu. zdg 36 936

Małego
składu srodmieściu na artykuły
spożywcze, szukam. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 37 886

Lokalu
mieszkaniami na kawiarnię re-
staurację poszukuje. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 37 978

Skład
wolny, wysoka suterenka, pokój
kuchnia, dzierżawa 65, pół roku,
przy Różanej. Zgłoszenia Świercz
Zupańskiego 18. zdg 38 087

Poszukuje
ubikacji na warsztat krawiecki
srodmieściu od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 089

Wynajmę
pokoje I, nadające się świetnie
cele biurowe, Jasna. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 37 908

Skład
suterena na wszelkie cele za-
dzierżawę oddam. Wierzbiciele
38, front suterena, prawo.
zdg 38 350

Ubikacja
duża,

TEGO JESZCZE NIE BYŁO!

tylko do 1. IV. r. b. sprzedaje

- Aparaty radjowe 3 lamp. Nora z głośn. i lampami do sieci z 295,—
- 3-lamp. Selektor z głośn. i lampami do sieci z 290,—
- 4-lamp. Marconi włącznie lamp. do sieci z 210,—
- 4-lamp. Marconi włącznie lamp. bateryjny z 175,—
- Aparaty dedektorowe od 7,—

Baterje anodowe „Emka“ jeszcze tańsze:
150 w. z 15.50, 120 w. z 11.50, 100 w. z 9.50, 90 w. z 7.50, 60 w. z 5.50
Baterje wysyła się na całą Polskę za zaliczeniem pocztowym.
Płyty gramofonowe w bogatym repertuarze po niebywale niskich cenach:
Cristal-Elektro z 1.80, Odeon i Columbia z 3.50

Sensacja sezonu! Aparat 3-lamp. Telefunken Junior 136 Z na kr. fale od 20 mtr. tylko z 340,—

ŻARÓWKI OSWIEIENIOWE NIE REGENEROWANE

5—25 watt z 0.90, 40 watt z 1.05

Eliminatory pod gwarancją eliminujące stację miejscową. Głośniki już od z 40,—

„LENKA“ Zakłady Radjotechniczne Leokadja Włodarczakowa
Poznań, św. Marcin 34. Telefon 39-29

Na sezon wiosenny
J. Schubert
Fabryka Bielizny, Dom Płócien, Wrocławska 3.
Pg 3 323-9.100

Koldry
wykonuje przerabia Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 37 753

Wróży
chiromantka przyjezdna. Strzelecka 31. — 28. zdg 37 662

Wiedza Duchowa
Jedyny poważny miesięcznik o kultystycznym. Księgarnie Dippel, Gebethner, Słoneczniki, Uniwersytecka lub wprost Redakcja, Wisła, Ślask Ciesz. zdg 37 973

Fotografie
Portrety Bracia Pecherscy, Aleja Marcinkowskiego 8. dg 1 035

Odmładzanie
Racjonalna kosmetyka twarzy usuwanie zmarszczek, przyszczy. Masaże lecznicze odtłuszczające, lampy kwarcowa, kąpiele elektr. Zakład higieniczno-kosmetyczny, Maserakowa, św. Marcin 74. ng 5 276

Wytworna i powabna linje
daje tylko dobrze dopasowany gorset, pas leciwny według niedoścignionego kroju. Pracownia Gorsetów Anny Bifordowej, Plac Wolności 9. Przyjmuje wszelkie przeróbki. zdg 833

Kto chce
uzyskać zdrowie, niech napisze, a otrzyma poradę i środki homeopatyczne-ziołowe, dostosowane do wieku i cierpienia. Uleczalna jest gruźlica bez śladu. Choroby weneryczne, syfilis i jego skutki, recydywa wykluczona. Cierpienia żołądka, kiszki, watroby, nerkowe, reumatyczne, artretyczne, sklerozę, choroby dziecięce, umysłowe itd. Posiadam licznę podziękowania. Zakład przyrodolecniczy Marmolowej, Królewska Huta, Rynek 7. ng 5 266

Skarbowiec
obeznany dokładnie w sprawach podatkowych szuka zajęć popołudniowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 003

Zwózki
budowlane i inne tania. Telefon 7635. zdg 37 462

Sadzonki chrzanu
Zakład „Ogrody Czerniakowskie“ w Warszawie, Bernardyńska 1, telefon 9-32-33, posiada na sprzedaż sadzonki oryginalnego sładcznego chrzanu „Bawarskiego“ sadzonego poziomem (wysadzony na wiosnę daje w jesieni średni zbiór 4-y tysiacy kg z morgi), po cenie 35 złotych za 1 000 sztuk, w opakowaniu loco Warszawa. — Frzesylki będą uskuteczniome poczta lub koleja, po otrzymaniu polowy należności, wraz z zalazczona instrukcja o hodowli chrzanu, reszta zaś za zaliczeniem. Zamowienia przyjmuje sie do 15-go kwietnia. ng 5 769

Pracownia Gorsetów „Wanda“
Gorsety na miare. Gorsety gotowe. — Pasy do ciazy. — Paseczki sportowe. Biustonosze wszelkiego rodzaju. — Reparatcje gorsetow. Ratajczaka nr. 27. parter. zdg 38 139.

Onduluje
dobrze w niedziela i swieta 70 gr. Poczta 13, m. 13. zdg 38 126

Ladnego
trzymiesiecznego chlopa oddam za wlasne zamoznej szlachetnej osobie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 218

„Fera“
Idealnie usuwa owlosienie momentalnie, bez szkodliwych zabiegow i podrażnienia skóry. — Wszelkich objaśnienia i sposobu zabiegow udziela bezpłatnie Instytut Higieniczno-Kosmetyczny „Irnis“, Piekary 5. dg 1 331

Giała
swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skorne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwajacy wady naskorka. ng 5 265

Torebki
nowosci do sukien, klamry, klypsy, guziki nowe modele. — Grunwald Gwarna 17. zdg 37 939

Naprawy dywanow
kilimow recznych, maszynowych artystyczne cerowanie garderoby. Fachowe sklejanie szkla fajansow, porcelany, marmurów. Skarbowska 15. zdg 38 057

Pani również
znajdzie do wiosennego kompletu odpowiednie pończochy i rekawiczki najkorzystniej w firmie „Pani“ Al Marcinkowskiego 13, narożnik Podgórnej. Pg 3713-12.119

Żaluzje
reparuje skromnym wynagrodzeniem. Jackowskiego 17, m. 11. zdg 38 266

Akuszka
Kleinwächterowa. Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze pietro, lewo, drugi dom od placu Swietokrzyskiego zdg 31 489/90

Panienska
poszukuje posady do skladu piekarskiego z kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 407

Szyje
suknie ladnie, predko, tania. Piekary 12, III. pietro, dom narożny. zdg 38 315

Samochodem
zabiorę podróżującego Poznańskie, Pomorze. (Ewentualnie przyjmie jako współwłaściciela auta 900 złotych). Oferty Kurjer Poznański zdg 38 243

Akuszka
Ogrodowa 2, udziela porady, pomocy. zdg 38 477

Firma Jarosz Maszalarska 5a
gramofony, płyty, reparacje najtaniej. zdg 38 480

Artystycznie
filmuje naprzeciwko Opery. — Mykczyn. zdg 38 541

Wspólniczki
do otwarcia pensjonatu w Jastarni lub Ciechocinku poszukuje. Gotówka 3 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 282

Przefasonowanie
przerabianie kapeluszy damskich męskich 1.60. Czystczenie krawatów. Hain, Sapieżyński 1, filia Focha, narożnik Gasiorowskich. zdg 38 461

Strojenia
naprawy fortepianów fachowo tania. Drygas, Podgórna 10 a. zdg 38 434

Szyje
sukienki pięknie tania Salon Mód Sława, Marcinkowskiego 15. zdg 38 429

Slyna
chiromantka. Grobla 4 — 2. zdg 38 494

Koncesji
na butelkowa sprzedaż wódek poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 525

Eliminator z 6,—
niedoścignionej jakości pod gwarancją wylaczenia stacji lokalnej poleca „Radio“, Poznań, Dabrowskiego 12. zdg 38 389

Akuszka
Krajewska, Strzelecka 2, przy placu Swietokrzyskim, przyjmuje panie, udziela porady, pomocy położniczej. zdg 38 606

Zwózki
i przeprowadzki wszelkiego rodzaju najtaniej. Górna Włda 92, telefon 73-29. zdg 38 643

Tapicer
Lewicki naprawia materace 3.—, leżanki 4.—, Skarbowska 21, mieszkanie 28. zdg 38 584

Kuchnia
Warszawska, Skarbowska 4 obiady czystem masle 3 dan 80, 1.20. zdg 38 388

Robię
koldry z welny, waty, puchu od 2 zł. Fibichowa, Stary Rynek 60, z ul. Wrocławskiej. zdg 38 599

22. ZGUBY

Broszka
ametystowa. Nagroda. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 664

24. NAUKA

Kursy książkowości
rolniczej, kupieckiej, korespondencji, rachunków, stenografii polsko-niemieckiej. Kromczyńska, Ogrodowa 16. II. zdg 36 401

Française
parisienne donne leçons et conversation pr x modérés. Offres Kurjer Poznański zdg 37 122

Kursy kroju
szycia, robót recznych, warunki bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1, mieszkanie 7. dg 1 098

Do egzaminu z angielskiego niemieckiego francuskiego
przygotowuje profesor Krajewski, Plac Działowy 6, miesz. 5. zdg 37 904

Poszukuje
lekcyj angielskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 696

Udzielam
matematyki 6 gimnazjalnych 0,40 godzina. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 006

Kursy
stenografii, pisanja maszyna, księgowości Tyran-Zamorska, Strzelecka 33, Słabym pomoc. zdg 38 324

Kursy Handlowe
Tadeusza Preissa. Skarbowska 11. 3 kwietnia. zdg 38 319

Potrzebna
francuska literatura, gramatyka. Golina nad Wartą, Dwór, Marja Dabrowska. zdg 38 262

Ucznia kowalskiego
z dobrej rodziny przyjmie zaraz w nauke Józef Miedziński, Kostrzyn. ng 5 796

Kursy
stenografii, pisanja maszyna. — rozpoczynam 5 kwietnia. Kantaka 1, m. 6. zdg 38 033/4

Szkoła Tańców Szczurkówny
Wrocławska 14. zdg 38 809

Ulgowe kursy tańców
rozpoczynam Średziński, Pasaż Apollo. zdg 38 382

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 438

25. MUZYKA

Klarncista
Saxophon, wolny od 1. IV. Słezak, Bydgoszcz, kawiarnia pod „Orlem“. zdg 37 749

Planista
akordeonem wolny pierwszego. — Jakubowski, Leszno, Lipowa 4. zdg 37 923

Nuty
szkoly — cwiczenia, utwory klasyczne, kościelne, salonowe i wszelkie nowosci tanczne poleca A. Cybulski, św. Marcin 9/10 ng 5814

Skrzypek
trąbka, tenor, saksofon wolny. Zgłoszenia „Par“, Poznań pod 54.193. Pg 3714-54.193

Trębaczka
młodego jazzowego z bocznym instrumentem poszukuje sie. Oferty do Słowa Pomorskiego Toruń pod 800. ng 5 816

Stroiciel
fortepianów Gizelski, Wierzbicicka 37 a, m. 7, lub Wielkopolska Szkoła Muzyczna, Ratajczaka 36 zdg 38 657

Strojenia
i wszelkie naprawy pianin, harmonij wykonuje fachowo dyplomowany mistrz. Długa 16, m. 1. Telefon 22-46. zdg 38 638

Pianista
(akompanjament) od zaraz potrzebny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 38 593

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Kupiec restaurator
doświadczony, 14 lat, samodzielny domu najchętniej pod dyspozycję kucharza, za naukę zapłaci. — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 400

Szukam
posady jako elewka do wiekszego domu najchętniej pod dyspozycję kucharza, za naukę zapłaci. — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 713

Ogrodnik
Słazak, kawaler, szuka posady 1. lub 15 kwietnia, energiczny wszelkiej pracy. Oferty Teodor Gansiniec, Kochcice, pow. Lubliniec G. śl. zdg 37 617

Kuchmistrzini
zarządczyni z wykwalifikowanym, niezmiernie zaprawa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 917

Nauczycielka
zdolna, młoda szuka posady Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 673

Fryzjer
damsko-męski, dobry ondulator szuka posady. Oferty podaniem pensji Kurjer Poznański zdg 37 975

5 000
rutynowany handlowiec żelazniak szuka posady lub zastępstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 070

Inteligentna
panienka kochająca dzieci szuka posady, także na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 085

Młody
zdolny handlowiec gruntowna znajomością nowoczesnej sprzedaży, tudzież wszelkie prac pomocniczych po kilkuletniej współpracy koncernach światowych — poszukuje pracy przedsiębiorstwie, mogącym całkowicie eksploatować niepopolite walory. Wyniki działalności przejdą na najbliższe oczekiwanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 995

Ekspedjentka
z branży cukierniczo-piekarskiej, obeznana z Ekspressem, dobrze polecona poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 989

Uczennica
z ukończoną szkołą handlowa poszukuje praktyki z księgowości za niskim wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 984

Inteligentna
poszukuje posady stałej, godziwej. Mówię po niemiecku, angielsku, francusku, stenografuję, gotuję doskonale, lubię dzieci. — Łódź, ul. Okrzeji 18, Neujahr. ng 5 770

Kolejowy
starszy asesor emerytowany wskutek redukcji, matura, prezenca, 45 lat, przeżył ulgowe, obejme skromne stanowisko. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 001

Inteligentna
samotna, spokojna, praktyczna osoba poszukuje posady wycieczniczej, gotowanie, pragnie być przyjaciółką domu, może wyjechać. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 004

Poszukuje
jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 011

Były
sekretarz sądowy i adwokaćki, obecnie emeryt, przyjmie stanowisko ewent. na godziny. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 35 070

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 916

Krawcowa
dobra w dom 2 zł — życie — szyje wszystko. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 34 281

Posługaczka
uczciwa szuka posługi od 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zdg 34 358

Skarbowiec
chętny do zajęć popołudniowych w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 162

Tanio
pierz, prasuje kolnierzyki, 1) gr. gwarancja jak nowe, bez uszkodzenia. w. Marcin 14, Pila rowska. zdg 36 346

Zaufana
praczka poleca się w lepsze domy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 813

5 000
rutynowany handlowiec szuka zastępstwa lub posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 861

Posługi
na popołudniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 781

Bardzo
uczciwa służaczka szuka posady za małym wynagrodzeniem od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 841

Młodsza
dziewczyna z porwincji szuka posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 897

Mistrz
fryzjerski z karta rzemieślnicza poszukuje posady. Miejscowość obojetna Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 433

Samodzielną
krawcowa domowa suknie kostiumy, płaszcze szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 739

Bufetowa
obsługa i bufetu, dobra dla interesu szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 688

Panna
młodsza, uczciwa, czysta i sumienna poszukuje posady z gotowaniem i prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 116

Posługi
poszukuje od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 542

Technik
budowlany dłuższą praktyką poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 436

Robotnik
samotny szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 568

Praczka
szuka prania w dom. Półwiejska 35, m. 6. zdg 36 642

Chłopiec
do posługi służki zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 638

Młody
inteligentno obejmie praktykę kulinarną ogrodniczą wzgl. każdą pracę. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 36 420

Woźny
poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 34 816

Ogrodnik
obeznany wszechstronnie szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 015

Tylko
za utrzymanie poszukuje młoda panienka posady, najchętniej do skladu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 35 041

Zredukowana
siła aptekarska, biegła w taks. receipt, znająca księgowość poszukuje odpowiedniej posady. — Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 35 007

Nauczycielka wychowawczyni
z dłuższą praktyką, kochająca dzieci i swój zawód szuka posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 011

Jako
bufetowy poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 795

Służaczka - gospośnia
inteligentna, z dobrymi świadectwami, przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 573

Szukam
posady do wszystkiego zaraz. — średnim wieku Oferty Kurjer Poznański zdg 37 800

Syn
uczciwych rodziców ma chęć wyczyć się ogrodnictwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 801/2

Dziewczyna
uczciwa i pracowita poszukuje posady od 1. lub 15 kwietnia, referencje poważne. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 853

Szofer
kawaler trzeźwy sumienny kilka lat praktyki poszukuje posady od 1. 4. 34. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 719

Krawcowa
dobra, tania poszukuje posady poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 771

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci lekkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 770

Przyjmę
posadę jako pokojowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 675

Panienska
do dzieci, polskiem niemieckiem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 664

Maszyniśka
poszukuje posady od 1. kwietnia, wzgl. maja. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 812

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 864

Śmiesznie tania
pod gwarancją prawidłowo zestawiam bilanse i przeprowadzam regulacje ksiąg. — Oferty Kurjer Poznański zdg 1272

Panienska
pracowała kilka lat w składzie towarów krótkich szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 149

Z prowincji
rzetelna panienka szuka pracy do skladu kolonialnego, wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 37 148

Ekspedjentka
młoda, dzielna w ekspedycji, znająca ekspresso poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 484

Gospodyni
wykwintnym gotowaniem, lat 30, szuka samodzielnej posady dwór lub probostwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 907

Posługę
przyjmie akurata, czysta uczciwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 206

Przykrawacz
cholewek dobry kalkulator, — pierwszorzedna siła poszukuje pracy od zaraz z urzadzeniem cholewarki lub bez ewentualnie jako kierownik warsztatu obuwniczego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 756

500 zł
kaucji dam za posadę administratora domu lub woźnego-inkasenta. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 815

Dziewczyna
poszukuje pracy w majątku do drobiu lub do trzody chlewnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 647

Ogrodnik
kawaler, szuka posady zaraz lub 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 776/7

Robotnik
ogrodniczy dobrze wykwalifikowany, który pracował 6 lat jako pomocnik szuka pracy ewent. innej jako żonaty lub samotny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 637

Służaczka
z dobrem gotowaniem, polecona długoletnimi świadectwami do 2-3 osób. 3-4 pokojowe mieszkanie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 767

Od 1 kwietnia potrzebna Orkiestra damska lub męska trio albo kwartet... Hala Miejska Tczew, tel. 231.

Bardzo inteligentna czysta, zdrowa, bogobojna uczciwa osoba może zająć się całkowicie domem, gotowaniem, kuchnią warszawską, wychowaniem, pielęgnacją, szyciem, dla dzieci roboty ręczne, pomoc nauczycielom, Poznaniu, prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 005

Młody kupiec - dekorator znający księgowość, korespondent, obejmuje posadę, dobre referencje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 37 759

Uczciwa świadectwami poszukuje do 2 osób lub dzień. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 38 039

Krawcowa pierwszorzedna szuka po domach pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 060

Uczciwa sierota przyjmie posadę początkującą do składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 121

Szuka posady lub interesu zdolny rolnik handlowiec, posiada kilkadziesiąt złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 108

Dziewczyna starsza do wszystkiego poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 134

Dziewczyna samodzielnie gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 166

TEATRY

Poznań, sobota, 24. 3. TEATR POLSKI: Dziś - „Ten i tamten“ premiera. Niedziela, 25. 3. o godz. 4: „12 godzin przygód“, bajka dla dzieci.

TEATR WIELKI: Co będzie 24. b. m. w operze ?

TEATR NOWY: Dziś - „Pan z towarystwa“. poraz ostatni. Niedziela, 25. 3. o godz. 3: „Pieniądz nie jest wszystkim“ po cenach zniżonych.

Niedziela, 25. 3. o godz. 8: „Pieniądz nie jest wszystkim“. Poniedziałek, 26. 3. „Pieniądz nie jest wszystkim“.

TEATR NARODOWY: - Niedziela, 25. 3. o godz. 20: „Miłość wszystko przebacza“, w Keyni.

KINA POLLO METROPOLIS NASZE PROGRAMY NAJLEPSZE KINA

Poznań, sobota, 24. 3. APOLLO: „Zgubny czar“. COLOSSEUM: - „Zwycięstwo“ i „W szponach Czeki“.

Syn gospodarza pralnie wyczyć się piekarnictwa i cukiernictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 127

Dziewczyna z dzieckiem poszukuje posady bez wynagrodzenia od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 041

Dziewczyna uczciwa, dobrze polecona, samodzielna, z dobrym gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 167

200 zł kaucji, dam za otrzymanie posady w charakterze posłania lub woźnego. Oferty z podaniem pensji Kurjer Poznański zdg 38 363

Służąca uczciwa, pracowita, samodzielną gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 337

Krawcowa w dom poza domem szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 38 208

Gospodyni samodzielna poszukuje jakiegokolwiek posady u księdza lub samotnej osoby. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 293

Maszynistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 325

Dziewczyna skromna, uczciwa do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 231

Poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 225

Posługi za pokój poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 303

Fryzjer damsko-męski, dobry ondulatorka szuka posady Oferty podaniem pensji Kurjer Poznański zdg 38 119

Apteka Absolutnie uniwersalna, w egzaminie wojewódzkim, szuka od 1. 4. lub później posady, zastępstwa. Referencje jaknajlepsze. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 245

Odwiedzam własnym samochodem drogerię, skład papieru i skór województwie poznańskim, pomorskiem. Przyjmie zastępstwo tej branży. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 244

Książkowa z długoletnią praktyką, obecnie bez posady przyjmie prace dozwolone w zakresie biurowości wchodzące, ustawi bilanse za umiarkowanym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański d 1323

Wiednia inteligentna, kulturalna, wdowa, 33 l., szuka posady jako wychowawczyni, towarzyszy, lektorki, pielęgniarki do osoby chorej, ewentualnie jako gospodyni do samotnych, za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 402

Mistrz piekarski poszukuje pracy samodzielnie lub jako czeładnik przy skromnym wynagrodzeniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 396

Towarzystkę do starszej pani lub dzieci, pani, ukończona szkoła wydziałowa, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 393

Pielęgniarka przyjmie posadę do niemowlęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 392

Gospodyni szuka posady do samotnej osoby lub hotelu. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 38 543

Pielęgniarka - Bona z średnim wykształceniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 362

Inteligentne doświadczona w gospodarstwie domowym przyjmie posadę samodzielną gospodyni lub wyreczytelki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 355

Krawcowa poszukuje posady 1.50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 443

Ogrodnik kawaler, lat 31, z dobrą praktyką poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 38 378

Marszantka poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 636

Drogerzysta dyplomowany poszukuje posady za utrzymanie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 623

Bufetowa pierwszorzedna siła. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 567

Bufetowa dzielna z obsługą gości poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 566

Krawcowa pierwszorzedna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 610

Magistra farmacji znajomością niemieckiego szuka posady, zastępstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 656

Szofer mechanik młodzieży z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty uprasza Kurjer Poznański zdg 38 528

„HAFTOPLIS“ wykonuje mierzki, okretki, dziurki, wykończenie szali, falban (tawerek), pisowanie, dekantowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, nadrabianie stóp, podnoszenie czepek - terminowo najtaniej

27 WOLNE MIEJSCA Pensję miesięczną zapewniamy energicznym osobom. Informacji udziela Towarzystwo Bankowe w Grodnie, ul. Hołwera 9. zdg 35 360

Sprzedawców z materiały fabryka sukna. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 811

Jedna z najlepszych praktyk lekarsko-dentystycznych w Bydgoszczy, z najnowocześniejszym uządzeniem po ś. p. Dr. med. Giżycki jest natychmiast do objęcia. Zgłoszenia Bydgoszcz, ul. Gdańska 22 m. 8. ng 5820

Kotlarz kawaler na majątek, potrzebny zaraz Zgłoszenia Dąbrowskiego 87, m 11. zdg 38 455

Kasjerki posadę 125 miesięcznie za pożyczkę 800, spłata ratach tygodniowych Jan Orda, Konin, 3. Maja 65. zdg 38 381

Do willi (niepełna rodzina) potrzebna gospođa do wszystkiego (bez prania) zaraz lub od 1 kwietnia. Tylko inteligentne, sumienne czyste panny, które posiadają znajomość kuchni, mogą zgłosić się w niedzielę od 11-12 lub poniedziałek 4-5, ul. Ks. Lubieckiego 8 (końcowy przystanek tramw. 6.

Kucharka do jadłodajni od zaraz. Augustyniak, Wielkie Garbary 35. zdg 38 654

Marszantka samodzielna potrzebna. Marcina 15 - 5. zdg 38 626

Ekspedjent zdolny, pracowity, rzetelny, do składu maszyn, narzędzi, artykuł. technicznych, władający językiem niemieckim, potrzebny od 1. 4. 34. Dokładne oferty z życzyrosem odpisami świadectw i podaniem wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdg 38 589

Młodsza dziewczyna do wszystkiego i bufetu. Kawiarnia, Dąbrowskiego 49. zdg 38 554

FIRANY KOŁDRY WYPRAWY J. Schubert FABRYKA BIELIZNY DOM PŁOCIEN ul. Wrocławska 3. Pg 2 517-39.28

Dziewczyna młodszą, pozamiejscową do wszystkiego potrzebna. Matejki 40/41, mieszkanie 10. zdg 38 277

Ogrodnik samotny, samodzielny na stałą posadę z gotówką do 1500 złotych zaraz potrzebny. Zgłoszenia Pawilon, Marszałka Focha 15. zdg 38 498

Uczennica do krawieczyny potrzebna. Plac Nowomiejski 5, m. 26, dom ogrodowy. zdg 38 585

Fryzjerka stała, pensja lub procent zaraz. Dąbrowskiego 76. zdg 38 617

Wojażera poszukuje Garstecki, fabryka cukierków. Szwajcarska 12. zdg 37 739

Agentów do zbierania zamówień po wsiach na narzędzia rolnicze poszukuje „Zniwo“ Lwów, Żółkiewska 34. Pg 3464/5-72.19/20

Agenci do sprzedaży narzędzi rolniczych poszukiwani. Zgłoszenia: Zakłady Rolnicze, Oddział P. Lwów, skrytka 174. ng 5650

Maszynista palacz potrzebny zaraz, gotówkę do 1000.- Oferty Kurjer Poznański zdg 37 814

Poszukuje się inteligentnego robotnika z długoletnią praktyką w fabryce papy. Podania wraz odpisem świadectw i życzyrosem należy kierować pod 315 Ekspozytura Kurjera Poznańskiego Gdynia. ng 5792

Posługaczka potrzebna zaraz lub 1. Zgłoszenia Miła 15. zdg 37 983

Apteka w Poznaniu poszukuje początkującej magistry o skromnym wymaganiu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 37 966

Marszantka z dobrymi świadectwami potrzebna od zaraz. H. Jakubowicz, Poznań, Kramarska 21/22. zdg 37 960

Pisarz urzędnik podwózkowy, młody kawaler, obeznaną oborą udojową, prowadzeniem nowoczesnej księgowości gospodarczej, potrzebny pierwszego kwietnia na majątek ziemski, wysokiej kulturze, blisko Poznania. Zgłoszenia pierwszorzednymi świadectwami, odpisów nie zwracam. Wrocławska 31, Zemanek, od 2-4. zdg 37 956

Dzielnia prasowaczka zaraz. Rynek Wildecki 43. zdg 37 944

Potrzebny dozorca do willi w Puszczykowie. Znajomość ogrodnictwa pożądana. Informacji udziela p. Gondek, Poznań, Staszica 15, godz. 18-19. zdg 38 074

Uczennica do krawieczyny z dobrym świadectwem szkolnym potrzebna. Mielżyńskiego 22, m. 5, zdg 38 095

Uczciwa z praniem bez spania potrzebna. Śniadeckich 7, m. 8. zdg 38 096

Uczennica potrzebna. Salon Młd „Ewelina“ Marcinkowskiego 14. zdg 37 988

Robotnik woźnica z kaucją potrzebny. Skład Maki, Ślusarska 2. zdg 37 841

Monter - wagar potrzebny zaraz. J. Dekowski, Środa. zdg 37 996

Służąca do wszystkiego z samodzielną gotowaniem, dobrymi świadectwami potrzebna na prowincji. Zgłoszenia we wtorek 27 marca, pomiędzy godz. 3 a 5, ul. Marszałka Focha 29, I. piętro, prawo. dg 1 312

Podróżujący odwiedzający kolonjalki w województwie poznańskim, względnie pomorskim, poszukiwani przez firmę importową. Zgłoszenia pisemnie „Poltek“, Poznań, Pl. Wolności 17, pod „Podróżujący“. ng 5 787

Zarobek dobry może mieć każdy, sprzedając nasz patentowany, niezbędny w każdym zawodzie artykuł. Wiadomość: Ernest Neumann, Warszawa, Mazowiecka 6. Tg 313

Kucharka z dobrym gotowaniem i świadectwami. Ratajczaka 26, m. 6. zdg 38 038

Dzielnia sumienna ekspedientka potrzebna 1. 4. rzeźnictwo. A. Knast, Szamarzewskiego 37. zdg 38 061

Fryzjerka Rynek Śródecki 4. zdg 38 055

Panny do trojga dzieci wieku lat 4-6 inteligentnej, najchłodniej freblanki, uczciwej, skromnej i spokojnego usposobienia ze znajomością szycia, która również w chwilach wolnych byłaby pomocną w gospodarstwie, poszukuje się na Śląsk od 1. 4. rb. tylko panny z dobrej rodziny i z dobrymi referencjami mają pierwszeństwo. Zgłoszenia 5-7, Matejki 59, Sobkiewiczowa. zdg 38 210

Kroju szycia dwa miesiące, także wieczorami. Wały Jadwigi 3 a, parter lewo. zdg 38 161

Agrest amerykański (mało znany w Polsce), absolutnie niepodlegający pleśni, mączniakowi, daje znakomite rezultaty, gdy jest najbardziej urodzajny ze wszystkich krzewów owocowych. Owoc średniej wielkości, różowy, gładki, cienkoskóry, słodki. Zawierając kwas cytrynowy, zastępuje drogie pomarańcze, cytryny. Żądać oferty Pg 3215-62,89 H. MAKOWSKI, KRUSZWICA.

Inteligentna dziewczyna z pościela. Górczyńska 15, mieszkanie 1. dg 1325

Posługaczka przychodząca, młoda z praniem potrzebna zaraz. Ostrogora 7-2. zdg 38 160

Kelner przystojny do restauracji, winiarni z gwarancją 300 potrzebny. Zgłoszenia „Pawilon“, Marszałka Focha 15. zdg 38 251

Przychodnia potrzebna zaraz 3 dni tygodni. Ostrogora ul. Zakret 13, m. 3. zdg 38 199

Książkowy (a) bilansista (ka) dzielny z dokładną znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukiwany od 1. 4. lub później do składu bławatów i konfekcji na prowincji. Pierwszeństwo mają księżkowi, którzy pracowali w tej branży jako ekspedienty. Własnoręczne zgłoszenia z fotografią odpisem świadectw, podaniem wymagań przy wolnym utrzymaniu i mieszkaniu do „Par“ pod 54.184. Pg 3 652-54.185

Ekspedientka rzeźniczka potrzebna zaraz na targi, kaucja lub bez. Piekary 8 - m. 14. zdg 38 292

Ogrodnik kawaler potrzebny zaraz do samodzielnego prowadzenia niedużego ogrodu w majątku. Zgłoszenia z odpisami świadectw nadsyłać Czastków, poczta Dobrosłowo, pow. Konin. dg 1 338

2 młodsze panienki, dobrze prezentujące się do obsługi gości przy grze rozrywkowej przy cyrku przyjmie zaraz. Kozia 8, m. 8, Wojtarek. zdg 38 270

Służąca czysta zaufana do wszystkiego zaraz. Kopernika 7, m. 12. zdg 38 255

Piecownik dzielny potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 326

Rządca-kawaler na majątek 2000 móg z kaucją 5-8000 zł od 1 kwietnia rb. potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 235

Młodszy czeładnik piekarski potrzebny zaraz. M. Gawronowa, Środa - Wrzesińska 12. zdg 38 230

Posada służącej-pielęgniarki natychmiast do objęcia. Reflektantki zechcą zgłaszać się w Klinice chorób nerwowych Uniwersytetu Pozn., ul. Północna nr. 10, między godz. 4-6 po południu. zdg 38 336

Ekspedientka z branży przedkierunek do składu cukierków z małą kaucją potrzebna. Zgłoszenia Półwiejska 35, skład. zdg 38 302

Siodlar lub rymarz, który pracował w branży sportowej może się zgłosić natychmiast Dom Sportowy, Poznań, Św. Marcina 33. zdg 38 298

Kino „Sfinks“ „Złote sidła“ Rewelacyjny program przedświąteczny. Miriam Hopkins - Kay Francis - Herbert Marshall. zdg 38 616

Londyńska Masztalarska 8 poleca swym bywalcom sympatyczny wieczór. Koncert. zdg 38 588

Dziewczyna do wszystkiego zaraz. Masztalarska 7 a, m. 5. dg 1 330

Agentów do zbierania zamówień po wsiach na narzędzia rolnicze poszukuje „Zniwo“ Lwów, Żółkiewska 34. Pg 3 464/5-72.19/20

Kucharka samodzielną do jadłodajni wojskowej poszukiwana od zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 38 124

Dziewczynka do nauki kuźnierskiej, utrzymanie. Fredry 1 - 19. zdg 38 105

Przyjmę pomocnika buwniczego. Ratajczaka 17. zdg 38 345

Czeladnik krawiecki potrzebny. Kilińskiego 6, m. 20. zdg 38 496

Panienkę jako pomocnicę przyjmie. A. Piętrzykowski, Wielka 8. zdg 38 313

Gospodyni pierwszorzedna. Zgłoszenia niedziela 1-2, pensjonat Ratajczaka 40, Pieniążkowa. zdg 38 474

Mistrza do prania maszynowego, który już pracował w pralni parowej. Paryska Pralnia, Langiewicza 2. zdg 38 473

Dziewczyna z gotowaniem potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 286

Nakładaczka potrzebna do drukarni. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 285

Ekspedientka potrzebna do większego składu papieru. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 284

Służąca zaraz. Łukaszczyca 4, m. 3. zdg 38 278

Uczennica fryzjerska zaraz. Górna Wilda 122. zdg 38 490

Dziewczyna do wszystkiego szyciem maszyną. Jarochońskiego 58. zdg 38 547

Krawcowa zdolna. Dąbrowskiego 47, Przybylska. zdg 38 519

Agentka z gwarancją do sprzedaży materiałów damskich. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 605

doświadczony palacz pali sterylizowane oxonem zwijki NOBLESSIE ŻAR Spółka Akc. NOWY TOMYŚL Pg 3 2067-10.77/8

Humor zagraniczny Jakże to możliwe, że tej nocy widziałam mężczyznę w twoim pokoju? Widocznie zaglądała pani przez dziurkę od klucza! (Mocca - Wiedeń). S. F.

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami pocztowymi 200 gr nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża: do wydania głównego (wieczornego) „drobne“ do godz. 11, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicą między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149.